

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland in Greece
Πρεσβεία της Ελβετίας στην Ελλάδα

SWITZERLAND-GREECE

100 years of Diplomatic Relations

ΕΛΒΕΤΙΑ-ΕΛΛΑΔΑ

100 Χρόνια Διπλωματικών Σχέσεων

1917 - 2017

LEADING EDGE KNOW-HOW
FROM OUR LAB TO YOUR HOME
SINCE 1910

ROOFING

FLOORING

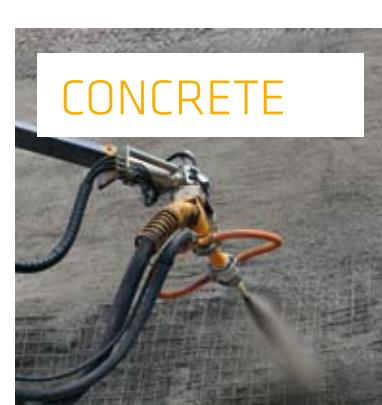
WATERPROOFING

SEALING & BONDING

CONCRETE

INDUSTRY

REFURBISHMENT

BUILD YOUR WORLD
IN TRUST WITH SIKA

SIKA AG, Switzerland, is a globally active specialty chemicals company. Sika supplies the building & construction industry, as well as manufacturing industries (automotive, bus, truck, rail, solar and wind power plants, façades).

SIKA is a leader in processing materials used in sealing, bonding, damping, reinforcing and protecting loadbearing structures. Sika's product lines feature highquality concrete admixtures, specialty mortars, sealants and adhesives, damping and reinforcing materials, structural strengthening systems, industrial flooring as well as roofing and waterproofing systems.

BUILDING TRUST

One hundred years ago, in 1917, Switzerland and Greece formally established diplomatic relations when Greece opened a diplomatic representation in Bern. Close contacts between the two Nations and the two peoples date back even further, as the opening of consular representations in both countries in the second half of the 19th century illustrates.

Although geographically distant, Switzerland and Greece faced common challenges in the first half of the 19th century, such as asserting their independence in their respective geopolitical environments. In this context, it might not appear surprising that illustrious citizens of either country committed themselves to the cause of the other in this decisive period of time.

Ioannis Antonios Kapodistrias, also known as Conte Giovanni Antonio Capo d'Istria, played a prominent role in Switzerland's institutional reorganisation as well as in defending and asserting Switzerland's permanent status as a neutral country at the congresses of Vienna and Paris (1815) which reorganized Europe after the Napoleonic Wars. For their part, prominent Philhellenes from Switzerland, such as Jean-Gabriel Eynard, who later became the co-founder of the National Bank of Greece, or Johann Jakob Meyer, the first publisher of the Greek newspaper

Ellinika chronika, supported Greece in the restoration of its national independence.

Philhellenism is not merely a historical trend which arose at the end of the 18th century out of enthusiasm for the Greek cause. It is also an expression of the world's eternal gratitude towards the Ancient Greeks for laying the foundation of democratic principles: citizenship, self-governance, rule of law, public debate and voting, to name but a few. This precious legacy, which today seems self-evident, has inspired many modern democracies and serves as a source of stability, progress and the ability to shape the future with confidence. This is particularly enlightening for Switzerland, where vibrant direct democracy is at the core of public affairs.

During my term as President of the Swiss Confederation in 2014, I had the privilege and pleasure to receive the then President of the Hellenic Republic Karolos Papoulias. As the first official visit of a Greek president to Switzerland in the history of our bilateral relations, it provided the opportunity not only to give due recognition to the harmonious and stable relations between our two countries, but also to pay tribute to and support the manifold efforts undertaken by Greece and its inhabitants at a time of great challenges, both economic and human.

I am convinced that our bilateral relations, unfolding in many fields such as political dialogue, research, education, culture, and migration, will continue to deepen and remain based in future on friendship, respect and support.

Didier Burkhalter
Federal Councillor and Foreign Minister,
Federal Department of Foreign Affairs

Πριν από εκατό χρόνια, το 1917, η Ελβετία και η Ελλάδα προέβησαν επισήμως στη σύναψη διπλωματικών σχέσεων, με την ίδρυση της ελληνικής διπλωματικής αντιπροσωπείας στη Βέρνη. Η στενή συνεργασία των δύο χωρών, αλλά και των δύο λαών, είχε ξεκινήσει ακόμη νωρίτερα, όπως μαρτυρά η παρουσία προξενικών αντιπροσωπειών και στις δύο χώρες στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα.

Παρά τη γεωγραφική απόσταση που χωρίζει τις δύο χώρες, η Ελβετία και η Ελλάδα αντιμετώπισαν παρόμοιες προκλήσεις στο πρώτο μισό του 19ου αιώνα, καθώς χρειάστηκε, για παράδειγμα, να διεκδικήσουν την ανεξαρτησία τους, η καθεμία στο δικό της γεωπολιτικό περιβάλλον. Υπό αυτό το πρίσμα, ίσως δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι επιφανείς Ελβετοί και Έλληνες αφοσιώθηκαν στον αγώνα της φίλης χώρας στη διάρκεια εκείνης της κρίσιμης περιόδου.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας (Conte Giovanni Antonio Capo d'Istria) διαδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλο στη θεσμική αναδιοργάνωση της Ελβετίας, αλλά και στην ενδυνάμωση και καθιέρωση του καθεστώτος της μόνιμης ουδετερότητας της χώρας στο Συνέδριο της Βιέννης και στη Διάσκεψη των Παρισίων (1815) που οδήγησαν στην αναδιοργάνωση της Ευρώπης μετά τους Ναπολεόντειους Πολέμους. Από τη μεριά τους, επιφανείς Ελβετοί φιλέλληνες, όπως ο Ιωάννης-Γαβριήλ Εϊνάρδος (Jean-Gabriel Eynard), ο οποίος στη συνέχεια υπήρξε συνιδρυτής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, και ο Ιάκωβος Μάγερ (Jakob Meyer), ο οποίος εξέδωσε την πρώτη ελληνική εφημερίδα, τα Ελληνικά Χρονικά, στήριξαν τον ελληνικό αγώνα για την εθνική ανεξαρτησία.

Ο φίλελληνισμός δεν ήταν απλώς μια ιστορική τάση που προέκυψε στα τέλη του 18ου αιώνα από τη συγκίνηση που προκάλεσε ο αγώνας των Ελλήνων. Εκφράζει, επίσης, την αιώνια ευγνωμοσύνη της παγκόσμιας κοινότητας για την αρχαία Ελλάδα, που έθεσε τα θεμέλια για πολλές δημοκρατικές αξίες, όπως η ιθαγένεια, η αυτοδιοίκηση, το κράτος δικαίου, η δημόσια συζήτηση και το δικαίωμα της ψήφου. Αυτή η πολύτιμη παρακαταθήκη, την οποία σήμερα ίσως θεωρούμε δεδομένη, υπήρξε πηγή έμπνευσης για πολλές σύγχρονες δημοκρατίες και αποτελεί σημείο αναφοράς για τη σταθερότητα, την πρόοδο και τη δυνατότητα διαμόρφωσης του μέλλοντος με σιγουρία και εμπιστοσύνη. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την Ελβετία, όπου η ζωντανή λειτουργία της άμεσης δημοκρατίας συνιστά τον πυρήνα των κοινών.

Κατά τη διάρκεια της θητείας μου ως Προέδρου της Ελβετικής Συνομοσπονδίας το 2014, είχα την τιμή και τη χαρά να δεξιωθώ τον τότε Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, κ. Κάρολο Παπούλια. Στο πλαίσιο της πρώτης επίσημης επίσκεψης Έλληνα Προέδρου στην Ελβετία στην ιστορία των διμερών σχέσεων, μας δόθηκε η ευκαιρία να αναφερθούμε στις σταθερές και αρμονικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, αλλά και να αναγνωρίσουμε και να στηρίξουμε τις πολλές και ποικίλες προσπάθειες της Ελλάδας και των Ελλήνων σε μια περίοδο μεγάλων προκλήσεων, τόσο σε οικονομικό όσο και σε ανθρωπιστικό επίπεδο.

Είμαι βέβαιος ότι οι σχέσεις των δύο χωρών -οι οποίες αναπτύσσονται σε πολλούς τομείς, όπως είναι ο πολιτικός διάλογος, η έρευνα, η παιδεία, ο πολιτισμός, και το μεταναστευτικό- θα εξακολουθήσουν να καλλιεργούνται και να βασίζονται στη φιλία, τον σεβασμό και την αμοιβαία στήριξη.

Ντιντιέ Μπουρκχάλτερ
Μέλος του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Συμβουλίου και Υπουργός
Εξωτερικών, Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών

This year's centennial of formal diplomatic relations between Greece and Switzerland confirms not only the excellent relations between our two countries -both endowed with unparalleled natural beauty- but also reminds us that our two peoples are closer than the two countries are on the map.

The Greek and Swiss peoples have always maintained cordial relations of profound respect and true friendship. It is no coincidence that among the greatest philhellenes, the Swiss hold a prominent place. The Berne Philhellenic Committee was the first to be founded in Europe, already on August 3, 1821, while the Greek War for Independence waged for no more than a few months.

By raising money, providing medical assistance, fighting alongside the Greeks in the Philhellenes' Battalion and most importantly, by enlightening the European public opinion on the Greek cause, the Swiss greatly contributed to the establishment of the modern Greek state. Johann Heinrich Bremi, Giorgio Orelli, Jean Gabreil Eynard, Emmanuel Khan, Knaupp, Brumbacher, Chevalier, Meyer, Bordier, among many others, are Swiss to whom Greece pays eternal tribute for their invaluable services.

Just as the Swiss have largely contributed to the rising of modern Greece, Ioannis Kapodistrias' vision and leading role into the emergence of the Federal Swiss State hallmarks yet another strong tie between our two countries. No Greek can stand before his many statues in Switzerland without feeling pride and honor for the First Governor of Greece and his heritage of peaceful coexistence within ingeniously conceived, robust institutions.

The role of the Red Cross should also be highlighted, as the organization envisioned by Henry Dunant provided great relief to the suffering Greek population throughout the harsh times of World War II. Switzerland's highly valued neutrality has also allowed for the country to provide its good services in a number of international issues, like the recent talks held in Geneva and Crans-Montana on the Cyprus issue demonstrate.

Nowadays, our two countries continue to foster relations of trust and cooperation in a multitude of fields, on the basis of shared values, such as democracy, openness, respect and progress. To name just one example, by hosting the CERN, Switzerland hosts the very heart of Europe's scientific avant-garde, where more than 100 Greek scientists work and at least eight Greek universities and research centers contribute to its projects. Trade, tourism, research and development, culture and arts are but a few of the fields where our two countries work together.

Moreover, we note with great pleasure that our bilateral relations have been enhanced on the political level, including through recent visits carried out by high level officials of the two countries, signaling our mutual desire to discuss common challenges, as well as explore paths for further cooperation. A cooperation that extends beyond the bilateral framework, as Greece actively supports the partnership between the European Union and Switzerland on a series of fields and sectors.

It is, thus, my strong belief that on the basis of our common values and historic ties, our friendship will continue to thrive and expand, bringing out the best of our two countries and peoples, always in terms of close cooperation, mutual trust and respect.

Nikos Kotzias
Minister of Foreign Affairs of the Hellenic Republic

Η φετινή εκατονταετηρίδα των επίσημων διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ελβετίας επιβεβαιώνει όχι μόνο τις άριστες σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, οι οποίες είναι και οι δύο προϊκισμένες με απαράμιλη φυσική ομορφιά, αλλά μας υπενθυμίζει επίσης ότι οι δύο λαοί μας είναι πιο κοντά απ' ό,τι είναι οι δύο χώρες στον χάρτη.

Ο ελληνικός και ο ελβετικός λαός διατηρούσαν ανέκαθεν εγκάρδιες σχέσεις ουσιαστικού σεβασμού και αληθινής φιλίας. Δεν είναι τυχαίο ότι οι Ελβετοί κατέχουν εξέχουσα θέση μεταξύ των σπουδαιότερων φιλελλήνων. Η Φιλελληνική Επιτροπή της Βέρονης ήταν η πρώτη που ιδρύθηκε στην Ευρώπη, ήδη από τις 3 Αυγούστου 1821, ενώ η Ελληνική Επανάσταση του 1821 είχε ξεσπάσει μόλις λίγους μήνες πριν.

Ο ελβετικός λαός συνέβαλε σημαντικά στην ίδρυση του σύγχρονου ελληνικού κράτους συγκεντρώνοντας χρήματα, παρέχοντας ιατρική βοήθεια, μαχόμενος στο πλευρό των Ελλήνων στο Τάγμα των Φιλελλήνων και κυρίως διαφωτίζοντας την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη σχετικά με τον ελληνικό αγώνα. Ο Johann Heinrich Bremi, ο Giorgio Orelli, ο Jean Gabriel Eynard, ο Emmanuel Khan, ο Knaupp, ο Brumbacher, ο Chevalier, ο Meyer, ο Bordier, είναι μερικοί μόνο από τους πολλούς Ελβετούς στους οποίους η Ελλάδα αποτίνει αιώνιο φόρο τιμής για την πολύτιμη συμβολή τους.

Ακριβώς όπως ο ελβετικός λαός συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στη σύσταση του σύγχρονου ελληνικού κράτους, έτσι και η διορατικότητα του Ιωάννη Καποδίστρια, αλλά και ο ηγετικός ρόλος που διαδραμάτισε για την ανεξαρτησία της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, επισφραγίζουν άλλον έναν ισχυρό δεσμό μεταξύ των δύο χωρών. Όποιος Έλληνας κι αν σταθεί μπροστά από τα πολλά αγάλματα του Καποδίστρια στην Ελβετία δεν μπορεί παρά να αισθανθεί υπερηφάνεια και τιμή για τον Πρώτο Κυβερνήτη της Ελλάδας και την κληρονομιά ειρηνικής συνύπαρξης που του οφείλουμε, η οποία αντανακλάται στους ευφυώς σχεδιασμένους και ισχυρούς θεσμούς.

Οφείλουμε επίσης να εξάρουμε τον ρόλο του Ερυθρού Σταυρού, καθώς ο οργανισμός που οραματίστηκε ο Henry Dunant παρείχε

σπουδαία αρωγή στον δοκιμαζόμενο ελληνικό λαό καθ' όλη τη δύσκολη περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Επιπλέον, η εξαιρετικά πολύτιμη ουδετερότητα της Ελβετίας επέτρεψε στη χώρα να συμβάλει θετικά σε ορισμένα διεθνή ζητήματα, όπως δείχνουν και οι πρόσφατες συνομιλίες στη Γενεύη και στο Κραν Μοντάνα για το Κυπριακό.

Στις μέρες μας, οι δύο χώρες συνεχίζουν να προάγουν τις σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας σε πολλούς τομείς, με βάση κοινές αξίες όπως δημοκρατία, ειλικρίνεια, σεβασμός και πρόσδοση. Για να αναφέρουμε απλώς ένα παράδειγμα, το CERN βρίσκεται στην Ελβετία και ως εκ τούτου εκεί χτυπάει η καρδιά της πρωτοπορίας των επιστημών της Ευρώπης. Στο CERN εργάζονται περισσότεροι από 100 Έλληνες επιστήμονες και συμμετέχουν εποικοδομητικά στις έρευνές του τουλάχιστον οκτώ ελληνικά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Το εμπόριο, ο τουρισμός, η έρευνα και η ανάπτυξη, ο πολιτισμός και οι τέχνες είναι μόνο μερικοί από τους τομείς συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών.

Ακόμη, επισημαίνουμε με μεγάλη χαρά ότι οι διμερείς σχέσεις μας έχουν ενισχυθεί σε πολιτικό επίπεδο, μεταξύ άλλων χάρη στις πρόσφατες επισκέψεις υψηλόβαθμων αξιωματούχων των δύο χωρών που σηματοδοτούν την αμοιβαία επιθυμία μας να συζητήσουμε κοινές προκλήσεις και να εξερευνήσουμε δρόμους για περαιτέρω συνεργασία. Μια συνεργασία που εκτείνεται πέρα από το διμερές πλαίσιο, καθώς η Ελλάδα υποστηρίζει ενεργά τη συνεργασία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ελβετίας σε σειρά θεμάτων και τομέων δραστηρότητας.

Επομένως, πιστεύω ακράδαντα ότι με βάση τις κοινές αξίες και τους ιστορικούς δεσμούς μας, η φιλία μας θα συνεχίσει να ανθίζει και να αναπτύσσεται, εστιάζοντας σε ό,τι καλύτερο έχουν να προσφέρουν οι δύο χώρες και οι λαοί μας, πάντα στο πλαίσιο στενής συνεργασίας, αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού.

Νίκος Κοτζιάς
Υπουργός Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας

THIS WATCH
IS A WITNESS
TO THOSE
WHO CHANGE
THE WORLD.

Chosen by presidents, world leaders and visionaries since 1956, the Day-Date was the first watch to display the date and day in full. With the new Day-Date 40, Rolex redefines watchmaking once again. Built the Rolex Way, it is equipped with calibre 3255, Rolex's all-new movement with 14 patents that sets a new standard in mechanical performance. Available exclusively in platinum or 18 ct gold, the Day-Date is the international icon of achievement and success. It doesn't just tell time. It tells history.

OYSTER PERPETUAL DAY-DATE 40

ROLEX

5, Valaoritou Str., Athens, Tel. +30 210 3621138
1, Kolokotroni Str., Athens, Tel. +30 210 3235909

Dear readers,

Many of you may wonder about the timing of this publication titled "Switzerland-Greece: 100 years of diplomatic relations...". We believe that highlighting the excellent relations between our countries is always meaningful. Our two countries are bound by historical ties of friendship, a token of which was the opening of a Greek diplomatic representation in Bern exactly one hundred years ago. Switzerland was slightly slower and followed with a reciprocal step soon thereafter. The Embassy is pleased to present this publication which reviews the deep and multi-faceted nature of our current relations. Moreover, it showcases possibilities for further intensification of our relations in the future. The current focus of our bilateral relations is placed on the economic, political and cultural fields.

Numerous Swiss companies operate in Greece. Their firm commitment has a long-term perspective and is not affected by transient crises. Some success stories are presented in this publication. Many open issues concerning the financial sector have now been resolved and bilateral trade shows good prospects. Many Greeks and Swiss are acquainted with the other country, whether as students, workers or travellers.

The European migration issues have led to an intensive and constructive dialogue between Greece and Switzerland. The most recent example of this exchange was this year's visit of our Minister of Justice, Ms. Simonetta Sommaruga, responsible for migration, who met with her Greek counterpart, Mr. Ioannis

Mouzalas. Switzerland is participating in the European Relocation programme as a non-EU country, thereby showing its solidarity with Greece.

Philhellenism in Switzerland and the great enthusiasm of Greeks for our country have traditionally made cultural relations a cornerstone of our bilateral exchange. The Embassy, within its limited available resources, acts as intermediary but acknowledges that, without the indispensable support of countless individuals, institutions, and the Greek Embassy in Bern, this intensive exchange would not be possible. We would like to take this opportunity to express our gratitude.

A highlight this year is without doubt the 14th edition of the multidisciplinary festival "CULTURESCAPES", which will take place in the autumn of 2017 in Switzerland, with more than 50 projects, approximately 200 participating artists and 40 partner institutions throughout Switzerland, is dedicated to Greece as "guest country", with Basel being the heart of the festival.

The Embassy will continue to foster the development of bilateral relations in all areas and support initiatives and projects which contribute to the exchange and prosperity of both countries.

**Hans-Rudolf Hodel
Ambassador of Switzerland in Greece**

HUBLOT

HUBLOT

hublot.com • f • t • g

BIG BANG UNICO

Αγαπητοί αναγνώστες,

Πολλοί από εσάς θα αναρωτιέστε γιατί επιλέγεται η συγκεκριμένη χρονική στιγμή για τη δημοσίευση ενός τεύχους με θέμα «Ελβετία-Ελλάδα: 100 Χρόνια Διπλωματικών Σχέσεων...». Πιστεύουμε ότι μια αναδρομή στις εξαιρετικές σχέσεις που συνδέουν τις δύο χώρες είναι χρήσιμη οποιαδήποτε στιγμή. Η σχέση φιλίας μεταξύ των δύο χωρών έχει μακρά παράδοση και η ίδρυση της ελληνικής διπλωματικής αντιπροσωπείας στη Βέρνη πριν από ακριβώς εκατό χρόνια αποτέλεσε μόνο μια μεταξύ πολλών εκφάνσεων της σχέσης αυτής. Η Ελβετία ακολούθησε με βραδύτερους ρυθμούς, με μια ανάλογη κίνηση αμοιβαιότητας λίγο αργότερα. Η Πρεσβεία έχει τη χαρά να παρουσιάσει αυτό το τεύχος που πιστοποιεί τις βαθιές και πολύπλευρες σχέσεις που μας συνδέουν σήμερα, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει δυνατότητες στενότερης συνεργασίας στο μέλλον. Οι διμερείς σχέσεις μας επικεντρώνονται σήμερα στον οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό τομέα.

Πολυάριθμες ελβετικές εταιρείες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Η σταθερή τους δέσμευση βασίζεται σε μακρόπνοα σχέδια και δεν επηρεάστηκε ποτέ από πρόσκαιρες κρίσεις. Σε αυτό το τεύχος παρουσιάζονται ορισμένες ιστορίες επιπυχίας. Πολλά εκκρεμή ζητήματα στον χρηματοπιστωτικό τομέα έχουν στο μεταξύ επιλυθεί και το διμερές εμπόριο παρουσιάζει καλές προοπτικές. Πολλοί Ελβετοί και Έλληνες γνωρίζουν τη φίλη χώρα ως φοιτητές, εργαζόμενοι ή ταξιδιώτες.

Τα ευρωπαϊκά μεταναστευτικά ζητήματα έχουν αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερα εντατικού και γόνιμου διαλόγου μεταξύ Ελλάδας και Ελβετίας, με πιο πρόσφατο παράδειγμα τη φετινή επίσκεψη της αρμόδιας για θέματα μετανάστευσης Ελβετίδας

Υπουργού Δικαιοσύνης κ. Σιμονέτα Σομαρούγκα και τη συνάντησή της με τον ομόλογό της κ. Γιάννη Μουζάλα. Ως τρίτη χώρα, η Ελβετία συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα μετεγκατάστασης προσφύγων, επιδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο την αλληλεγγύη της προς την Ελλάδα.

Ο φιλελληνισμός στην Ελβετία και ο μεγάλος ενθουσιασμός που εκδηλώνουν οι Έλληνες για τη χώρα μας καθιστούν παραδοσιακά τους πολιτιστικούς δεσμούς, έναν βασικό πυλώνα των διμερών μας σχέσεων. Η Πρεσβεία δραστηριοποιείται στο πλαίσιο των περιορισμένων πόρων της αναλαμβάνοντας διαμεσολαβητικό ρόλο, αναγνωρίζει όμως ότι αυτή η στενή συνεργασία δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την καθοριστική συνεισφορά αναρίθμητων προσώπων, φορέων, καθώς και της Ελληνικής Πρεσβείας στη Βέρνη. Σε όλους αυτούς θα θέλαμε να απευθύνουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Ορόσημο για φέτος είναι χωρίς αμφιβολία το 14ο φεστιβάλ τεχνών και γραμμάτων «CULTURESCAPES», που θα πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο του 2017 στην Ελβετία, με επίκεντρο τη Βασιλεία. Στο φεστιβάλ θα παρουσιαστούν περισσότερα από 50 projects και θα συμμετάσχουν 200 καλλιτέχνες και περίπου 40 συνεργαζόμενοι φορείς σε ολόκληρη την Ελβετία.

Η Πρεσβεία θα εξακολουθήσει να προάγει τις διμερείς σχέσεις σε όλους τους τομείς και να στηρίζει πρωτοβουλίες και προγράμματα που συμβάλλουν στη συνεργασία και στην εμβάθυνση των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.

**Χανς Ρούντολφ Χόντελ
Πρέσβης της Ελβετίας στην Ελλάδα**

THIS IS THE MOMENT

The moment
to leave a piece
of future behind.

We are here, implementing new plans, investing in innovative technologies and infrastructure, and above all, contributing to society and our country. Providing support for our people. Relieving vulnerable social groups through numerous social responsibility activities. Combating against illicit trade. Supporting 25.000 retailers with educational programs and rewards.

We are here to make even the tiniest moment leave a great piece of future behind, for all of us.

PAPASTRATOS
AN AFFILIATE OF PHILIP MORRIS INTERNATIONAL

The year 2017 marks the 100th anniversary since the opening of the Embassy of Greece in Switzerland. However the first consular missions of Greece and Switzerland had already started functioning at the second half of the 19th century.

Greek-Swiss relations are deep and multidimensional. Switzerland has always been by the side of Greece, right from the beginning of the Independence Revolution. The first European association for the support of the Greek Revolution was founded in Bern, in August 1821, by Ludwig Albrecht Otth, a Swiss surgeon. The prominent banker from Geneva, Jean-Gabriel Eynard, was a major contributor of the newly born Greek State and founder of the National Bank of Greece. We should also mention doctor Johann Jakob Meyer, heroically fallen in Messologgi, together with his Greek wife and their children. And Greece is proud to have contributed to the birth of the Swiss Federal State and its neutrality, at the Vienna Congress of 1814-15, through its first Governor, Ioannis Kapodistrias, by that time Foreign Minister of the Russian Empire.

In World War II, Switzerland greatly supported the occupied Greece through the Red Cross and, during the Dictatorship (1967-74), offered a safe shelter for the Greek political refugees. Today, philhellenism in Switzerland is promoted through Swiss and Greek associations. Nowadays, though tourism, the friendship of our two peoples is further enhanced: Greece is one of the most popular destinations for Swiss tourists with almost 500.000 visiting our country every year.

Of utmost importance was the official visit, the first ever, of former President of the Hellenic Republic, Mr. Karolos Papoulias to Bern, in May 2014, and his meeting with his Swiss counterpart,

Mr. Didier Burkhalter. In April 2016 the President of the Hellenic Republic, Mr. Prokopios Pavlopoulos, visited Geneva and Lausanne, invited by the President of the International Olympic Committee, Mr. Thomas Bach.

On the economic field, Swiss investments, valued at 2 bn CHF, with such companies as Novartis, UBS, Crédit Suisse, Roche, Kraft/Suchard, Atel, Nestle, are present in our country. Four Greek companies and their affiliates (Archirodon Old Partners, Piraeus Bank, Coca-Cola Hellenic Bottling Company S.A., M.J. Maillis S.A.) are active in Switzerland. Our bilateral trade is important and growing.

Various University seats of Greek language testify the particular interest of the Swiss people in Greek culture. The Swiss department of the International Committee for the return of Parthenon Marbles in Geneva is headed by Professor, Mr. Dusan Sidjanski. Greek foundations, such as the Niarchos and Latsis Foundations, offer scholarships, prizes, funding of research programmes to Greek and Swiss students. Works of famous Greek artists (Kounelis, Takis, Tsoklis, Fassianos, Nakis Panagiotidis) have been exhibited or permanently installed (K. Varotsos) in Switzerland.

Concludingly, as Ambassador of Greece to Switzerland, I am proud to serve in this country and it is my duty to make sure that the excellent relations between our two countries are maintained and further promoted in the years to come.

Hara Skolarikou
Ambassador of Greece in Switzerland

Our insights empower your future

Audit, Tax & Advisory Services

kpmg.com/gr

Το έτος 2017 συμπληρώνονται εκατό χρόνια από το άνοιγμα της Πρεσβείας της Ελλάδας στην Ελβετία. Οι πρώτες προξενικές αποστολές μεταξύ Ελλάδας και Ελβετίας είχαν αρχίσει, βεβαίως, να λειτουργούν ήδη από το δεύτερο ήμισυ του 19ου αιώνα.

Οι ελληνο-ελβετικές σχέσεις είναι βαθιές και πολυδιάστατες. Η Ελβετία βρέθηκε ανέκαθεν στο πλευρό της Ελλάδας, από την έναρξη του Αγώνα της Ανεξαρτησίας το 1821. Στην Βέρνη ιδρύθηκε, τον Αύγουστο 1821, ο πρώτος ευρωπαϊκός σύλλογος για την στήριξη της Ελληνικής Επανάστασης, από τον Ελβετό χειρουργό Ludwig Albrecht Otth. Ο εξέχων τραπεζίτης από την Γενεύη Ιωάννης-Γαβριήλ Εϋνάρδος υπήρξε μείζων ευεργέτης του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους και ιδρυτής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε τον δρ. Johann Jakob Meyer, που έπεσε ηρωικά στο Μεσολόγγι με την ελληνίδα σύζυγό του και τα παιδιά τους. Και η Ελλάδα είναι υπερήφανη για την συμβολή της στην γέννηση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του καθεστώτος της ουδετερότητας που απολαύει, όπως επισφραγίσθηκε στο Συνέδριο της Βιέννης του 1814-15, μέσω του Ιωάννη Καποδίστρια, Υπουργού Εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας τότε και πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας μετέπειτα.

Κατά τον Β' Παγκόμιο Πόλεμο, η Ελβετία προσέφερε σημαντική στήριξη προς την κατεχόμενη Ελλάδα, μέσω του Ερυθρού Σταυρού ενώ, στην διάρκεια της Δικτατορίας (1967-74), αποτέλεσε ασφαλές καταφύγιο για έλληνες πολιτικούς πρόσφυγες. Σήμερα, ο φιλελληνισμός στην Ελβετία πρωθείται μέσω των ελβετικών και ελληνικών συλλόγων. Παράλληλα, η φιλία μεταξύ των δύο λαών μας ενισχύεται χάρη στον τουρισμό: η Ελλάδα είναι ένας από τους πλέον δημοφιλείς για τους Ελβετούς τουρίστες, καθώς σχεδόν 500.000 την επισκέπτονται κάθε χρόνο.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η επίσημη επίσκεψη, πρώτη του είδους, του τότε Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολου

Παπούλια στην Βέρνη, τον Μάιο 2014, και η συνάντησή του με τον ελβετό ομόλογό του, κ. Didier Burkhalter. Τον Απρίλιο 2016, ο νυν Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Προκόπιος Παυλόπουλος επισκέφθηκε την Γενεύη και την Λωζάνη, αποδεχόμενος πρόσκληση του Προέδρου της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής κου Thomas Bach.

Στο οικονομικό πεδίο, οι ελβετικές επενδύσεις (περίπου 1,4 δισ. ευρώ) με εταιρείες όπως οι Novartis, UBS, Crédit Suisse, Roche, Kraft/Suchard, Atel, Nestlé έχουν παρουσία στην χώρα μας ενώ τέσσερις εταιρείες και θυγατρικές τους (Archirodon Old Partners, Piraeus Bank, Coca-Cola Hellenic Bottling Company S.A., M.J. Maillis S.A.) δραστηριοποιούνται στην Ελβετία. Το διμερές εμπόριο είναι σημαντικό και αυξανόμενο.

Οιδιάφορες Έδρες ελληνικής γλώσσας στα ελβετικά Πανεπιστήμια πιστοποιούν το ευρύτερο ενδιαφέρον των Ελβετών για τον ελληνικό πολιτισμό. Ελβετικό τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα λειτουργεί στην Γενεύη με επικεφαλής τον Καθηγητή κ. Dusan Sidjanski. Ελληνικά ιδρύματα, όπως το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και το Ίδρυμα Λάτση, προσφέρουν υποτροφίες, βραβεία, χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων τόσο σε έλληνες όσο και σε ελβετούς φοιτητές. Έργα διάσημων ελλήνων καλλιτεχνών (Κουνέλης, Τάκης, Τσόκλης, Φασιανός, Νάκης Παναγιωτίδης) έχουν εκτεθεί ή είναι μόνιμα τοποθετημένα (Κ. Βαρώτσος) στην Ελβετία.

Κλείνοντας, ως Πρέσβυς της Ελλάδας στην Ελβετία, αισθάνομαι υπερήφανη που υπηρετώ σε αυτήν την χώρα και θεωρώ καθήκον μου να εργασθώ ώστε οι εξαιρετικές σχέσεις των δύο χωρών μας να διατηρηθούν και να ενισχυθούν στα χρόνια που έρχονται.

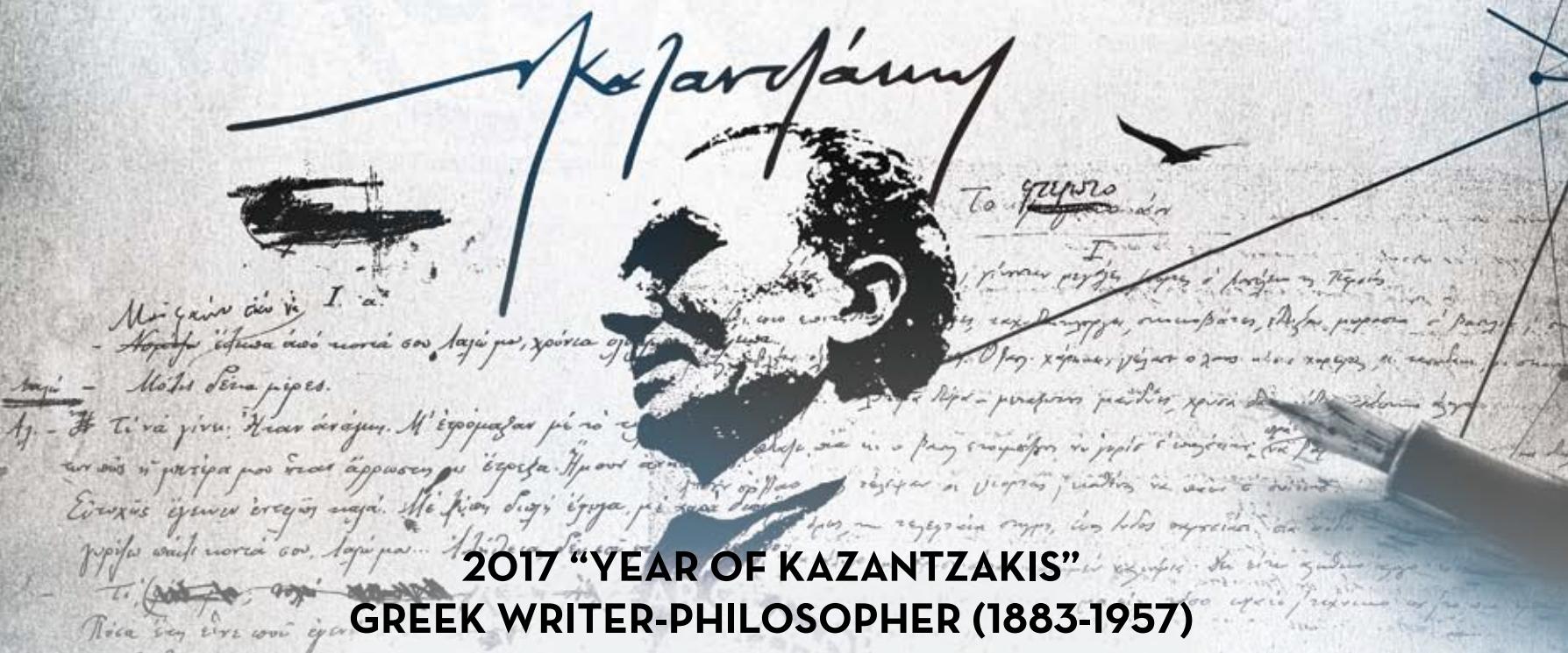
Χαρά Σκολαρίκου
Πρέσβυς της Ελλάδας στην Ελβετία

17 Years of Ground Handling Excellence!

... ONLY WORK CAN SATISFY
MAN'S SOUL
AND SAVE THE WORLD

N. KAZANTZAKIS (SYMPOSIUM)

2017 "YEAR OF KAZANTZAKIS"
GREEK WRITER-PHILOSOPHER (1883-1957)

SWITZERLAND-GREECE

100 years of Diplomatic Relations
1917 - 2017

CONTENTS

BILATERAL RELATIONS ..... P 19

- The Centenary of Diplomatic Relations
- Philhellenism, a Swiss Tradition

CULTURESCAPES 2017 ..... P 39

- Greece Unlimited, two month of Greek culture in Basel

CULTURAL COOPERATION ..... P 53

- Swiss Architects in Athens
- Fluxum Foundation & Flux Laboratory
- Lausanne, the Olympic Capital

ARCHAEOLOGICAL COOPERATION ..... P 79

- A Settlement under the sea; Greek-Swiss Explorations
- Antikythera Mechanism, the Computer of Antiquity
- In Search of an Ancient Sanctuary

RELATIONS IN EDUCATION, SCIENCE & INNOVATION ..... P 101

- Greek success stories in Switzerland

ECONOMIC RELATIONS ..... P 111

DISCOVER SWITZERLAND ..... P 153

Best Regional
Airline Europe 2016

FLY TO GREECE WITH THE BEST REGIONAL AIRLINE IN EUROPE

...TRUST AEGEAN TO MAKE EVERY JOURNEY A PLEASURE.

SKYTRAX

When you're flying to Greece, we don't think it's enough to just get you there.

We believe you should experience the very best that Greece has to offer from the moment you step on board. From the warmest Greek welcome to the fondest farewell - with the best food, drink and comfort in between - you'll soon understand why we've been named Skytrax Best Regional Airline in Europe for six of the last seven years. Because when you fly to Greece with Aegean, it's all part of the service.

 AEGEAN
A STAR ALLIANCE MEMBER

aegeanair.com

ΕΛΒΕΤΙΑ-ΕΛΛΑΔΑ
100 Χρόνια Διπλωματικών Σχέσεων
1917 - 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ .....P 19

- εκατό χρόνια διπλωματικών σχέσεων
- φιλελληνισμός, μια ελβετική παράδοση

CULTURESCAPES 2017 .....P 39

- Ελλάδα Unlimited: Δύο Μήνες Ελληνικού Πολιτισμού στη Βασιλεία

ΕΛΒΕΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ P 53

- Ελβετοί αρχιτέκτονες στην Αθήνα
- Fluxum Foundation & Flux Laboratory
- Λωζάνη, η Ολυμπιακή Πρωτεύουσα

ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ .....P 79

- Ένας οικισμός στον βυθό της θάλασσας. Ελληνοελβετικές έρευνες στον όρμο της Κοιλάδας
- Μηχανισμός των Αντικυθήρων, ο υπολογιστής της αρχαιότητας
- Αναζητώντας ένα αρχαίο ιερό

**ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ** .....P 101

- Έλληνες που διαπρέπουν στην Ελβετία

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ .....P 111

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ .....P 153

Swiss Federal President Didier Burkhalter, right, and Karolos Papoulias, President of the Hellenic Republic, talk during a press conference in Kehrsatz near Bern, Switzerland, on Friday, May 2, 2014.

Ο κ. Ντιντέρ Μπουρκχάλτερ (Didier Burkhalter), Πρόεδρος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (αριστερά), και ο κ. Κάρολος Παπούλιας, Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, συνομιλούν κατά τη διάρκεια Συνέντευξης Τύπου στο Κέρσατς, κοντά στη Βέρνη της Ελβετίας, την Παρασκευή 2 Μαΐου 2014.

BILATERAL RELATIONS

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

BILATERAL RELATIONS

Relations between Switzerland and Greece are very good and are founded on a long tradition dating back to the 19th century. They are most intense when it comes to cultural issues, but extend to all fields: economy, energy, culture, tourism and cooperation on migration-related topics.

Switzerland and Greece share common interests in the fields of energy, taxation and migration. They also adopt similar positions within the framework of international bodies, such as the UNO and the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE).

20

Furthermore, Switzerland is involved in the Trans Adriatic Pipeline (TAP) project, expected to transport, as of 2019-2020, natural gas from Azerbaijan to Italy, across Turkish, Greek, Albanian and Italian territories.

As a member-state of the Schengen Area, Switzerland also participates in controlling the Area's external borders: within the framework of "Frontex" operations, the country deploys border-guards in strategic locations along the Schengen Area's external borders, particularly in Greece.

THE CENTENARY OF DIPLOMATIC RELATIONS

The year 2017 marks the centenary of top-level Greek-Swiss diplomatic relations. It was, indeed, in 1917 that the first Embassy of Greece was established in Bern, while the Embassy of Switzerland in Athens opened a few years later, in 1925. However, diplomatic relations between the two countries go back a lot further in time. As early as the 19th century, consulates were already representing Greece in Switzerland, and vice versa. In this light, Switzerland was one of the first nations to establish diplomatic relations with Greece. Nowadays, there are slightly more than 12,000 Greeks living in Switzerland and about 3,000 Swiss living in Greece, according to 2015-2016 figures.

Visits of Swiss officials to Greece (2016-2017) Federal Councillor Simonetta Sommaruga, working visit to Greece (22-23.5.2017, Lesbos, Athens), dedicated to furthering collaboration in issues pertaining to migration, and in particular relocation. Visits of Greek officials to Switzerland (2016-2017) President Prokopis Pavlopoulos (11-12.4.2016, IOC Lausanne), to promote the universal values of the Olympic Movement alongside the IOC.

© Keystone - Gian Ehrenzeller

Swiss Federal President Didier Burkhalter, left, and Karolos Papoulias, President of the Hellenic Republic, inspect the guard of honour in Kehrsatz, near Bern, Switzerland, on Friday, May 2, 2014.

Ο κ. Ντιντέρ Μπουρκάλτερ (Didier Burkhalter), Πρόεδρος της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (αριστερά), και ο κ. Κάρολος Παπούλιας, Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, επιθεωρούν τιμητικό άγημα στο Κέρσατς, κοντά στη Βέρνη της Ελβετίας, την Παρασκευή 2 Μαΐου 2014.

Federal Councillor Simonetta Sommaruga, right, speaks with Ioannis Mouzalas, Greek Minister for Migration Policy, during its arrival on the island of Lesbos in Greece, May 22, 2017.

Η κ. Σιμονέτα Σομαρούγκα (Simonetta Sommaruga), μέλος του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου, συνομιλεί με τον κ. Γιάννη Μουζάλα, Ελληνας Υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής, κατά την άφιξή της στη Λέσβο, στις 22 Μαΐου 2017.

ΟΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Οι σχέσεις ανάμεσα στην Ελβετία και στην Ελλάδα είναι πολύ καλές, καθώς βασίζονται σε μια παράδοση που ανάγεται στον 19ο αιώνα. Είναι ιδιαίτερα «ζωντανές» στο πολιτισμικό επίπεδο, αν και καλύπτουν όλους τους τομείς: οικονομία, ενέργεια, πολιτισμό, τουρισμό και συνεργασία ως προς το μεταναστευτικό.

Η Ελλάδα και η Ελβετία μοιράζονται κοινά συμφέροντα στους κλάδους της ενέργειας, της φορολογίας και της μετανάστευσης. Εππιπλέον, υιοθετούν παρόμοιες στάσεις εντός διεθνών οργανισμών, όπως ο ΟΗΕ και ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).

Η Ελβετία συμμετέχει στο έργο του Διαδριατικού Αγωγού (Trans Adriatic Pipeline ή TAP), που αναμένεται, από το 2019-2020 και μετά, να μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν προς την Ιταλία, διατρέχοντας τα εδάφη της Τουρκίας, της Ελλάδας, της Αλβανίας και της Ιταλίας.

Τέλος, ως κράτος-μέλος της ζώνης Σένγκεν, η Ελβετία συμβάλλει στη φύλαξη των εξωτερικών συνόρων του χώρου. Στα πλαίσια των επιχειρήσεων της «Frontex», τοποθετεί συνοριακούς φύλακες σε νευραλγικά σημεία των εξωτερικών συνόρων της ζώνης Σένγκεν και, κυρίως, στην Ελλάδα.

23

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Το 2017 σηματοδοτεί την πρώτη εκατονταετηρίδα από τη σύναψη των ελληνοελβετικών διπλωματικών σχέσεων στο ανώτατο επίπεδο. Η Πρεσβεία της Ελλάδας στην Βέρνη ιδρύθηκε όντως το 1917, ενώ χρειάστηκε να μεσολαβήσουν κάποια χρόνια μέχρι να λειτουργήσει η Πρεσβεία της Ελβετίας στην Αθήνα το 1925. Ωστόσο, οι διπλωματικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών είναι σαφώς παλαιότερες. Πράγματι, προξενεία εκπροσωπούσαν την Ελλάδα στην Ελβετία -και αντίστροφα- ήδη από τον 19ο αιώνα. Άλλωστε, η Ελβετία στάθηκε από τις πρώτες χώρες που απέκτησαν διπλωματικές σχέσεις με την Ελλάδα. Στις μέρες μας, λίγο περισσότεροι από 12.000 Έλληνες ζουν στην Ελβετία, σύμφωνα με στοιχεία για το διάστημα 2015-2016.

Επισκέψεις Ελβετών αξιωματούχων στην Ελλάδα (2016-2017) Υπουργός Δικαιοσύνης, Σιμονέτα Σομαρούγκα, επίσκεψη εργασίας στην Ελλάδα (22-23/5/2017, Λέσβος, Αθήνα), αφιερωμένη στη συνεργασία γύρω από το μεταναστευτικό, κυρίως το θέμα της μετεγκατάστασης. Επισκέψεις Ελλήνων αξιωματούχων στην Ελβετία (2016-2017) Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Προκόπης Παυλόπουλος (11-12/4/2016, ΔΟΕ Λωζάνη), προκειμένου να προαγάγει τις πανανθρώπινες αξίες του Ολυμπιακού Κινήματος από κοινού με τη ΔΟΕ.

PHILHELLENISM, A SWISS TRADITION

Switzerland is among the countries where philhellenism grew greatly from the very outset of this political and cultural movement. Apart from the idealistic perception of antiquity, philhellenism is, in effect, nourished from a passion for democracy. Invariably vigorous, philhellenism is currently manifested through an extensive network of Greek-Swiss associations which remain active.

The origins of philhellenism are linked with the enthusiastic support of the Greeks in their fight against the Ottoman Empire during the Greek War of Independence (1821-1830), as well as with a fascination with antiquity. Progressive trends throughout Europe identified with the ancient city of Athens in particular, which was the first city worldwide to implement a democratic political system.

24

Philhellenes in Switzerland quickly became organized in various associations, including fraternal benefit societies to support the Greek revolutionaries. A great number of distinguished individuals have left their mark in the history of both Switzerland and Greece.

The first among these historical figures was Ioannis Kapodistrias (Conte Giovanni Antonio Capo d'Istria, 1776-1831), who played a key role for both countries. Born in Corfu, then under Venetian rule, he was appointed Secretary of State of the Septinsular Republic, which had largely become autonomous years before continental Greece.

Ioannis Kapodistrias attracted the attention of Russia, which had strategic interests in the region, and became a diplomat for the

Russian Empire. In this capacity, he also played a significant role for Switzerland. Informally nominated ambassador of Russia to the Swiss Confederation, his mission was to help Switzerland steer clear of Napoleon's influence. He thus contributed to the drafting of the Swiss constitution, advocating the accession of Neuchâtel, Valais and Geneva to the Confederation, all three of which became Swiss cantons in 1815.

As a member of the Russian delegation to the Congress of Vienna (1814-1815), he made every effort to ensure Switzerland's independence and neutrality. It was, indeed, at the Congress of

Vienna that Switzerland was officially recognized as a neutral state - a status that had been considered very difficult to achieve. In a continent that was then undergoing major changes, a number of great powers were trying to remodel Europe in line with their interests, following Napoleon's defeats.

Ioannis Kapodistrias also contributed to the recognition of the canton of Vaud as part of the Confederation. His perseverance was instrumental in Vaud becoming a sovereign canton, against the wishes of the Bernese to recover the territory, which had been occupied by the canton of Bern until 1798. In appreciation of his efforts, he was declared

Conte Giovanni Antonio Capo d'Istria

honorary citizen of Lausanne and of Geneva. Most importantly, however, he had formed friendships that would prove to be of crucial significance.

Kapodistrias was appointed Governor (*Kivernitis*) of the newly established independent Greek State in 1827 and landed in Nafplio (Nauplia) in January 1828. This was the first time he set foot on continental Greece. He had previously travelled across Europe canvassing support for the country, which had just become independent but was already bankrupt. It was at this point that the relations Kapodistrias had formed would prove crucial in securing support from various European patrons.

He had become a friend of the banker Jean-Gabriel Eynard (1775-1863) from Geneva. Jean-Gabriel Eynard came from a Protestant family and had built a fortune in Italy, before settling in the canton of Vaud and later in Geneva. As a member of the delegation of Geneva to the Congress of Vienna, he was able to appreciate the role played by Ioannis Kapodistrias in favour of Switzerland and developed a keen interest in the Greek struggle for independence. Eynard encouraged and coordinated the support committees which flourished throughout Europe and introduced his friend to all circles of Philhellenes, greatly contributing to Geneva becoming one of the European centres of Philhellenism.

However, his most decisive contribution to the Greek cause was through his capacity as a banker. As wealth manager for many noble and royal families throughout Europe, he had considerable resources at his disposal. In 1821, when the revolt against the Turks broke out, Eynard was in the front line for the collection of funds intended for the support of the revolutionaries. He also advised Kapodistrias on financial matters and provided him with substantial lines of credit. Moreover, he financed the construction of the first normal school in the country. He thus played a crucial role in the establishment of the financial system and the building of resources which are indispensable to any state.

Greece had just become independent but was already ruined, facing the demands of the great powers -notably, England- for the repayment of the extensive loans which they had granted to the Greeks during their war for independence. In order to address these claims, Eynard proceeded to issue the first Greek state loans, aided by his trusted collaborator and delegate to Greece, Artemon de Regny. As one of his biographers said, "Greece was invariably in Eynard's mind and heart". It seems like a paradox that he never set foot in Greece, in spite of his most important role in the establishment of the new state.

Eynard also co-founded, with Georgios Stavrou, the National Bank of Greece in 1841. It is impossible to determine with accuracy the importance of Eynard's contribution as a banker, yet it is certainly enormous. In 1847, he did not hesitate to pay out of his pocket England's claim of 500,000 francs -a gigantic amount at the time-, in order to avert Greece's bankruptcy. The National Bank remains active to this day and Eynard's memory, more than 150 years since his death, is still alive in Greece.

The case of Johann Jakob Meyer (1798-1826) is quite similar. The son of a doctor from Zurich, in his youth he lived a rather eventful life in Switzerland and accumulated debts. Like many others, he joined the philhellenic circles and, in particular, the *Berner Hilfs-Verein für Griechenland*, the Bernese association of aid to Greece.

He then decided to settle in Greece, which soon became his adopted homeland. He was a surgeon at the Naval Battle of Patra and later settled as a pharmacist in Missolonghi, where he got married to a Greek, converted to Orthodox Christianity and, above all, learned the language.

He was thus able to publish, in 1824, the country's first newspaper, the *Ellinika Chronika* (*Ελληνικά Χρονικά, Hellenic Chronicles*), financed by Lord Byron. Meyer became the newspaper's first editor-in-chief and Hellenized his name into "Ioannis Iako-

vos Meyer". The newspaper covered the Siege of Missolonghi by the Turks, providing a unique and irreplaceable testimony of the events of the time. When the city fell, after a siege which lasted nearly one year, Meyer was one of the first to succumb. A few hours before his death, he wrote to a friend: "I am proud when I think that the blood of a Swiss, a grandchild of William Tell, shall mix with the blood of the heroes of Greece." In the Garden of Heroes in Missolonghi, two monuments have been erected in Meyer's memory, which is honoured to this day.

As we have seen, the war of independence had generated considerable sympathy and emotion throughout Europe. Contemporary Greece, however, remained unknown and was totally eclipsed by the image of antiquity. This was particularly true for early photographers, who only had eyes for the ancient monuments.

This would change with Frédéric (or Fred) Boissonas (1858-1946). Born to a dynasty of Geneva photographers, he grew up in a city which was a centre of philhellenism, took over his father's studio and developed it with success. It therefore comes as no surprise that he should turn to Greece, when he began to travel. He was the first to photograph Mount Olympus, as in 1913 he accomplished, together with Daniel Baud-Bovy, the first known ascent of this mythical mountain.

Photographic equipment at the time was heavy, cumbersome, fragile and complicated to use. It included, for example, large glass plates which were used as negatives. Equipment weighing some two hundred pounds -or much more!- had to be carried along. This rendered any photography outside the studio an entire expedition, especially in mountainous regions and on the islands, which were still very isolated at the time.

Fred Boissonas did not only photograph ancient monuments, such as the Parthenon, perched on a 40-foot ladder, with all the risks and perils this entailed. He also immortalized the people he

met in the course of his travels across the country. Shepherds who crisscrossed the mountains, women picking olives or gathered around a fountain, bakers by their bread ovens, entire families... He thus provided invaluable evidence of a life which, in some respects, seems to have remained unchanged from antiquity to our days. Fred Boissonas, who was already renowned throughout Europe for the quality of his photographs, was thus instrumental in making Greece known to the rest of the world.

From 1903 to 1920, he went on numerous trips to the country and produced a multitude of photographic works. His first book, published in 1910 under the title *En Grèce Par Monts et Par Vaux* (In Greece Through Mountains and Valleys), was an immediate success and, although it was an expensive luxury edition, was very soon sold out.

Fred Boissonas left a legacy of countless photographs for posterity. These range from family portraits on the Alps to the Swiss national exhibition of 1896, where he was the official photographer. His photographic archive has been acquired by the City of Geneva, with the exception of the photographs from Greece, which have been gathered in the Thessaloniki Museum of Photography and now constitute part of the inalienable heritage of the state.

Philhellenism is still very much alive in our days and is reflected -for a number of Swiss- through a strong commitment to Greece, as well as through a great number of associations which maintain strong ties between the two countries.

No example can illustrate this better than the association formed for the Public Historic Library of Andritsaina in the Peloponnese. The library was established by Konstantinos Nikolopoulos (1786-1841), a Greek author and composer, whose family sought refuge in Paris. At the time, Greece lost a great many of its works of art, which found their way to European museums. The most typical example is, undoubtedly, the Parthenon frieze

Fred Boissonnas

© Bibliothèque de Genève

and Greece is constantly seeking the return of the Parthenon marbles from Britain, more than two centuries since they were taken to London.

A convinced philhellene, Konstantinos Nikolopoulos initiated an inverse movement: he decided to send his rich library to Greece. It was thus that the Library of Andritsaina was born, a few years after the country gained its independence.

One century later, however, many of the books were in danger, suffering the wear of time. It was at that point that Dr. Panayotis

Petropoulos became involved. Petropoulos was from Andritsaina but had settled in Switzerland, where he worked as a surgeon at the hospital of Fribourg. He had perfect knowledge of the library and its treasures, which included classical books from Greece, then published throughout Europe. In order to rescue the library, in 1987 he founded in Fribourg the Association of Friends of Andritsaina Library. Chaired by Martin Nicoulin, the association set up a workshop for the restoration and rescue of this unique collection of books and has proactively taken measures to ensure that they are less exposed to the wear and tear of time, primarily through the construction of a new building.

Moreover, the association launched a humanitarian initiative to help Andritsaina in 2007, when extensive fires ravaged the Peloponnese, through the construction of drinking water reservoirs and the donation of sheep to local residents.

Julien Grivel, a dentist from Geneva, devoted himself to persons affected by leprosy in Athens. In 1972 he was astonished to discover that in Greece there were still people suffering from that terrible disease, while in Europe it was thought that it belonged to the distant past.

For a long time, persons affected by leprosy were isolated on islands, where they had to remain until the end of their life. As progress in medicine rendered the treatment of leprosy possible, they were able to leave these islands and were gathered in a hospital in Athens. It was there that Julien Grivel offered patients dental care, for one month every year until 1998, without fear -as the disease is not very contagious- and with great admiration before the courage of the patients. He was awarded the Greek Red Cross in 1980 for his devotion in his work, was honoured by the Academy of Athens in 2008, and received the thanks of His Beatitude Ieronymos, Archbishop of Athens.

Andrea Bonetti, from the Canton of Ticino, has been living in Greece for about twenty years. After studying Biology, he worked for a long time as a naturalist photographer, especially in collaboration with the Hellenic Ornithological Society, before becoming Alexis Tsipras' official photographer. In spite of the severe financial crisis which has been plaguing the country since 2009 and which has also affected him personally, he has not returned to Switzerland.

Once Alexis Tsipras saw and appreciated his work, Andrea Bonetti was invited to follow the future Prime Minister in the 2014 European Elections. Thus, the photographer travelled thousands of miles on Alexis Tsipras' side and captured with his camera

all crucial events in which the politician was involved: the difficult negotiations with Europe, the rise of his party, SYRIZA, to power, the referendum over the debt and, soon after that, Alexis Tsipras' reelection as Premier, following his demitting office. And, of course, Bonetti went on innumerable expeditions throughout the country, amid the enthusiasm and hope aroused by this unconventional politician, who does not hesitate to declare himself an atheist in a country where the Church is still of great importance.

In Greece, the Orthodox Church is, indeed, a national church and plays a most significant religious, economic and political role. This is also reflected in the country's foreign relations. Several Orthodox centres have been established abroad and one of the most important ones is in Chambesy, in the countryside of Geneva. The Orthodox Centre of the Ecumenical Patriarchate in Chambesy was founded in 1966 and is currently under the directorship of His Eminence Metropolitan Jeremias (Kalligorjis) of Switzerland, Exarch of Europe.

The selection of Geneva, the seat of international organizations, was far from random, as the city has also been chosen as the seat of the World Council of Churches and the Conference of European Churches. One of the key goals of the Chambesy Centre is to promote the role of the Orthodox Church, to develop relations with other Churches, to contribute to ecumenical dialogue and, of course, to perform religious services. On a daily basis, as well as on Sundays and major festivals, the services of the Chambesy Centre bring together the Greek, Francophone, Arab and Romanian Orthodox communities of Geneva.

In general, it is clear that philhellenism still remains alive in Switzerland, as reflected in a great number of associations established throughout the country, many of which play a cultural role.

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ, ΜΙΑ ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η Ελβετία συγκαταλέγεται στις χώρες όπου ο φιλελληνισμός έχει αναπτυχθεί περισσότερο ήδη από τις απαρχές αυτού του πολιτικού και πολιτιστικού κινήματος. Εκτός από την εξιδανικευμένη αντίληψη της αρχαιότητας, ο φιλελληνισμός θρέφεται ουσιαστικά από το πάθος για τη δημοκρατία. Ο φιλελληνισμός έχει διατηρήσει το σθένος του και εκδηλώνεται σήμερα μέσα από ένα πλούσιο δίκτυο ελληνοελβετικών συλλόγων που παραμένουν ενεργοί.

Οι απαρχές του φιλελληνισμού συνδέονται με την ενθουσιώδη στήριξη υπέρ των Ελλήνων που εξεγείρονται κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας την εποχή της Ελληνικής Επανάστασης (1821-1830), αλλά και με τη γοητεία που ασκεί η αρχαιότητα. Τα προοδευτικά ρεύματα σε ολόκληρη την Ευρώπη ταυτίζονται κυρίως με την αρχαία πόλη της Αθήνας, την πρώτη πόλη στον κόσμο που εφάρμοσε το δημοκρατικό πολιτικό σύστημα.

Στην Ελβετία οι φιλέλληνες οργανώνονται πολύ γρήγορα σε συλλόγους, στους οποίους περιλαμβάνονται εταιρείες αμοιβαίας βοήθειας προς υποστήριξη των επαναστατημένων Ελλήνων. Πολλές σημαντικές προσωπικότητες έχουν αφήσει το στίγμα τους στην ιστορία τόσο της Ελβετίας όσο και της Ελλάδας.

Η πρώτη από αυτές τις ιστορικές προσωπικότητες είναι ο Ιωάννης Καποδίστριας (1776-1831), ή Jean Capo d'Istria στα γαλλικά, ο οποίος διαδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλο και για τις δύο χώρες. Γεννημένος στην Κέρκυρα, που βρισκόταν τότε υπό ενετική διοίκηση, διορίζεται Γραμματέας της Επτανήσου Πολιτείας, η οποία είχε αποκτήσει σε μεγάλο βαθμό την αυτονομία της αρκετά χρόνια πριν από την ηπειρωτική Ελλάδα.

Καθώς έλκει το ενδιαφέρον της Ρωσίας, που έχει στρατηγικά συμφέροντα στην περιοχή, ο Ιωάννης Καποδίστριας αναλαμβάνει καθήκοντα διπλωμάτη της Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Με αυτή την ιδιότητα θα διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο και για την Ελβετία.

Ιωάννης Καποδίστριας

© Bibliothèque de Genève

Φέρει άτυπα τον τίτλο του πρεοβευτή της Ρωσίας στην Ελβετική Συνομοσπονδία, με αποστολή να βοηθήσει την Ελβετία να απαλλαγεί από την επιρροή του Ναπολέοντα. Έτσι, συνεισφέρει στην κατάρτιση του ελβετικού συντάγματος και υποστηρίζει την προσχώρηση στη Συνομοσπονδία του Νεσατέλ (Neuchâtel), του Βαλέ (Valais) και της Γενεύης (Genève), που γίνονται ελβετικά καντόνια το 1815.

Ως μέλος της ρωσικής αντιπροσωπείας στο Συνέδριο της Βιέννης (1814-1815), κάνει τα πάντα προκειμένου να εξασφαλιστεί η ανεξαρτησία και η ουδετερότητα της Ελβετίας. Και πράγματι, σε αυτό ακριβώς το συνέδριο αναγνωρίζεται εντέλει επίσημα η Ελβετία ως ουδέτερο κράτος - ένας στόχος που μέχρι τότε θεωρούνταν πολύ δύσκολο να επιτευχθεί. Σε μια ήπειρο που βρίσκεται σε αναβρασμό, πολλές μεγάλες δυνάμεις προσπαθούν να αναδιαμορφώσουν την Ευρώπη ανάλογα με τα συμφέροντά τους μετά τις ήττες του Ναπολέοντα.

30

Με τη συμβολή του Ιωάννη Καποδίστρια, το καντόνι του Βω (Vaud) αναγνωρίζεται στους κόλπους της Συνομοσπονδίας. Χάρη στην επιμονή του, η περιοχή αυτή -που βρισκόταν υπό την κατοχή του καντονιού της Βέρνης μέχρι το 1798- αναδεικνύεται σε αυτόνομο καντόνι, παρά την αντίθετη άποψη της Βέρνης που ήθελε να την ανακτήσει. Σε αναγνώριση των προσπαθειών του, γίνεται επίτιμος δημότης της Λωζάνης (Lausanne), όπως και της Γενεύης. Κυρίως, όμως, έχει συνάψει φίλιες που θα αποδειχθούν καθοριστικής σημασίας.

Ορίζεται κυβερνήτης του νεοσύστατου ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους το 1827 και αποβιβάζεται στο Ναύπλιο τον Ιανουάριο του 1828. Αυτή είναι και η πρώτη φορά που επισκέπτεται την ηπειρωτική Ελλάδα. Λίγο πριν είχε οργώσει την Ευρώπη, προκειμένου να αναζητήσει βοήθεια για τη χώρα, η οποία είχε μόλις ανεξαρτητοποιηθεί και είχε ήδη χρεοκοπήσει. Ακριβώς αυτή την περίοδο, οι σχέσεις που είχε καλλιεργήσει ο Καποδίστριας παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εξασφάλιση βοήθειας από Ευρωπαίους υποστηρικτές.

Αποκτά φιλικές σχέσεις κυρίως με τον τραπεζίτη Ιωάννη-Γαβριήλ Εινάρδο (Jean-Gabriel Eynard, 1775-1863) από τη Γενεύη. Προερχόμενος από προτεσταντική οικογένεια, ο Ιωάννη-Γαβριήλ Εινάρδος απέκτησε περιουσία στην Ιταλία προτού εγκατασταθεί στο καντόνι του Βω και, στη συνέχεια, στη Γενεύη. Ως μέλος της αντιπροσωπείας της Γενεύης στο Συνέδριο της Βιέννης, εκτίμησε τον ρόλο που διαδραμάτισε ο Καποδίστριας υπέρ της Ελβετίας και ενθουσιάζεται από τον αγώνα των Ελλήνων για ανεξαρτησία. Ο Εινάρδος εμψυχώνει και συντονίζει τις επιτροπές υποστήριξης που ανθούν σε ολόκληρη την Ευρώπη και συστήνει τον φίλο του σε όλους τους φιλελληνικούς κύκλους. Χάρη στη συμβολή του, η Γενεύη εξελίσσεται σε ένα από τα κέντρα του φιλελληνισμού στην Ευρώπη.

Ωστόσο, η πιο αποφασιστική συνεισφορά του στον ελληνικό αγώνα οφείλεται στην ιδιότητά του ως τραπεζίτη. Καθώς πολλές οικογένειες ευγενών, αλλά και μέλη βασιλικών οίκων της Ευρώπης, του έχουν αναθέσει τη διαχείριση της περιουσίας τους, ο Εινάρδος διαθέτει πολύ σημαντικά μέσα. Ήδη από το 1821, όταν ξεπάτα η επανάσταση κατά των Τούρκων, ο Εινάρδος πρωτοστατεί στη συγκέντρωση κονδυλίων προς υποστήριξη των εξεγερμένων. Συμβούλεύει επίσης τον Καποδίστρια σε οικονομικά ζητήματα και του εξασφαλίζει σημαντικές δυνατότητες πίστωσης. Επιπλέον, χρηματοδοτεί την κατασκευή του πρώτου κανονικού σχολείου στη χώρα. Έτσι, διαδραματίζει έναν εξαιρετικά σημαίνοντα ρόλο στην εδραίωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και των πόρων που είναι απαραίτητοι σε κάθε κράτος.

Η Ελλάδα έχει μόλις αποκτήσει την ανεξαρτησία της, αλλά είναι ήδη χρεοκοπημένη. Οι μεγάλες δυνάμεις, με πρώτη την Αγγλία, απαιτούν την εξόφληση των σημαντικών δανείων που χορήγησαν στους Έλληνες κατά τη διάρκεια του αγώνα τους για την ανεξαρτησία. Για να αντιμετωπίστούν αυτές οι αξιώσεις, ο Εινάρδος προχωρά στη σύναψη των πρώτων ελληνικών κρατικών δανείων, με τη βοήθεια του έμπιστου συνεργάτη και απεσταλμένου του στην Ελλάδα, Αρτεμόν ντε Ρενί (Artemon de Regny). Όπως αναφέρει ένας από τους βιογράφους του, «η Ελλάδα βρίσκεται

PATEK PHILIPPE
GENEVE

Begin your own tradition.

You never actually own
a Patek Philippe.

You merely look after it for
the next generation.

Annual Calendar Ref. 5205G

CAPODISTRIA.

Ιωάννης Καποδίστριας

πάντα και παντού στο μυαλό και στην καρδιά του Εινάρδου». Παραδόξως, ο ίδιος δεν την έχει επισκεφτεί ποτέ, παρά τον σημαντικότατο ρόλο του στην εδραίωση του νέου κράτους.

Ο Εινάρδος είναι επίσης συνιδρυτής, μαζί με τον Γεώργιο Σταύρου, της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος το 1841. Είναι αδύνατον να προσδιοριστεί με ακρίβεια η σημασία της συνεισφοράς του Εινάρδου ως τραπεζίτη, αλλά σίγουρα είναι τεράστια. Πράγματι, το 1847, δεν διστάζει να βάλει από την τοέπι του τα 500.000

φράγκα που ζητούσε η Αγγλία, ένα ποσό γιγαντιαίο για την εποχή, ώστε να αποφευχθεί η χρεοκοπία της Ελλάδας. Η Εθνική Τράπεζα εξακολουθεί να υπάρχει μέχρι και σήμερα, με αποτέλεσμα η ανάμνηση του Εινάρδου, 150 και πλέον χρόνια μετά τον θάνατό του, να παραμένει ζωντανή στην Ελλάδα.

Αρκετά παρόμοια είναι και η περίπτωση του Ιωάννη Ιακώβου Μάγερ (Johann Jakob Meyer, 1798-1826). Γιος γιατρού από τη Ζυρίχη, διάγει έναν μάλλον πολυτάραχο βίο κατά τα νεανικά του χρόνια στην Ελβετία, όπου συσσωρεύει χρέη. Παράλληλα, όπως πολλοί άλλοι, προσχωρεί στους φιλελληνικούς κύκλους και, ιδιαίτερα, στον *Berner Hilfs-Verein für Griechenland*, τον σύλλογο της Βέρνης για την προσφορά βοήθειας στην Ελλάδα.

Στη συνέχεια, πάροντες τη μεγάλη απόφαση να εγκατασταθεί στην Ελλάδα, η οποία μετατρέπεται πολύ γρήγορα σε νέα του πατρίδα. Διατελεί χειρουργός κατά τη Ναυμαχία της Πάτρας και αργότερα εγκαθίσταται στο Μεσολόγγι, όπου εργάζεται ως φαρμακοποιός. Παντρεύεται με Ελληνίδα, ασπάζεται την ορθόδοξη πίστη και, κυρίως, μαθαίνει τη γλώσσα.

Χάρη σε αυτό το γεγονός, μπορεί πλέον το 1824 να εκδώσει την πρώτη εφημερίδα της χώρας, τα *Ελληνικά Χρονικά*, με χρηματοδότηση του Λόρδου Βύρωνα. Ο Μάγερ γίνεται αρχισυντάκτης της εφημερίδας και εξελληνίζει το όνομά του, υπογράφοντας ως «Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ». Η εφημερίδα παρακολουθεί την πολιορκία του Μεσολογγίου από τους Τούρκους, γεγονός που συνιστά μοναδική και αναντικατάστατη μαρτυρία των γεγονότων της εποχής. Όταν η πόλη πέφτει, ύστερα από σχεδόν έναν χρόνο πολιορκίας, ο Μάγερ είναι ένας από τους πρώτους νεκρούς. Μερικές ώρες πριν από τον θάνατό του, γράφει σε έναν φίλο: «Νιώθω περηφάνια όταν σκέφτομαι ότι το αίμα ενός Ελβετού, ενός εγγονού του Γουλιέλμου Τέλλου, γίνεται ένα με το αίμα των ηρώων της Ελλάδας». Στον Κήπο των Ηρώων στο Μεσολόγγι, έχουν αναγερθεί δύο μνημεία για τον Μάγερ, η μνήμη του οποίου εξακολουθεί να τιμάται ακόμη και σήμερα.

Φρεντερίκ Μπουασονά

Όπως έχουμε δει, ο αγώνας για την ανεξαρτησία προκάλεσε έντονα αισθήματα συμπάθειας και συγκίνηση σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ωστόσο, η σύγχρονη Ελλάδα παραμένει άγνωστη και απόλυτα επισκιασμένη από την εικόνα της αρχαιότητας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους πρώτους φωτογράφους, οι οποίοι δεν έχουν μάτια παρά μόνο για τα αρχαία μνημεία.

Όμως, η κατάσταση θα αλλάξει με τον Φρεντερίκ -ή Φρεντέρικ Μπουασονά (Frédéric Boissonas, 1858-1946). Γόνος μιας «φωτογραφικής δυναστείας» της Γενεύης, μεγαλώνει σε μια πόλη που αποτελεί εστία του φιλελληνισμού, αναλαμβάνει το

εργαστήριο του πατέρα του και το αναπτύσσει με επιτυχία. Επομένως, όταν ξεκινά να ταξιδεύει, δεν είναι διόλου αξιοπερίεργο το γεγονός ότι στρέφεται προς την Ελλάδα. Είναι ο πρώτος που φωτογράφισε τον Όλυμπο, καθώς το 1913 ολοκληρώνει, μαζί με τον Ντανιέλ Μπο-Μποβί (Daniel Baud-Bovy), την πρώτη γνωστή ανάβαση του μυθικού βουνού.

Ο φωτογραφικός εξοπλισμός της εποχής είναι ταυτόχρονα βαρύς, ογκώδης, εύθραυστος και περίπλοκος στη χρήση, περιλαμβάνοντας, για παράδειγμα, μεγάλες γυάλινες πλάκες που χρησιμοποιούνται ως αρνητικά. Πρόκειται, δηλαδή, για περίπου

εκατό -ή πολύ περισσότερα!- κιλά εξοπλισμού που πρέπει να μεταφέρονται διαρκώς. Αυτό σημαίνει ότι η λήψη και της παραμικρής φωτογραφίας εκτός εργαστηρίου συνιστά ολόκληρη αποστολή, ειδικά στις ορεινές περιοχές και στα νησιά που εκείνη την εποχή είναι ακόμα πολύ απομονωμένα.

Ο Φρεντ Μπουασονά δεν αρκέστηκε να φωτογραφίσει τα αρχαία μνημεία, όπως ο Παρθενώνας, σκαρφαλωμένος σε μια σκάλα ύψους 12 μέτρων, με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπαγόταν. Απαθανάτισε επίσης τους ανθρώπους που συνάντησε κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του ανά την Ελλάδα. Βοσκούς που διασχίζουν βουνά, γυναίκες που μαζεύουν ελιές ή έχουν συγκεντρωθεί γύρω από μια κρήνη, φουρνάρηδες δίπλα σε φούρνους ψωμιού, οικογένειες ολόκληρες... Παρέχει έτοι ανεκτίμητα τεκμήρια μιας ζωής που, από κάποιες απόψεις, μοιάζει να μην έχει αλλάξει από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ο Φρεντ Μπουασονά, που ήταν ήδη γνωστός σε ολόκληρη την Ευρώπη για την ποιότητα των φωτογραφιών του, ουσιαστικά βοηθάει με αυτόν τον τρόπο να γίνει γνωστή η Ελλάδα στον υπόλοιπο κόσμο.

Έκανε πολλά ταξίδια στη χώρα μεταξύ 1903 και 1920, από τα οποία πρόεκυψε πλήθος φωτογραφιών έργων. Το πρώτο από αυτά, που δημοσιεύτηκε το 1910 με τίτλο *En Grèce Par Monts et Par Vaux [Στην Ελλάδα Μέσα από τα Βουνά και τα Λαγκάδια]*, γνωρίζει αμέσως επιτυχία και, παρότι πρόκειται για πολυτελή έκδοση, το βιβλίο εξαντλείται από την πρώτη στιγμή.

Ο Φρεντ Μπουασονά μας κληροδότησε αμέτρητες φωτογραφίες, από οικογενειακά πορτρέτα στις Άλπεις μέχρι την εθνική έκθεση της Ελβετίας το 1896, της οποίας και υπήρξε ο επίσημος φωτογράφος. Το φωτογραφικό αρχείο του έχει πλέον περάσει στα χέρια του Δήμου της Γενεύης, με βασική εξαίρεση τις φωτογραφίες της Ελλάδας. Αυτές έχουν συγκεντρωθεί στο Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης και αποτελούν μέρος της αναπαλοτρίωτης κρατικής κληρονομιάς.

Ο φίλελληνισμός εξακολουθεί να παραμένει ζωντανός σήμερα και να εκδηλώνεται, για ορισμένους Ελβετούς, μέσω μιας ισχυρής

σύνδεσης με την Ελλάδα, καθώς και μέσα από πλήθος συλλόγων που διατηρούν ισχυρούς τους δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών. Δεν υπάρχει καλύτερο σχετικό παράδειγμα από τον σύλλογο που δημιούργηθηκε για τη Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη της Ανδρίτσαινας στην Πελοπόννησο. Η βιβλιοθήκη αυτή ιδρύθηκε από τον Κωνσταντίνο Νικολόπουλο (1786-1841), Έλληνα συγγραφέα και συνθέτη, η οικογένεια του οποίου κατέφυγε στο Παρίσι. Εκείνη την εποχή η Ελλάδα χάνει μεγάλο μέρος των έργων τέχνης της, τα οποία καταλήγουν σε ευρωπαϊκά μουσεία. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αδιαμφισβήτητη η ζωφόρος του Παρθενώνα, την επιστροφή της οποίας η Ελλάδα ζητά τακτικά από τη Μεγάλη Βρετανία, αν και έχουν περάσει δύο αιώνες από τότε που μεταφέρθηκε στο Λονδίνο.

Θερμός φιλέλληνας, ο Κωνσταντίνος Νικολόπουλος αναλαμβάνει μια αντίστροφη δράση: αποφασίζει να στείλει την πλούσια βιβλιοθήκη του στην Ελλάδα. Κάπως έτσι γεννιέται η Βιβλιοθήκη της Ανδρίτσαινας, μερικά χρόνια μετά την ανεξαρτησία.

Έναν αιώνα αργότερα, όμως, πολλά από τα βιβλία βρίσκονται σε κίνδυνο, λόγω της φθοράς του χρόνου. Τότε είναι που παρεμβαίνει ο ιατρός Παναγιώτης Πετρόπουλος. Με καταγωγή από την Ανδρίτσαινα αλλά εγκατεστημένος στην Ελβετία, όπου εργάζεται ως χειρουργός στο νοσοκομείο του Φριμπούρ, γνωρίζει τέλεια τη βιβλιοθήκη και τους θησαυρούς της, που περιλαμβάνουν βιβλία από την Ελλάδα των κλασικών χρόνων, τα οποία είχαν εκδοθεί εκείνη την εποχή σε ολόκληρη την Ευρώπη. Για τη διάσωση της βιβλιοθήκης, ιδρύει το 1987 στο Φριμπούρ τον Σύλλογο Φίλων της Βιβλιοθήκης της Ανδρίτσαινας. Υπό την προεδρία του Μαρτέν Νικουλέν (Martin Nicoulin), ο σύλλογος δημιούργησε ένα εργαστήριο αποκατάστασης για τη διάσωση αυτής της μοναδικής συλλογής βιβλίων και έχει λάβει εκ των προτέρων μέτρα, ώστε τα έργα να εκτίθενται λιγότερο στη φθορά του χρόνου, κυρίως με την κατασκευή ενός νέου κτιρίου. Ο σύλλογος ανέλαβε επίσης το 2007 ανθρωπιστική δράση υπέρ της Ανδρίτσαινας, όταν η Πελοπόννησος επλήγη από μεγάλες πυρκαγιές, με την κατασκευή δεξαμενών πόσιμου νερού και τη δωρεά προβάτων σε χωρικούς.

Novartis Hellas

Changing the practice of medicine

Στη Novartis, αξιοποιούμε στο έπακρο τη δύναμη της καινοτομίας στην επιστήμη για να αντιμετωπίσουμε μερικά από τα σημαντικότερα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία στο χώρο της υγείας.

Δεν σταματάμε ποτέ να αναζητούμε με πάθος νέους τρόπους που θα βοηθούν τους ασθενείς να ζουν περισσότερο και καλύτερα.

NOVARTIS

Realising TAP. Construction facts & figures.

TAP, one of the most important energy infrastructure projects in Europe successfully began construction in 2016.

As of early-May 2017:

- The project has a world class HSE performance with frequency rates well below international references.
12.000.000 man hours safely worked and **27.000.000 km safely driven**.
- Approx. 63% of the total 55,000 pipes to be used for the construction of the pipeline have been received in Greece, Albania and Italy.
- More than **5,200 people** have been working for the project across TAP's host countries.
- TAP will invest over **€55 million** in social and environmental investment (SEI) programmes in the communities along its route.

For more information, please visit our website: www.tap-ag.com

Trans Adriatic
Pipeline

Από την πλευρά του, ο Ζιλιέν Γκριβέλ (Julien Grivel), οδοντίατρος από τη Γενεύη, αφοσιώθηκε στους λεπρούς που συνάντησε στην Αθήνα. Το 1972 ανακαλύπτει έκπληκτος ότι στην Ελλάδα εξακολουθούν να υπάρχουν άνθρωποι που πλήγησαν από αυτή τη φοβερή ασθένεια, ενώ στην Ευρώπη πίστευαν ότι ανήκε στο μακρινό παρελθόν.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα, οι λεπροί είχαν απομονωθεί σε νησιά όπου αναγκάζονταν να παραμείνουν μέχρι το τέλος της ζωής τους. Καθώς οι πρόοδοι της Ιατρικής εξασφάλισαν τη δυνατότητα θεραπείας της λέπρας, οι πάσχοντες μπόρεσαν να εγκαταλείψουν αυτά τα νησιά και συγκεντρώθηκαν σε ένα νοσοκομείο της Αθήνας. Εκεί, επί έναν μήνα κάθε χρόνο μέχρι το 1998, ο Ζιλιέν Γκριβέλ παρείχε στους ασθενείς οδοντιατρική φροντίδα, χωρίς φόβο -διότι η νόσος είναι ελάχιστα μεταδοτική- και με μεγάλο θαυμασμό μπροστά στο κουράγιο των αρρώστων. Παρασημοφορήθηκε από τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό το 1980 για την αφοσίωση στο έργο του και τιμήθηκε το 2008 από την Ακαδημία Αθηνών, ενώ δέχθηκε και τις ευχαριστίες του Μακαριότατου Αρχιεπισκόπου Αθηνών, κυρίου Ιερωνύμου.

Ο Αντρέα Μπονέτι (Andrea Bonetti), από το καντόνι του Τιτσίνο (Ticino), ζει στην Ελλάδα εδώ και μία εικοσαετία περίπου. Αφού σπούδασε Βιολογία, ασχολήθηκε για μεγάλο διάστημα με τη νατουραλιστική φωτογραφία, ιδίως σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, προτού γίνει επίσημος φωτογράφος του Αλέξη Τσίπρα. Παρά τη σοβαρή οικονομική κρίση που μαίνεται από το 2009 και που έχει πλήξει και τον ίδιο, δεν θέλησε να επιστρέψει στην Ελβετία.

Αφού ο Αλέξης Τσίπρας είδε και εκτίμησε τη δουλειά του, ο Αντρέα Μπονέτι έλαβε την πρόταση να ακολουθήσει τον μετέπειτα πρωθυπουργό κατά τις ευρωεκλογές του 2014. Έτσι, ο φωτογράφος διανύει χιλιάδες χιλιόμετρα στο πλευρό του Αλέξη Τσίπρα και καταγράφει με τον φακό του όλα τα καθοριστικά γεγονότα στα οποία πρωταγωνιστεί ο πολιτικός: τις δύσκολες διαπραγματεύσεις με την Ευρώπη, την άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ

στην εξουσία, το δημοψήφισμα σχετικά με το χρέος και, στη συνέχεια, την ταχεία επανεκλογή του Αλέξη Τσίπρα στο αξίωμα του πρωθυπουργού αμέσως μετά την παραίτησή του από την κυβέρνηση. Χωρίς να παραβλέπουμε, βέβαια, τις αμέτρητες μετακινήσεις του σε ολόκληρη τη χώρα, με την ελπίδα και τον ενθουσιασμό που προκαλεί αυτός ο ασυνήθιστος πολιτικός, ο οποίος δεν διστάζει να δηλώσει άθεος σε μια χώρα όπου η Εκκλησία παραμένει εξαιρετικά ισχυρή.

Στην Ελλάδα, η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει εθνικό χαρακτήρα και διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο, τόσο σε θρησκευτικό όσο και σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο. Το γεγονός αυτό αντανακλάται και στις εξωτερικές σχέσεις της χώρας. Αρκετά ορθόδοξα κέντρα έχουν εγκατασταθεί στο εξωτερικό. Ένα από τα σημαντικότερα από αυτά βρίσκεται στο Σαμπεζί (Chambésy), στην ύπαιθρο της Γενεύης. Το Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου του Σαμπεζί ιδρύθηκε το 1966 και σήμερα διοικείται από τον Σεβασμότατο Μητροπολίτη Ελβετίας, κύριο Ιερεμία (Καλλιγιώργη), έξαρχο Ευρώπης.

Η επιλογή της Γενεύης, έδρας διεθνών οργανισμών, δεν είναι διόλου τυχαία, καθώς η πόλη έχει επίσης επιλεγεί ως έδρα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και της Διάσκεψης των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών. Ένας από τους βασικούς στόχους του Κέντρου του Σαμπεζί είναι να ενισχύει τον ρόλο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, να καλλιεργεί τις επαφές με τις υπόλοιπες Εκκλησίες, να προωθεί τον οικουμενικό διάλογο και, βεβαίως, να τελεί τις καθημερινές εκκλησιαστικές ακολουθίες. Τις Κυριακές και τις μεγάλες εορτές, οι ακολουθίες του Κέντρου του Σαμπεζί συγκεντρώνουν τις ελληνικές, γαλλόφωνες, αραβικές και ρουμανικές ορθόδοξες κοινότητες της Γενεύης.

Γενικότερα, διαπιστώνεται ότι ο φιλελληνισμός παραμένει ζωντανός στην Ελβετία, όπως εκδηλώνεται μέσα από πλήθος συλλόγων που έχουν εγκατασταθεί σε ολόκληρη την επικράτεια, πολλοί από τους οποίους έχουν πολιτιστικό χαρακτήρα.

EARLY BREAKS

Book early
to enjoy
our best
rates*

- Including Breakfast

BOOKINGS ON novotel.com • accorhotels.com

Novotel Athènes 4-6, Michail Voda street | 104 39 Athens, Greece
T (+30) 210 82 00 700 | F (+30) 210 82 00 777 | M h0866@accor.com

LE CLUB ACCOR
HOTELS
JOIN OUR GLOBAL LOYALTY PROGRAM
AT ACCORHOTELS.COM

CULTURESCAPES 2017

Attenberg

GREECE UNLIMITED: TWO MONTHS OF GREEK CULTURE IN BASEL

Basel is a comparatively small Swiss town with an extraordinary international alignment because of its two boarders to France and Germany, and with an undisputedly high density of cultural institutions. This, due to a long and strong tradition of patronage and humanism. Since 2003, Basel is also the center of a unique, multidisciplinary cultural festival called CULTURESCAPES.

CULTURESCAPES is committed to the promotion of cross-cultural dialogue, cooperation and networking. Its blueprint was a portrait, a cultural landscape, of Georgia in 2003. Since then, in another 12 editions it introduced the "culturescapes" of Ukraine (2004), Armenia (2005), Estonia (2006), Romania (2007), Turkey (2008), Azerbaijan (2009), China (2010), Israel (2011), Moscow (2012), Balkans (2013), Tokyo (2014), and Iceland (2015) to the Swiss audience. Although its heart is in Basel, over the years this truly unique festival extended its influence far beyond one canton, having worked with partners in Bern, Zurich, Lausanne, Aarau, Luzern, Chur, Bellinzona, and many other cities.

On the year 2017, for the first time, the festival happens as a biennale. This opened opportunities for deeper research into an impressive cultural landscape of the guest country Greece: from the rich ancient heritage to the vibrant contemporary art scene. The new biannual rhythm also provided time and space for co-producing new works with the variety of Greek artists.

As in all the previous years, CULTURESCAPES eagerly takes the challenge to crush cultural stereotypes and refuses to work only with big and well-known names. For 8 weeks - from October 5 to December 3, 2017 - the festival will present the most important and promising artists and productions in all forms: visual art, music, literature, theater, dance and film, accompa-

nied by lectures, artist talks and a culinary program in all in all more than 180 events.

On October 5 (and 7-8), in Kaserne Basel, for the opening of the festival Greece theatre director and choreographer **Dimitris Papaioannou** presents his new work **The Great Tamer**, coproduced by CULTURESCAPES. In a unique mix of experimental dance, visual art and performance, 10 performers are digging, hiding, playing and interacting - challenging our identity, our heritage and the essence of mankind. All this without text, but only a few, recurring bars from the Strauss waltz "On the Beautiful Blue Danube". Papaioannou uses, manifests and exhibits the human body in its versatility, juxtaposing it to past ideals from the art history. He, who for the first time appeared internationally as a creative director of the opening ceremony of the Athens Olympic-2004, calls it "visual originals".

CULTURESCAPES theater program continues as theatre production **Clean City** comes to Kurtheater Baden (November 9), Theater Chur (November 14) and Kaserne Basel (November 17,18). Two young Greek directors **Anestis Azas** and **Prodromos Tsinikoris** invite five cleaning ladies of different immigrant background to tell what it actually means to be a cleaner in Greece. They satirize the slogan of the right-wing conservative party Golden Down "Let's clean the streets", which suggests to push the immigrants out. "The political theater is supposed

The Heirs of Fire

to be dead? On the contrary, the stage remains the best forum on which everything can be imagined and created with wit and liveliness. And the sense of comic, playful, with which these women swing feathers and brooms is their most beautiful weapon of resistance. More effective than any lamentable action. Laughing, one lives better than in tears." (Télérama)

Institute of global Loneliness is a theater production, inspired by Thomas Mann's "Magic Mountain" and also coproduced by CULTURESCAPES. In Tuchlaube Aarau (November 22) and Kaserne Basel (November 24, 25), the **blitz theatre group** brings together a group of people in a strange institute, where they hope to be cured of loneliness in isolation from the rest of the world. Everyone is there voluntarily, some for many years, others believe that they will not stay there for long. This is an absurd comedy about solitude in a city, under the sky, in Europe, but also about solitude as a precondition for an awareness of the secrets of time and life.

The Greek-Swiss collaboration **Money Piece I (Comedy)** directed by **Marcel Schwald** emerged as intensive group work in Athens and Basel. The piece, coproduced by CULTURESCAPES, is shown at Kaserne Basel (October 22-27) and Tojo Bern (November 2-5) and explores the combination of humor as stylistic means and money as a theme. The performers have a double role: they entertain and, at the same time, present their own different economic backgrounds. They work with their "savings background", their "money biographies", their origins, personal decisions they have made regarding income chances, and the question of traces that their relationship to money has left on their bodies. Against the backdrop of a white canvas, they experiment with historical and contemporary stylistic elements

The Great Tamer
Ο Μεγάλος Δαμαστής

The Monks from Mt. Athos
Μοναχοί του Αγίου Όρους

that have accompanied the crisis: comedy, nostalgia, satire, documentary and community arts.

Besides, Theater Basel will resume their production of **Idome-neus** (October 8 and 21), written by **Roland Schimmelpfen-nig**, who turned the numerous variants of the myth into narrative principle. On his way back from Troy, victorious King Idome-neus and his entourage get into a storm. In agony, he promises a divine voice to sacrifice the first living creature that meets him on the land. As 79 ships of the fleet go down, only his reaches Crete. But it is his son, who arrives first on the beach to greet the long-awaited father. In 18 scenes, Schimmelpfennig plays through possible continuations of "Idomeneus". For this production Belgrade director **Miloš Lolić** brings a choir to the stage, referring to ancient Greek tradition.

CULTURESCAPES Greece visual art program consists of 6 events in 6 quite diverse places. On October 19 vernissage of two exhibitions, specially commissioned by CULTURESCAPES, will take the night. **The Decline of Heroes** will open in Antikenmuseum Basel and **The Heirs of Fire** - in Naturhistorisches Museum Basel, both being unexpected interventions of contemporary art into a surprising environment.

The Decline of Heroes, curated by **Kateryna Botanova**, is a group show overlapping contemporary artistic visions on the roles of heroes with the ancient ones. Intervening into the part of museum's permanent collection, called "The Greeks and Their World: Identity and Ideals", this exhibition shows ideals and identities shaken and shocked by multiple crises that hit the country and made it yet again face its history. The exhibition asks uneasy questions: Should there be a hero at all? Where does this urge to find someone to put the burden and the responsibilities of changing this inadequate world come from? What if we are entering a whole new different world now - the world without the heroes, the world, where no one can save anyone anymore?

The Heirs of Fire is a solo-show by **WD-Wild Drawing**, Athenian street artist of Balinese origin. His East-West cultural background is combined in a unique way that makes his style so recognisable. He focuses on large-scale murals that realized with roller brush and spray paint. WD always tries to interact with the spot where he is working, by utilizing various elements that existing around, to create harmony between the artwork and the spot. For CULTURESCAPES in Naturhistorisches Museum Basel WD will create an impressive indoor one-room mural depicting the role of fire in human history, asking: How from controlling the Fire we ended up controlling the entire Planet? Wild Drawing shares his thoughts about Earth and Man from the beginnings of the journey to the date and tomorrow.

Performance marathon **Bearing the News**, curated by Thessaloniki based curator **Eirini Papakonstantinou**, is to present 6 hours contemporary Greece performances by 7 artists in Kunsthaus Baselland (November 16) and Flux Laboratory Zurich (November 18).

For the first time this year, CULTURESCAPES are participating in **Regionale**, yearly exhibition of artists from multinational region around Basel (Switzerland, Germany, and France). Two renowned Greek curators will collaborate and curate Regionale shows in two Basel venues - artist and architect **Andreas Angelidakis** in Kunsthalle Basel and co-founder of Athens Biennale **Poka-Yio** in Kunsthaus Baselland.

The main focus of CULTURESCAPES classic music program is a Greek composer **Nikos Skalkottas** who, alongside Dimitri Mitropoulos, is the most important representative of Greek New Music. He studied violin at the Athens Conservatory and was regarded Arnold Schönberg's favorite disciple. Schönberg had a decisive influence on Skalkottas' compositional work. CULTURESCAPES dedicates three events to Skalkottas: a piano recital at Museum Kleines Klingental, Basel (October 18), a concert by Basel Sinfonietta at Goetheanum Dornach (November 12), and

CULTURESCAPES closing event, a Matinée at Gare du Nord (December 3), with Sinfonieorchester Basel and pianist **Vassilis Varvaresos**. Varvaresos, who also plays a waltz-program at Burghof Lörrach, Germany (November 7), as a part of festival program, is the youngest pianist to be awarded the first prize at the Young Concert Artists Auditions.

Especially for CULTURESCAPES, **Rosarte Children's Choir** from Athens was recording songs in Athens refugee camps, asking immigrant for special tunes from their homes. This program will be presented together with Luzerner Kantorei (October 25), at Yehudi Menuhin Forum Bern (October 26) and with Mädchenkantorei Basel (October 28). Rosarte is the first Greek children choir that have won two chorus world championships - in 2008 in Graz and in 2014 in Riga (where the journey had to be financed by crowdfunding campaign in Greece). The choir was founded in 2008 by the conductor Rosie Mastrosavva and now has 230 children and young people between the ages of 5 and 20.

In the autonomous Monastic Republic of Mount Athos, about 3000 monks live in 20 monasteries. A **Monks Choir from Mount Athos** will present a program of Orthodox hymns to saints as well as church songs from the last 1000 years of Byzantine Christianity. Their Swiss tour includes 8 concerts: Agios Dimitrios Zurich (November 11), Krypta Bern (November 12), Kirche Sent (November 14), Teatro Sociale Bellinzona (November 15), Kloster Mariastein (November 16), Künstlerhaus Boswil (November 17), Kirche Dietikon (November 18), Basler Münster (November 19).

In November, in Bird's Eye Jazz Club Basel, CULTURESCAPES will have a Greek focus and will present, among many others, **Sokratis Sinopoulos** (November 24, 25). He has played a key role in the revival of interest in lyra in Greece, an instrument with a unique sound which, being specifically Greek, still remains

open to every contemporary approach or musical challenge. The album **Eight Winds** clearly references the Greek musical tradition, it travels from there to the four corners of the earth, borne upon Sinopoulos' lyra, Yann Keerim' piano, Dimitris Tsekouras' double bass and Dimitris Emmanouil's percussion. Compositions is the album are partly improvised and partly notated, in Sinopoulos' own description, they are "black and white musical sketches which we color differently each time."

The literature program of CULTURESCAPES presents Petros Markaris in conversation with swiss journalist Wertner van Gent and also Christos Asteriou, Ioanna Bourazopoulou, Christos Ikonomou in Basel, Zurich and Thun. In November, a retrospective of the last 15 years of Greek cinema is to happen at Stadtkino Basel, Xenix Zürich, and Kino Rex Bern. On the list of directors: Yorgos Lanthimos, Filippos Tsitos, Panos Koutras, Athena Rachel Tsangari, Alexandros Avranas, Elina Psykou, Syllas Tzoumerkas, Yannis Economides, Argyris Papadimitropoulos, Yorgos Zois University of Basel and Volkshochschule Zürich prepare special lecture series, focused on Greek mythology, history and current political and social developments in the country.

CULTURESCAPES Greece and the diverse and complex cultural landscape of nowadays Greece is summed up, questioned, analysed, and discussed in the festival reader *Archaeology of the Future* (co-edited by Kateryna Botanova on the Swiss side and Christos Chrissopoulos, on the Greek side), published by Christoph Merian Verlag Basel. The festival is proud to present its complete Greek production, co-edited, written, designed and printed in Greece. This reader offers a look through the history, through various art forms and their engagement with the present turbulences, and by that - an attempt to imagine the multiplicity of futures, not just for Greece, but for Europe in general.

ΕΛΛΑΔΑ UNLIMITED: ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ

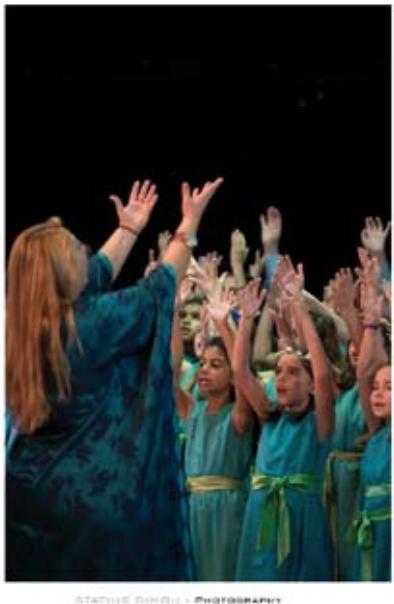
Η Βασιλεία είναι μια συγκριτικά μικρή ελβετική πόλη, αλλά διαθέτει ένα ιδιαίτερο διεθνές προφίλ -χάρη στη γειτονία της με τη Γαλλία και τη Γερμανία-, καθώς και εντυπωσιακά πολλά πολιτιστικά ιδρύματα. Αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι η χώρα κατέχει μια μακρά και ισχυρή παράδοση ανθρωπισμού και στήριξης των τεχνών. Από το 2003, η Βασιλεία είναι το κέντρο ενός μοναδικού, πολυθεματικού πολιτιστικού φεστιβάλ που ονομάζεται «CULTURESCAPES».

Στόχος του φεστιβάλ CULTURESCAPES είναι η προώθηση του διαλόγου, της συνεργασίας και της δικτύωσης μεταξύ των πολιτισμών. Το 2003 το φεστιβάλ έκανε τα πρώτα του βήματα σκιαγραφώντας το πορτρέτο-πολιτισμικό τοπίο της Γεωργίας. Από τότε, το CULTURESCAPES έχει παρουσιάσει άλλα 12 πολιτισμικά τοπία: της Ουκρανίας (2004), της Αρμενίας (2005), της Εσθονίας (2006), της Ρουμανίας (2007), της Τουρκίας (2008), του Αζερμπαϊτζάν (2009), της Κίνας (2010), του Ισραήλ (2011), της Μόσχας (2012), των Βαλκανίων (2013), του Τόκιο (2014) και της Ισλανδίας (2015). Αν και η καρδιά του χτυπά στη Βασιλεία, αυτό το πραγματικά μοναδικό φεστιβάλ επέκτεινε με τα χρόνια την επιφροή του πολύ πέρα από τα σύνορα ενός καντονιού και απέκτησε συνεργάτες στη Βέρονη, τη Ζυρίχη, τη Λωζάνη, την Άαραου, τη Λουκέρνη, την Κουρ, την Μπελιντσόνα και πολλές άλλες πόλεις.

Το 2017, για πρώτη φορά, το φεστιβάλ λαμβάνει χώρα ως μπιενάλε, γεγονός που δημιούργησε νέες ευκαιρίες για βαθύτερη έρευνα στο εντυπωσιακό πολιτισμικό τοπίο της φιλοξενούμενης χώρας, της Ελλάδας: από την πλούσια αρχαία κληρονομιά της ως τη ζωντανή σύγχρονη καλλιτεχνική σκηνή της. Τα δύο χρόνια που είχαν οι διοργανωτές στη διάθεσή τους παρείχαν τον χρόνο και τον χώρο για συμπαραγωγές νέων έργων με μια πληθώρα Ελλήνων καλλιτεχνών.

Όπως και όλα τα προηγούμενα χρόνια, το CULTURESCAPES αναλαμβάνει με ζήλο την πρόκληση να συντρίψει τα πολιτισμικά στερεότυπα και αρνείται να περιοριστεί σε συνεργασίες μόνο με μεγάλα και γνωστά ονόματα. Για 8 εβδομάδες -από τις 5 Οκτωβρίου έως τις 3 Δεκεμβρίου 2017- το φεστιβάλ θα παρουσιάσει τους σημαντικότερους και πιο πολλά υποσχόμενους καλλιτέχνες και τα έργα τους σε κάθε μορφή τέχνης: εικαστικές τέχνες, μουσική, λογοτεχνία, θέατρο, χορό και κινηματογράφο. Οι παρουσιάσεις αυτές θα συνοδεύονται από διαλέξεις, ομιλίες των καλλιτεχνών και ένα πλούσιο γαστριμαργικό πρόγραμμα -όλα αυτά σε περισσότερες από 180 εκδηλώσεις.

Το φεστιβάλ ανοίγει ο Έλληνας θεατρικός σκηνοθέτης και χορογράφος **Δημήτρης Παπαϊωάννου**, ο οποίος, στις 5 (και 7-8) Οκτωβρίου, θα παρουσιάσει στο Kaserne Basel το έργο του **Ο Μεγάλος Δαμαστής (The Great Tamer)**, που αποτελεί μια διεθνή συμπαραγωγή με τη συμμετοχή του CULTURESCAPES. Σε έναν μοναδικό συνδυασμό πειραματικού χορού, εικαστικής τέχνης και θεατρικής ερμηνείας, 10 εκτελεστές προχωρούν σε μια εσωτερική ανασκαφή, κρύβονται, παίζουν και αλληλεπιδρούν, αμφισβητώντας την ταυτότητά μας, την κληρονομιά μας και την ουσία της ανθρώπινης ύπαρξης. Όλα αυτά χωρίς κείμενο, μόνο με λίγα, επαναλαμβανόμενα αποσπάσματα από το βαλς **Στον Όμορφο Γαλάζιο Δούναβη**, του Στράους. Ο Παπαϊωάννου

Rosarte Children's Choir
Παιδική Χορωδία Rosarte

«Clean City»
«Καθαρή Πόλη»

χρησιμοποιεί, αποκαλύπτει και εκθέτει το ανθρώπινο σώμα, εστιάζοντας στην ευελιξία του και παίζοντας με αντιπαραθέσεις βασισμένες στα πάλαι ποτέ ιδεώδη και την ιστορία της τέχνης. Ο δημιουργός, που για πρώτη φορά εμφανίστηκε στο διεθνές καλλιτεχνικό στερέωμα ως δημιουργικός διευθυντής της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004, αποκαλεί το έργο του «Οπτικά Πρωτότυπα».

Το θεατρικό πρόγραμμα του CULTURESCAPES συνεχίζεται με τη θεατρική παράσταση **Καθαρή Πόλη (Clean City)**, που θα ανέβει στο Kurtheater Baden (9 Νοεμβρίου), στο Theater Chur (14 Νοεμβρίου) και στο Kaserne Basel (17-18 Νοεμβρίου). Δύο νέοι Έλληνες σκηνοθέτες, ο **Ανέστης Αζάς** και ο **Πρόδρομος Τσινικόρης**, προσκαλούν πέντε καθαρίστριες, όλες μετανάστριες από διαφορετικές χώρες, να μας πουν τι σημαίνει στην πραγματικότητα το να είσαι καθαρίστρια στην Ελλάδα. Η παράσταση σατιρίζει το σύνθημα του ακροδεξιού συντηρητικού κόμματος της Χρυσής Αυγής: «Άς καθαρίσουμε τους δρόμους». Πρόκειται για ένα σύνθημα που, στην ουσία, υπονοεί την εκδίωξη των μεταναστών από τη χώρα. «Μήπως το πολιτικό θέατρο είναι νεκρό; Αντίθετα, η σκηνή παραμένει το καλύτερο φόρουμ όπου

μπορούμε να φανταζόμαστε και να δημιουργούμε πάντα με πνεύμα και ζωντάνια. Η κωμική και παιχνιδιάρικη διάθεση, με την οποία οι γυναίκες αυτές χειρίζονται τα φτερά και τις σκούπες τους, είναι το πιο όμορφο όπλο που διαθέτουν για να αντισταθούν, πιο αποτελεσματικό από οποιαδήποτε αξιοθρήνητη αντίδραση. Ζούμε καλύτερα με το γέλιο παρά με το δάκρυ». (Télérama)

Το Ινστιτούτο της Παγκόσμιας Μοναξιάς (Institute of global Loneliness) είναι μια θεατρική παραγωγή εμπνευσμένη από το Μαγικό Βουνό, του Τόμας Μαν, και αποτελεί άλλη μια συμπαραγωγή του CULTURESCAPES. Στο Tuchlaube Aarau (22 Νοεμβρίου) και στο Kaserne Basel (24 Νοεμβρίου 25), ο θίασος **blitz theater group** παρουσιάζει τη συνύπαρξη μιας ομάδας ανθρώπων σε ένα περίεργο ινστιτούτο, όπου ζουν σε απομόνωση από τον υπόλοιπο κόσμο, ελπίζοντας να θεραπευτούν από τη μοναξιά. Όλοι βρίσκονται εκεί οικειοθελώς, άλλοι έχουν παραμείνει εκεί για πολλά χρόνια, άλλοι πιστεύουν ότι δεν θα μείνουν για πολύ. Είναι μια παράλογη κωμωδία για τη μοναξιά της μεγαλούπολης, κάπου στην Ευρώπη, αλλά και για τη μοναξιά ως προϋπόθεση για τη συνειδητοποίηση των μυστικών του χρόνου και της ζωής.

Η ελληνοελβετική συνεργασία **Money Piece I (Κωμωδία)**, σε σκηνοθεσία **Marcel Schwald**, είναι το αποτέλεσμα μιας εντατικής ομαδικής εργασίας στην Αθήνα και τη Βασιλεία. Η παράσταση, που είναι μια ακόμα συμπαραγωγή του CULTURESCAPES, παρουσιάζεται στο Kaserne Basel (22-27 Οκτωβρίου) και στο Τοίο Bern (2-5 Νοεμβρίου) και εξετάζει τον συνδυασμό του χιούμορ ως στιλιστικού μέσου με το χρήμα ως κεντρικό θέμα. Οι ερμηνευτές έχουν διπλό ρόλο: ψυχαγωγούν το κοινό και ταυτόχρονα παρουσιάζουν το δικό τους διαφορετικό οικονομικό υπόβαθρο. Εργαλεία τους είναι το «αποταμιευτικό προφίλ τους», τα «οικονομικά βιογραφικά τους», η προέλευσή τους, οι προσωπικές αποφάσεις τους σχετικά με πιθανές εισοδηματικές ευκαιρίες, και τα ίχνη που έχει αφήσει στο σώμα τους η σχέση τους με τα χρήματα. Με φόντο έναν λευκό καμβά, πειραματίζονται με ιστορικά και σύγχρονα στιλιστικά στοιχεία που συνοδεύουν την οικονομική κρίση: κωμωδία, νοσταλγία, σάτιρα, ντοκιμαντέρ και διαλογικές τέχνες σε αλληλεπίδραση με την κοινωνίας.

Επίσης, το Theater Basel θα φιλοξενήσει ξανά στις 8 και 21 Οκτωβρίου την παραγωγή **Ιδομενέας (Idomeneus)**, που γράφτηκε από τον **Roland Schimmelpfennig**, ο οποίος μετέτρεψε τις πολυάριθμες παραλλαγές του μύθου σε αφηγηματική αρχή. Κατά την επιστροφή του από την Τροία, ο νικηφόρος βασιλιάς Ιδομενέας και η συνοδεία του πέφτουν σε μια καταιγίδα. Ενώ παλεύει να επιβιώσει, υπόσχεται στη θεότητα που του μιλά να θυσιάσει το πρώτο ζωντανό πλάσμα που θα συναντήσει όταν φτάσει στη στεριά. Τα 79 πλοία του στόλου βουλιάζουν στη φουρτούνα και το μόνο σκαρί που φτάνει στην Κρήτη είναι το δικό του. Άλλα ο πρώτος άνθρωπος που αντικρίζει ο βασιλιάς φτάνοντας στην ηροί είναι ο γιος του, ο οποίος τρέχει στην παραλία για να προϋπαντήσει τον αγαπημένο του πατέρα. Σε 18 σκηνές, ο Schimmelpfennig παίζει με πιθανές εκδοχές της συνέχισης του μύθου του Ιδομενέα. Για την παραγωγή αυτή, ο σκηνοθέτης από το Βελιγράδι, **Miloš Lolić**, ανεβάζει στη σκηνή μια χορωδία, ως αναφορά στην αρχαία ελληνική παράδοση.

Το πρόγραμμα εικαστικών τεχνών του CULTURESCAPES-Ελλάδα αποτελείται από 6 εκδηλώσεις σε 6 πολύ διαφορετικές

τοποθεσίες. Το βράδυ της 19ης Οκτωβρίου θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια δύο εκθέσεων, που οργανώθηκαν ειδικά από το CULTURESCAPES. Πρόκειται για τις εκθέσεις **The Decline of Heroes** και **The Heirs of Fire**, που θα εγκαινιαστούν στο Antikenmuseum Basel και στο Naturhistorisches Museum Basel αντίστοιχα. Και οι δύο εκθέσεις αποτελούν απρόσμενες παρεμβάσεις της σύγχρονης τέχνης σε ένα ασυνήθιστο περιβάλλον.

Η ομαδική έκθεση **The Decline of Heroes**, επιμελημένη από την **Kateryna Botanova**, ασχολείται με τα σύγχρονα καλλιτεχνικά οράματα που συναντιούνται με τους ρόλους των ηρώων όπως αυτοί παρουσιάζονται στην αρχαιότητα. Τα έργα εκτίθενται στον χώρο της μόνιμης σύλλογης του μουσείου, που ονομάζεται «Οι Έλληνες και ο Κόσμος τους: Ταυτότητα και Ιδανικά». Η έκθεση σχολιάζει εικαστικά τα ιδανικά και τις ταυτότητες που κλονίζονται και συνταράσσονται από τις πολλαπλές κρίσεις που έχουν πλήξει τη χώρα και την αναγκάζουν να έρθει ξανά αντιμέτωπη με την ιστορία της. Πρόκειται για μια έκθεση που θέτει δύσκολα ερωτήματα: Πρέπει να υπάρχουν οι ήρωες; Από πού πηγάζει η ανάγκη του ανθρώπου να αναθέτει πάντα σε κάποιον άλλον το βάρος και την ευθύνη να αλλάξει αυτόν τον ανεπαρκή κόσμο; Μήπως ζούμε πλέον σε έναν τελείως νέο και διαφορετικό κόσμο - έναν κόσμο χωρίς ήρωες, έναν κόσμο όπου κανείς δεν μπορεί πια να σώσει κανέναν;

Η ατομική έκθεση **The Heirs of Fire** παρουσιάζει έργα του **WD-Wild Drawing**, ενός καλλιτέχνη του δρόμου που δραστηριοποιείται στην Αθήνα αλλά κατάγεται από το Μπαλί. Το παρελθόν του συνδυάζει μοναδικά την Ανατολή με τη Δύση, γεγονός που καθιστά το στίλ του τόσο αναγνωρίσιμο. Εσπιάζει σε μεγάλης κλίμακας τοιχογραφίες, τις οποίες φιλοτεχνεί με ρολό βαφής και σπρέι. Ο WD προσπαθεί πάντα να αλληλεπιδρά με τον χώρο όπου εργάζεται, χρησιμοποιώντας διάφορα στοιχεία που υπάρχουν τριγύρω, ώστε να δημιουργήσει αρμονία μεταξύ του έργου τέχνης και του τοπίου. Στο Naturhistorisches Museum Basel και ειδικά για το φεστιβάλ CULTURESCAPES, ο καλλιτέχνης θα δημιουργήσει μια εντυπωσιακή τοιχογραφία δωματίου που

απεικονίζει τον ρόλο της φωτιάς στην ανθρώπινη ιστορία, θέτοντας τα εξής ερωτήματα: Πώς φτάσαμε ως ανθρωπότητα από την προσπάθειά μας να ελέγχουμε τη φωτιά στην επιθυμία να ελέγχουμε ολόκληρο τον πλανήτη; Ο Wild Drawing μοιράζεται τις σκέψεις του για τη Γη και τον Άνθρωπο από τις αρχές του ταξιδιού μέχρι το σήμερα και το αύριο.

Ο ερμηνευτικός μαραθώνιος **Bearing the News**, επιμελημένος από την έφορο Ειρήνη Παπακωνσταντίνου που ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη, θα παρουσιάσει 6 ώρες σύγχρονων ελληνικών ερμηνευτικών έργων από 7 καλλιτέχνες στο Kunsthaus Baselland (16 Νοεμβρίου) και το Flux Laboratory Zurich (18 Νοεμβρίου).

Για πρώτη φορά φέτος, το CULTURESCAPES συμμετέχει στη **Regionale**, την ετήσια έκθεση καλλιτεχνών που προέρχονται από την πολυπολιτισμική Βασιλεία και τις γύρω περιοχές (Ελβετία, Γερμανία και Γαλλία). Δύο φημισμένοι Έλληνες εικαστικοί θα συνεργαστούν και θα επιμεληθούν τις εκθέσεις της Regionale σε δύο χώρους της Βασιλείας - ο καλλιτέχνης και αρχιτέκτονας **Ανδρέας Αγγελιδάκης** στην Kunsthalle Basel και ο συνιδρυτής της Μπιενάλε Αθήνας **Πόκα Γιο** στο Kunsthaus Baselland.

Στο επίκεντρο του κλασικού μουσικού προγράμματος του CULTURESCAPES βρίσκεται ο Έλληνας συνθέτης **Νίκος Σκαλκώτας**, ο οποίος, μαζί με τον Δημήτρη Μητρόπουλο, είναι ο σημαντικότερος εκπρόσωπος της Ελληνικής Σύγχρονης Μουσικής. Σπούδασε βιολί στο Ωδείο Αθηνών και θεωρήθηκε αγαπημένος μαθητής του Άρονολντ Σένμπεργκ. Ο Σένμπεργκ είχε αποφασιστική επιρροή στο συνθετικό έργο του Σκαλκώτα. Το CULTURESCAPES αφιερώνει στον Σκαλκώτα τρεις εκδηλώσεις: ένα ρεσιτάλ πιάνου στο μουσείο Kleines Klingental, στη Βασιλεία (18 Οκτωβρίου), μια συναυλία της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βασιλείας στο Goetheanum Dornach (12 Νοεμβρίου) και την τελετή λήξης του CULTURESCAPES, ένα ματινέ στο Gare du Nord (3 Δεκεμβρίου) με τη Συμφωνική Ορχήστρα της Βασιλείας και τον πιανίστα **Βασίλη Βαρβαρέσο**. Ο Βαρβαρέσος, που θα εκτελέσει επίσης στο πλαίσιο του φεστιβάλ ένα πρόγραμμα

βαλς στο Burghof Lörrach της Γερμανίας (7 Νοεμβρίου), είναι ο νεαρότερος πιανίστας στον οποίο θα απονεμηθεί το πρώτο βραβείο στο Young Concert Artists Auditions.

Ειδικά για το CULTURESCAPES, η **Παιδική Χορωδία Rosarte** από την Αθήνα κατέγραψε και επεξεργάστηκε τραγούδια που ηχογραφήθηκαν στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων στην Αθήνα, ζητώντας από τους μετανάστες να μοιραστούν παραδοσιακούς και αγαπημένους σκοπούς από τον τόπο τους. Το πρόγραμμα αυτό θα παρουσιαστεί σε συνεργασία με τη χορωδία Luzerner Kantorei (25 Οκτωβρίου), στο Yehudi Menuhin Forum Bern (26 Οκτωβρίου), καθώς και σε συνεργασία με τη χορωδία Mädchenkantorei Basel (28 Οκτωβρίου). Η Rosarte είναι η πρώτη ελληνική παιδική χορωδία που κέρδισε το χρυσό μετάλλιο σε δύο Ολυμπιάδες Χορωδιών - το 2008 στο Γκρατς και το 2014 στη Ρίγα (στην οποία το ταξίδι χρειάστηκε να χρηματοδοτηθεί από εκστρατεία crowdfunding που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα). Η χορωδία ιδρύθηκε το 2008 από τη μαέστρο Ρόζη Μαστροσάββα και τώρα περιλαμβάνει 230 παιδιά και νέους ηλικίας από 5 έως 20 ετών.

Η αυτόνομη μοναστική πολιτεία του Αγίου Όρους αποτελείται από περίπου 3.000 μοναχούς που ζουν σε 20 μοναστήρια. Η **Χορωδία Μοναχών από το Άγιο Όρος** θα παρουσιάσει ένα πρόγραμμα ορθόδοξων ύμνων αφιερωμένων σε αγίους, καθώς και εκκλησιαστικά άσματα από τα τελευταία 1.000 χρόνια της βιζαντινής χριστιανικής παράδοσης. Η ελβετική περιοδεία περιλαμβάνει 8 συναυλίες: στον Άγιο Δημήτριο Ζυρίχης (11 Νοεμβρίου), στην Krypta Bern (12 Νοεμβρίου), στην Kirche Sent (14 Νοεμβρίου), στο Teatro Sociale Bellinzona (15 Νοεμβρίου), στο Kloster Mariastein (16 Νοεμβρίου), στο Künstlerhaus Boswil (17 Νοεμβρίου), στο Kirche Dietikon (18 Νοεμβρίου) και στο Basler Münster (19 Νοεμβρίου).

Τον Νοέμβριο, στο Bird's Eye Jazz Club στη Βασιλεία, το CULTURESCAPES θα ασχοληθεί με την Ελλάδα και θα παρουσιάσει, μεταξύ άλλων, τον **Σωκράτη Σινόπουλο** (24 &

25 Νοεμβρίου). Ο καλλιτέχνης αυτός έχει παίξει σημαντικότατο ρόλο στην αναβίωση του ενδιαφέροντος για την παραδοσιακή λύρα στην Ελλάδα. Πρόκειται για ένα όργανο με μοναδικό ήχο, το οποίο, ενώ είναι αμιγώς ελληνικό, παραμένει ανοιχτό σε κάθε σύγχρονη προσέγγιση ή μουσική πρόκληση. Το άλμπουμ **Eight Winds (Οκτώ Άνεμοι)** αναφέρεται σαφώς στην ελληνική μουσική παράδοση και, με την Ελλάδα σαν αφετηρία, ταξιδεύει στις τέσσερις γωνιές της Γης, με οχήματα τη λύρα του Σινόπουλου, το πιάνο του Yann Keerim, το κοντραμπάσο του Δημήτρη Τσεκούρα και τα κρουστά του Δημήτρη Εμμανουήλ. Οι συνθέσεις στο άλμπουμ συνδυάζονται με αυτοσχεδιασμούς και, σύμφωνα με τον ίδιο τον Σινόπουλο, είναι «ασπρόμαυρα μουσικά σκίτσα, τα οποία χρωματίζουμε κάθε φορά και με έναν διαφορετικό τρόπο».

Το λογοτεχνικό πρόγραμμα του CULTURESCAPES στη Βασιλεία, τη Ζυρίχη και την Τουν παρουσιάζει τον Πέτρο Μάρκαρη σε έναν διάλογο με τον Ελβετό δημοσιογράφο Wertner van Gent, καθώς και τον Χρήστο Αστερίου, την Ιωάννα Μπουραζοπούλου και τον Χρήστο Οικονόμου. Τον Νοέμβριο θα πραγματοποιηθεί μια ρετροσπεκτίβα στα τελευταία 15 χρόνια του ελληνικού κινηματογράφου στο StadtKino Basel, στο Xenix Zürich και στο Kino Rex Bern. Στον κατάλογο των σκηνοθετών περιλαμβάνονται οι Γιώργος Λάνθιμος, Φίλιππος Τσίτος, Πάνος Κούτρας, Αθηνά

Ραχήλ Τσαγκάρη, Αλέξανδρος Αβρανάς, Ελίνα Ψύκου, Σύλλας Τζουμέρκας, Γιάννης Οικονομίδης, Αργύρης Παπαδημητρόπουλος και Γιώργος Ζώης. Το Πανεπιστήμιο της Βασιλείας και η Volkshochschule Zürich έχουν προετοιμάσει μια σειρά διαλέξεων με θέματα από την ελληνική μυθολογία και ιστορία, καθώς και τις τρέχουσες πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στην Ελλάδα.

Το CULTURESCAPES-Ελλάδα και το ποικιλόμορφο και πολυσύνθετο πολιτισμικό τοπίο της σημερινής Ελλάδας συνοψίζονται, αμφισβητούνται, αναλύονται και συζητούνται στη φεστιβαλική έκδοση *Αρχαιολογία του Μέλλοντος* (συνεκδόθηκε από την Kateryna Botanova εκ μέρους της ελβετικής πλευράς και τον Χρήστο Χρυσόπουλο εκ μέρους της ελληνικής πλευράς), που εκδόθηκε από τον οίκο Christoph Merian Verlag Basel. Το φεστιβάλ παρουσιάζει με περηφάνια αυτή την αμιγώς ελληνική έκδοση, που είναι γραμμένη, επιμελημένη, σχεδιασμένη και τυπωμένη εξ ολοκλήρου στην Ελλάδα. Μέσα από τις σελίδες της, ο αναγνώστης μπορεί να κάνει ένα ταξίδι στην ιστορία μέσα από διάφορες μορφές τέχνης, να παρατηρήσει την αλληλεπίδρασή τους με τις αναταράξεις τού σήμερα και, με αυτό σαν οδηγό, να προσπαθήσει να φανταστεί τις πιθανές εκδοχές του μέλλοντος όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και εν γένει στην Ευρώπη.

*Exhibition of architecture
Swiss Now to the Museum Benaki
(December, 2015-January, 2016)*

*Έκθεση Αρχιτεκτονικής
«Swiss Now», στο Μουσείο Μπενάκη
(Δεκέμβριος 2015-Ιανουάριος 2016).*

52

*Concert of Marc Perrenoud Trio and Beat Kästli
to Technopolis Jazz Festival (May, 2016)*

*Συναυλία των Marc Perrenoud Trio και Beat Kaestli,
στο Jazz Festival της Τεχνόπολης (Μάιος 2016).*

CULTURAL COOPERATION

ΕΛΒΕΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

AN OVERVIEW OF GREEK-SWISS CULTURAL RELATIONS

Despite the financial crisis that has been plaguing Greece since 2009, several large-scale festivals (Athens & Epidaurus Festival, Kalamata International Dance Festival, Athens Photo Festival) continue to host top-quality artistic events from both the European and international art scenes. Swiss artists make regular appearances on Greek stages and screens, often within the framework of such festivals. The “Béjart Ballet”, the “Zimmermann & de Perrot” theatre duo and the Ioannis Mandaounis dance company are quite frequently invited to Greece.

54

Every year, on the opportunity of the “Francophonie Week” in March and the “Week of the Italian Language”, the Embassy organizes joint projects with the cultural institutes of the two countries. Swiss films are shown in Greek cinema festivals each and every year. Francophone Swiss films are much acclaimed and the Athens Francophone Film Festival, which takes place in April every year, is considered one of the most important festivals in Greece.

The exhibition “Underground city: Swiss archaeologists explore the Greek city of Eretria”, showcasing findings unearthed by Swiss archaeologists during the excavations they have been conducting

in Eretria since 1975, was organized in Athens and Basel in 2010-2011 and was yet another milestone in Greek-Swiss cultural relations.

Moreover, in the past 15 years and in cooperation with local partners, the Embassy has organized, with great success, more than ten exhibitions and conferences on architecture. The most recent event was held at the Benaki Museum in 2015, fusing

two exhibitions on architecture, “The Swiss touch in Landscape architecture”, by Pro Helvetia, and “Swiss Positions-33 takes on sustainable approaches to building”, by Présence Suisse.

Many works of mostly French-speaking and German-speaking Swiss writers have been translated into Greek by Greek publishing houses, often with the support of Pro Helvetia.

On the music scene, even though Greece is a small country and has a limited market, many festivals (Pliskin, Ejekt, Rockwave, Athens Technopolis Jazz Festival) have been hosting Swiss musicians of international repute, such as Kadobostany, the Hillbilly Moon Explosion, Verveine, Beat Kästli, Leo Hofmann and Jonas Kocher.

Εκθεση «Υπόγεια Πόλη» («Cité sous terre»), στη Βασιλεία.

ΤΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Παρά την οικονομική κρίση που πλήγτει την Ελλάδα από το 2009, σημαντικά φεστιβάλ (όπως το Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας και το Athens Photo Festival) εξακολουθούν να παρουσιάζουν εξαιρετικά ποιοτικά έργα από την ευρωπαϊκή και διεθνή σκηνή. Ελβετοί καλλιτέχνες εμφανίζονται συχνά στις θεατρικές σκηνές και τις μεγάλες οθόνες της Ελλάδας, συχνά στα πλαίσια αυτών των φεστιβάλ. Τα Μπαλέτα Μπεζάρ, το καλλιτεχνικό δίδυμο Zimmermann & de Perrot και η Ομάδα Χορού του Ιωάννη Μανταφούνη προσκαλούνται συχνά στην Ελλάδα.

Κάθε χρόνο, στα πλαίσια της «Εβδομάδας Γαλλοφωνίας», τον Μάρτιο, και της «Εβδομάδας της Ιταλικής Γλώσσας», η Πρεσβεία διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις από κοινού με τα πολιτιστικά ίνστιτούτα των δύο χωρών. Ελβετικές ταινίες προβάλλονται ανελλιπώς στα ετήσια ελληνικά φεστιβάλ. Ιδιαίτερη απήχηση έχουν οι γαλλόφωνες ελβετικές ταινίες, ενώ το Φεστιβάλ Γαλλόφωνου Κινηματογράφου, που πραγματοποιείται κάθε Απρίλιο, θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα της χώρας.

Η έκθεση «Η πόλη κάτω από τη γη: Ελβετοί αρχαιολόγοι εξερευνούν την αρχαία Ερέτρια», η οποία είναι αφιερωμένη στις ανακαλύψεις των Ελβετών αρχαιολόγων που διεξάγουν τις ανασκαφές στην Ερέτρια από το 1975, έλαβε χώρα στην Αθήνα και στη Βασιλεία το 2010-2011 και αποτέλεσε ορόσημο στις ελληνοελβετικές πολιτιστικές σχέσεις.

Παράλληλα, η Πρεσβεία, σε συνεργασία με τοπικούς εταίρους, έχει οργανώσει με μεγάλη επιτυχία τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια πάνω από δέκα εκθέσεις και συνέδρια γύρω από την αρχιτεκτονική. Η πλέον πρόσφατη έκθεση ήταν αυτή που φιλοξενήθηκε από το Μουσείο Μπενάκη το 2015, η οποία παρουσίασε ταυτόχρονα

Exhibition of architecture Swiss Now to the Museum Benaki (December, 2015-January, 2016)

Έκθεση Αρχιτεκτονικής «Swiss Now», στο Μουσείο Μπενάκη (Δεκέμβριος 2015-Ιανουάριος 2016).

δύο εκθέσεις αρχιτεκτονικής: «The Swiss touch in landscape architecture», της Pro Helvetia, και «Swiss Positions-33 takes on sustainable approaches to building», της Présence Suisse. Πολλά έργα Ελβετών συγγραφέων, κυρίως γαλλόφωνων και γερμανόφωνων, μεταφράζονται στα ελληνικά από ελληνικούς εκδοτικούς οίκους, συχνά με την υποστήριξη της Pro Helvetia.

Τέλος, όσον αφορά τη μουσική, παρότι η Ελλάδα είναι μικρή χώρα και διαθέτει περιορισμένη αγορά, πολλά φεστιβάλ (όπως τα Pliskon, Ejekt, Rockwave, και Athens Technopolis Jazz Festival) φιλοξενούν παγκοσμίου φήμης μουσικούς και σχήματα από την Ελβετία: Kadebostany, Hillbilly Moon Explosions, Verveine, Beat Kästli, Leo Hofmann και Jonas Kocher.

Exhibition *underground City in Athens and in Basel* (2010-2011)

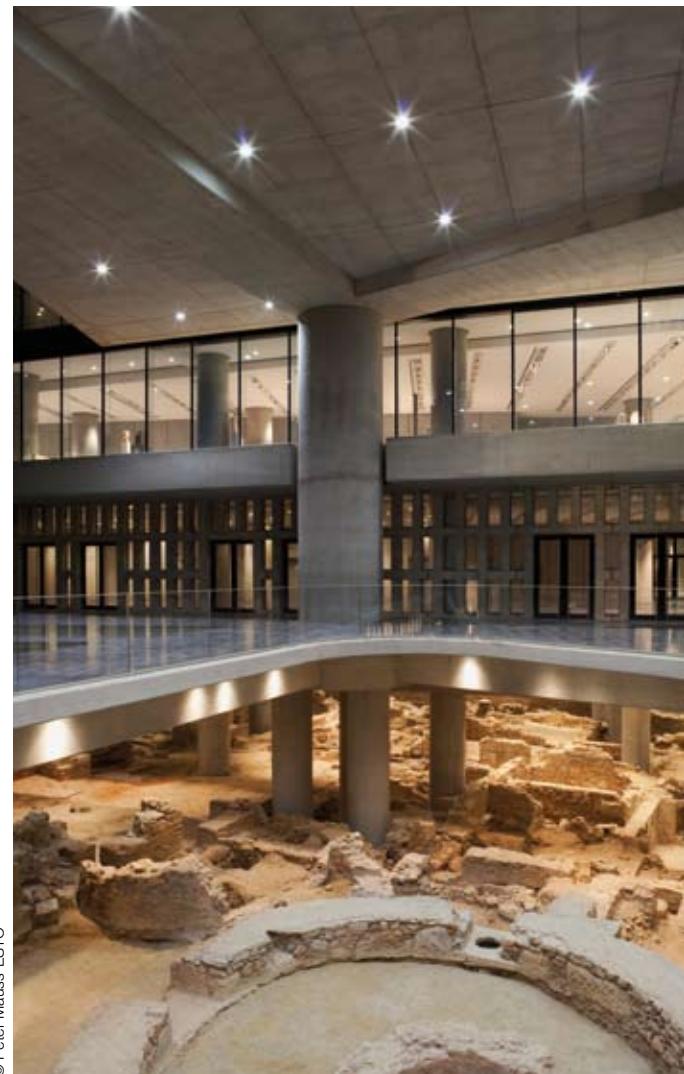
Έκθεση «Υπόγεια Πόλη» («Cité sous terre»), στην Αθήνα και στη Βασιλεία (2010-2011).

© OCNAM.

New Acropolis Museum
Νέο Μουσείο της Ακρόπολης

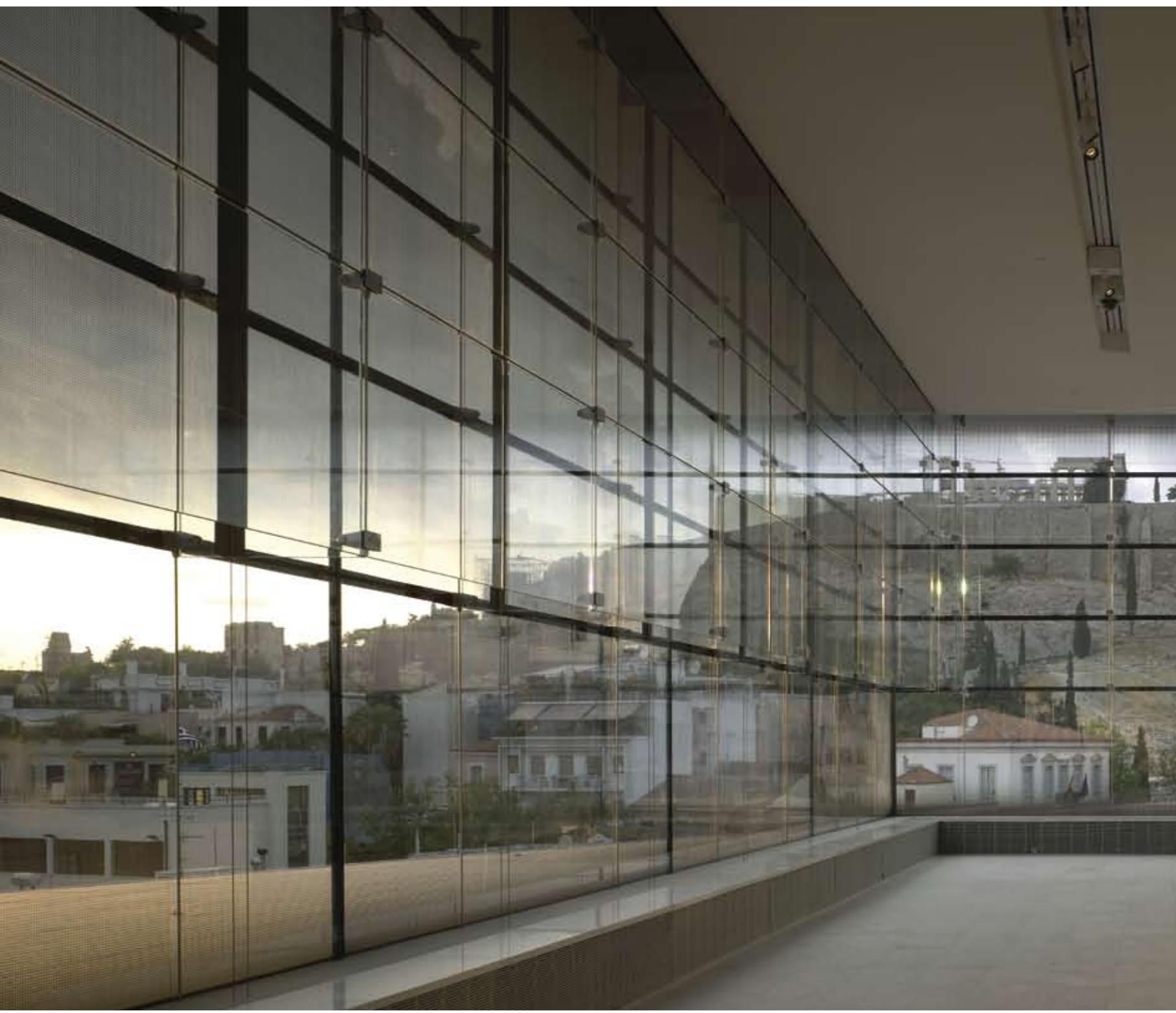
© Peter Mauss-ESTO

SWISS ARCHITECTS IN ATHENS

Bernard Tschumi designed the Acropolis Museum and Mario Botta designed the new administrative building of the National Bank of Greece. These two internationally celebrated Swiss architects have created masterpieces that are now the architectural jewels of the city.

The new Acropolis Museum, one of the most important and impressive museums in Greece, had to overcome several obstacles before completion. During the initial stage of the works, an ancient urban complex was discovered right on the site of the future museum. The ruins, which had been lying there for centuries, span from the Archaic period to the early Christian period in Athens.

New Acropolis Museum
Νέο Μουσείο της Ακρόπολης

© Christian Richters

The original project was abandoned. After winning the new tender, Swiss architect Bernard Tschumi was appointed as the new designer of the ambitious building. Apart from preserving the archaeological ruins, the new museum had to be incorporated in a complex of pre-existing buildings. Thus, the base of the museum hovers over the archaeological excavations on pilotis to protect and preserve the finds with a network of columns.

After years of works, the new Acropolis Museum opened its doors in 2009. Surrounded by areas of green and with an indoor courtyard, it also includes a chamber purposely built to accommodate the Parthenon friezes currently exhibited in London. The glass building is also designed to make the most of natural light, and offers views of the Acropolis, which stands a mere 300 metres away. A series of galleries take visitors on a journey through time, from the Archaic period to the times of the Roman Empire, while its spacious ground-floor area hosts temporary exhibitions.

The Swiss architect Mario Botta, in collaboration with Greek architects Morfo Papanikolaou and Renia Sakellaridi, designed the plans for the headquarters of the National Bank of Greece in Athens. The administration building opened its doors in 2002 and stands alongside the original neoclassical building of the bank. The new building had to become part of a neighbourhood full of important historical heritage structures. Moreover, it had to address the issue of antiquities found on the site. The architect managed to preserve them all on location by creating

a glass floor that stretches all over the ground floor. In general, this is a common practice in European cities and Mario Botta is one of the architects who like to create in context and design buildings that are in complete harmony with the landscape.

Mario Botta has become one of the best-known architects in the world thanks to his wide variety of impressive buildings standing around the globe. Some of his architectural masterpieces are truly inspiring, such as the Evry Cathedral in France, with its cylindrical shape that completely breaks with the traditional cross plan of most cathedrals. It is a brick structure, the architect's favourite material.

Mario Botta's style favours simple geometrical shapes, which give a familiar feeling to all his buildings, regardless of their varied functions. His numerous commissions include places of worship, mainly churches, but also a synagogue in Israel, schools, theatres and libraries, homes, the cellars of a large vineyard, or museums, such as the Jean Tinguely Museum in Basel. He has also created grand administrative buildings, including the National Bank of Greece and yet another building in Athens, the ETHNIKI Hellenic General Insurance Company head office.

The influence of Swiss architecture in Greece has inspired many aspiring Greek architects who chose to study in Switzerland and especially at the Swiss Federal Institute of Technology in Lausanne (EPFL) and the Swiss Federal Institute of Technology in Zurich (ETHZ).

ΕΛΒΕΤΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ο Μπερνάρ Τσουμί (Bernard Tschumi) είναι ο δημιουργός του Μουσείου της Ακρόπολης, ενώ ο Μάριο Μπότα (Mario Botta) είναι ο αρχιτέκτονας που σχεδίασε το νέο διοικητικό κτίριο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Οι δύο διεθνούς φήμης Ελβετοί αρχιτέκτονες έχουν δημιουργήσει μερικά από τα ομορφότερα αρχιτεκτονικά κοσμήματα της πόλης.

Το νέο Μουσείο της Ακρόπολης, ένα από τα πιο σημαντικά και εντυπωσιακά μουσεία στην Ελλάδα, χρειάστηκε να ξεπεράσει αρκετά εμπόδια πριν από την ολοκλήρωσή του. Κατά την αρχική φάση των εργασιών, ανακαλύφθηκε ένα αρχαίο αστικό συγκρότημα ακριβώς στο εργοτάξιο του μελλοντικού μουσείου. Τα κατάλοιπα αυτού του οικισμού χρονολογούνται από την Αρχαϊκή Εποχή μέχρι την πρώιμη Χριστιανική Περίοδο.

National Bank of Greece
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Το αρχικό έργο εγκαταλείφθηκε και, μετά τη διεξαγωγή νέου εθνικού διαγωνισμού, ο Ελβετός αρχιτέκτονας Μπερνάρ Τσουμί ανέλαβε τον σχεδιασμό του φιλόδοξου κτιρίου. Εκτός από τη διατήρηση των αρχαιολογικών ερειπίων, το νέο μουσείο έπρεπε να ενσωματωθεί σε ένα σύμπλεγμα από παλαιότερα, προϋπάρχοντα κτίρια. Έτσι, το πρώτο επίπεδο του κτιρίου «αιωρείται» πάνω από τον χώρο της αρχαίας συνοικίας, σε μια πλοτή που προστατεύει τις αρχαιότητες.

Υστερα από χρόνια εργασιών, το νέο Μουσείο της Ακρόπολης άνοιξε τις πύλες του το 2009. Περιβάλλεται από χώρους πρασίνου και διαθέτει μια εσωτερική αυλή, ενώ περιλαμβάνει και μια αίθουσα που κατασκευάστηκε ειδικά για να φιλοξενήσει τις ζωφόρους του Παρθενώνα που εκτίθενται σήμερα στο Λονδίνο. Το γυάλινο κτίριο έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να αξιοποιεί στο έπακρο το φυσικό φως και προσφέρει απρόσκοπη θέα στην Ακρόπολη, η οποία απέχει μόλις 300 μέτρα. Μια σειρά από εκθεσιακούς χώρους ταξιδεύουν τον επισκέπτη στον χρόνο, από την Αρχαϊκή Εποχή μέχρι την Εποχή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, ενώ η ευρύχωρη αίθουσα του ισογείου φιλοξενεί προσωρινές εκθέσεις.

Ο Ελβετός αρχιτέκτονας Μάριο Μπότα, σε συνεργασία με τις Ελληνίδες αρχιτέκτονες Μόρφω Παπανικολάου και Ρένια Σακελλαρίδη, σχεδίασε το κτίριο της Κεντρικής Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας στην Αθήνα, το οποίο άνοιξε τις πόρτες του το 2002 και είναι χτισμένο δίπλα στο παλιό νεοκλασικό κτίριο της τράπεζας. Το νέο κτίριο έπρεπε να ενσωματωθεί σε μια συνοικία γεμάτη από διατηρητέα κτίρια με σημαντική ιστορική και αρχιτεκτονική αξία. Επιπλέον, έπρεπε να αντιμετωπιστεί το ζήτημα των αρχαιοτήτων που βρέθηκαν στον χώρο του εργοταξίου. Ο αρχιτέκτονας κατόρθωσε να εκμεταλλευτεί και να προστατεύσει τα αρχαία ερείπια, δημιουργώντας ένα γυάλινο

δάπεδο που εκτείνεται σε όλο το ισόγειο. Αυτή είναι μια κοινή πρακτική στις ευρωπαϊκές πόλεις, και ο Μάριο Μπότα είναι ένας από τους αρχιτέκτονες που ειδικεύονται στη δημιουργία κτιρίων τα οποία ενσωματώνονται αρμονικά στον περιβάλλοντα χώρο.

Ο Μάριο Μπότα είναι ένας από τους πιο διάσημους αρχιτέκτονες διεθνώς, χάρη στη μεγάλη ποικιλία των εντυπωσιακών κτιρίων του σε όλο τον κόσμο. Μερικά από τα αρχιτεκτονικά του αριστουργήματα είναι πραγματικά εμπνευσμένα, όπως ο καθεδρικός ναός του Evry στη Γαλλία, με το κυλινδρικό σχήμα του που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το παραδοσιακό σχέδιο του σταυρού που συναντάμε στην πλειονότητα των καθεδρικών ναών. Είναι κατασκευασμένος από τούβλο, το αγαπημένο υλικό του αρχιτέκτονα.

Το ιδιαίτερο ύφος του Μάριο Μπότα βασίζεται στον συνδυασμό απλών γεωμετρικών σχημάτων, που δίνουν μια οικεία αίσθηση σε όλα τα κτίρια του, ανεξάρτητα από τις ποικίλες λειτουργίες τους. Οι πολυάριθμες κατασκευές του συμπεριλαμβάνουν χώρους λατρείας -κυρίως εκκλησίες, αλλά και μια συναγωγή στο Ισραήλ-, σχολεία, θέατρα και βιβλιοθήκες, σπίτια, κελάρια ενός μεγάλου αμπελώνα ή μουσεία, όπως το Μουσείο Τινγκελί στη Βασιλεία. Έχει δημιουργήσει επίσης μεγάλα διοικητικά κτίρια, μεταξύ των οποίων αυτό της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και ένα ακόμη κτίριο στην Αθήνα, το οποίο στεγάζει τα κεντρικά γραφεία της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Η επιρροή της ελβετικής αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα έχει εμπνεύσει πολλούς επίδοξους Έλληνες αρχιτέκτονες να επιλέξουν για τις σπουδές τους την Ελβετία και, ιδιαίτερα, το Πολυτεχνείο της Λωζάννης (EPFL) και την Τεχνολογική Σχολή της Ζυρίχης (ETHZ).

Καμία απειλή δεν είναι μεγαλύτερη από την πίστη μας στη ζωή.

Στις απειλητικές για τη ζωή νόσους, απαντάμε με στοχευμένες θεραπείες, με αποδεδειγμένο όφελος επιβίωσης, αντιμετωπίζοντας τον κάθε ασθενή σαν ιδιαίτερη περίπτωση. Στην ευχή κάθε ανθρώπου να μην του συμβεί μια σοβαρή ασθένεια, απαντάμε με προληπτικές εξετάσεις που έχουν καταξιώσει τη Roche ως παγκόσμιο ηγέτη και στο χώρο των διαγνωστικών. Κι όταν δεν έχουμε ακόμα απαντήσεις, συνεχίζουμε να τις αναζητάμε, πάντα με σεβασμό, στο πλευρό του ασθενή.

FLUXUM FOUNDATION

Fluxum Foundation is a non-profit private foundation established in 2002 in Geneva, aiming to encourage and develop culture in Switzerland and abroad. Dance is the primary mean of expression in any artistic or cultural concept supported by the Foundation. The Foundation works in a spirit of open-mindedness to foster new projects. It supports creation and training in the field of dance. Fluxum Foundation works closely with Flux Laboratory.

www.fluxumfoundation.org

FLUX LABORATORY

Founded in 2003 by Cynthia Odier, Flux Laboratory is a cultural centre based in Geneva, Zurich and Athens.

As a concrete tool for reflection and mediation, it is surrounded by a rich ecosystem of entrepreneurs, artists and thinkers, constantly reinventing it (400 creators over the last 14 years).

Flux Laboratory encourages synergies and exchanges between institutions, cultural actors, a well as between the public and private sectors.

Flux Laboratory produces transdisciplinary artistic projects and experiments with new creative and collaborative processes.

www.fluxlaboratory.com

© Chris Kontos

Prec(ar)ious Collectives, Wataru

© Stylianos Tsatsos

Prec(ar)ious Collectives, Wataru

67

LIVING ARTS | SOCIAL AWARENESS | ENTREPRENEURSHIP

Since January 2016, alongside with the Swiss Embassy of Greece, Fluxum Foundation & Flux Laboratory explored various institutional collaborations through dance and performance, as well as social awareness actions.

Driven by the desire to enhance innovation, creativity and communication within the businesses, Flux Laboratory aims to bring inspiration and creativity in entrepreneurship, sharing this last decade's experiences in producing and coordinating artistic projects.

TIMELINE:

- 01.2016 - Make today to Build Tomorrow I at metamatic:taf
- 05.2016 - Freedom of Movement at the Acropolis
- 05.2016 - Lagune at EMST, National Museum of Contemporary Art
- 05.2016 - Marc Perrenoud Trio at Technopolis Jazz Festival
- 05.2016 - Dancing Shadows at metamatic:taf
- 11.2016 - The Immigrant at the Athens Concert Hall
- 01.2017 - Rituel - Caroline de Cornière at metamatic:taf
- 04.2017 - Prec(ar)ious Collectives
- 05.2017 - Going where we come from - Maelle Gross
- 05.2017 - Pink Box musical workshops by the Athens State Orchestra
- 06.2017 - Flux Dance School at Studio Metaneira
- 06.2017 - International Refugee Day at the Acropolis
- 11.2017 - Friends of Flux - Make today to build tomorrow II
- 02.2018 - La Création du Monde

LA CRÉATION DU MONDE IN ATHENS, AT MEGARON ATHENS CONCERT HALL (3 + 4 February 2018)

To mark its 15th anniversary, Fluxum Foundation, in collaboration with the Athens State Orchestra, KOA; Megaron, the Athens Concert Hall; and the Greek National School of Dance, KSOT, is recreating the ballet, *La Création du monde*.

Choreographed by Jean B rlin to the music of Darius Milhaud, with a libretto by Blaise Cendrars and stage sets by Fernand Léger, this work from the Ballets su dois was first presented in 1923 in Paris.

In 2000, the Fluxum Foundation began working with Millicent Hodson and Kenneth Archer for the first time to reconstruct *La Création du monde*. The ballet was then performed in the

courtyard of the Geneva Art and History Museum, in partnership with the Grand Théâtre de Genève.

Fluxum Foundation, offering its unique and distinctive form of creative engagement, is celebrating 15 years of supporting the performing arts. It is now restaging *La Création du monde* in order to collaborate with young graduates from the Greek National School of Dance, giving them a chance to work alongside Millicent Hodson and Kenneth Archer. These professionals are true archeologists of dance, specializing in reconstructing ballets whose original choreographies have been lost. In their staging of *La Création du monde*, they have recreated Fernand Léger's sets and costumes in a version that is at once freer

and more sculptural than imagined by the original artist. The choreography highlights the symbolism in the animal, human, and divine realms.

Twenty-seven dancers from the Greek National School of Dance and the musicians of the Athens State Orchestra will have this

unique opportunity to experience what it is like to redesign a ballet from the modern era.

The show will unfold in two parts, a Musical Introduction by the Athens State Orchestra directed by its Artistic Director, Stefanos Tsialis, and the Ballet of « La Création du Monde ».

© Fernand Léger

Set design model for La Création du Monde

Μακέτα σκηνικών για τη «Δημιουργία του Κόσμου» («La Création du Monde»).

Prec(ar)ious Collectives, Wataru

FLUXUM FOUNDATION

Το Fluxum Foundation είναι μη κερδοσκοπικό ιδιωτικό ίδρυμα το οποίο ιδρύθηκε το 2002 στην Γενεύη, με σκοπό την ενθάρρυνση και την ανάπτυξη του πολιτισμού στην Ελβετία και στο εξωτερικό. Ο χορός είναι ο πρωταρχικός τρόπος έκφρασης σε οποιαδήποτε καλλιτεχνική ή πολιτιστική ιδέα που υποστηρίζει το ίδρυμα το οποίο συνεργάζεται με ανοιχτό πνεύμα ενθαρρύνοντας καινοτόμα πρότζεκτς. Το Fluxum Foundation υποστηρίζει την δημιουργία και την εκπαίδευση στον τομέα του χορού και συνεργάζεται στενά με το Flux Laboratory.

www.fluxumfoundation.org

FLUX LABORATORY

Το Flux Laboratory είναι πολιτιστικό κέντρο με έδρα τη Γενεύη, τη Ζυρίχη και την Αθήνα, το οποίο ιδρύθηκε το 2003 από την Cynthia Odier.

Το Flux Laboratory λειτουργεί ως εργαλείο διαμεσολάβησης και θεωρίας, και περιβάλλεται από ένα πλούσιο οικοσύστημα επιχειρηματιών, καλλιτεχνών και στοχαστών, το οποίο ανανεώνεται συνεχώς (400 δημιουργοί τα τελευταία 14 χρόνια).

71

Το Flux Laboratory ενθαρρύνει συνέργειες και ανταλλαγές μεταξύ ιδρυμάτων, πολιτιστικά κέντρα, καθώς και μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ενώ παράγει διεπιστημονικά καλλιτεχνικά έργα και πειράματα με νέες δημιουργικές και συνεργατικές διαδικασίες.

www.fluxlaboratory.com

ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Ι ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ Ι ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Από τον Γενάρη του 2016, και με την Ελβετική Πρεσβεία της Ελλάδος, το Fluxum Foundation και το Flux Laboratory οργανώσαν διάφορες συνεργασίες μέσω χορού και *performances*, καθώς και δράσεις κοινωνικής ευαισθητοποίησης.

Το Flux Laboratory, με γνώμονα την επιθυμία να ενισχυθεί η καινοτομία, η δημιουργικότητα και η επικοινωνία σε επιχειρησιακό πλαίσιο, έχει ως στόχο να φέρει εμπνεύση και δημιουργηκότητα στον χώρο της επιχειρηματικότητας, χρησιμοποιώντας την εμπειρία της τελευταίας δεκαετίας στην παραγωγή και το συντονισμό καλλιτεχνικών έργων.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:

- 01.2016 - Make today to Build Tomorrow I στο metamatic:taf
05.2016 - Freedom of Movement στην Ακρόπολη
05.2016 - Lagune στο ΕΜΣΤ, Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
05.2016 - Marc Perrenound Trio στο Technopolis Jazz Festival
05.2016 - Dancing Shadows στο metamatic:taf
11.2016 - The Immigrant στο Μέγαρο Μουσικής
01.2017 - Rituel - Caroline de Cornière στο metamatic:taf
04.2017 - Prec(ar)ious Collectives
05.2017 - Going where we come from - Maelle Gross
05.2017 - Pink Box musical workshops από την Κρατική Ορχήστρα
06.2017 - Flux Dance School στο Studio Metaneira
06.2017 - International Refugee Day στην Ακρόπολη
11.2017 - Friends of Flux - Make today to build tomorrow II
02.2018 - La Création du Monde

Léger's designs for the Messengers animated with their stilts and lances. Both drawings by Millicent Hodson.

72

LA CRÉATION DU MONDE στην Αθήνα, ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (3 + 4 Φεβρουαρίου 2018)

Για να τιμήσει την 15η επέτειό του, το Fluxum Foundation, σε συνεργασία με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών (KOA), το Μέγαρο Μουσικής, και την Κρατική Σχολή Ορχηστικής Τέχνης (ΚΣΟΤ), αναδημιουργεί το μπαλέτο « La Création du Monde ».

Το μπαλέτο χορογραφήθηκε για πρώτη φορά το 1923 στο Παρίσι από τον Jean Börlin με μουσική του Darius Milhaud και με σκηνικά του Fernand Léger.

Εμπνευσμένο από λιμπρέτο του Blaise Cendrars, το έργο αυτό αποτελεί δημιουργία των Ballets Suédois.

To 2000, το Fluxum Foundation συνεργάστηκε για πρώτη

φορά με την Millicent Hodson και τον Kenneth Archer για να ανακατασκευαστεί το « La Création du Monde ». Το μπαλέτο παρουσιάστηκε στην αυλή του Μουσείου Τέχνης και Ιστορίας της Γενεύης, σε συνεργασία με το Grand Théâtre της Γενεύης.

Το Fluxum Foundation, προσφέροντας την μοναδική και ξεχωριστή μορφή δημιουργικής εμπλοκής του, γιορτάζει 15 χρόνια υποστήριξης στις τέχνες.

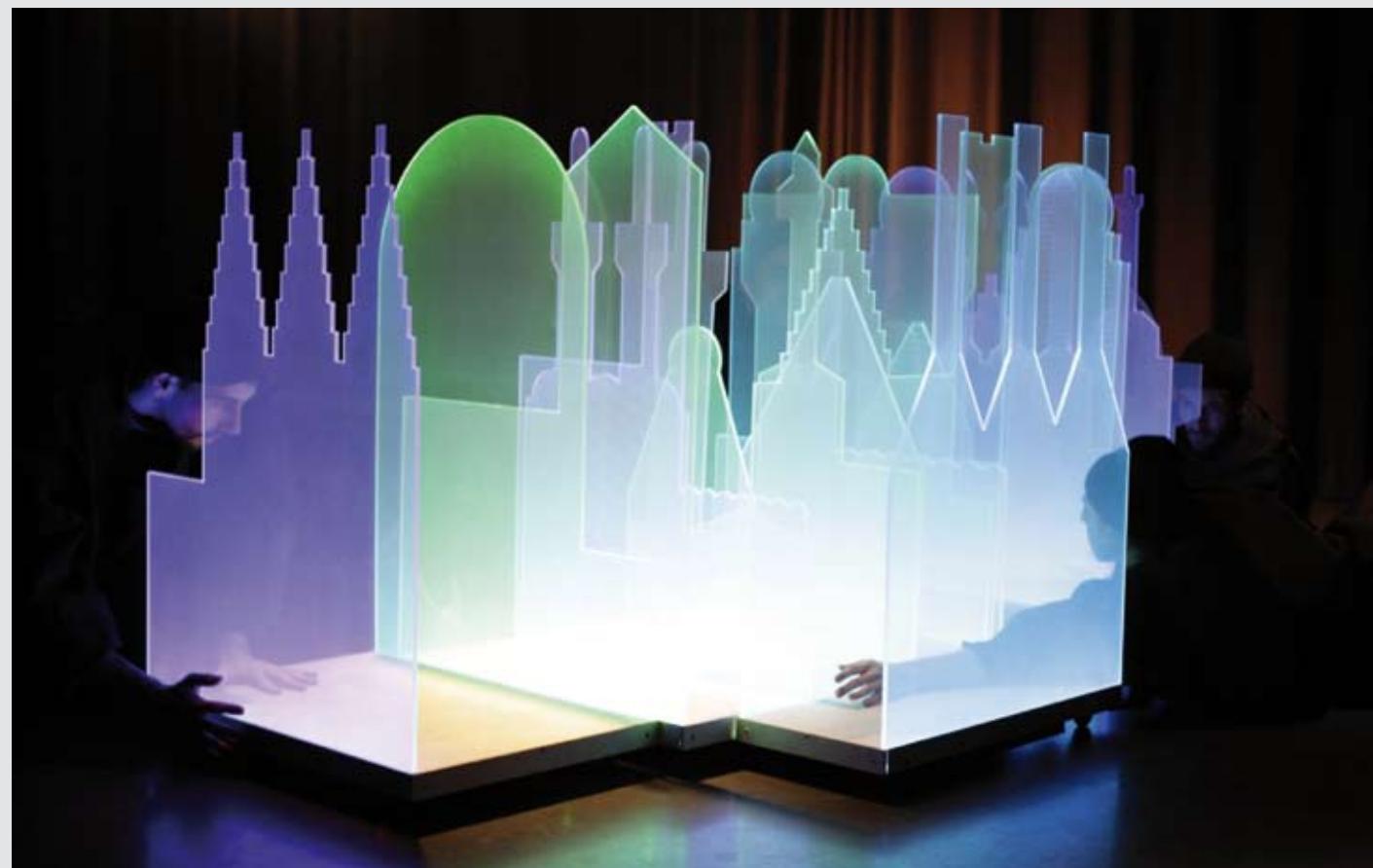
To 2018, αναπαράγει το « La Création du Monde » και συνεργάζετε με τους αποφοίτους της Σχολής Ορχηστικής Τέχνης, δίνοντάς τους την ευκαιρία να δραστηριοποιηθούν με τους Millicent Hodson και Kenneth Archer.

H Millicent Hodson και ο Kenneth Archer είναι αρχαιολόγοι του χορού, ειδικευμένοι στην ανακατασκευή μπαλέτων των οποίων οι πρωτότυπες χορογραφίες έχουν χαθεί. Στο πλαίσιο του « La Création du Monde », αναδημιούργησαν τα σκηνικά και τα κοστούμια του Fernand Léger σε μια έκδοση που είναι ταυτόχρονα πιο ελεύθερη και πιο γλυπτική από αυτή του αρχικού καλλιτέχνη.

Η χορογραφία υπογραμμίζει τον συμβολισμό στις ζωικές, ανθρώπινες και θεϊκές σφαίρες.

Είκοσι εφτά χορευτές από την Σχολής Ορχηστικής Τέχνης καθόν και όλοι οι μουσικοί της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών θα βιώσουν την μοναδική στιγμή του επανασχεδιασμού ενός μοντέρνου μπαλέτου.

Η παράσταση θα εξελιχθεί σε δύο μέρη, μια μουσική εισαγωγή από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών με τον Στέφανο Τσιάλη που θα αναλάβει την μουσική διεύθυνση του συνόλου και το Μπαλέτο του «La Création du Monde».

Lagune

© ANA-Alexandros Vlachos

LAUSANNE, THE OLYMPIC CAPITAL

Established in 1993, the Olympic Museum in Lausanne crowns the rich history that links the city of Lausanne with the Olympic movement. After all, here is where the IOC is based, alongside almost fifty more sports federations.

In ancient times, the Games were held for centuries in Olympia before finally petering out in AD 393. The idea to relaunch them is already in the air in the late 18th century, as soon as the ruins of Olympia are rediscovered. Efforts multiply during the 19th century, bolstered by the fascination towards ancient Greece that seems to have the whole of Europe in its grip. Yet, it is Baron Pierre de Coubertin's effort that will be met with success. Among other things, when he sets up the first modern Olympic Games, he reinstates the Games' cycle, ensuring that they are organized every four years; as of 1924, the event is complete thanks to the addition of the Winter Olympics.

74

In order to achieve this, in 1894 Pierre de Coubertin establishes the International Olympic Committee (IOC), which he chairs from 1896, the year when the first modern Olympic Games are organized and held in Athens. At the time, the IOC operates from his home address in Paris, but in 1914, following the outbreak of WW1, he decides to move its seat to Lausanne, where it remains to this day.

In effect, Lausanne has grown into a true sports capital. Besides the IOC, almost 50 international sports federations and associations have their seat there. Moreover, the city hosts the

© CIO - Lydie Nesvadba

Court of Arbitration for Sport (CAS) and the Swiss Laboratory for Doping Analyses. The region also boasts an entire network of higher education schools and research institutes providing specialized studies, particularly in sports management. And let us not forget events such as Athletissima, one of the greatest meeting points for the international athletics elite.

Lausanne holds the title of the Olympic Capital; as such, ever since the IOC was welcomed within the City Hall premises in 1915, the city has hosted a series of provisional museums dedicated to the Olympic movement. However, there was no consistent and -above all- permanent museum. On the initiative of Juan Antonio Samaranch, IOC President from 1980 to 2001, the Olympic Museum was brought to life. Inaugurated in 1993 at Ouchy, it is located next to the lake.

Visitors can feast their eyes on the historical exhibits that make up the permanent collections, such as Olympic torches

or the outfits worn by athletes when they received their gold medal. Furthermore, the museum offers temporary exhibitions dedicated to current events, a park with a real athletic track, for those who wish to compare their performance to the time of 100 metre champions, as well as various sport-themed art exhibits. A library, a video library, an Olympic Studies Centre, an auditorium and a panoramic-view restaurant complete the museum.

The Olympic Museum definitely pays tribute to athletes. Yet it goes even further, honouring all those whose drive makes it possible for the Summer and Winter Games to be held every two years. Fully renovated and greatly enlarged, the Olympic Museum reopened its doors in 2013 and is nowadays one of the most visited museums in Switzerland.

Sources: www.olympic.org.museum
www.lausanne.ch/musee-olympique

ΛΩΖΑΝΝΗ, Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

Από το 1993, οπότε και εγκαινιάστηκε, το Ολυμπιακό Μουσείο στη Λωζάνη αποτελεί το επιστέγασμα της πλούσιας ιστορίας που συνδέει την πόλη με το ολυμπιακό κίνημα. Εδώ άλλωστε βρίσκεται η έδρα της ΔΟΕ, καθώς και περίπου πενήντα άλλων αθλητικών ομοσπονδιών.

Στην αρχαιότητα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες διοργανώνονταν επί αιώνες στην Ολυμπία, πριν «σβήσουν» ολοκληρωτικά το 393 μ.Χ. Η ιδέα της αναβίωσής τους πλανάται στον αέρα ήδη από τα τέλη του 18ου αιώνα, όταν ανακαλύπτονται εκ νέου τα ερείπια της αρχαίας Ολυμπίας. Οι προσπάθειες εντείνονται κατά τον 19ο αιώνα, κυρίως λόγω του ενδιαφέροντος για την αρχαία Ελλάδα που διακατέχει σύσσωμη την Ευρώπη. Η προσπάθεια που θα στεφθεί με επιτυχία είναι εκείνη του βαρόνου Πιερ ντε Κουμπερτέν. Μεταξύ άλλων, επαναφέρει τη συχνότητα διοργάνωσης των Αγώνων ανά τέσσερα έτη και διοργανώνει τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, οι οποίοι από το 1924 συμπληρώνονται από τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες.

76

Για τον σκοπό αυτό, ο Πιερ ντε Κουμπερτέν ιδρύει το 1894 τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ), στην οποία και προεδρεύει από το 1896, έτος διοργάνωσης των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα. Την εποχή εκείνη, η έδρα της ΔΟΕ στεγάζεται στο σπίτι του στο Παρίσι, όμως το 1914, με την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, αποφασίζει να τη μεταφέρει στη Λωζάνη, όπου βρίσκεται έως και σήμερα.

Η Λωζάνη έχει εξελιχθεί σε αληθινή πρωτεύουσα του αθλητισμού. Πέραν της ΔΟΕ, περίπου 50 ακόμη διεθνείς αθλητικές ομοσπονδίες και ενώσεις έχουν την έδρα τους εκεί. Η πόλη φιλοξενεί επίσης το Αθλητικό Διαιτητικό Δικαστήριο, καθώς και το εργαστήριο του Παγκοσμίου Οργανισμού Αντιντόπινγκ. Παράλληλα, η περιοχή διαθέτει ένα ολόκληρο δίκτυο ανωτέρων σχολών και ερευνητικών ιδρυμάτων που προτείνουν εξειδικευμένες σπουδές, κυρίως στον τομέα του αθλητικού management. Και σίγουρα δεν πρέπει να ξεχνάμε εκδηλώσεις όπως η Athletissima, μια εξαιρετικά σημαντική διοργάνωση στην οποία συμμετέχουν μέλη της παγκόσμιας αθλητικής ελίτ.

Ως επίσημη Ολυμπιακή Πρωτεύουσα, η Λωζάνη, από το 1915 (οπότε και η ΔΟΕ εγκαταστάθηκε στο κτίριο του Δημαρχείου) φιλοξένησε πολυάριθμα προσωρινά μουσεία αφιερωμένα στο ολυμπιακό κίνημα. Αυτό που έλειπε, ωστόσο, ήταν ένα πιο σταθερό και, πάνω από όλα, μόνιμο μουσείο. Εντέλει, το Ολυμπιακό Μουσείο δημιουργείται χάρη στην πρωτοβουλία του Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ, προέδρου της ΔΟΕ από το 1980 έως το 2001. Εγκαινιάζεται το 1993 στο Ouchy, κοντά στις όχθες της λίμνης.

Στο Μουσείο μπορούμε να θαυμάσουμε ιστορικά αντικείμενα που εκτίθενται στις μόνιμες συλλογές, όπως ολυμπιακές δάδες και ενδυμασίες που φορούσαν οι αθλητές όταν τους απένειπαν το χρυσό μετάλλιο. Επίσης, υπάρχουν προσωρινές εκθέσεις σχετικές με την επικαιρότητα, ένα πάρκο με αληθινό στίβο, για

όσους θέλουν να συγκρίνουν τις επιδόσεις τους με εκείνες των πρωταθλητών στα 100 μέτρα, και διάφορα έργα τέχνης με θέμα τον αθλητισμό. Το μουσείο συμπληρώνουν μια βιβλιοθήκη, μια βιντεοθήκη, ένα Κέντρο Ολυμπιακών Σπουδών, ένα αμφιθέατρο και ένα εστιατόριο με πανοραμική θέα.

Έτσι, το Ολυμπιακό Μουσείο τιμά τους αθλητές, φυσικά, αλλά και όλους εκείνους που με την αφοσίωσή τους εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή των Θερινών και των Χειμερινών Αγώνων κάθε δύο χρόνια. Γλήρως ανακανισμένο και αισθητά μεγαλύτερο, το Ολυμπιακό Μουσείο άνοιξε εκ νέου τις πόρτες του το 2013 και αποτελεί σήμερα ένα από τα πιο πολυσύχναστα μουσεία της Ελβετίας.

Πηγές: www.olympic.org.museum
www.lausanne.ch/musee-olympique

Διαμορφώνουμε το μέλλον της βιομηχανικής ψηφιακής τεχνολογίας

συνεχίζοντας μια ιστορία 125 χρόνων καινοτομίας

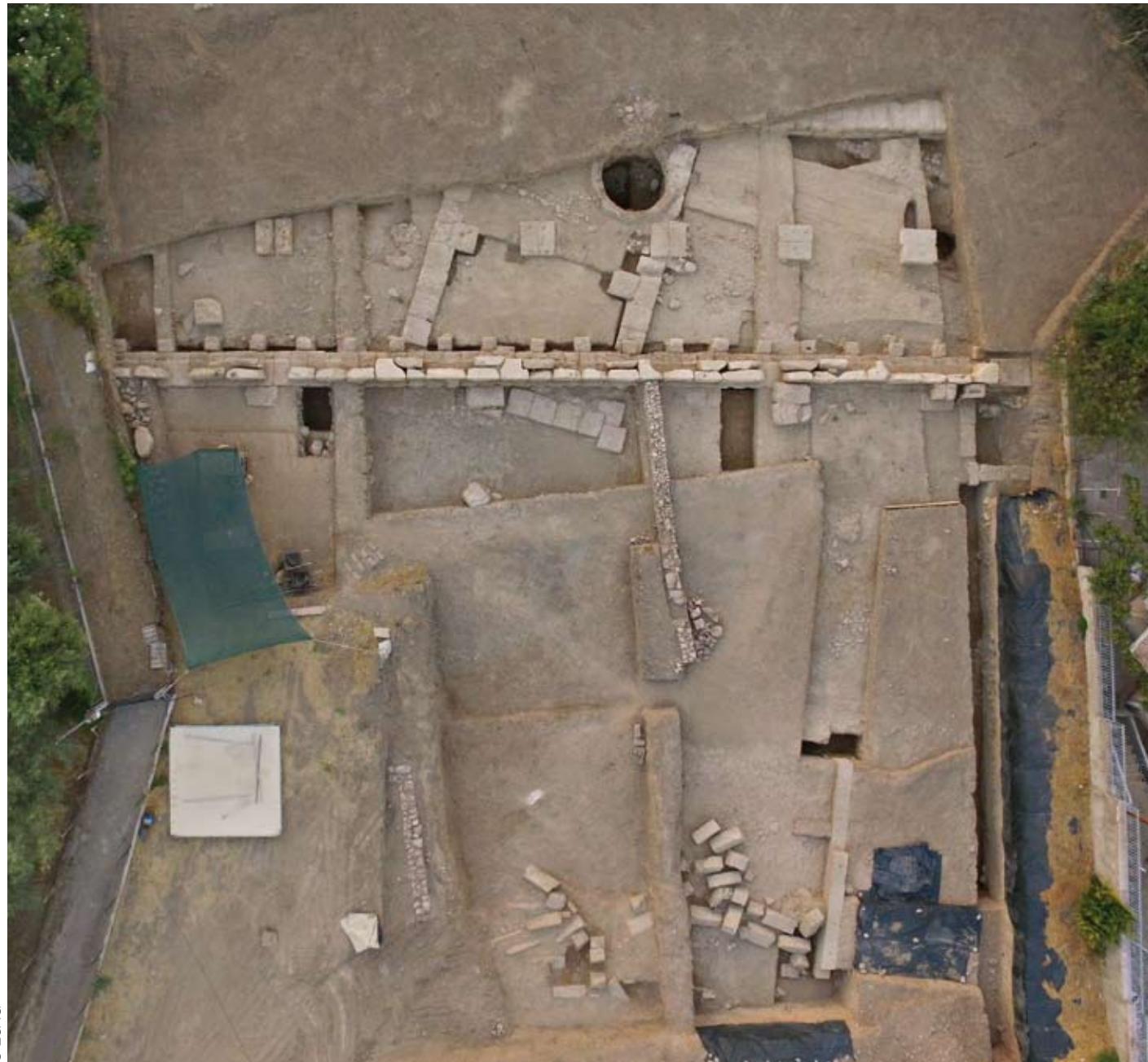
Η ABB κατέχει ηγετική θέση στις τεχνολογίες διαμορφώνοντας το μέλλον της βιομηχανικής ψηφιακής τεχνολογίας και καθοδηγώντας την Ενεργειακή και την Τέλαρτη Βιομηχανική Επανάσταση.
Για περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες βρισκόμαστε στην πρώτη γραμμή στην Ελλάδα, προσφέροντας καινοτομίες σε βιομηχανικά προϊόντα και συστήματα που συνδέονται μεταξύ τους και ενεργοποιούνται με τη βοήθεια της ψηφιακής τεχνολογίας. abb.gr

ARCHAEOLOGICAL COOPERATION

ΕΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Site of searches of Amarynthos - Island of Eubée
Τοποθεσία αρχαιολογικών ανασκαφών στην Αμάρυνθο Ευβοίας.

COOPERATION IN THE ARCHAEOLOGICAL FIELD

Archaeology constitutes a privileged field of intense collaboration between the two countries. The Swiss School of Archaeology in Greece (ESAG) is, in fact, the only permanent Swiss archaeological mission outside Swiss borders. Swiss archaeologists concentrate on the island of Euboea, where they have been unearthing and restoring the remains of Ancient Eretria since 1964. ESAG works in close collaboration with the Greek archaeological authorities, which have been granting the School with the requisite survey permits year after year.

What started as a simple “Greek-Swiss Archaeological Mission” was recognized by the Greek authorities in 1975 as the “Swiss School of Archaeology in Greece”. Ever since, it is considered an archaeological research institute under Greek Law and has undertaken intense survey and excavation activity for decades. Besides the actual excavation works, ESAG’s mission includes publishing the results of all research conducted, preserving and unveiling archaeological finds and presenting them to the public. What is more, every year the School welcomes a large number of researchers from Swiss universities, who thus get the opportunity to spend some time in Greece, working on research projects.

In 2016, ESAG conducted four research projects. In Eretria, a second excavation campaign focusing on the Gymnasium site brought to light the two forearms of the bronze statue of a young man found in a well, a discovery that is unique in the excavation history of Eretria to this day.

There have been important developments in the exploration in progress on the Paleoekklisies site, near Amarynthos, where the sanctuary of goddess Artemis Amarysia is presumed to be located. Excavations undertaken in cooperation with the Ephorate of Antiquities of Euboea have uncovered a portico and a grand new building. This discovery seems to corroborate a previously formulated assumption that this is, indeed, the portico surrounding the space that formed the heart of the sanctuary.

In parallel to these activities, ESAG is supporting two other field surveys, performed by Swiss researchers from the University of Geneva. The first one is the product of a collaboration with the Ephorate of Antiquities of West Attica, Piraeus and the Islands, and its goal is to study the evolution of human occupation over time in the Mazi Plain, in the borderlands between Attica and Boeotia. The survey stretches over a surface of more than 2,500 acres and has revealed a wealth of archaeological finds, which have been documented and recorded.

The second one is an underwater survey carried out in cooperation with the Ephorate of Underwater Antiquities in the Kiladha bay of Argolida. The goal here is to study sites and landscapes that were submerged when the sea level rose after the last glacial period. Recently, fieldwork has focused on clearing and recording finds from an important half-submerged fortified site, dating back to the Early Bronze Age.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Η αρχαιολογία είναι ένας ιδιαίτερα προνομιούχος και δραστήριος τομέας συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες. Η Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή στην Ελλάδα (ESAG) είναι η μοναδική μόνιμη ελβετική αρχαιολογική αποστολή εκτός των συνόρων της χώρας. Οι Ελβετοί αρχαιολόγοι επικεντρώνονται στην Εύβοια, όπου φέρνουν στο φως και αποκαθιστούν τα ερείπια της αρχαίας Ερέτριας ήδη από το 1964. Η ESAG συνεργάζεται στενά με τις ελληνικές Αρχές για τις αρχαιότητες, οι οποίες, χρόνο με τον χρόνο, τις χορηγούν τις απαραίτητες άδειες για τις ανασκαφές της.

Παρότι ξεκίνησε ως μια απλή «Ελληνοελβετική Αρχαιολογική Αποστολή», η ελβετική πρωτοβουλία αναγνωρίστηκε το 1975 από τις ελληνικές Αρχές ως «Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή στην Ελλάδα». Έκτοτε, θεωρείται ως ινστιτούτο αρχαιολογικών σπουδών, βάσει της ελληνικής νομοθεσίας, και αναπτύσσει έντονη αρχαιολογική δράση εδώ και δεκαετίες. Πέρα από τις ανασκαφές, οι δραστηριότητες της ESAG περιλαμβάνουν τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνών, τη συντήρηση και αποκατάσταση των ευρημάτων και την παρουσίασή τους στο κοινό. Τέλος, η Σχολή φιλοξενεί κάθε χρόνο ερευνητές από ελβετικά πανεπιστήμια, που έχουν έτοι τη δυνατότητα να διαμείνουν και να διεξαγάγουν ερευνητικά έργα στην Ελλάδα.

Εντός του 2016, η ESAG πραγματοποίησε τέσσερα ερευνητικά έργα. Στην Ερέτρια, μια δεύτερη εκστρατεία ανασκαφής στο γυμνάσιο αποκάλυψε σε ένα πηγάδι τούς δύο αντιβραχίονες του ορειχάλκινου αγάλματος ενός νέου άντρα - μια ανακάλυψη μοναδική στην ιστορία των ανασκαφών της Ερέτριας.

Σημαντικές εξελίξεις σημειώθηκαν στις έρευνες στις Παλαιοεκκλησίες, κοντά στην Αμάρυνθο, όπου εκτιμάται ότι βρίσκεται ο ναός της Αμαρυσίας Αρτέμιδος. Οι ανασκαφές, που διεξάγονται σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ευβοίας, έφεραν στο φως ένα προστώο και ένα νέο, πραγματικά μνημειώδες κτίριο. Η ανακάλυψη αυτή ενισχύει την προϋπάρχουσα υπόθεση ότι πρόκειται όντως για την περίστυλη στοά γύρω από τον χώρο που αποτελούσε την καρδιά του ναού.

Παράλληλα με τις δραστηριότητες αυτές, η ESAG υποστηρίζει άλλες δύο έρευνες πεδίου, που διεξάγονται από Ελβετούς ερευνητές από το Πανεπιστήμιο της Γενεύης. Η πρώτη είναι ο καρπός της συνεργασίας με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων και έχει ως στόχο να μελετήσει την ανθρώπινη κατοίκηση ανά τους αιώνες στην πεδιάδα του Μαζίου, στα σύνορα Αττικής και Βοιωτίας. Η επιφανειακή έρευνα σε μια έκταση άνω των 10.000 στρεμμάτων έχει ήδη αποκαλύψει πληθώρα αρχαιολογικών ευρημάτων, τα οποία τεκμηριώθηκαν και καταγράφηκαν.

Η δεύτερη είναι μια υποθαλάσσια έρευνα στον όρμο της Κοιλάδας στην Αργολίδα, σε συνεργασία με την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων. Στόχος είναι η μελέτη οικισμών και τοπίων που βυθίστηκαν ύστερα από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας μετά την τελευταία Πλαγετώδη Περίοδο. Πρόσφατα, οι εργασίες επικεντρώθηκαν στον καθαρισμό και την τεκμηρίωση ευρημάτων από σημαντικό οχυρωμένο οικισμό, εν μέρει βυθισμένο, που χρονολογείται στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού.

Site of searches of Amarynthos - Island of Eubée

Τοποθεσία αρχαιολογικών
ανασκαφών στην Αμάρυνθο Ευβοίας.

A SETTLEMENT UNDER THE SEA; GREEK-SWISS EXPLORATIONS IN THE BAY OF KILADHA

Discoveries succeed one another in the bay of Kiladha, where excavations have been going on since 2012. The archaeologists have located finds dating from the Neolithic Age, when the first settlements appeared, as well as pottery fragments from the Bronze Age, thousands of years later. New geophysical measurements suggest that the site is much more extended than originally thought.

84

Submarine archaeologists are not interested only in the countless shipwrecks scattered deep in seas, lakes or rivers. Some of them deal also with a lesser-known phenomenon: prehistoric sites lost under water over the millennia. This is particularly true in Switzerland, where the enthusiasm of scientists and the public for lakeside settlements goes back to the 19th century.

In the context of marine archaeology, the study of "submerged prehistoric landscapes", as it is called, is still a young discipline. It is only recently that researchers have come to realize the span of sea-level changes in prehistoric times and its consequences for the contemporary populations but also for the preservation of relics. Indeed, given that for most of human history the level of the sea was much lower than it is today, there are potentially thousands of sites on former coastal zones which now lie covered by sea sediments or even visible at the bottom of the sea and hence readily accessible to researchers.

This was the idea that led a team from the University of Geneva, under the aegis of the Swiss Archaeological School in Greece and in collaboration with the Greek Ephorate of Marine Archaeology, to mount in 2012 an expedition in the bay of Kiladha in the hope of locating a prehistoric settlement submerged thousands of years ago due to the rising sea level.

The small bay in southern Greece was not selected at random. Specialists in prehistory were already aware of a site on its northern coast: the grotto of Franchthi, explored by an American team in the 1960s and 1970s. Excavations revealed that the grotto had been inhabited for at least 35,000 years in late prehistory, during the Upper Paleolithic, Mesolithic and Neolithic Age.

The Neolithic Age marks a major turning point in human history: after thousands of years of nomadic life based on hunting and gathering, certain groups begin to settle permanently and engage in agriculture and animal farming. That is when the first settlements emerge.

The grotto of Franchthi reflects precisely this turning point. While it is still inhabited in Neolithic times, the first structures appear outside it, before the entrance to the cave. At this stage it is just high or low walls of an unknown purpose, possibly associated with a settlement located a little lower on a flat coastal expanse before the entire area found itself under the water of the sea.

Over time, the research initiated in 2012 in Kiladha Bay has delivered several surprises. First of all there was a new bathymetric survey, in view of future underwater work in front of the grotto, and then divers tried an experimental sample-collecting system which produced some early positive results.

In 2014 the expedition *Terra Submersa* was mounted in the broader area of the bay, involving two research vessels: *PlanetSolar*, the world's largest exclusively solar-powered catamaran, and *Alkyon* of the Hellenic Centre for Marine Research. The aim was to study submerged prehistoric sites using geophysical measurements, while divers also explored the coast for vestiges. The expedition located architectural structures and pottery fragments off a beach a few hundred metres to the north of Franchthi. Surprisingly, they were not ruins of some Neolithic settlement but those of a city from the Bronze Age, thousands of years later!

Since 2015 research is thus pursued in two different parts of the bay. New samplings from a platform off the grotto have produced

Neolithic finds that could suggest the presence of a settlement. In the area off the beach, thousands of pottery fragments were collected from the level of many walls and buildings whose foundations are still visible in the bottom. The new geophysical measurements suggest that the site is much more extended than originally thought. Finally, submarine excavations have attested to the existence of an earlier settlement in addition to the one with the visible remnants, although its nature remains to be determined.

Dr. Julien Beck
Department of Antiquity Sciences, University of Geneva

ΕΝΑΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΒΥΘΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ. ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΤΟΝ ΌΡΜΟ ΤΗΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ

Οι ανακαλύψεις διαδέχονται η μία την άλλη στον όρμο της Κοιλάδας, όπου γίνονται ανασκαφές από το 2012. Οι αρχαιολόγοι έχουν εντοπίσει ευρήματα που χρονολογούνται από τη Νεολιθική Εποχή, όταν εμφανίστηκαν οι πρώτοι οικισμοί, καθώς και θραύσματα κεραμικών από την Εποχή του Χαλκού, πολλές χιλιάδες χρόνια αργότερα. Βάσει νέων γεωφυσικών μετρήσεων, εικάζεται επίσης ότι η περιοχή των ευρημάτων είναι πολύ πιο εκτεταμένη από όσο είχε προβλεφθεί.

Οι αρχαιολόγοι που εργάζονται σε υποθαλάσσιο περιβάλλον δεν ενδιαφέρονται μόνο για τα αμέτρητα ναυάγια που βρίσκονται διάσπαρτα στον βυθό των θαλασσών, των λιμνών ή των ποταμών. Ορισμένοι ασχολούνται επίσης με ένα λιγότερο γνωστό φαινόμενο: τους προϊστορικούς τόπους που έχουν χαθεί στον βυθό ανά τις χλιετίες. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση της Ελβετίας, όπου ο ενθουσιασμός επιστημόνων και κοινού για τους παραλίμνιους οικισμούς γεννήθηκε ήδη από τον 19ο αιώνα.

Στο πλαίσιο των θαλάσσιων ερευνών, η μελέτη των «καταβυθισμένων προϊστορικών τοπίων», όπως ονομάζονται, βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο. Οι ερευνητές έχουν αρχίσει μόλις πρόσφατα να συνειδητοποιούν το εύρος των αλλαγών στη στάθμη της θάλασσας κατά τη διάρκεια των προϊστορικών χρόνων, καθώς και τις συνέπειες αυτών των αλλαγών για τους τότε πληθυσμούς, αλλά και για τη διατήρηση, παραδείγματος χάριν, των καταλοίπων. Γνωρίζοντας, πράγματι, ότι κατά το μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας η στάθμη της θάλασσας ήταν σημαντικά χαμηλότερη από τη σημερινή, υπάρχουν πιθανότατα χιλιάδες τόποι που βρίσκονταν σε πρώην παράκτιες ζώνες και κατέληξαν σήμερα καλυμμένοι από θαλάσσια ιζήματα ή ακόμα και ακάλυπτοι στον πυθμένα της θάλασσας και, άρα, άμεσα προσπελάσιμοι από τους ερευνητές.

Με αυτό ακριβώς το σκεπτικό, μια ομάδα του Πανεπιστημίου της Γενεύης, υπό την αιγίδα της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής

στην Ελλάδα και σε συνεργασία με την ελληνική Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων, ξεκίνησε το 2012 έρευνες στον όρμο της Κοιλάδας, με την ελπίδα να ανακαλυφθεί ένας προϊστορικός οικισμός που χάθηκε στον βυθό πριν από χιλιάδες χρόνια, λόγω της ανόδου της στάθμης της θάλασσας.

Αυτός ο μικρός όρμος στα νότια της Ελλάδας δεν επιλέχθηκε τυχαία. Στη βόρεια ακτή του βρίσκεται ένας τόπος γνωστός στους ειδικούς της προϊστορίας. Πρόκειται για το σπήλαιο Φράγχι, που εξερευνήθηκε από μια ομάδα Αμερικανών κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970. Από τις ανασκαφές προέκυψε ότι το σπήλαιο είχε κατοικηθεί επί τουλάχιστον 35.000 χρόνια, στα τελευταία στάδια της Προϊστορίας, κατά την Ανώτερη Παλαιολιθική, τη Μεσολιθική και τη Νεολιθική Εποχή.

Η Νεολιθική Εποχή σηματοδοτεί μια σημαντική καμπή στην ιστορία της ανθρωπότητας: ύστερα από χιλιάδες χρόνια νομαδικής ζωής βασισμένης στο κυνήγι και στην καρποσυλλογή, ορισμένες ομάδες αρχίζουν να εγκαθίστανται μόνιμα σε έναν τόπο και να ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Τότε γεννιούνται και οι πρώτοι οικισμοί.

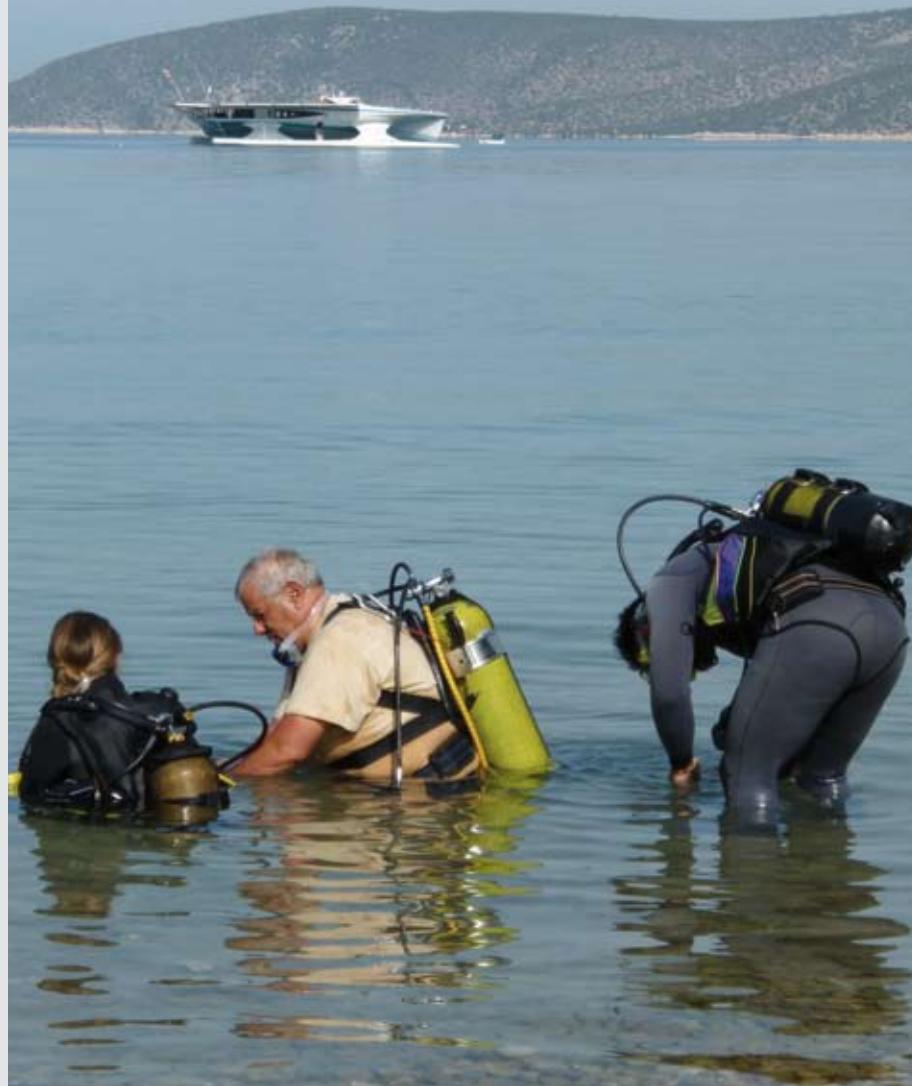
Στο σπήλαιο Φράγχι αποτυπώνεται ακριβώς αυτή η καμπή. Κατά τη Νεολιθική Εποχή εξακολουθεί μεν να κατοικείται, αλλά ταυτόχρονα εμφανίζονται οι πρώτες κατασκευές στο εξωτερικό του σπηλαίου, μπροστά στην είσοδο. Σε αυτή τη φάση δεν

πρόκειται παρά για τοίχους ή τοιχία με άγνωστη χρησιμότητα, τα οποία συνδέονταν ίσως με έναν οικισμό που βρισκόταν λίγο πιο χαμηλά, πιθανότατα σε μια μικρή παράκτια και επίπεδη έκταση, προτού ολόκληρη η περιοχή καλυφθεί από τα νερά του όρμου.

Με την πάροδο των χρόνων, οι έρευνες που ξεκίνησαν το 2012 στον όρμο της Κοιλάδας επέφεραν πολλές απρόσμενες εξελίξεις. Καταρχάς έγινε μια νέα βαθυμετρική μελέτη, ενώψει των μελλοντικών υποβρύχιων εργασιών στα ανοιχτά του σπηλαίου, και στη συνέχεια δοκιμάστηκε επιτόπου από δύτες ένα πειραματικό σύστημα δειγματοληψίας, το οποίο απέφερε θετικά πρώτα αποτελέσματα.

Το 2014, στην ευρύτερη περιοχή του όρμου, έλαβε χώρα η αποστολή *Terra Submersa*, στην οποία συμμετείχαν δύο ερευνητικά σκάφη, το *PlanetSolar* -το μεγαλύτερο καταμαράν που λειτουργεί αποκλειστικά με ηλιακή ενέργεια- και το *Αλκυών*, του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών. Στόχος της αποστολής ήταν η μελέτη των καταβυθισμένων προϊστορικών τοπίων με τη βοήθεια γεωφυσικών μετρήσεων. Παράλληλα, δύτες εξερευνούσαν τις ακτές σε αναζήτηση καταλοίπων. Χάρη σε αυτή την αποστολή, εντοπίστηκαν αρχιτεκτονικές δομές και θραύσματα κεραμικών αγγείων στον βυθό, στα ανοιχτά μιας παραλίας που βρίσκεται μερικές εκατοντάδες μέτρα βόρεια του σπηλαίου Φράγχι. Παραδόξως, δεν πρόκειται για τα ερείπια νεολιθικού οικισμού αλλά για μια πόλη της Εποχής του Χαλκού, που απέχει χιλιετίες από τη Νεολιθική Εποχή!

Επομένως, από το 2015 οι έρευνες συνεχίζονται σε δύο διαφορετικά τμήματα του όρμου. Στα ανοιχτά του σπηλαίου έχουν γίνει νέες δειγματοληψίες από μια θαλάσσια εξέδρα. Έχουν ανακαλυφθεί νεολιθικά κατάλοιπα που θα μπορούσαν να υποδηλώνουν την ύπαρξη οικισμού. Στα ανοιχτά της παραλίας έχουν συλλεχθεί χιλιάδες κεραμικά θραύσματα στο επίπεδο πολλών τοίχων και κτιρίων, των οποίων τα λίθινα θεμέλια είναι ακόμα ορατά στον βυθό. Βάσει των νέων γεωφυσικών μετρήσεων, εικάζεται ότι η περιοχή των ευρημάτων είναι πολύ πιο εκτεταμένη από όσο

είχε προβλεφθεί. Τέλος, χάρη σε υποθαλάσσιες ανασκαφές, διαπιστώθηκε ότι, εκτός από τον οικισμό που αντιστοιχεί στα ορατά κατάλοιπα στον βυθό, υπήρχε και ένας προγενέστερος οικισμός, αλλά η φύση του δεν έχει ακόμα προσδιοριστεί.

Dr. Julien Beck
Τμήμα Επιστημών της Αρχαιότητας,
Πανεπιστήμιο της Γενεύης

© Hublot

Aigialeia
Αιγιάλεια

© Hublot

ANTIKYTHERA MECHANISM, THE COMPUTER OF ANTIQUITY

The Antikythera Mechanism represents a discovery so extraordinary as to have been treated with initial scepticism: it seemed impossible for such a sophisticated device to date so far back. New submarine investigations may help us learn more; they are sponsored mainly by the Swiss watchmakers Hublot, who have also made a replica of this astronomical clock.

Like other major discoveries, this of the Antikythera Mechanism was made by accident. In October, 1900, a Greek sponge-fishing vessel seeks refuge from a storm near the island of Antikythera, which was to give the device its name.

In order to make use of this forced stop, the captain sends down a team of divers to see if they can collect some sponges until

the storm calms down. Although at first this may seem strange in a rough sea, in fact the effects of the storm cannot be felt once you are a few metres below the surface.

At a depth of 60 metres, one of the divers finds a Roman wreck full of bronze statues. The crew retrieve what they can and notify the authorities upon their return. An expedition is organized

to study the shipwreck more fully, and in the next year the Mechanism is retrieved among other finds. They are over 2,000 years old, but the most unusual of them, a device with bronze gears, is overlooked by the scientists of the time.

In fact, it seems impossible that such a complex mechanism could have been devised and constructed in Antiquity. It comprises dozens of parts, among which the geared wheels. The whole set is an astronomical clock whose faces can depict the phases of the sun and the moon, including their eclipses. However, the earliest known astronomical clocks dated from the Renaissance, i.e. 1,500 years later. Such a machine could not have come from Antiquity, they reckoned back then; it must

have been placed by mistake in the crates with the finds from the Roman shipwreck.

It was several decades later before a British physicist, Derek Price, decided to examine the mechanism more closely using the latest technologies available in 1951. He demonstrated that it came indeed from Antiquity; in fact, the Greek inscriptions engraved on some parts enabled him to date more precisely the time of construction between 150 and 100 BCE.

We had to get to the early 21st century for a more detailed analysis of the Antikythera Mechanism - a delicate operation, given the corrosion to which the 82 surviving fragments had

been subjected. Originally, the device had been found set in a wooden case closed by two bronze plates with engraved inscriptions.

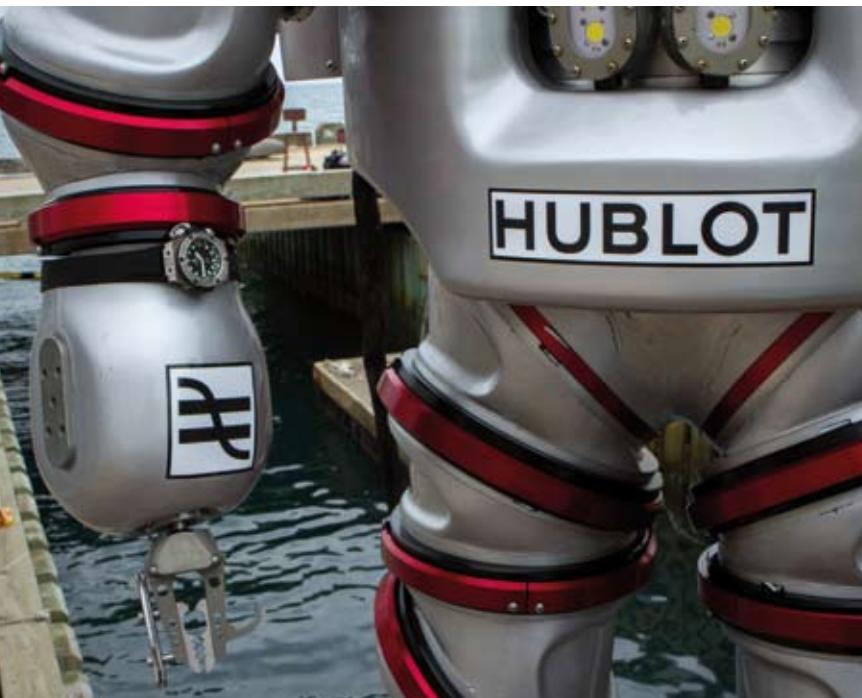
This is where the Swiss watchmakers Hublot come onto the scene, creating a replica inspired by the ancient device. Named "Hommage à la Machine d'Anticythère" (Tribute to the Antikythera Mechanism), it is now on display at the Archaeological Museum of Athens next to the original. It is the first time that an archaeological museum invites a watchmaker to exhibit a creation amidst its collection. The House of Hublot launched also a miniature version of the Mechanism for a limited run of wristwatches.

More importantly, however, Hublot is now supporting the new submarine excavations off Antikythera, in particular by sponsoring the Exosuit - a piece of equipment that could be described as something between a wetsuit and a submarine. Diving in an Exosuit gives the major advantage of being able

to remain under water even for dozens of hours, whereas conventional divers can only stay for a very limited time. It is vital that the stages of decompression before resurfacing be calculated accurately and adhered to religiously so as not to put the diver's life at risk.

These new excavations are bound to lead to new discoveries; the archaeologists hope to retrieve the missing parts of the Antikythera Mechanism so that we can learn more about this astronomical clock.

It is noted also that the Mechanism was exhibited for the first time outside Greece at the Antiken Museum of Basel in 2015-2016. The exhibition *Der versunkene Schatz - Das Schiffswrack von Antikythera* (*A sunken treasure - The shipwreck of Antikythera*) was opened in the presence of Greece's former Minister of Culture Ms. Marina Lambraki-Plaka, and its duration was prolonged several times at the Archaeological Museum of Athens due to its great success.

© Hublot

© Hublot

In 2012, Hublot launched a unique watch with a miniature of the Antikythera Mechanism. The watch is on permanent display at the imposing Archaeological Museum of Athens, next to the ancient device.

In 2013, Hublot designed and produced a high-tech, shielded and earthquake-proof showcase, with controlled atmosphere and holographic projections, to protect the ancient mechanism.

At the same time, Hublot participated in the greatest exhibition organized to this day on "Antikythera".

Hublot financed the catalogue of the Museum which hosted all the finds of the Antikythera treasure.

In 2015, Hublot also financed Constantine Stikas' book on Antikythera.

Lastly, every year since 2013, Hublot sponsors the underwater archaeological surveys in the Antikythera region.

© Hublot

© Hublot

© Hublot

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ, Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

93

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων είναι συνώνυμος μιας τόσο εξαιρετικής ανακάλυψης, ώστε δεν μπορούσε αρχικά παρά να εγείρει κάποιες αμφιβολίες: έμοιαζε πράγματι αδύνατον ένας τόσο εξελιγμένος μηχανισμός να χρονολογείται από την αρχαιότητα. Νέες υποθαλάσσιες ανασκαφές ίσως φέρουν στο φως περισσότερα στοιχεία. Υποστηρίζονται κυρίως από χορηγίες του ελβετικού οίκου ωρολογοποιίας Hublot, ο οποίος έχει επίσης δημιουργήσει ένα αντίγραφο αυτού του αστρονομικού ρολογιού.

Όπως άλλες μεγάλες ανακαλύψεις, έτσι και αυτή του Μηχανισμού των Αντικυθήρων έγινε τυχαία. Τον Οκτώβριο του 1900, ένα ελληνικό σφουγγαράδικο αναζητά καταφύγιο από την τρικυμία κοντά στο νησί των Αντικυθήρων, από όπου πήρε και το όνομά του ο μηχανισμός.

Για να επωφεληθεί από αυτή την αναγκαστική στάση, ο καπετάνιος αποφασίζει να στείλει δύτες στον βυθό, για να συλλέξουν περισσότερα σφουγγάρια μέχρι να κοπάσει η τρικυμία. Αυτό μπορεί εκ πρώτης όψεως να μοιάζει παράλογο σε μια φουρτουνιασμένη

θάλασσα, αλλά, στην πραγματικότητα, τα κύματα δεν είναι πλέον αισθητά λίγα μέτρα κάτω από την επιφάνεια του νερού.

Ένας από τους σφουγγαράδες ανακαλύπτει σε βάθος 60 μέτρων ένα ρωμαϊκό ναυάγιο κατάφορτο με ορειχάλκινα αγάλματα. Το πλήρωμα του πλοίου ανασύρει ό,τι μπορεί από τον βυθό και ενημερώνει τους αρμόδιους κατά την επιστροφή του. Οργανώνεται τότε μια αποστολή για τη λεπτομερέστερη εξερεύνηση του ναυαγίου και, την επόμενη χρονιά, ανασύρεται ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων, μεταξύ άλλων ευρημάτων. Τα ευρήματα αυτά

έχουν ηλικία 2.000 ετών, αλλά η πιο σημαντική ανακάλυψη, ένας μηχανισμός από ορειχάλκινα γρανάζια, παραβλέπεται από τους επιστήμονες της εποχής.

Μοιάζει ουσιαστικά αδύνατον να επινοήθηκε και να κατασκευάστηκε στην αρχαιότητα ένας τόσο περίπλοκος μηχανισμός. Αποτελείται από δεκάδες εξαρτήματα, μεταξύ των οποίων οι οδοντωτοί τροχοί που συγκροτούν τα γρανάζια. Το σύνολο συνιστά ένα αστρονομικό ρολόι, με πλάκες που μπορούν να απεικονίσουν τις φάσεις του ηλιακού και σεληνιακού κύκλου, περιλαμβανομένων των εκλείψεων.

Ωστόσο, τα πρώτα γνωστά αστρονομικά ρολόγια χρονολογούνταν από την Αναγέννηση, δηλαδή 1.500 έτη αργότερα. Ένα τέτοιο μηχάνημα δεν θα μπορούσε να προέρχεται από την αρχαιότητα, όπως εκτιμούσαν τότε. Επομένως, τοποθετήθηκε κατά λάθος σε ένα από τα κιβώτια που περιείχαν τα ευρήματα από το ρωμαϊκό ναυάγιο.

Χρειάστηκε να περάσουν αρκετές δεκαετίες προτού ένας Βρετανός φυσικός, ο Ντέρεκ Πράις, αποφασίσει να εξετάσει λεπτομερέστερα αυτόν τον μηχανισμό, χρησιμοποιώντας τις τεχνολογίες αιχμής που ήταν διαθέσιμες το 1951. Διαπιστώνει έτσι ότι χρονολογούνταν πράγματι από την αρχαιότητα. Μάλιστα, οι ελληνικές επιγραφές που βρέθηκαν χαραγμένες σε ορισμένα από τα εξαρτήματα του μηχανισμού επιτρέπουν τον ακριβή καθορισμό της περιόδου κατά την οποία κατασκευάστηκε (μεταξύ των ετών 150 και 100 π.Χ.).

Χρειάστηκε να φτάσουμε στις αρχές του 21ου αιώνα ώστε ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων να μελετηθεί πιο διεξοδικά, μια διαδικασία ιδιαίτερα απαιτητική λόγω της διάβρωσης που είχαν υποστεί τα 82 εναπομείναντα θραύσματα. Αρχικά, ο μηχανισμός βρέθηκε εγκιβωτισμένος σε ξύλινο πλαίσιο, ασφαλισμένο με δύο ορειχάλκινες πλάκες που έφεραν επιγραφές.

Εδώ ακριβώς «μπαίνει στο παιχνίδι» και ο ελβετικός οίκος ωρολογοποίας Hublot. Ο ελβετικός οίκος δημιούργησε ουσιαστικά

ένα σύγχρονο αντίγραφο, όπως το εμπνεύστηκε από τον αρχαίο μηχανισμό. Ονομάστηκε «Φόρος τιμής στον Μηχανισμό των Αντικυθήρων» και εκτίθεται πλέον στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας, δίπλα στο αρχαίο πρωτότυπο. Είναι η πρώτη φορά που ένα αρχαιολογικό μουσείο καλεί έναν κατασκευαστή ρολογιών να εκθέσει μια δημιουργία του ανάμεσα σε συλλογές αρχαιοτήτων. Ο οίκος Hublot δημιούργησε επίσης μια μικρογραφία του μηχανισμού για μια σειρά ρολογιών χειρός με περιορισμένο αριθμό αντιγράφων.

Ωστόσο, το σημαντικότερο είναι ότι ο οίκος ωρολογοποίας υποστηρίζει τις νέες υποθαλάσσιες ανασκαφές που γίνονται στα ανοιχτά των Αντικυθήρων, ιδίως με τη χορηγία του Exosuit. Ο εξοπλισμός αυτός μπορεί να περιγραφεί ως ένας συνδυασμός καταδυτικής στολής και υποβρυχίου. Η κατάδυση με το Exosuit εξασφαλίζει ουσιαστικά το σπουδαίο πλεονέκτημα της συνεχόμενης παραμονής κάτω από το νερό ακόμη και για δεκάδες ώρες, ενώ με τον παραδοσιακό εξοπλισμό κατάδυσης ο χρόνος που μπορεί κανείς να παραμείνει στον βυθό είναι πολύ περιορισμένος. Είναι πολύ σημαντικό οι στάσεις αποσυμπίεσης κατά την άνοδο στην επιφάνεια να υπολογίζονται προσεκτικά και να τηρούνται απαρέγκλιτα, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η ζωή του δύτη.

Αυτές οι νέες ανασκαφές θα επιτρέψουν οπωσδήποτε νέες ανακαλύψεις. Οι αρχαιολόγοι ευελπιστούν ότι θα καταφέρουν να εντοπίσουν τα υπόλοιπα τμήματα του Μηχανισμού των Αντικυθήρων, ώστε να μάθουμε περισσότερα για αυτό το αστρονομικό ρολόι.

Επισημαίνεται επίσης ότι ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων εκτέθηκε για πρώτη φορά εκτός Ελλάδας στο Antiken Museum Basel (Μουσείο Αρχαιοτήτων της Βασιλείας) την περίοδο 2015-2016. Η έκθεση με τίτλο *Der versunkene Schatz - Das Schiffswrack von Antikythera* ένας Θησαυρός στον Βυθό - Το Ναυάγιο των Αντικυθήρωναφότου η διάρκειά της παρατάθηκε πολλές φορές στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας, λόγω της μεγάλης επιτυχίας της.

95

To 2012, ο οίκος Hublot δημιουργεί ένα μοναδικό ρολόι με μια μικρογραφία του Μηχανισμού των Αντικυθήρων. Το ρολόι αυτό εκτίθεται πλέον μόνιμα στο επιβλητικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας, δίπλα στον αρχαίο πρωτότυπο μηχανισμό.

Το 2013, ο οίκος Hublot σχεδιάζει και κατασκευάζει μια high-tech, θωρακισμένη και αντισεισμική προθήκη με ελεγχόμενη ατμόσφαιρα και ολογραφικές προβολές, με σκοπό να προστατεύσει τον αρχαίο μηχανισμό.

Την ίδια περίοδο, ο οίκος Hublot συμμετέχει στη μεγαλύτερη έκθεση που έχει διοργανωθεί μέχρι στιγμής σχετικά με τα Αντικύθηρα.

Ο οίκος Hublot χρηματοδοτεί τον κατάλογο του Μουσείου που φιλοξένησε όλα τα ευρήματα του Θησαυρού των Αντικυθήρων.

Το 2015, ο οίκος Hublot χρηματοδοτεί επίσης το βιβλίο που συνέγραψε σχετικά με τα Αντικύθηρα ο Κωστής Στήκας.

Τέλος, κάθε χρόνο από το 2013, ο οίκος Hublot υποστηρίζει με χορηγίες τις υποθαλάσσιες αρχαιολογικές έρευνες στην περιοχή των Αντικυθήρων.

IN SEARCH OF AN ANCIENT SANCTUARY

The ancient city of Eretria, which was inhabited, with short intervals, from the Bronze Age (3rd millennium BCE) to the early Christian era (4th-5th century AD), has been in the focus of research interest for the Swiss School of Archaeology in Greece (ESAG) for over fifty years. The main sanctuary of the city was dedicated to Apollo Daphnephoros (laurel-bearing). Outside the city, there was a sanctuary dedicated to his sister, Artemis, goddess of the hunt, which was visited by people from the entire island of Euboea during the festival in honour of the goddess.

96

According to the geographer Strabo, this sanctuary was situated seven stadia out of Eretria. Generations of researchers have tried to locate the sanctuary, yet their efforts have not been successful.

However, a new interpretation of the text by Denis Knoepfler, professor emeritus at the University of Neuchâtel, has recently turned the attention of archaeologists in the right direction. According to Knoepfler's theory, a transcription of Strabo's text in mediaeval years had contained a crucial error: the transcriber had apparently confused the letter ξ, which represents number 60 in the Greek alphabet, with the similar letter ζ, which represents number 7. On the basis of this correction, the sanctuary was 60 -rather than 7- stadia out of the city, a distance which corresponds to about 7 miles. This new determination of the distance leads us to a hill at the Paleoekklisiae site, east of the modern town of Amarynthos. Thanks to geophysical measurements and archaeological sampling, the Swiss School of Archaeology in Greece was able to bring to light again the long-sought sanctuary.

So far, a 4th century BCE monumental portico, which defined the site of the sanctuary to the east and to the north, has been uncovered. Behind the portico, there is an open square, which extends to another portico at the side of the hill. Traces of older buildings, found in layers below the portico, suggest that the sanctuary was already in use from the 8th century BCE. The temple has not been found yet, but archaeologists are confident that it shall come to light in the course of the upcoming excavations.

Prof. Dr. Karl Reber
Director of the Swiss School of Archaeology in Greece

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΑΡΧΑΙΟ ΙΕΡΟ

97

Η αρχαία πόλη της Ερέτριας, η οποία ήταν κατοικημένη, με μικρά διαλείμματα, από την Εποχή του Χαλκού (3η χιλιετία π.Χ.) μέχρι την Παλαιοχριστιανική Περίοδο (4ος-5ος αιώνας μ.Χ.), βρίσκεται για περισσότερο από μια πεντηκονταετία στο επίκεντρο του ερευνητικού ενδιαφέροντος της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής στην Ελλάδα (ESAG). Το κεντρικό ιερό της πόλης ήταν αφιερωμένο στον Δαφνηφόρο Απόλλωνα. Ωστόσο, έξω από την πόλη υπήρχε προς τιμήν της αδελφής του και θεάς του κυνηγού, της Αρτέμιδος, ένα ιερό στο οποίο προσέρχονταν κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής της Εύβοιας κατά την περίοδο εορτασμού της θεάς.

Σύμφωνα με αναφορές του γεωγράφου Στράβωνα, το ιερό αυτό βρισκόταν επτά στάδια έξω από την Ερέτρια. Πολλές γενιές ερευνητών προσπάθησαν να εντοπίσουν το ιερό, αλλά οι προσπάθειές τους στάθηκαν άκαρπες.

Ωστόσο, μια νεότερη ερμηνεία του κειμένου από τον Denis Knoepfler, ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου του Neuchâtel, έστρεψε πρόσφατα την προσοχή των αρχαιολόγων στη σωστή κατεύθυνση. Σύμφωνα με τη θεωρία του καθηγητή Knoepfler, κατά την αντιγραφή του κειμένου του Στράβωνα τα μεσαιωνικά χρόνια είχε παρεισφρήσει ένα καθοριστικό λάθος: ο αντιγραφέας προφανώς μπέρδεψε το γράμμα -ξ, που αντιπροσωπεύει τον

αριθμό 60 στο ελληνικό αλφάβητο, με το παρόμοιο γράμμα -ζ, που συμβολίζει τον αριθμό 7. Από τη διόρθωση αυτή προκύπτει ότι το ιερό δεν βρισκόταν 7 αλλά 60 στάδια έξω από την πόλη, μια απόσταση που αντιστοιχεί σε 11 χλμ. περίπου. Ο επανακαθορισμός της απόστασης μας οδηγεί σε έναν λόφο στη Θέση Παλαιοεκκλησίες, ανατολικά του σημερινού οικισμού της Αμαρύνθου. Με τη βοήθεια γεωφυσικών μετρήσεων και αρχαιολογικών δειγματοληψιών, η Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή στην Ελλάδα κατάφερε να φέρει πάλι στο φως το επί μακρόν αναζητούμενο ιερό.

Μέχρι τώρα έχει αποκαλυφθεί μια μνημειώδης στοά του 4ου αιώνα π.Χ., η οποία οριοθετούσε τον χώρο του ιερού στα ανατολικά και βόρεια. Πίσω από τη στοά βρίσκεται μια ανοιχτή πλατεία, η οποία τελειώνει προς την πλευρά του λόφου σε μια άλλη στοά. Κατάλοπα από παλαιότερα κτίσματα, που βρίσκονται σε διαστρωματώσεις κάτω από τη στοά, υποδεικνύουν ότι το ιερό λειτουργούσε ήδη από τον 8ο αιώνα π.Χ. Ο ναός δεν έχει βρεθεί ακόμα, όμως οι αρχαιολόγοι ευελπιστούν ότι θα έρθει στο φως μέσα στις επόμενες ανασκαφικές περιόδους.

Καθ. Dr. Karl Reber
Διευθυντής της Ελβετικής
Αρχαιολογικής Σχολής στην Ελλάδα

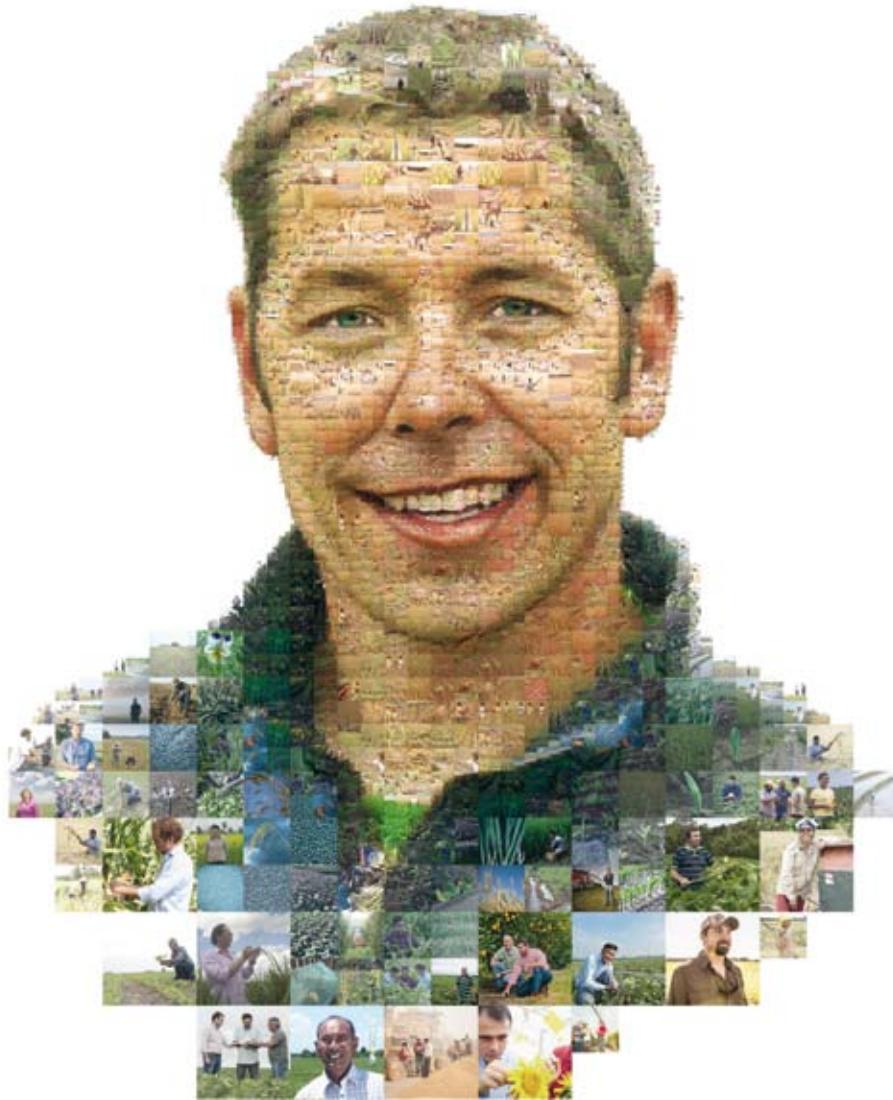
"Female clay figurine found in 2007 during the first trench in the Artemis Sanctuary in Amarynthos"

"Γυναικείο πήλινο ειδώλιο που βρέθηκε το 2007 στην πρώτη τομή στο ιερό της Αρτέμιδος στην Αμάρυνθο"

Site of searches of Amarynthos - Island of Eubée
Τοποθεσία αρχαιολογικών ανασκαφών στην Αμάρυνθο Ευβοίας.

Together we're growing more from less for generations to come.

Tanner Tanke is just one of the many real faces behind The Good Growth Plan. He's growing crops more efficiently to protect the environment and make his farm more profitable so that it's around for his five-year-old son in years to come.

We're working with farmers like Tanner to increase the average productivity of the world's major crops by 20% by 2020, without using more land, water or inputs. The more people that get involved, the better we can feed a fast-growing population.

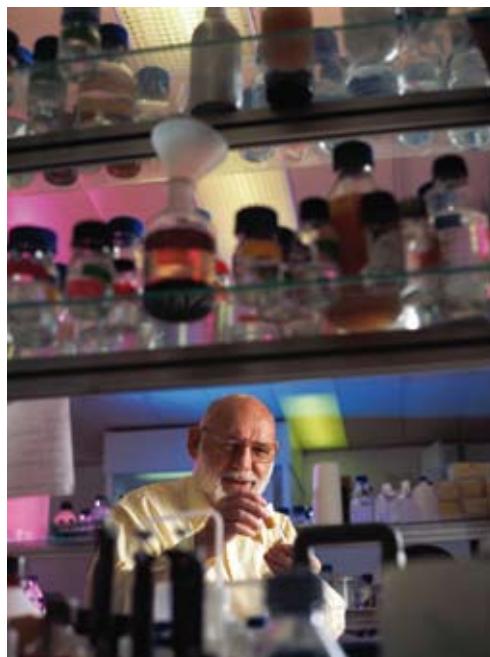
Follow our progress at goodgrowthplan.com

That's the power of together.

RELATIONS IN EDUCATION, SCIENCE & INNOVATION

ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

AN OVERVIEW OF GREEK-SWISS RELATIONS IN THE FIELDS OF EDUCATION, SCIENCE, INNOVATION

For a very long time, Switzerland and Greece have nurtured strong links as regards education and science. In this framework, the Swiss School of Archaeology in Greece (Ecole Suisse d'Archéologie en Grèce - ESAG) provides Swiss students with the opportunity to participate in hands-on research projects every summer. The School is located in Eretria, on the island of Evia, close to Athens, and since 1975 has been a key component of Switzerland's scientific and cultural presence in Greece.

Thanks to the highly active philhellenic movement in Switzerland, courses in Ancient Greek, Byzantine Studies and Modern Greek have long been provided by the universities of various cities. The University of Geneva, in particular, offers a very comprehensive programme in Hellenistic studies.

On the other hand, Greek researchers and cultural players can also submit a candidacy folder to the Swiss State Secretariat for Vocation, Research and Innovation (SEFRI) and claim a research excellence grant by the Swiss Confederation. Some Swiss academic programmes, such as architecture, seem to be particularly popular among Greeks.

In fact, many Greeks flock to Swiss universities, especially the Swiss Federal Institute of Technology in Zurich (ETHZ) and the Swiss Federal Institute of Technology in Lausanne (EPFL), which both rank among the world's top 20 universities each and every year. Not surprisingly, Hospitality Schools make for another favourite academic destination for Greeks.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΕΛΒΕΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ MIA MATIA

Η Ελβετία και η Ελλάδα έχουν μακρά παράδοση σχέσεων στους τομείς της εκπαίδευσης και των επιστημών. Κάθε καλοκαίρι, η Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή στην Ελλάδα (ESAG) παρέχει σε Ελβετούς φοιτητές τη δυνατότητα να πάρουν μέρος σε ερευνητικά έργα. Η Σχολή βρίσκεται στην Ερέτρια της Εύβοιας, κοντά στην Αθήνα, και από το 1975 αποτελεί βασικό στοιχείο της επιστημονικής και πολιτισμικής παρουσίας της Ελβετίας στην Ελλάδα.

Επίσης, το φιλελληνικό κίνημα, ιδιαίτερα ζωντανό στην Ελβετία, εκφράζεται εδώ και χρόνια μέσα από τα μαθήματα αρχαίων ελληνικών, που παρέχονται από πανεπιστήμια σε διάφορες πόλεις, καθώς και τα μαθήματα νέων ελληνικών αλλά και βυζαντινών σπουδών. Ξεχωρίζει το Πανεπιστήμιο της Γενεύης, που προτείνει ένα εξαιρετικά ολοκληρωμένο πρόγραμμα ελληνικών σπουδών. Από την άλλη, παρέχεται επίσης η δυνατότητα σε Έλληνες ερευνητές και πολιτισμικούς φορείς να καταθέσουν φάκελο υποψηφιότητας στην ελβετική Αρχή για την κατάρτιση, την έρευνα και την καινοτομία (SEFRI), διεκδικώντας από την Ελβετική Συνομοσπονδία μια υποτροφία αριστείας. Οι Έλληνες δείχνουν σαφή προτίμηση σε συγκεκριμένες ακαδημαϊκές σπουδές της Ελβετίας, όπως είναι η αρχιτεκτονική.

Πολλοί είναι εκείνοι που φοιτούν σε ελβετικά πανεπιστήμια, ιδίως στην Τεχνολογική Σχολή της Ζυρίχης (ETHZ) και στο Πολυτεχνείο της Λωζάνης (EPFL), που κάθε χρόνο κατατάσσονται ανάμεσα στα 20 καλύτερα πανεπιστήμια παγκοσμίως. Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι οι Έλληνες φοιτητές δείχνουν να εκτιμούν πολύ και τις ελβετικές σχολές ξενοδοχειακών και τουριστικών επαγγελμάτων.

J.WALTER THOMPSON ATHENS

 SWISS

EDUCATION, SCIENCE, INNOVATION: GREEK SUCCESS STORIES IN SWITZERLAND

They may be Greek, but it is in Switzerland that they are spectacularly unfolding their talents in cutting-edge fields. Georgos Pallas and Afksendiyos Kalangos excel in medicine, George Koukis in banking IT, and Alexis Georgacopoulos in higher art & design education.

Georgos Pallas, of dual nationality (Greek and Swiss), worked as the head physician of the Olten Clinic of Ophthalmology in the canton of Solothurn, before setting up his own clinic in 1994. Expansion and advancement came swiftly, transforming his clinic into a group in a matter of years. Nowadays, Pallas clinics are a household name throughout the German-speaking part of Switzerland, counting 11 establishments in various cities, including Bern and Zurich.

These clinics specialize in ophthalmology, offering corneal transplantation and laser vision correction treatments. Dermatology and plastic surgery services are also provided. Pallas clinics are further recognized as training centres in ophthalmology, a status usually reserved to university hospitals.

Moreover, Pallas clinics set up and currently co-finance the Keradonum Foundation, a cornea bank. Once grafted, corneas can restore vision in cases of loss due to injury or a cornea-affecting disease; what is more, advancements in medicine in the last few years have made it possible for the success rates of surgical procedure to reach a staggering 90%.

Professor Afksendiyos Kalangos is a heart surgeon who headed the cardiovascular surgery department of the University Hospitals of Geneva (HUG) for many years, from 2001 to 2015. He is also the founder and president of the humanitarian organization “Cœurs pour tous” (Hearts for All). The organization provides

surgery to thousands of underprivileged children with cardiac defects in a dozen countries, such as India and Cyprus, as well as the island of Mauritius and Cameroon, with the help of teams established on site.

Some children are operated on within the HUG network, an incredibly active player in humanitarian medicine, particularly in the highly-specialized field of paediatric surgery. While not divested of all the inherent complexities of a delicate procedure on a vital body organ, paediatric heart surgery also takes on the challenge of hearts that can be tiny. As a matter of fact, in new-borns with severe heart malformations, surgery must be performed as soon as possible, so as to guarantee not just the infants' quality of life, but their very survival. Here too, success rates are rising. Cardiovascular surgery has indeed progressed immensely, thanks to various improvements and innovations, such as endoscopic instruments, allowing surgeons to perform much smaller incisions and having the added benefit that patient recovery is markedly faster and easier.

George Koukis is the founder and one of the directors of Temenos, a company specializing in banking and financial software solutions, currently the world leader in its field. It has supplied software to more than 2,000 companies around the globe, including 41 of the world's 50 largest banks. In other words, its software enables daily transactions for more than 500 million end-customers.

Georgos Pallas

Afksendiyos Kalangos

By the time he founded Temenos, George Koukis had already acquired a long experience in software. He played a key role in the computerization of the accounting department of Qantas, Australia's largest airline. He then moved to Geneva, Switzerland, where he founded Temenos in 1993. This is where the company is still based and is now listed on the stock exchange. Although little known to the greater public, Temenos is a primary contributor to the operations of the banking sector, one of the most important industries of Swiss economy, together with pharmaceuticals and tourism.

Alexis Georgacopoulos is the director of the Cantonal School of Arts in Lausanne (ECAL), as of 2011. This is where his entire career has evolved from the moment he left his homeland at the age of 18 to study design. He graduated in 1999 and was appointed head of the Industrial Design Department in the following year.

In this capacity, he swiftly became involved in the expansion of ECAL, a school known and renowned throughout the world

for its top-quality studies. ECAL features among the top ten Art & Design Universities in the world, focusing not just on creativity, but also on all practical issues that artists and designers will have to face throughout their career. Students, among other things, learn how to make a name for themselves in the various fields that the ECAL covers: Visual Arts, Cinema, Graphic Design, Industrial Design, Photography, Media & Interaction Design and, last but not least, Type Design.

Alexis Georgacopoulos developed closer collaborations with large companies and established a partnership with the EPFL (the Federal Polytechnic School of Lausanne), by means of a common workshop aimed at the promotion of innovation, bringing together technology, design and architecture. He also helped further ECAL's international reputation through participations in prestigious international events, such as the Milan Salone Internazionale del Mobile (International Furniture Fair), the most important international fair in interior design.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΠΡΕΠΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Παρότι Έλληνες, η Ελβετία είναι η χώρα στην οποία έχουν λάμψει με το ταλέντο τους σε τομείς αιχμής. Ο Γεώργιος Πάλλας και ο Αυξέντιος Καλαγκός στην Ιατρική, ο Γιώργος Κούκης στα τραπεζικά συστήματα πληροφορικής και ο Αλέξης Γεωργακόπουλος στις ανώτερες σπουδές Art and Design.

Με διπλή υπηκοότητα, ελληνική και ελβετική, ο Γεώργιος Πάλλας εργάστηκε αρχικά ως διευθυντής της οιφθαλμολογικής κλινικής του Όλεν, στο καντόνι Σόλοτουρν, πριν ιδρύσει τη δική του κλινική το 1994. Χάρη στη γρήγορη ανάπτυξή της, η κλινική μέσα σε λίγα χρόνια μετατράπηκε σε όμιλο. Πλέον, οι κλινικές Pallas είναι γνωστές σε ολόκληρη τη γερμανόφωνη Ελβετία, με 11 από αυτές να λειτουργούν σε διάφορες πόλεις, όπως η Βέρνη και η Ζυρίχη.

108

Οι κλινικές αυτές εξειδικεύονται στην οιφθαλμολογία, πραγματοποιώντας, μεταξύ άλλων, μεταμοσχεύσεις κερατοειδούς χιτώνα και θεραπείες με laser για τη διόρθωση της όρασης. Παράλληλα, παρέχουν υπηρεσίες δερματολογίας και πλαστικής χειρουργικής. Οι κλινικές Pallas έχουν καταξιωθεί επίσης ως κέντρα πρακτικής άσκησης οιφθαλμολόγων, προνόμιο που συνήθως διαθέτουν αποκλειστικά τα πανεπιστημιακά νοσοκομεία.

Επίσης, οι κλινικές Pallas ίδρυσαν και συγχρηματοδοτούν το Ίδρυμα Keradonum, μια τράπεζα κερατοειδών. Η μεταμόσχευση κερατοειδούς επιτρέπει την ανάκτηση της όρασης σε περίπτωση απώλειάς της λόγω τραυματισμού ή ασθένειας που επηρεάζει τον κερατοειδή και, χάρη στις προόδους που έχει σημειώσει η Ιατρική τα τελευταία χρόνια, αποτελεί πλέον μια επέμβαση με ποσοστό επιτυχίας 90%.

Ο καθηγητής Αυξέντιος Καλαγκός είναι καρδιοχειρουργός. Διατέλεσε επί σειρά ετών -από το 2001 έως το 2015- διευθυντής της Καρδιοχειρουργικής Κλινικής των Πανεπιστημιακών

Νοσοκομείων της Γενεύης (HUG). Είναι επίσης ιδρυτής και πρόεδρος της ανθρωπιστικής οργάνωσης Coeurs pour Tous (Καρδιές για Όλους). Η οργάνωση παρέχει χειρουργική αντιμετώπιση σε χιλιάδες άπορα παιδιά που πάσχουν από καρδιοπάθειες, σε περίπου δέκα χώρες, όπως η Ινδία και η Κύπρος, αλλά και ο Μαυρίκιος και το Καμερούν, χάρη σε ομάδες που διοργανώνονται επιτόπου.

Ορισμένα παιδιά χειρουργούνται και στα πανεπιστημιακά νοσοκομεία HUG, που παρέχουν τεράστιο έργο ανθρωπιστικής Ιατρικής μέσα από την παιδιατρική χειρουργική, έναν τομέα εξαιρετικής εξειδίκευσης: πέραν του βασικού πεδίου δράσης, που αφορά επεμβάσεις πολύπλοκες σε ένα σημαντικό ζωτικό όργανο, καλείται επίσης να αντεπεξέλθει σε περιπτώσεις όπου οι παιδικές καρδιές είναι κυριολεκτικά μικροσκοπικές. Πρόκειται για τις περιπτώσεις νεογέννητων που πάσχουν από σοβαρές καρδιακές ανωμαλίες, όπου η επέμβαση πρέπει να γίνει άμεσα ώστε να εξασφαλιστεί, πέραν της ποιότητας ζωής τους, η ίδια τους η επιβίωση. Και στο πεδίο αυτό τα ποσοστά επιτυχίας σημειώνουν άνοδο. Όντως, η καρδιαγγειακή χειρουργική έχει προοδεύσει πολύ, χάρη στην επίτευξη ποικίλων βελτιώσεων και καινοτομιών, όπως είναι τα όργανα ενδοσκόπησης, που επιτρέπουν πολύ μικρότερες τομές και εξασφαλίζουν το επιπρόσθετο όφελος της ταχύτερης και ευκολότερης ανάρρωσης των ασθενών ύστερα από τέτοιες επεμβάσεις.

Ο Γιώργος Κούκης είναι ο ιδρυτής και ένας από τους διευθυντές

της εταιρείας Temenos. Η εταιρεία εξειδικεύεται σε λύσεις λογισμικού για τον τραπεζικό και χρηματοοικονομικό τομέα και αποτελεί αδιαμφισβήτητο ηγέτη στον τομέα αυτό παγκοσμίως. Έχει εξοπλίσει με λογισμικό πάνω από 2.000 επιχειρήσεις ανά τον κόσμο, μεταξύ των οποίων και 41 από τις 50 μεγαλύτερες τράπεζες του κόσμου. Με άλλα λόγια, τα προϊόντα software της επιτρέπουν καθημερινά σε περισσότερους από 500 εκατομμύρια πελάτες να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους.

Όταν ίδρυσε την Temenos, ο Γιώργος Κούκης είχε ήδη μεγάλη εμπειρία στον τομέα της ανάπτυξης λογισμικού. Αξιεί να σημειωθεί ότι διαδραμάτισε πρωταρχικό ρόλο στη μηχανοργάνωση του λογιστηρίου της Quantas, του μεγαλύτερου αερομεταφορέα της Αυστραλίας. Στη συνέχεια, εγκαταστάθηκε στην Ελβετία -και συγκεκριμένα στη Γενεύη-, όπου το 1993 ίδρυσε την Temenos. Εκεί βρίσκεται ακόμη η έδρα της εταιρείας, η οποία πλέον είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο. Παρότι ελάχιστα γνωστή στο ευρύ κοινό, η Temenos συμβάλλει καθοριστικά στην ομαλή λειτουργία του τραπεζικού τομέα, που αποτελεί έναν από τους βασικότερους κλάδους της ελβετικής οικονομίας μαζί με τη φαρμακευτική και τον τουρισμό.

Ο Αλέξης Γεωργακόπουλος τελεί από το 2011 διευθυντής της Σχολής Καλών Τεχνών του καντονιού της Λωζάνης, γνωστής ως ECAL. Εδώ έχει εκτυλίχτει ολόκληρη η σταδιοδρομία του, από τη στιγμή που ξεκίνησε από τη γενέτειρά του στην ηλικία των 18 ετών για να σπουδάσει σχέδιο στην Ελβετία. Αποφοίτησε το 1999

και, από την επόμενη κιόλας χρονιά, ανέλαβε τη διεύθυνση του Τμήματος Βιομηχανικού Σχεδίου.

Υπό την ιδιότητα αυτή, σύντομα συνέβαλε στην ανάπτυξη της ECAL, σχολής διάσημης και αναγνωρισμένης σε όλο τον κόσμο. Μάλιστα, η ECAL συγκαταλέγεται στα 10 καλύτερα πανεπιστήμια Καλών Τεχνών και Σχεδίου (art & design) παγκοσμίως, με σπουδές που επικεντρώνονται όχι μόνο στη δημιουργικότητα, αλλά και σε όλα τα πρακτικά θέματα που θα αντιμετωπίσουν στη σταδιοδρομία τους καλλιτέχνες και σχεδιαστές. Μεταξύ άλλων, οι φοιτητές μαθαίνουν πώς να καθιερωθούν στην αγορά, στους διάφορους τομείς που καλύπτει η ECAL: Εικαστικές Τέχνες, Κινηματογράφος, Γραφιστική, Βιομηχανικό Σχέδιο, Φωτογραφία, Μέσα και Διαδραστικό Σχέδιο, αλλά και Σχεδιασμός Γραμματοσειρών.

Ο Αλέξης Γεωργακόπουλος ανέπτυξε στενότερες συνεργασίες με μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και μια συνεργασία με την EPFL (το Ομοσπονδιακό Πολυτεχνείο της Λωζάνης), χάρη στη σύσταση ενός κοινού εργαστηρίου που έχει ως στόχο την προώθηση της καινοτομίας μέσα από το «πάντρεμα» της τεχνολογίας, του σχεδιασμού και της αρχιτεκτονικής. Επίσης, συνέτεινε ουσιαστικά στην άνοδο της διεθνούς φήμης της ECAL, προάγοντας τη συμμετοχή της σε εκδηλώσεις παγκόσμιας εμβέλειας, όπως είναι το Salone Internazionale del Mobile (Διεθνής Έκθεση Επίπλου) στο Μιλάνο, η πιο σημαντική επαγγελματική έκθεση στον τομέα του σχεδιασμού εσωτερικών χώρων.

A value chain benefiting Greece

We recognize that our growth is connected to the growth of the community in which we work and live.

By supporting Greek producers, suppliers and local employment through our manufacturing, supply chain and commercial operations, we create a significant value chain for the local economy, which leaves a positive footprint in Greek society.

Our local contribution goes beyond numbers.

It reflects our long standing presence in the country and commitment to our future and the future of Greece.

Coca-Cola Tria Epsilon is a member of Coca-Cola HBC, a leading bottler for The Coca-Cola Company, with operations in 28 countries. In Greece, its bottling and commercial operations create together with The Coca-Cola Company added value to the Greek economy and society.

Source: Socioeconomic Impact Study, 2016

3E
Coca-Cola Tria Epsilon

gr.coca-colahellenic.com

ECONOMIC RELATIONS

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

SIKA HELLAS

1995-2017

INNOVATION - ENTREPRENEURSHIP - SUSTAINABILITY

BUILDING TRUST

Η εταιρεία Sika Hellas ιδρύθηκε το 1995. Έκτοτε, κατάφερε να τοποθετηθεί στις πρώτες επιλογές του Έλληνα μυχανικού για την επίλυση εξειδικευμένων προβλημάτων.

Η εισαγωγή στην αγορά πρωτοποριακών υλικών, η διασφαλισμένη ποιότητα των προϊόντων της & η άρτια τεχνική υποστήριξη είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της εταιρικής της ταυτότητας. Η εμπειρία της στην επίλυση τεχνικών προκλήσεων την έχει φέρει πηγέτιδα στα πιο σπουδαία έργα. Με τη στενή συνεργασία με τον τεχνικό & εμπορικό κόσμο σε όλη την Ελλάδα, η Sika Hellas επιτυγχάνει να μεταφέρει αυτή τη τεχνολογία αιχμής στα πιο απομακρυσμένο εργοτάξιο.

Sika Hellas was established in 1995.

Since, Sika has been placed among the top choices of greek engineers for the solution of specialized problems. The marketing of innovative materials, the assured quality of the products & the thorough technical support have been the basic qualitative characteristics of the company identity.

The experience in solving technical challenges has brought Sika forth in the most important jobsites.

Through close collaboration with the technical & commercial network throughout the whole of Greece, Sika Hellas achieves in transporting the state of the art technology even to the most remote jobsite.

2017/06/01

on behalf of Sika Hellas / εκ μέρους Sika Hellas

Chatzifotis Spyros / Χατζηφώτης Σπύρος

Managing Director / Διευθύνων Σύμβουλος

our management team / η διοικητική ομάδα μας

company HQ / κεντρικά γραφεία

Our company

eng

gr

Sika at work

globally

locally

SikaSmart City

eng

gr

AN ECONOMIC PORTRAIT OF SWITZERLAND

Switzerland is a market of more than 8 million inhabitants (with a 3% unemployment rate in June 2017), experiencing an economic growth of over 1%. Its GDP amounts to EUR 500 billion, with public debt standing at 35% of GDP.

The Swiss economy boasts a number of flagship industries: the MEM (machinery, equipment and metals) industry, which is the country's leading industrial employer; the chemicals and pharmaceuticals industry, displaying a 12% growth rate and a turnover amounting to 27% of GDP; green technology companies, 38% of which export goods and services abroad; and watchmaking, which ranks third in the country's exports (following phar-

maceuticals and machine tools). And, of course, one should not forget the banking and insurance sectors.

The Swiss economy's primary strengths may lie in a select workforce and state-of-the-art educational system, but -above all- its key driver is innovation. According to the World Economic Forum, Switzerland ranks first as the most innovative country in the world, a title it has held for the past six years. Research and Development (R&D) expenditure accounts for 3% of its GDP, while 74% of all R&D projects are financed by companies.

113

SOME MORE FACTS

Traditionally, the trade balance between the two countries has tended to be in favour of Switzerland. In 2016, the value of Swiss exports to Greece amounted to 770 million Swiss francs. The country's top exports are pharmaceuticals (65%), watches (10%), chemical products (5%) and machinery (5%).

At the end of 2015, Switzerland ranked fifth among foreign investors in Greece, investing mainly in the fields of trade, industry, and the HoReCa sector (hotels, restaurants, cafés). Approximately sixty Swiss companies operate in Greece, employing some 6,900 people.

In the long term, whether Swiss companies shall remain in Greece largely depends on the country's financial recovery.

For example, renewable energy sources (RES) is an untapped field of interest to Swiss investors.

The financial and economic crisis has had but a small impact on the movement of people between the two countries, as figures demonstrate. The Swiss financial sector's offering of products and services in Greece has also remained stable.

Moreover, Greece is a very popular destination for Swiss tourists. Every year, more than 440,000 visitors spend their holidays in Greece, thus supporting one of the country's most important economic sectors.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Η Ελβετία αποτελεί μια αγορά άνω των 8 εκατομμυρίων κατοίκων (με ποσοστό ανεργίας μόλις 3% τον Ιούνιο 2017) και γνωρίζει οικονομική ανάπτυξη μεγαλύτερη από 1%. Το ΑΕΠ αντιστοιχεί σε 500 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ το δημόσιο χρέος της ανέρχεται στο 35% του ΑΕΠ.

Οι σημαντικότεροι κλάδοι της ελβετικής οικονομίας είναι η βιομηχανία MEM (μηχανήματα, εξοπλισμός, μέταλλα), που είναι και ο πρωταρχικός βιομηχανικός κλάδος απασχόλησης, ο κλάδος χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, που σημειώνει ρυθμούς ανάπτυξης 12% και κύκλο εργασιών που αναλογεί στο 27% του ΑΕΠ, οι περιβαλλοντικές τεχνολογίες, με 38% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν να εξάγουν τα

προϊόντα τους, αλλά και η ωρολογοποία, που αποτελεί τον τρίτο τομέα σε εξαγωγές (μετά τη φαρμακευτική και τη βιομηχανία εργαλειομηχανών). Και, φυσικά, ας μην ξεχνάμε τον τραπεζικό κλάδο και τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Πέρα από το άρτια καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό και το εξαιρετικά υψηλό επίπεδο του εκπαιδευτικού συστήματος, βασικό πλεονέκτημα της ελβετικής οικονομίας είναι η καινοτομία. Εδώ και έξι συναπτά έτη, το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ κατατάσσει την Ελβετία ως την υπ' αριθμόν 1 καινοτόμο χώρα στον κόσμο. Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (R&D) αντιστοιχούν στο 3% του ΑΕΠ, ενώ ο κλάδος R&D χρηματοδοτείται κατά 74% από επιχειρήσεις.

114

ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΚΟΜΗ

Μεταξύ των δύο χωρών, το εμπορικό ισοζύγιο κλίνει παραδοσιακά υπέρ της Ελβετίας. Το 2016, οι εξαγωγές από Ελβετία προς Ελλάδα ανήλθαν στα 770 εκατομμύρια ελβετικά φράγκα. Από τα πλέον εξαγόμενα προϊόντα είναι τα φαρμακευτικά (65%), ενώ σημαντική θέση κατέχουν επίσης τα ρολόγια (10%), τα χημικά προϊόντα (5%) και τα μηχανήματα (5%).

Στα τέλη του 2015, η Ελβετία αποτελούσε τον πέμπτο σημαντικότερο ξένο επενδυτή στη χώρα μας, με δράση κυρίως στους τομείς του εμπορίου, της βιομηχανίας, των ξενοδοχειακών υπηρεσιών και της εστίασης. Περίπου εξήντα ελβετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, απασχολώντας σχεδόν 6.900 εργαζόμενους.

Η παραμονή των ελβετικών επιχειρήσεων στη χώρα θα εξαρτηθεί,

σε βάθος χρόνου, από την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, παραδείγματος χάριν, αποτελούν για τους Ελβετούς επενδυτές σημαντικό όσο και ανεκμετάλλευτο δυναμικό.

Όπως αποδεικνύεται και στατιστικά, η χρηματοοικονομική κρίση ελάχιστα επηρέασε τη μετακίνηση των ανθρώπων ανάμεσα στις δύο χώρες. Επίσης σταθερή παραμένει η προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών από τον ελβετικό χρηματοοικονομικό κλάδο.

Τέλος, ιδιαίτερη προτίμηση στην Ελλάδα δείχνουν οι Ελβετοί τουρίστες. Κάθε χρόνο, πάνω από 440.000 επισκέπτες έρχονται εδώ για τις διακοπές τους, στηρίζοντας έτσι έναν βασικό κλάδο της οικονομίας της χώρας.

 HF

HellasFin

Global Wealth Management

HF SWISS, Switzerland

HellasFin, Greece

Invest with the Best

Thessaloniki:

90, 26th Oktovriou str., Porto Center,
Dept.B2, GR-54 627,
T. +30 2310 517800
info@hellasfin.gr

Athens:

5, Chatzigianni Mexi str.
GR-115, 28
T. +30 210 3387710
info@hellasfin.gr

Crete:

46, 25th Avgoustou str.
GR-712 02, Heraklion,
T. +30 2810 343366
info@hellasfin.gr

Zürich:

Alfred-Escher-Strasse 17
CH-8002,
T. +41 44 202 11 50 - 51
info@hfswiss.ch

Interview with Alberto Silini, Head of Consultancy of Switzerland Global Enterprise

What is your mission?

Switzerland Global Enterprise (S-GE) guides its clients on the path to new markets. On behalf of the Swiss Confederation (State Secretariat for Economic Affairs SECO) and the Swiss cantons, S-GE promotes exports and investments by helping its clients to realize new potential for their international businesses and thus to strengthen Switzerland as an economic hub. As the driver of a global network of experts and as a trusted and strong partner to clients, cantons and the Swiss government, S-GE is the first point of contact in Switzerland for all questions relating to internationalization.

What is the particularity of the Switzerland Global Enterprise?

S-GE is represented abroad by Swiss Business Hubs. These local teams are based at a Swiss Embassy or Swiss Consulate-General. The Swiss Business Hubs support Swiss companies expanding their activities in their respective countries and inform foreign companies about the advantages of Switzerland as a business location. All hubs have a first-rate network of contacts abroad on account of their official status.

What can you tell about your « Export » activity?

S-GE acts as a first point of contact for internationalization, to help Swiss companies, especially SMEs, to identify and develop

new business potential on a worldwide basis. It provides regular information about relevant trends in the global markets, as well as professional advice and support in finding contacts and partners, and identifying new business opportunities.

And what about your « Invest activity?»

S-GE provides potential foreign investors with information about the particular strengths and operating conditions of Switzerland as a business location. Its services for foreign companies include assessing the potential of their projects before they are presented to the cantons. S-GE assists the cantons by presenting Switzerland as a business location abroad and by coordinating the activities of all the bodies involved.

Is there, according to you, common features between swiss companies and greek companies?

Greece and Switzerland have different points in common:

- The SMEs are the back bone of the local economy
- The home market is relatively small and both are forced to focus on export
- High degree of education with excellent linguistic skills to tackle new markets or to attract new investors

Συνέντευξη με τον κ. Alberto Silini, Επικεφαλής του Τμήματος Συμβουλευτικών
Υπηρεσιών της Switzerland Global Enterprise

Ποια είναι η αποστολή της Switzerland Global Enterprise;

Η Switzerland Global Enterprise (S-GE) καθοδηγεί τους πελάτες της στην πορεία τους προς νέες αγορές. Εκ μέρους της Ελβετικής Συνομοσπονδίας (Υφυπουργείο Οικονομικών, SECO) και των ελβετικών καντονιών, η S-GE προωθεί τις εξαγωγές και τις επενδύσεις, βοηθώντας τους πελάτες της να αξιοποιούν νέες επιχειρηματικές δυνατότητες, όταν αυτές εντοπίζονται σε διεθνές επίπεδο, και συμβάλλοντας παράλληλα στην ενίσχυση της Ελβετίας ως οικονομικού κόμβου. Η S-GE, η οποία είναι η κινητήρια δύναμη ενός παγκόσμιου δικτύου ειδικών και διατηρεί μια ισχυρή και αξιόπιστη σχέση συνεργασίας με τους πελάτες της, τα καντόνια και την ελβετική κυβέρνηση, αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής στην Ελβετία για όσους αναζητούν λύσεις σε κάθε ζήτημα που αφορά στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε διεθνή βάση.

Ποια είναι η ιδιαιτερότητα της Switzerland Global Enterprise;

Η S-GE εκπροσωπείται στο εξωτερικό από τα Swiss Business Hubs, τα τοπικά κλιμάκια που είναι εγκατεστημένα σε πρεσβείες ή γενικά προξενεία της Ελβετίας ανά τον κόσμο. Τα κλιμάκια Swiss Business Hubs υποστηρίζουν τις ελβετικές εταιρείες που επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε χώρες του εξωτερικού και ενημερώνουν τις ξένες εταιρείες για τα πλεονεκτήματα της Ελβετίας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Όλα τα κλιμάκια διαθέτουν ένα πρώτης τάξεως δίκτυο επαφών σε διεθνές επίπεδο, χάρη στο κύρος που τους προσδίδει η ιδιότητά τους.

Τι μπορείτε να μας πείτε για τη δραστηριότητά σας όσον αφορά στις εξαγωγές;

Η S-GE αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής για τις εταιρείες

που επιχειρούν διεθνώς. Σκοπός της είναι να βοηθά τις ελβετικές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, να εντοπίζουν και να αναπτύσσουν νέες επιχειρηματικές δυνατότητες σε παγκόσμια βάση. Παρέχει τακτική πληροφόρηση στους πελάτες της σχετικά με τις επικρατούσες τάσεις στις παγκόσμιες αγορές, καθώς και επαγγελματικές συμβουλές και υποστήριξη για την εύρεση επαφών και συνεργατών και τον εντοπισμό νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Μιλήστε μας και για τη δραστηριότητά σας σε σχέση με τις επενδύσεις.

Η S-GE παρέχει στους πιθανούς ξένους επενδυτές πληροφορίες σχετικά με τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και τις συνθήκες λειτουργίας που επικρατούν στην Ελβετία για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο των υπηρεσιών που προσφέρει στις ξένες εταιρείες, η S-GE αξιολογεί τις προοπτικές των έργων τους πρωτού παρουσιαστούν στα καντόνια. Η S-GE βοηθά τα καντόνια, παρουσιάζοντας στο εξωτερικό την Ελβετία ως επιχειρηματικό περιβάλλον και συντονίζοντας τις δραστηριότητες όλων των φορέων που συμμετέχουν.

5) Υπάρχουν, κατά τη γνώμη σας, κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ ελβετικών και ελληνικών εταιρειών;

Η Ελλάδα και η Ελβετία έχουν ορισμένα κοινά σημεία:

- Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλία της τοπικής οικονομίας.
- Η εγχώρια αγορά και των δύο χωρών είναι σχετικά μικρή, πράγμα που τις αναγκάζει να επικεντρώνονται στις εξαγωγές.
- Οι εργαζόμενοι διαθέτουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο με άριστες γλωσσικές δεξιότητες για την προσέγγιση νέων αγορών ή την προσέλκυση νέων επενδυτών.

THE MOST SWISS OF GREEK WINES

The agro-ecological domain Patoinos, the Vineyard of the island of Revelation, owes much to a Swiss politician of Greek descent, Joseph Zisyadis, who did his utmost to re-establish viticulture on Patmos. This venture attempts a radical diversification of the local economy.

The first harvest of the Patoinos domain in 2016 marks a return to the roots. Until about the 1950s the island had numerous vineyards which were abandoned in favour of an economy focused exclusively on tourism. Yet in recent years the vineyards are reborn, mainly because the creation of the Patoinos agro-ecological domain has motivated the locals to replant their own land.

This project forms part of a broader revival of viticulture in Greece. Over the last twenty years the country has embarked on a modernization of winemaking and the development of small domains by cultivators-winemakers who are trying to preserve the national heritage; a heritage characterized by hundreds of varieties completely unknown in Western Europe. This is an exceptional diversity owed to the fact that Greek winemaking is among the oldest in the world, as attested to in ancient texts from as early as the *Iliad* and *Odyssey*.

Just like Ulysses, the Swiss politician of Greek descent Joseph Zisyadis went through many tribulations before successfully reviving a vineyard on Patmos. Born in Istanbul in 1956, he served as counsellor for the canton of Vaud and national MP for a number of years. Among other causes he promotes, Joseph Zisyadis is very active in the drive to preserve local products and a sustainable local agriculture. He is, among his other capacities, president of Slow Food Suisse and co-founder of the Semaine suisse du Goût (Swiss Week of Taste), which is organized since 2001 in schools, restaurants and production facilities. Since 2011, he also manages the Patoinos project.

Indeed, everything had to be done from scratch before arriving at the first harvest. The land had to be found, first of all; 7.5 acres

in total, rented off the Monastery of St. John the Theologian. Then the vines had to be planted, commencing in 2011. The varieties selected were exclusively local, starting with assyrtiko for white wine, which accounts for two thirds of the vineyard, plus red varieties such as fokiano. A facility for winemaking under suitable conditions to produce quality wines had also to be constructed; to this end, several Swiss winemakers travelled to Patmos and the Patoinos domain to contribute their expertise. On the other hand, finding a name for the wines was no trouble: "Wines of the Apocalypse", given that Patmos is the place where St. John wrote the Book of Revelation after experiencing his divine vision.

In addition to the vineyard, Patoinos has also a 2.5-acre olive grove for which an olive press had to be acquired. Apart from making local products, this comprehensive agro-ecological project aims to provide the island's youth with agricultural and viticultural training. The estate hosts also a bank of local seeds, a museum for wine-related folk traditions and -finally- a School of Wine. The school is addressed to wine amateurs who can take an initiation course, to professionals in the catering and hospitality line and, of course, to vine growers.

The principal aim of Patoinos is to develop agro-tourism and produce wines destined mainly for local consumption, either by tourists or local inhabitants, so as to highlight the terroir's key attributes; ultimately, to promote an economy based on sustainable tourism and agriculture which will respect the island's ecosystem.

© Patoinos

119

© Patoinos

ΤΑ ΠΙΟ ΕΛΒΕΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΡΑΣΙΑ

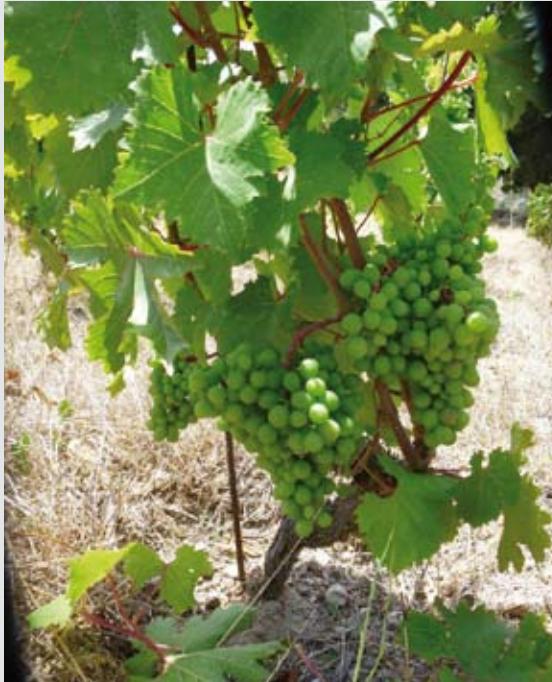
Το αγροοικολογικό κτήμα Πάτοινος, ή Αμπελώνας του νησιού της Αποκάλυψης, οφείλει πολλά σε έναν Ελβετό πολιτικό ελληνικής καταγωγής, τον Ιωσήφ Ζησιάδη, ο οποίος έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να ξεκινήσει και πάλι η αμπελουργική δραστηριότητα στην Πάτμο. Μέσα από αυτό το εγχείρημα συντελείται μια ριζική διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας του νησιού.

Ο πρώτος τρύγος στο κτήμα Πάτοινος έγινε το 2016 και σηματοδοτεί για την Πάτμο την επιστροφή στις ρίζες. Μέχρι τη δεκαετία του 1950 περίπου, το νησί φιλοξενούσε πολλούς αμπελώνες, οι οποίοι στη συνέχεια εγκαταλείφθηκαν προς όφελος μιας οικονομίας προσανατολισμένης αποκλειστικά στον τουρισμό. Εδώ και μερικά χρόνια, όμως, οι αμπελώνες αναγεννιούνται, κυρίως επειδή η δημιουργία του αγροοικολογικού κτήματος Πάτοινος παρακίνησε αρκετούς κατοίκους να αρχίσουν κι εκείνοι να καλλιεργούν τα δικά τους αμπέλια.

Αυτό το σχέδιο ανάπτυξης και επιστροφής στην αμπελουργική δραστηριότητα της Πάτμου είναι μέρος της ευρύτερης αναβίωσης που γνωρίζει η ελληνική αμπελουργία. Εδώ και μια εικοσαετία περίπου, η Ελλάδα ξεκίνησε τον εκσυγχρονισμό της οινοποίησης και την ανάπτυξη μικρών αμπελώνων οι οποίοι ανήκουν σε αμπελουργούς-οινοποιούς που πασχίζουν για τη διατήρηση της εθνικής αμπελουργικής κληρονομιάς. Αυτή η κληρονομιά χαρακτηρίζεται από εκατοντάδες ποικιλίες που είναι τελείως άγνωστες στη Δυτική

Ευρώπη. Πρόκειται για μια εξαιρετική πολυμορφία που οφείλεται στο γεγονός ότι η παραγωγή κρασιών στην Ελλάδα είναι από τις αρχαιότερες στον κόσμο, όπως μαρτυρούν τα κείμενα της αρχαιότητας ήδη από την Λιάδα και την Οδύσσεια.

Ακριβώς όπως ο Οδυσσέας, έτσι και ο Ιωσήφ Ζησιάδης, Ελβετός πολιτικός ελληνικής καταγωγής, έζησε πολλές περιπέτειες προτού καταφέρει να υλοποιήσει το εγχείρημα της επαναφοράς ενός αμπελώνα στην Πάτμο. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1956 και διετέλεσε αντιπρόσωπος του καντονιού του Vaud στο ελβετικό Συμβούλιο των Κρατών (Άνω Βουλή) και βουλευτής στο ελβετικό Κοινοβούλιο επί σειρά ετών. Μεταξύ των προσπαθειών που υποστηρίζει, ο Ιωσήφ Ζησιάδης είναι πολύ δραστήριος όσον αφορά το κίνημα που αποσκοπεί στη διατήρηση των προϊόντων του κάθε τόπου, όπως και στην αειφόρο τοπική γεωργία. Είναι, μεταξύ άλλων, πρόεδρος του Slow Food Suisse και συνιδρυτής της Ελβετικής Εβδομάδας Γεύσης, η οποία διοργανώνεται από το 2001

σε σχολεία, εστιατόρια και εγκαταστάσεις παραγωγών. Επιπλέον, από το 2011, διευθύνει το σχέδιο Πάτοινος.

Πράγματι, χρειάστηκε να γίνουν τα πάντα από την αρχή, προκειμένου να φτάσουμε στον πρώτο τρύγο. Έπρεπε, καταρχάς, να βρεθούν οι εκτάσεις, 30 στρέμματα συνολικά, οι οποίες ενοικιάζονται από τη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου. Στη συνέχεια, έπρεπε να φυτευτούν τα κλήματα. Η πρώτη φύτευση πραγματοποιήθηκε το 2011. Επιλέχθηκαν αποκλειστικά τοπικές ποικιλίες, ξεκινώντας από το ασύρτικο για το λευκό, που αντιπροσωπεύει τα 2/3 του αμπελώνα, και συνεχίζοντας με κόκκινες ποικιλίες, μεταξύ των οποίων και το φωκιανό. Χρειάστηκε, επίσης, να κατασκευαστεί εξ ολοκλήρου ένα οινοποιείο που θα επιτρέπει την οινοποίηση του σταφυλιού σε κατάλληλες συνθήκες, ώστε να παράγονται κρασιά ποιότητας. Μάλιστα, πολλοί Ελβετοί αμπελουργοί ταξίδεψαν μέχρι την Πάτμο και το κτήμα Πάτοινος, για να προσφέρουν την εμπειρία τους.

Πάντως, δεν χρειάστηκε ιδιαίτερος κόπος για να επινοηθεί η ονομασία των κρασιών του κτήματος: «Κρασιά της Αποκάλυψης», δεδομένου ότι η Πάτμος είναι ο τόπος όπου ο Άγιος Ιωάννης έγραψε την Αποκάλυψη, αφότου βίωσε το θείο όραμα.

Εκτός από τον αμπελώνα έκτασης 20 στρεμμάτων, το κτήμα Πάτοινος περιλαμβάνει επίσης έναν ελαιώνα 10 στρεμμάτων, για τον οποίο χρειάστηκε να αγοραστεί η απαραίτητη πρέσα ελαιοτριβείου. Πέρα από την παραγωγή των τοπικών προϊόντων, αυτό το πλήρες αγροοικολογικό σχέδιο στοχεύει στην παροχή γεωργικής και αμπελουργικής εκπαίδευσης στους νέους του νησιού. Το κτήμα φιλοξενεί, επίσης, μια τράπεζα τοπικών σπόρων, ένα μουσείο λαϊκών παραδόσεων σχετικών με το κρασί και, τέλος, μια Σχολή Οίνου, η οποία απευθύνεται τόσο στους απλούς λάτρεις των καλών κρασιών, που μπορούν να παρακολουθούν εκεί μαθήματα μύησης, όσο και στους επαγγελματίες του τομέα της εστίασης και των ξενοδοχείων, χωρίς να ξεχνάμε τους αμπελουργούς.

Βασικός σκοπός του κτήματος Πάτοινος είναι η ανάπτυξη του αγροτουρισμού και η παραγωγή κρασιών που προορίζονται για κατανάλωση κατά προτεραιότητα στην ίδια την Πάτμο, είτε από τους ντόπιους είτε από τους τουρίστες, ώστε να αναδειχθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου. Απώτερος στόχος είναι η ανάπτυξη μιας οικονομίας που θα βασίζεται στον βιώσιμο τουρισμό και στην αειφόρο γεωργία, με σεβασμό προς το οικοσύστημα του νησιού.

HOW GREEK-SWISS COOPERATION POWERED A GLOBAL ENERGY PROJECT: THE TAP PIPELINE

122

By Katerina Papalexandri
Country Manager | TAP Greece

It was both a pleasure and honour to be considered as a contributor by the editors of this commemorative volume celebrating the **Centenary of Official Diplomatic Relations between Greece and Switzerland**. Because this contribution allows me to elaborate on the TAP project and its implementation in Greece, in the context of the collaborative relationship cultivated by the two countries over the years.

Two centuries of Greek-Swiss mutual respect and support

The Greek-Swiss collaborative relationship developed over the years is a strong and mutually beneficial one. Officially, diplomatic relations were established in 1917, but contact between the two nations precedes both sovereignties, dating back to the early 19th century: to the contribution of Ioannis Kapodistrias in the drafting of the Swiss Constitution, and to the

contribution of Swiss philhellenes -such as Jean Gabriel Eynard, Emmanuel Hahn and Johann Jakob Meyer- to the 1821 Greek War of Independence.

The implementation of the TAP pipeline is indebted to this long and established tradition; to the mutual respect and friendship cultivated between the two countries. Because the TAP project is an idea borne in Switzerland and realised in Greece, along with Albania and Italy

TAP: The Swiss vision that became a reality in Greece

Shortly after the turn of the millennium, the Swiss energy company EGL began assessing the realisation of a new, 4th corridor through which to supply Europe with natural gas. This innovative and pioneering idea subsequently developed into the "Southern Gas Corridor" - a network of pipelines connecting

Europe to the gas reserves in the Caspian Sea and enabling the core EU target of energy diversification, by introducing new energy supply sources, resources and routes.

EGL is known today as Axpo Trading AG and comprises TAP's shareholding along with BP, SOCAR, Snam, Fluxys, and Enagás. The vision shared by the shareholders soon developed into strategy, which in turn became a reality when TAP was selected in 2013 by the Shah Deniz Consortium as the optimal route to transport natural gas from the Caspian Sea to Europe; to become the European leg of the extensive Southern Gas Corridor.

Benefits from the implementation of the TAP project

As of May 2016, TAP has entered its implementation phase following the conduct of a comprehensive consultation process with local communities, as well as regional and national authorities in all three of the project's host countries - Greece,

Italy and Albania. Out of these, Greece is TAP's biggest geography with 550km of pipeline traversing Greek soil out of a total of ca. 878km.

The benefits arising from the implementation of such a project -the largest FDI to be implemented in the country- are multiple, significant, and far-reaching. The building of the TAP pipeline ensures energy security and diversification for Europe, while upgrading the geo-political role of Greece and its other host countries on the energy map. It also entails a series of financial advantages, deriving from increased employment (more than 3,300 people currently working for the project in Greece); from the millions invested in the procurement of goods and services and the payment of taxes; and from serving as a road-map for further investments.

At the same time, Greece also reaps technological, social, cultural and energy-related benefits from the implementation of TAP due to the transfer of skills and expertise to local partners;

the launch of a voluntary €32 million socio-economic investment programme; the employment of archaeologists and expert archaeological workers onsite in order to supervise construction activities; and the enabling of future access to gas, TAP being a transit pipeline that allows connections with distributing networks and other energy projects.

Further deepening an established friendship

TAP is a project of great importance to Greece and to Europe. A project run and managed by respective Country Teams in Greece, Albania and Italy, as well as the Leadership Team

headquartered in Baar, Switzerland. And a project to conclude the 3,500km Southern Gas Corridor that crosses seven countries and two continents so as to bring Caspian gas into Europe, contribute to energy security, and further diversify the current energy mix of the continent.

In that sense, TAP is a global energy project powered by the close collaboration built by Greece and Switzerland, and by the many who have contributed to Greek-Swiss friendship over the past two centuries. And we would be immensely proud if TAP was also to be perceived as a contributing factor to this strong relationship in the years to come.

ΠΩΣ Η ΕΛΗΝΟ-ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΕΒΑΛΛΕ ΣΕ ΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΕΡΓΟ: Ο ΑΓΩΓΟΣ ΤΑΡ

Από την Κατερίνα Παπαλεξανδρή
Γενική Διευθύντρια | TAP Ελλάδας

125

Με χαροποιεί και με τιμά ταυτόχρονα το γεγονός ότι οι συντάκτες αυτού του αφιερωματικού τόμου για τα **100 χρόνια Επίσημων Διπλωματικών Σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Ελβετίας**, μου πρότειναν να συνεισφέρω σε αυτόν. Διότι μου επιτρέπουν να μίλησω για το έργο ΤΑΡ και την υλοποίησή του στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της συνεργασίας που έχουν καλλιεργήσει οι δύο αυτές χώρες προϊόντος του χρόνου.

Δύο αιώνες ελληνο-ελβετικού αμοιβαίου σεβασμού και υποστήριξης

Η σχέση συνεργασίας που ανέπτυξαν με τα χρόνια η Ελλάδα και η Ελβετία είναι ισχυρή και αμοιβαία επωφελής. Κι ενώ οι επίσημες διπλωματικές σχέσεις μεταξύ τους θεσπίστηκαν το 1917, οι πρώτες επαφές των δύο εθνών προηγούνται της ανεξαρτησίας τους κι ανάγονται στις αρχές του 19ου αι.: στη συμβολή του Ιωάννη Καποδίστρια κατά τη σύνταξη του ελβετικού Συντάγματος,

και στη συμβουλή Ελβετών φίλελλήλων -όπως οι Εϋνάρδος (Jean Gabriel Eynard), Χαν (Emmanuel Hahn) και Μάγερ (Johann Jakob Meyer)- κατά την Επανάσταση του 1821.

Η υλοποίηση του αγωγού ΤΑΡ χρωστά πολλά σε αυτή τη μακρά και ισχυρή παράδοση: στον αμοιβαίο σεβασμό και τη φιλία που καλλιεργήθηκε μεταξύ των δύο χωρών. Γιατί το έργο ΤΑΡ είναι μία ιδέα που γεννήθηκε στην Ελβετία και πραγματοποιείται στην Ελλάδα, αλλά και στις Αλβανία και Ιταλία.

TAP: Το ελβετικό όραμα που έγινε πραγματικότητα στην Ελλάδα

Λίγο μετά την αλλαγή της χιλιετίας, η ελβετική εταιρεία ενέργειας EGL ξεκίνησε να διερευνά την υλοποίηση ενός 4ου διαδρόμου μέσω του οποίου θα μπορούσε να προμηθεύει την Ευρώπη με φυσικό αέριο. Αυτή η πρωτοποριακή και καινοτόμος ιδέα

εξελίχθηκε στον «Νότιο Διάδρομο Φυσικού Αερίου» - ένα δίκτυο αγωγών που συνδέουν την Ευρώπη με τα κοιτάσματα φυσικού αερίου της Κασπίας Θάλασσας και πραγματοποιούν τον κομβικό στόχο της ΕΕ για ενεργειακή διαφοροποίηση, εισάγοντας νέους προμηθευτές ενέργειας, νέους ενεργειακούς πόρους και νέους διαδρόμους μεταφοράς.

Η EGL είναι σήμερα γνωστή ως Axpo Trading AG και συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο του TAP μαζί με τις BP, SOCAR, Snam, Fluxys, και Enagás. Το όραμα των μετόχων σύντομα εξελίχθηκε στρατηγική, η οποία με τη σειρά της έγινε πραγματικότητα όταν ο αγωγός TAP επελέγη το 2013 από την Κοινοπραξία Shah Deniz ως η βέλτιστη διαδρομή για να μεταφέρει αέριο από την Κασπία στην Ευρώπη· για να γίνει το ευρωπαϊκό σκέλος του εκτεταμένου Νότιου Διαδρόμου Φυσικού Αερίου.

Οφέλη από την υλοποίηση του έργου TAP

Από τον Μάιο του 2016, ο TAP έχει περάσει στη φάση της υλοποίησης έπειτα από τη διεξαγωγή μίας ολοκληρωμένης διαδικασίας διαβούλευσης με τοπικές κοινότητες, καθώς και περιφερειακές και εθνικές αρχές και στις τρεις χώρες που φιλοξενούν το έργο - την Ελλάδα, την Αλβανία και την Ιταλία.

Από αυτές, η Ελλάδα συνιστά τη μεγαλύτερη γεωγραφία του TAP με 550 χλμ., σε σύνολο 878 χλμ. περίπου, να διέρχονται από ελληνικό έδαφος

Τα οφέλη που προκύπτουν από την υλοποίηση ενός τέτοιου έργου -της μεγαλύτερης άμεσης έννης επένδυσης στη χώρα- είναι πολλαπλά, σημαντικά και εκτεταμένα. Η κατασκευή του αγωγού TAP προσφέρει ενεργειακή ασφάλεια και διαφοροποίηση για την Ευρώπη, ενώ αναβαθμίζει το γεωπολιτικό ρόλο της Ελλάδας και των υπολοίπων φιλοξενουσών χωρών στον ενεργειακό χάρτη. Επίσης, δημιουργεί μία σειρά από οικονομικά οφέλη, όπως η ενίσχυση της απασχόλησης (περισσότεροι από 3.300 άνθρωποι εργάζονται για την κατασκευή του έργου στην Ελλάδα), η επένδυση εκατομμυρίων ευρώ στην προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών, και οι φόροι που ο TAP καταβάλλει στο κράτος, αλλά κυρίως η λειτουργία του ως οδικού χάρτη για μελλοντικές επενδύσεις.

Ταυτόχρονα, η Ελλάδα αποκομίζει τεχνολογικά, κοινωνικά, πολιτισμικά και ενεργειακά οφέλη από την υλοποίηση του TAP, χάρη στη μεταφορά δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας σε τοπικούς συνεργάτες· στην πραγματοποίηση εθελοντικού προγράμματος κοινωνικών και περιβαλλοντικών επενδύσεων ύψους €32 εκατ.

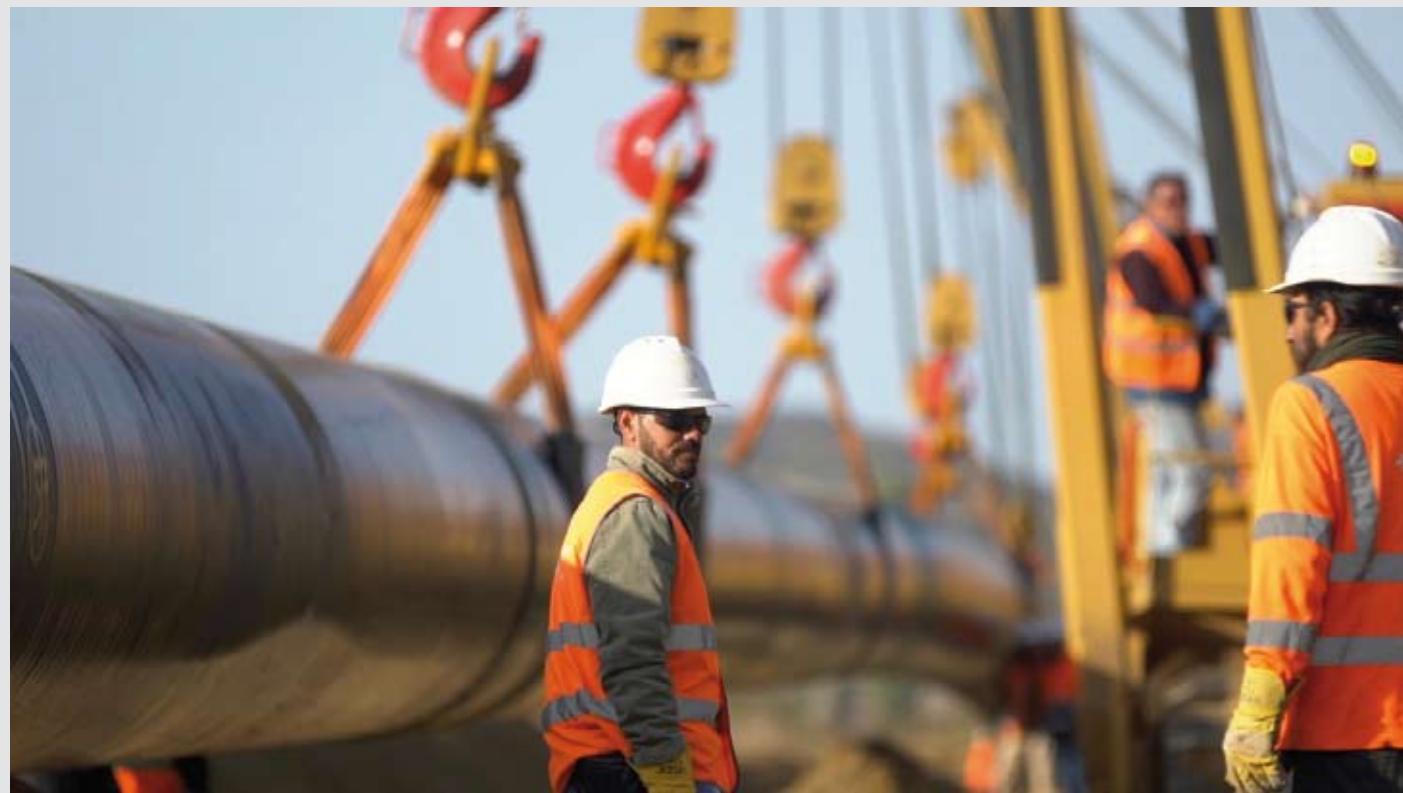
στην απασχόληση αρχαιολόγων και εξειδικευμένων αρχαιολογικών εργατών στα εργοτάξια ώστε να επιβλέπουν την κατασκευή και στη δυνατότητα μελλοντικής πρόσβασης στο αέριο, δεδομένου ότι ο TAP αποτελεί αγωγό μεταφοράς αερίου που επιτρέπει συνδέσεις με δίκτυα διανομής και άλλα ενεργειακά έργα.

Ενισχύοντας περαιτέρω μία βαθιά φιλία

Ο TAP συνιστά έργο μεγάλης σημασίας για την Ελλάδα και την Ευρώπη. Ένα έργο που υλοποιείται από Τοπικά Γραφεία σε κάθε ένα από τα τρία κράτη που φιλοξενούν τον αγωγό (Ελλάδα, Αλβανία, Ιταλία), αλλά και τα Κεντρικά Γραφεία του έργου, η έδρα των οποίων βρίσκεται στο Μπάρ της Ελβετίας. Κι ένα έργο που

θα ολοκληρώσει τα 3.500 χλμ. του Νοτίου Διαδρόμου, ο οποίος θα διασχίσει επτά χώρες και δύο ηπείρους για να μεταφέρει αέριο από την Κασπία στην Ευρώπη, συμβάλλοντας στην ενεργειακή ασφάλεια, και διαφοροποιώντας περαιτέρω το ενεργειακό μείγμα της ηπείρου.

Υπό την έννοια αυτή, ο TAP συνιστά παγκόσμιο ενεργειακό έργο στο οποίο συνέβαλλε η στενή σχέση που έχουν οικοδομήσει η Ελλάδα και η Ελβετία, και όσοι έχουν συνεισφέρει στην ελληνοελβετική φιλία κατά τους τελευταίους δύο αιώνες. Και θα είμαστε εξαιρετικά υπερήφανοι αν τα επόμενα χρόνια θεωρηθεί και ο TAP παράγοντας που ενισχύει αυτή τη στενή σχέση.

Interview with Paul Kiortsis, President and CEO Nestlé Greece

« Nestlé in Greece: Enhancing quality of life and contributing to a healthier future »

What is the history of Nestlé Hellas in Greece?

Nestlé has a long history in Greece. The first Nestlé product in Greece was the well-known Farine Lactée, which appeared in the Greek market since 1899 directly imported from Switzerland, while our first office opened in Athens in 1914. In that sense, we can proudly claim that we were the first Swiss ambassadors in the country, just a few years before the official diplomatic relationships.

Gradually we developed a strong bond with the Greek country as different product categories were becoming part of the daily culture. Key milestones in our history in Greece is the invention of the famous Nescafé Frappé in 1957, which accidentally brought to life the discovery of the most cherished cold coffee in Greece for many decades. In 1973 the numerous business entities of Nestlé in Greece were eventually united under one company, Nestlé Hellas, and one year later Nestlé begins its local production activity, with the most advanced milk factory of the time at Imathia. In 1987 we acquired the most famous R&G local coffee brand, Loumidis Papagalos, along with its factory at Inofyta Viotias and in 1993 the Korpi natural mineral water brand sourced in the local springs of Monastiraki Vonitsa. In 2010 Nespresso Hellas was born, another subsidiary of the Group

in Greece exclusively handling the world known Nespresso capsules in the market.

Today Nestlé in Greece employs around 800 people. The company is active in 9 product categories in the country and for 2015 its annual turnover was just over 400 mio euros. Around 60% of this turnover comes from local production, while iconic Greek brands are exported to the Greek societies worldwide, as well as neighboring countries.

How is the current business situation in Greece for the Group?

Today Nestlé is present in Greece through two subsidiaries of the Group: Nestlé Hellas and Nespresso Hellas. Additionally, there is also the CPW Hellas joint venture, between Nestlé Hellas and General Mills, responsible for the breakfast cereals category. Our long history and bonds with the country enhanced our commitment to Greece, despite the challenging last years of the financial crisis in the country. By focusing on what matters most, our people, our consumers, our products, our operations and the communities we operate in, we re-assessed our processes and assets to maximize opportunities for growth and minimize risks and unnecessary financial burdens. Maintaining

our business sustainability is the key to our future and we work as one team to make it happen.

What is the importance in your activities of local and national brand versus international Nestlé brands in this country?

How do you actually merge with the Greek society?

All our brands are equally important, as they are now part of our business reality and of the daily lives of the individuals and families in the country. What matters most is that people have access to high quality products of their preference in the most affordable price. It is not only what we do but also how we do it and our choice is to develop our initiatives through Creating Shared Value, meaning that our work has to have mutual benefit, both for the company and the society we live in. This resonates with our purpose, which is enhancing quality of life and contributing to a healthier future. With values rooted in respect, we are aiming to have positive impact in three main levels : individuals and families, local communities, and our planet. Especially for Greece, we have developed numerous initiatives under the umbrella «Nestlé Noiazomai » (I Care), focusing on three main pillars: youth employment, nutritional education for children and support to low income families through product donations throughout Greece. Especially for youth employment, we are proud for our initiative Nestlé needs YOUlt, which was launched for the whole of Europe in Athens in November

2013. Back then we committed to providing more than 500 employment opportunities for young people under 30 by 2016. Not only we delivered our promise with 576 opportunities, but we renewed the effort with 450 more opportunities by 2020. This is of great importance and relevance to a country with such high unemployment levels, especially among young people.

What are the specificities of Greek market compared with other countries where you currently operate?

Each country has its own unique profile, which we are facing with respect and a tendency to learn from. Greeks are hard working people with strong family values and they are very careful on their product choices, especially during these difficult years of decreased disposable income. Moreover, the volatile political and economical environment of the last few years is not always a synonym to business growth and investment in the country. However, the Group's long history confirms that we can protect our business sustainability and continue our successfull route in the country.

What are the next goals for you in this market?

Being here, being strong and being true to our purpose: enhancing quality of life and contributing to a healthier future. And be able to prove it with many more actual examples in the next centenary edition!

130

Συνέντευξη με τον Παύλο Κιόρτση, Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Nestlé Ελλάς

« Nestlé στην Ελλάδα: Ενισχύοντας την ποιότητα ζωής και συνεισφέροντας σε ένα πιο υγιές μέλλον »

Ποια είναι η ιστορία της Nestlé στην Ελλάδα;

Η Nestlé έχει μια μακριά ιστορία στην Ελλάδα. Το πρώτο προϊόν της εταιρείας στη χώρα ήταν το γνωστό σε όλους *Farine Lactée*, που εμφανίστηκε στην ελληνική αγορά από το 1899 σε απευθείας εισαγωγή από την Ελβετία. Οι πρώτες εγκαταστάσεις της Nestlé λειτούργησαν στην Αθήνα το 1914 και υπό αυτή την έννοια, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε χαριτολογώντας ότι ίσως και να ξεκινήσαμε εμείς τις σχέσεις των δύο χωρών, λίγα μόλις χρόνια πριν από την έναρξη των επίσημων διπλωματικών σχέσεων.

Η αλήθεια είναι ότι σταδιακά αναπτύξαμε ισχυρούς δεσμούς με την Ελλάδα, καθώς οι διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων εντάσσονταν στην καθημερινότητα και την κουλτούρα των ανθρώπων. Βασικοί σταθμοί στην ιστορία μας εδώ είναι η εφεύρεση του διάσημου *Nescafé Frappé* το 1957, όπου μια απλή σύμπτωση γέννησε τον πιο αγαπημένο κρύο καφέ στην Ελλάδα για πολλές δεκαετίες.

Το 1973 οι διαφορετικές επιχειρηματικές δραστηριότητες της Nestlé στην Ελλάδα ενώθηκαν κάτω από την ομπρέλα της Nestlé Ελλάς, και ένα χρόνο αργότερα η εταιρεία ξεκίνησε την παραγωγική της δραστηριότητα με την πιο προηγμένη γαλακτοπαραγωγική μονάδα για την εποχή της στην Ημαθία.

Το 1987 φέραμε στην οικογένεια των προϊόντων μας τον πιο διάσημο καβουρδισμένο ελληνικό καφέ, τον *Lουμίδη Παπαγάλο*, μαζί με το εργοστάσιο παραγωγής του στα Οινόφυτα Βοιωτίας και το 1993 το φυσικό μεταλλικό νερό *Kορπή*, που συλλέγεται και εμφιαλώνεται στην πηγή του στο Μοναστηράκι Βόνιτσας. Το 2010 γεννήθηκε η *Nespresso Hellas*, μία ακόμη θυγατρική του Ομίλου στην Ελλάδα για την αποκλειστική διαχείριση της διάσημης κάψουλας *Nespresso* στην ελληνική αγορά.

Σήμερα η Nestlé απασχολεί περίπου 800 ανθρώπους στην Ελλάδα. Η εταιρεία δραστηριοποιείται σε 9 κατηγορίες προϊόντων και ο κύκλος εργασιών της για το 2015 ανήλθε λίγο πάνω από τα 400 εκατομμύρια ευρώ. Το 60% αυτού του κύκλου προέρχεται από την εγχώρια παραγωγή, ενώ οι πιο διάσημες ελληνικές μάρκες της εξάγονται στις ελληνικές κοινότητες παγκοσμίως, καθώς και στις γειτονικές χώρες.

Πώς είναι η επιχειρηματική πραγματικότητα για τον Όμιλο σήμερα στην Ελλάδα;

Σήμερα η Nestlé έχει παρουσία στην Ελλάδα κυρίως μέσα από δύο θυγατρικές του Ομίλου: την Nestlé Ελλάς και την *Nespresso Ελλάς*. Επιπλέον, υπάρχει και η κοινοπραξία της CPW Ελλάς, ανάμεσα στην Nestlé Ελλάς και την General Mills,

που διαχειρίζεται την κατηγορία των δημητριακών πρωινού. Η μακρά ιστορία μας και οι δεσμοί μας με τη χώρα ενίσχυσαν τη δέσμευσή μας απέναντι στην Ελλάδα, παρά τα απαιτητικά τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης. Εστιάζοντας σε αυτά που έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα για εμάς, τους ανθρώπους, τους καταναλωτές, τα προϊόντα, τα εργοστάσια μας και τις τοπικές κοινότητες όπου δραστηριοποιούμαστε, επανεξετάζουμε τις διαδικασίες και τα δυνατά μας σημεία για να ενισχύσουμε τις ευκαιρίες για ανάπτυξη και να ελαχιστοποιήσουμε τους κινδύνους και τα περιττά οικονομικά βάροι. Η διατήρηση της επιχειρηματικής μας βιωσιμότητας είναι το κλειδί για το μέλλον μας και γι' αυτό εργαζόμαστε σαν μία ομάδα για να το πετύχουμε.

Πόσο σημαντικές είναι οι τοπικές μάρκες για τη δραστηρότητά σας συγκριτικά με τις διεθνείς μάρκες της Nestlé στη χώρα; Και πώς τελικά «συνδέεστε» με την ελληνική κοινωνία;

Όλες μας οι μάρκες είναι εξίσου σημαντικές, καθώς πέρα από τμήμα της επιχειρηματικής μας πραγματικότητας είναι και κομμάτι της καθημερινότητας των ανθρώπων και των οικογενειών στη χώρα. Αυτό που έχει τη μεγαλύτερη σημασία είναι να έχουν οι άνθρωποι πρόσβαση σε προϊόντα υψηλής ποιότητας που να καλύπτουν τις ανάγκες τους στην καλύτερη δυνατή τιμή. Και δεν είναι μόνο το τί κάνουμε, αλλά κα ίτο πώς το κάνουμε και έχουμε επιλέξει να αναπτύσσουμε τις δραστηρότητές μας μέσα από τη Δημιουργία Αμοιβαίου Οφέλους, θεωρώντας ότι η δουλειά μας πρέπει να έχει κοινό όφελος για την εταιρεία και την κοινωνία όπου δραστηριοποιούμαστε. Αυτό συνάδει με τον σκοπό μας, που είναι να ενισχύουμε την ποιότητα ζωής συνεισφέροντας σε ένα πιο υγιές μέλλον. Με αξίες που βασίζονται στο σεβασμό, στοχεύουμε να έχουμε θετική επίδραση σε τρία βασικά επίπεδα: στον άνθρωπο και την οικογένεια, στις τοπικές κοινότητες, στον πλανήτη μας. Ειδικά για την Ελλάδα, έχουμε αναπτύξει πολλές και διαφορετικές πρωτοβουλίες κάτω από την ομπρέλα «Nestlé Νοιάζομαι» με έμφαση σε τρεις βασικούς πυλώνες: την

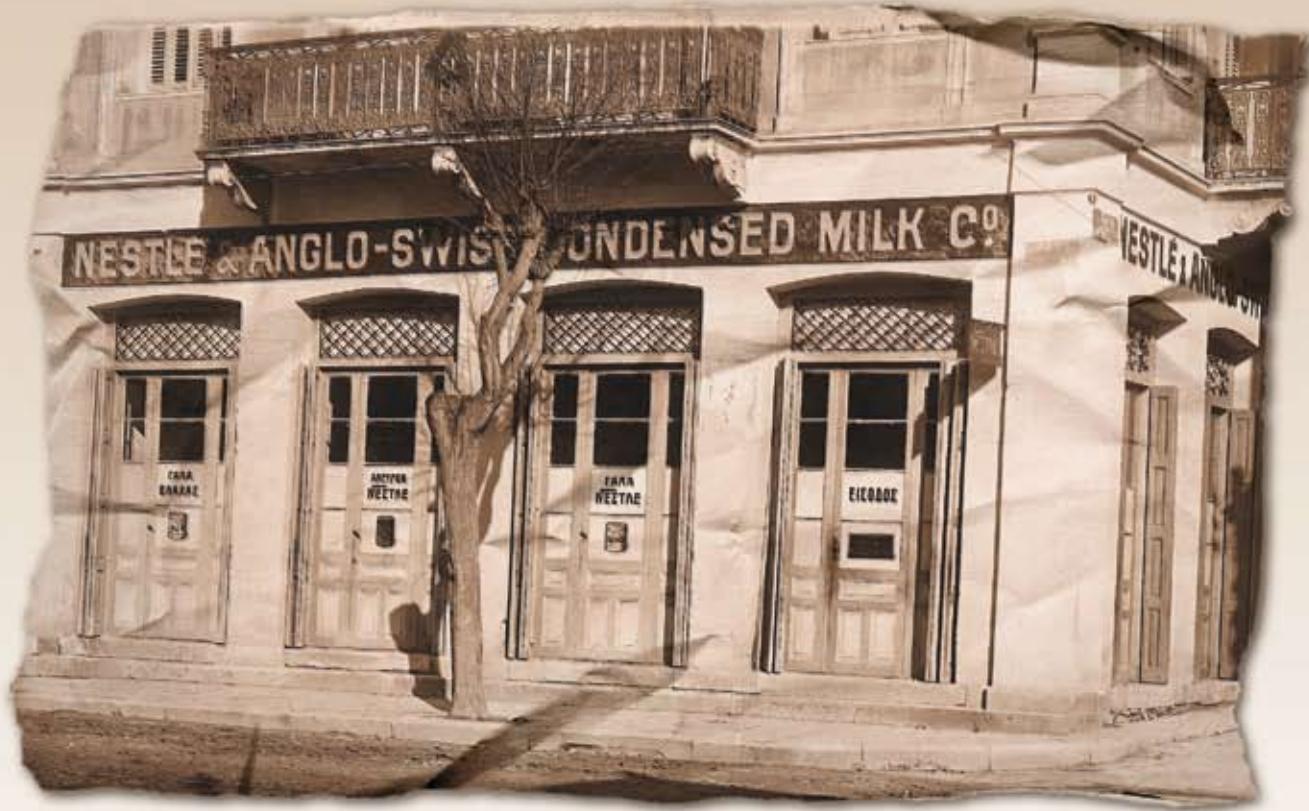
απασχόληση των νέων, τη διατροφική εκπαίδευση των παιδιών και την υποστήριξη οικογενειών χαμηλού εισοδήματος με δωρεές προϊόντων σε όλη την Ελλάδα. Ιδιαίτερα για την απασχόληση των νέων, είμαστε υπερήφανοι για την πρωτοβουλία Nestlé needs YOuth, που ξεκίνησε το ταξίδι της για όλη την Ευρώπη στην Αθήνα τον Νοέμβριο του 2013. Τότε δεσμευθήκαμε να δημιουργήσουμε περισσότερες από 500 ευκαιρίες απασχόλησης για νέους ανθρώπους έως 30 ετών μέχρι το 2016. Όχι μόνο υπερκαλύψαμε την υπόσχεσή μας με 576 ευκαιρίες, αλλά ανανεώσαμε την προσπάθειά μας με επιπλέον 450 ευκαιρίες απασχόλησης μέχρι το 2020. Και αυτό είναι κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για μία χώρα με τόσο υψηλά ποσοστά ανεργίας, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους.

Ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής αγοράς σε σχέση με άλλες χώρες που δραστηριοποιείται η Nestlé;

Κάθε χώρα έχει το δικό της μοναδικό προφίλ, που αντιμετωπίζουμε με σεβασμό γνωρίζοντας ότι έχουμε πάντα πράγματα να μάθουμε. Οι Έλληνες είναι άνθρωπο που εργάζονται σκληρά, έχουν ισχυρές αξίες όσον αφορά την οικογένεια και επιλέγουν προσεκτικά τα προϊόντα που αγοράζουν, ιδιαίτερα σε αυτά τα δύσκολα χρόνια της μειωμένης αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών μας. Επιπλέον, το ασταθές πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο των τελευταίων ετών δεν συνάδει απόλυτα με την επιχειρηματική ανάπτυξη και τις επενδύσεις στη χώρα. Ωστόσο η μακρόχρονη ιστορία του Ομίλου στην Ελλάδα επιβεβαιώνει ότι είμαστε σε θέση να προστατεύσουμε την επιχειρηματική μας βιωσιμότητα και να συνεχίσουμε την επιτυχημένη μας πορεία στη χώρα.

Ποιοι είναι οι επόμενοι στόχοι σας σε αυτή την αγορά;

Να είμαστε εδώ, να παραμένουμε δυνατοί και πιστοί στον σκοπό μας: να ενισχύουμε την ποιότητα ζωής και να συνεισφέρουμε σε ένα πιο υγιές μέλλον. Και να είμαστε σε θέση να το αποδείξουμε με ακόμη περισσότερα παραδείγματα στην έκδοση για τα επόμενα εκατό χρόνια!

Nestlé & Anglo - Swiss Condensed Milk Co.

J. WALTER THOMPSON ATHENS

1914, the first “embassy” in Greece

The first Nestlé products “appeared” in the Greek market at the end of the 19th century, directly imported from Switzerland. In that sense, Nestlé was figuratively the first Swiss “ambassador” in Greece. This was just the beginning of a long and fruitful journey, with brands and products that gained their place at the table and in the heart of the Greek households. During all these years, Nestlé stayed true to its purpose: enhancing quality of life and contributing to a healthier future.

Today, Nestlé Greece operates 9 different product categories, employs 800 permanent staff and 60% of the annual turnover comes from domestic production. Nestlé is also actively involved in CSR programmes, by promoting youth employment, developing nutritional education programs for children and providing support to low-income families through product donations.

Good Food, Good Life

Swissport Hellas Sud SA

17 years of Ground Handling Excellence!

Swissport Hellas Sud SA initially incorporated as a Swiss-Greek joint venture, currently operates under Greek ownership as a franchisee of Swissport International network for Greek airports. Swissport Hellas Sud focused in the liberalization of the airport ground handling market from the early years and successfully challenged the transition from state monopoly to the free market model, providing world class services to international airlines.

Operating its first ground handling airport station in 2001, Swissport Hellas Sud gradually increased its operations to 5 stations in 2005, to 22 stations in 2010 and in late 2015 acquired the former state owned airport ground handler Skyserv SA. Today, as a group of Companies Swissport Hellas Sud provides ground handling services in 37 Greek airports.

134

Serving a strong and diversified international client base, Swissport Hellas Sud and its group, already counts 17 years of ground handling excellence, handling more than 130,000 flights in the Greek airports, 32 million passengers and more than 31,000 tons of cargo (in 2016 numbers).

Swissport Hellas Sud is proud to employ an average of 3,500 people on an annual basis. Swissport Hellas Sud and its young and strongly motivated management team is devoting energy and resources to their continuous development with more than 7.000 hours of training per year. Swissport Hellas Sud has been awarded for timely turnaround performance by the biggest airlines. Reaching a 99.3% on time performance and long term commercial relations, the company maintains a strong dedication in the prospects of Greece as a tourist destination.

In the milestone year of 2016, Swissport Hellas Sud also invested on the growth and presence of its subsidiary Sky Express, a domestic (Greek) airline carrier, expanding its route network to 31 destinations in Greece. Sky Express, is linking the Greek islands between them and with the mainland. In the past two years Sky Express grew from a carrier of 78,000 passengers (at the end of 2015) to 500,000 by the end of 2017 and was presented with the "Fastest Growing Airline Thin Route" Award from Athens International Airport for two consecutive years.

Sky Express offers high quality service, using the motto "fly sky, fly with style", through free access to Business Lounge facilities, for all its passengers departing from Athens and or Thessaloniki, free handbag and baggage for all fares and in-flight service. In addition, Sky Express has developed an exciting "Island Hopper" product, which provides a highly attractive service for many tourists during their vacation in Greece, enabling them to visit at least one additional Greek destination. Aiming at strengthening its network and enhance the touristic growth of the Greek islands, Sky Express is entering into codeshare and interline agreements with major airlines.

Under the leadership of Swissport Hellas Sud the group's strategic approach will focus on providing additional services and opportunities that will support the Greek tourism and the aviation industry.

Swissport Hellas Sud A.E.

17 Χρόνια Αριστείας στην Επίγεια Εξυπηρέτηση!

Η Swissport Hellas Sud AE ξεκίνησε ως ελληνο-ελβετική κοινοπραξία και σήμερα λειτουργεί υπό ελληνική ιδιοκτησία ως franchisee του διεθνούς δικτύου της Swissport στα ελληνικά αεροδρόμια. Η Swissport Hellas Sud επικεντρώθηκε από τα πρώτα χρόνια στην απελευθέρωση της αγοράς της επίγειας εξυπηρέτησης και πρωταγωνίστησε με επιτυχία τη μετάβαση από το κρατικό μονοπάλιο σε μια ελεύθερη αγορά παρέχοντας υπηρεσίες παγκόσμιας κλάσης σε διεθνείς αεροπορικές εταιρείες.

Λειτουργώντας τον πρώτο της σταθμό επίγειας εξυπηρέτησης το 2001, η Swissport Hellas Sud αύξησε σταδιακά τις δραστηριότητές της σε 5 σταθμούς το 2005, φτάνοντας τους 22 σταθμούς το 2010, ενώ στα τέλη του 2015 εξαγόρασε τον πρώην κρατικό φορέα επίγειας εξυπηρέτησης, τη Skyserv AE. Σήμερα, ο όμιλος εταιρειών της Swissport Hellas Sud παρέχει υπηρεσίες εδάφους σε 37 ελληνικά αεροδρόμια.

Ο όμιλος εταιρειών της Swissport Hellas Sud εξυπηρετεί μια πολύ μεγάλη βάση πελατών από όλον τον κόσμο και αριθμεί ήδη 17 χρόνια αριστείας στην επίγεια εξυπηρέτηση. Κάθε χρόνο χειρίζεται περισσότερες από 130.000 πτήσεις στα ελληνικά αεροδρόμια, εξυπηρετεί 32 εκατομμύρια επιβάτες και περισσότερους από 31.000 τόνους φορτίου (σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία του 2016).

Η Swissport Hellas Sud είναι υπερήφανη που απασχολεί κατά μέσο όρο 3.500 άτομα σε ετήσια βάση, για τα οποία η εταιρεία με τη νεανική και φιλόδοξη διοικητική ομάδα, αφιερώνει ενέργεια και πόρους στη διαρκή ανάπτυξή τους, με περισσότερες από 7.000 ώρες εκπαίδευσης ανά έτος. Η Swissport Hellas Sud έχει βραβευτεί για την απόδοση της από τις μεγαλύτερες αεροπορικές εταιρείες. Φτάνοντας τις επιδόσεις της στην έγκαιρη εξυπηρέτηση σε ποσοστό 99,3% και μέσα από μακροχρόνιες εμπορικές

συνεργασίες, η εταιρεία συνεχίζει να επικεντρώνει την προσοχή της στις προοπτικές της περαιτέρω ανάπτυξης της Ελλάδας ως τουριστικό προορισμό.

Το 2016, μία χρονιά ορόσημο, η Swissport Hellas Sud επένδυσε στην ανάπτυξη και επέκταση της παρουσίας της θυγατρικής της αεροπορικής εταιρείας Sky Express, επεκτείνοντας το δίκτυό της σε 31 προορισμούς στην Ελλάδα. Η Sky Express συνδέει τα ελληνικά νησιά μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα. Τα δύο τελευταία χρόνια κατάφερε να αυξήσει τους επιβάτες που εξυπηρετεί, από 78 χιλιάδες στο τέλος του 2015 σε 500 χιλιάδες στο τέλος του 2017 και να βραβευτεί για δύο συνεχόμενες χρονιές ως η «Ταχύτερα Αναπτυσσόμενη Αεροπορική Εταιρεία» από το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών.

Η Sky Express προσφέρει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, χρησιμοποιώντας το motto "fly sky, fly with style", καθώς όλοι επιβάτες απολαμβάνουν δωρεάν πρόσβαση στις αιθουσες διακεκριμένων επιβατών (VIP Business Lounge), δωρεάν αποσκευή και χειραποσκευή καθώς και εξυπηρέτηση κατά τη διάρκεια της πτήσης. Η Sky Express έχει αναπτύξει μία πολύ ελκυστική υπηρεσία για τους τουρίστες, το «Island Hopper», το οποίο τους δίνει τη δυνατότητα να επισκεφτούν παραπάνω από έναν προορισμό κατά τη διάρκεια των διακοπών τους στην Ελλάδα. Με σόχο την περαιτέρω ενίσχυση του δικτύου της και την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης των ελληνικών νησιών, η Sky Express προχωρά σε συμφωνίες πτήσεων κοινού κωδικού και διασύνδεσης με μεγάλες αεροπορικές εταιρείες.

Υπό την ηγεσία της Swissport Hellas Sud, η στρατηγική προσέγγιση του ομίλου θα επικεντρωθεί στην παροχή πρόσθετων υπηρεσιών και ευκαιριών που θα ενισχύσουν τον ελληνικό τουρισμό και την αεροπορική βιομηχανία.

By Siana Kyriacou, Partner & COO, KPMG

Hights and lows... mountains and water; be it the sea that Greece borders with or the beautiful lakes scattered in the Swiss countryside, or the mountains that shape both our horizons, these are the topographical characteristics that both countries share.

Two countries that enjoy lasting relations and trade agreements over the years. Two countries that share the same continent, yet couldn't find themselves further apart as we come to celebrate our 100 years of diplomatic relations.

Switzerland, known for its high caliber service oriented businesses has managed to distinguish itself from the rest of its European neighbors by setting quite some time ago its own independent course to become known for bespoke services and unique products.

A strategy that has paid off over the years, resulting in the Swiss enjoying a high standard of living, premium quality services and goods while striking a favorable balance between trade, economic and other relations across the world.

A country to look up to, be inspired by and provide a successful example for Greece that is struggling on all fronts for a period of time that is now nearing a decade.

Greece finds itself at continuous cross roads these past years, fighting to re-establish its foothold in the international arena, strike deals that are favorable and fair to its people, to keep its obligations.

Every country needs a vision -a national plan, one that has ability to unite its people under a common purpose, with a strategy that has the buy in of all, and stands the test of time.

This is why successful diplomatic relations are an important asset; they offer an inside look into the workings of a country, provide assistance and alliance where is needed and the sharing of good practices.

These relationships make us privy to these meaningful conversations with our partners, each party learning from the other, their actions and reactions, the strategy they lay out and the planning of the steps they set and need to undertake, to bring about sustainable and profitable growth.

Because, this is what countries should aspire to for the benefit of their people -apart from sovereignty and independence -countries' leaderships are legacy protectors and keepers of national wealth and shared knowledge to pass on to future generations, to provide them with the means for growth, synergies and innovation, as well as reliable partners who see the value in collaborations, agreements and alliances.

This is why our relations between our countries is cause for celebrations- it speaks to the legacy of alliance, of cooperation and shared vision. It speaks of common aspirations not only for our countries but for the greater area we inhabit. It speaks of both the past and the present- it speaks of continuity and of transformation, of success and of perseverance.

It speaks of the future.

Σιάνα Κυριάκου, Partner & COO, KPMG

Η θάλασσα που περιβάλλει την όμορφη Ελλάδα μας, οι μαγικές λίμνες σκορπισμένες στην ελβετική ύπαιθρο, τα βουνά που διαμορφώνουν τους ορίζοντες και των δυο χωρών..., αυτά είναι τα τοπογραφικά χαρακτηριστικά που μας έρχονται στο νου όταν μιλάμε για την Ελλάδα και την Ελβετία.

Δύο κράτη που απολαμβάνουν διαχρονικά εμπορικές και διπλωματικές σχέσεις. Δύο χώρες που, ενώ εδράζουν στην ίδια ήπειρο, βρίσκονται σε διαμετρικά αντίθετη τροχιά αυτή τη δεδομένη στιγμή του εορτασμού των 100 χρόνων διπλωματικών τους σχέσεων.

Η Ελβετία, γνωστή για τις υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας προς τις επιχειρήσεις, κατάφερε να διακριθεί από τους υπόλοιπους ευρωπαίους γείτονές της, χαράζοντας πριν από λίγο καιρό τη δική της ανεξάρτητη πορεία, καθιστώντας το εθνικό της brand συνώνυμο με τις εξειδικευμένες υπηρεσίες και τα ποιοτικά προϊόντα.

Μια στρατηγική που αναμφίβολα έχει αποδώσει τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα οι Ελβετοί να απολαμβάνουν ένα αναβαθμισμένο βιοτικό επίπεδο, υπηρεσίες και αγαθά υψηλής ποιότητας, επιτυγχάνοντας παράλληλα μια ευνοϊκή ισορροπία μεταξύ εμπορικών, οικονομικών και άλλων σχέσεων ανά τον κόσμο.

Μια χώρα στην οποία προσβλέπουμε για να μας εμπνεύσει και να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση προκειμένου να βγει από το αδιέξοδο η Ελλάδα που «αγωνίζεται» σε όλα τα μέτωπα για μια χρονική περίοδο η οποία πλησιάζει πλέον τη δεκαετία.

Η χώρα μας βρίσκεται μπροστά σε πολλά σταυροδρόμια τα τελευταία χρόνια, παλεύοντας να αποκαταστήσει τη θέση της στη διεθνή σκηνή, να επιτύχει συμφωνίες ευνοϊκές και δίκαιες για τους ανθρώπους της, να τηρήσει τις υποχρεώσεις της.

Κάθε κράτος χρειάζεται ένα όραμα - ένα εθνικό σχέδιο, το οποίο θα μπορέσει να ενώσει τους ανθρώπους της κάτω από ένα κοινό σκοπό, πατώντας πάνω σε μια στρατηγική που θα έχει τη δέσμευση και την αποδοχή όλων και θα αντέξει τις δοκιμασίες του χρόνου.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι επιτυχημένες διπλωματικές σχέσεις αποτελούν σημαντικό πλεονέκτημα. Προσφέρουν μια εσωτερική ματιά στις λειτουργίες μιας χώρας, παρέχουν βοήθεια και συμμαχίες, όπου χρειάζεται, και προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία για ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Οι σχέσεις αυτές παρέχουν μια θέση στο τραπέζι των συνομιλιών με τους εταίρους μας, μαθαίνουμε εκατέρωθεν από τις ενέργειές που γίνονται σε εθνικό επίπεδο και βλέπουμε μια στρατηγική και ένα προγραμματισμό διαφορετικό από το δικό μας για να επιτευχθεί βιώσιμη και κερδοφόρα ανάπτυξη.

Αυτή είναι η πεμπτουσία άλλωστε των επιδιώξεων που πρέπει να έχει ένα κράτος προς όφελος του λαού του. Εκτός από την αυτόνομη κυριαρχία και την ανεξαρτησία, εκτός από την προστασία της κληρονομιάς και του εθνικού πλούτου και της γνώσης, η ηγεσία μιας χώρας οφελεί να δημιουργεί και τις προϋποθέσεις εκείνες για ανάπτυξη μέσα από συνέργειές, καινοτομία και αξιόπιστους εταίρους που βλέπουν την αμοιβαία αξία σε μια συνεργασία, συμφωνία και «συμμαχία».

Γι' αυτό λοιπόν η επέτειος διπλωματικών σχέσεων των δυο χωρών αποτελεί λόγο εορτασμού, γιατί δείχνει την κληρονομιά μιας διαχρονικής και σταθερής συμμαχίας και ενός κοινού οράματος. Δείχνει το παρελθόν και το παρόν, δείχνει τη συνέχεια του μετασχηματισμού, της επιτυχίας και της επιμονής.

Δείχνει το μέλλον.

Papastratos today

Counting 86 years of history, Papastratos, an affiliate of Philip Morris International (PMI), **is the largest tobacco products' producer in Greece**. Based in Aspropyrgos, Attica, it offers approximately **800 direct and indirect jobs** in its production and administrative facilities.

Its portfolio of products includes the world's leading brand **Marlboro, Philip Morris, L & M**, the historic **ASSOS**, and the innovative potentially reduced risk tobacco product **IQOS**.

Papastratos has around 25,000 commercial partners and 900 suppliers in Greece while PMI is the largest purchaser of Greek oriental tobacco buying over 50% of the production through three-years' commitments (2013-2015 and 2016-2018).

Since 2016, Papastratos has been leading a cluster of countries including, in addition to Greece, Romania, Bulgaria, Cyprus and Malta.

138

Dynamic business development

Since 2003, Papastratos has implemented an over one billion euros investment plan, focusing on infrastructure, its people and brands, on significant social responsibility activities and on the fight against illegal trade in cigarettes. Thus, it ensures dynamic business growth, boosts its competitiveness and provides its employees with opportunities for career development. **The latest investment of 300 million euros announced in March 2017, will turn the Papastratos factory into a production facility for the IQOS heatsticks and create 400 new jobs.**

Papastratos exports to over 30 countries, holds about 40% of the Greek market and contributes to the state revenues around 1 billion euros (Excise tax and VAT) annually, which makes for about 2% of the state budget.

In 2016, it was nominated as the # 1 Most Admired Company (in any sector) in Greece by Fortune magazine.

Care for its people

Its people are a crucial factor for Papastratos' business success. The company constantly invests in employee career development, new talents, dynamic career development plans, competitive salaries and benefits, international career building and in a modern working environment. This investment has led to Papastratos being recognized as a **Great Place to Work** (2012, 2013, 2014 and 2017) and as a **Top Employer** (2015, 2016 and 2017) and to being awarded for employee development plans.

139

Caring for its people, caring for society

As caring for its staff, Papastratos also cares for our society and the country. A multi-faceted corporate social responsibility plan, representing **an expenditure of more than EUR 2 million since 2009**, aims to create economic opportunities mainly for the young, the unemployed and the tobacco growers and to provide vulnerable social groups with relief from the economic crisis.

Initiative to combat illicit trade in tobacco products

Since 2012, Papastratos has put forward proposals and **initiatives to combat illicit trade in tobacco products having spent more than 3.5 million Euros** on both supporting the State and the law enforcement authorities to combat illegal trade and raising awareness among citizens through communication campaigns. **The company's latest action was to donate a 2 million Euro mobile x-ray scanner to the Ministry of Finance for cargo and container inspections by the Greek Customs.**

Η Παπαστράτος σήμερα

Με μια ιστορία 86 χρόνων, η Παπαστράτος, θυγατρική της Philip Morris International (PMI), είναι η μεγαλύτερη εταιρία καπνικών προϊόντων στην Ελλάδα. Με έδρα τον Ασπρόπυργο Αττικής, προσφέρει περίπου 800 άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας στις παραγωγικές και διοικητικές της εγκαταστάσεις.

Το χαρτοφυλάκιο προϊόντων της περίλαμβάνει το κορυφαίο παγκοσμίως **Marlboro, το Philip Morris, το L&M**, τον ιστορικό ΑΣΣΟ, **αλλά και το πρώτο νέο καπνικό προϊόν δυνητικά μειωμένου κινδύνου, το IQOS.**

Διαθέτει στην Ελλάδα περίπου 25.000 εμπορικούς συνεργάτες και 900 προμηθευτές, ενώ η PMI είναι ο μεγαλύτερος αγοραστής των ελληνικών ανατολικών καπνών αγοράζοντας άνω του 50% της παραγωγής με τριετείς δεσμεύσεις (2013-2015 και 2016-2018). Από το 2016, ηγείται, εκτός της Ελλάδας, και της Ρουμανίας, της Βουλγαρίας, της Κύπρου και της Μάλτας.

140

Δυναμική επιχειρηματική πορεία

Από το 2003, η Παπαστράτος έχει επενδύσει άνω του ενός δισεκατομμυρίου ευρώ σε υποδομές, στους ανθρώπους και τα σήματά της, σε σημαντικές κοινωνικές ενέργειες και στην καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου τσιγάρων. Διασφαλίζει, έτσι, δυναμική επιχειρηματική ανάπτυξη, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της και ευκαιρίες εξέλιξης για τους εργαζομένους της. Η τελευταία επένδυση 300 εκατομμυρίων ευρώ που ανακοινώθηκε τον Μάρτιο του 2017, θα μετατρέψει το εργοστάσιό της σε μονάδα παραγωγής ράβδων καπνού για το IQOS και θα δημιουργήσει 400 νέες θέσεις εργασίας.

Η Παπαστράτος εξάγει σε περισσότερες από 30 χώρες, κατέχει περίπου το 40% της ελληνικής αγοράς, και συνεισφέρει στα κρατικά ταμεία περίπου 1,0 δισ. ευρώ [Εγδικός Φόρος Κατανάλωσης και ΦΠΑ] ετησίως, που αντιστοιχεί περίπου στο 2,0% των εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού.

Το 2016 αναδείχθηκε στην #1 Πιο Αξιοθαύμαστη Εταιρία στην Ελλάδα ανεξαρτήτως κλάδου από το περιοδικό Fortune.

Φροντίδα για τους ανθρώπους της

Καθοριστικός παράγοντας για την επιχειρηματική επιτυχία της Παπαστράτος είναι οι άνθρωποι της. Με συνεχείς επενδύσεις στην επαγγελματική τους ανάπτυξη, στην ανάδειξη ταλέντων, σε δυναμικά προγράμματα ανάπτυξης καριέρας, ανταγωνιστικούς μισθούς και παροχές, διεθνή σταδιοδρομία και σύγχρονο περιβάλλον εργασίας, έχει αναγνωριστεί ως Great Place to Work (2012-2014 και 2017) και Κορυφαίος Εργοδότης από το Top Employer Institute (2015, 2016 και 2017), ενώ έχει βραβευθεί για προγράμματα ανάπτυξης εργαζομένων.

Όπως τους ανθρώπους της, έτσι και την κοινωνία

Όπως νοιάζεται τους ανθρώπους της, η Παπαστράτος νοιάζεται και για την κοινωνία και τη χώρα. Με ένα πολυσχιδές πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, για το οποίο από το 2009 έχει δαπανήσει περισσότερα από 2 εκατ. ευρώ, στοχεύει να δημιουργεί οικονομικές προοπτικές κυρίως για τους νέους, τους ανέργους και τους καπνοκαλλιεργητές αλλά και να ανακουφίζει τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης.

Πρωτοβουλία για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού

Από το 2012, η Παπαστράτος έχει αναλάβει πρωτοβουλία για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων έχοντας δαπανήσει περισσότερα από 3,5 εκατ. ευρώ σε ενέργειες υποστήριξης της Πολιτείας και των διωκτικών Αρχών στην καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου αλλά και ευαισθητοποίησης των πολιτών με εκστρατείες επικοινωνίας. Η τελευταία δράση αφορά στη δωρεά ενός κινητού **x-ray scanner, αξίας 2 εκατ. ευρώ, προς το Υπουργείο Οικονομικών για τον έλεγχο φορτηγών και εμπορευματοκιβωτίων από τα Τελωνεία της χώρας.**

Αφήνουμε πίσω μας μέληλον

Company Profile

Syngenta is one of the world's leading companies with more than 28,000 employees in more than 90 countries, dedicated to our goal: Bringing plant potential to life

Syngenta Hellas has 200 employees in the following activities: Crop Protection, Field Crop Seeds, Vegetable Seeds, and Professional Pest Management. Also, Enofyta plant with new investments of 4 million euros, despite the crisis, continues the preparation and standardization of Crop Protection Products for more than 70 countries.

Syngenta's strategy lies at the heart of the producer and is based on technology unification, innovation and over-performance in what we do, in and out of the field.

The people of Syngenta Hellas are internationally recognized for their team spirit, dexterity, passion, performance and together with partners are considered to be the Company's largest capital.

Corporate social responsibility

The main pillar of Syngenta's Corporate Social Responsibility is the Good Growth Plan with specific commitments to produce more food with less resource consumption, enhance biodiversity and educate small farmers to improve their productivity.

In the framework of the Good Growth Plan in Greece, two programs are implemented:

- FRONTIS, with farmers' trainings on rational use of plant protection products, empty plastic packaging management, user's protection measures, water protection measures and modern technical applications.
- Operation Pollinator, which aims to help strengthen the population of insect-pollinators in rural areas by creating suitable habitats, mainly on the margins of the fields, which will provide them with the necessary food sources.

Syngenta Hellas also supports the new generation of agronomists through various actions.

One of these actions is "Syngenta Family", an innovative Syngenta program designed to train the new generation of our partners, offering them the experience and knowledge to operate better their businesses.

Finally, for the fourth consecutive year, Syngenta Hellas continues to reward the top graduates of the Agricultural University of Athens, giving a unique opportunity to them, to enjoy a weekly trip to England and visit the Syngenta Central Laboratories in Jealotts Hill site.

Προφίλ Εταιρείας

Η Syngenta είναι μια από τις παγκοσμίως κορυφαίες εταιρίες με περισσότερους από 28.000 εργαζόμενους σε πάνω από 90 χώρες, αφιερωμένους στον σκοπό μας: Να φέρουμε το δυναμικό των φυτών στη ζωή.

Η Syngenta Hellas έχει 200 εργαζόμενους στις εεής δραστηριότητες: Φυτοπροστασία, Σπόροι Μεγάλης Καλλιέργειας, Σπόροι Κηπευτικών, προϊόντα Δημόσιας Υγείας. Επίσης το εργοστάσιο Οινοφύτων με νέες επενδύσεις 4 εκ. ευρώ μέσα στην κρίση συνεχίζει την υποσκευασία και τυποποίηση Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων για περισσότερες από 70 χώρες.

Η στρατηγική της Syngenta έχει στο επίκεντρό της τον παραγωγό και βασίζεται στην ενοποίηση των τεχνολογιών, την καινοτομία και την υπεραπόδοση σε ότι καταπιανόμαστε μέσα και έξω από το χωράφι.

Οι άνθρωποι της Syngenta Hellas αναγνωρίζονται διεθνώς για την ομαδικότητα, την επιδεξιότητα, το πάθος, την απόδοσή τους και αποτελούν μαζί με τους συνεργάτες μας το μεγαλύτερο κεφάλαιο της Εταιρείας.

Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Βασικός πυλώνας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Syngenta είναι το Σχέδιο Καλής Ανάπτυξης (Good Growth Plan) με συγκεκριμένες δεσμεύσεις που έχουν στόχο την παραγωγή περισσότερης τροφής με λιγότερη κατανάλωση πόρων, την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και την εκπαίδευση των

μικροκαλλεργητών με στόχο την βελτίωση της παραγωγικότητας τους

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Good Growth Plan στην Ελλάδα υλοποιούνται δύο προγράμματα:

- Το FRONTIS με εκπαίδευσης παραγωγών σε θέματα ορθολογικής χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, διαχείρισης πλαστικών κενών συσκευασιών, μέτρων προστασίας του χρήστη, μέτρων προστασίας των νερών και σύγχρονων τεχνικών εφαρμογών
- Το Operation Pollinator, που έχει στόχο να συμβάλει στην ενίσχυση του πληθυσμού των εντόμων επικονιαστών στις αγροτικές περιοχές, μέσω της δημιουργίας των κατάλληλων ενδιαιτημάτων - κυρίως στα περιθώρια των αγρών, που θα τους εξασφαλίσουν τις απαραίτητες πηγές τροφής

Η Syngenta Hellas στηρίζει όμως και τη νέα γενιά γεωπόνων μέσα από διάφορες ενέργειες.

Μια από αυτές είναι το πρόγραμμα Syngenta Family, ένα καινοτόμο πρόγραμμα της Syngenta με στόχο την κατάρτιση της νέας γενιάς των συνεργατών μας, προσφέροντας τους εμπειρίες και γνώσεις για την καλύτερη λειτουργία των επιχειρήσεων τους.

Επίσης, για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά η Syngenta Hellas συνεχίζει το πρόγραμμα βράβευσης των αριστούχων αποφοίτων του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, δίνοντας τη μοναδική ευκαιρία σε δύο φοιτητές, να απολαύσουν ένα εβδομαδιαίο ταξίδι στην Αγγλία και να επισκεφθούν τα Κεντρικά Εργαστήρια της Syngenta στο Jealotts Hill.

Interview with Jean-Daniel Pasche,
President of the Federation of the Swiss Watch Industry FH.

"Watch making is perhaps one of the branches that transmit most the values of Switzerland: precision, quality, value, tradition and innovation at the same time, training, and attention to detail"

First can you introduce the Federation of the Swiss Watch Industry (activities, history, missions, objectives ...)?

If the Federation of the Swiss Watch Industry has been launched officially in 19 November, 1982 - and started its operations on 1st January 1983, its history is more than centenary since it was the result of a merger between the Swiss Chamber of Watch making, whose origins date back to 1876, and of the Swiss watch Federation, founded in 1924. The watch making Federation represented watchmakers whose watch brands, in the Chamber, along with other associations bringing together suppliers and subcontractors. The fusion results from the watch crisis that was raging at the time and required some restructuring.

The headquarters of the FH is located in Biel, in the heart of the watch making gateway, and has permanent offices in Hong Kong, Tokyo and Rio de Janeiro.

Its mission is to defend the overall interests of the industry in Switzerland and around the world by pledging to favorable framework conditions. In this regard, the FH is mainly involved in the following areas: intellectual property, competition law, import

arrangements, the fight against tariff and non-tariff barriers, technical legislation on substances, and control of precious metals. Thus the FH involves in negotiations for free trade agreements, intervenes in the debate on the Law of cartels and participates in the consultations of the European Commission on regulations about topics such as nickel, lead, leather ... For example FH intervened along with the French Federation of watch making in debating the right of consumption in France (Hammon Act) to protect the selective distribution agreements. It has taken steps with the European Commission to ensure a reasonable application of the rules on the use of batteries in watches.

FH is responsible in Switzerland of the technical standards for the watch, especially ISO standards (standard seal on impact resistance ...). These standards also facilitate trade as much as they are applied globally.

Among the priorities, I state the fight against watches counterfeit (seizure and destruction of copies) and protection of the "Swiss made" label. FH has developed an intense fighting activity on

the internet to stop the auction of fake watches and disable fake shopping sites.

For its members, the FH acts as a service company in all fields such as legal, commercial, economic and technical in providing information and analysis. For example, it will provide guidance while planning a distribution contract or indicate the export rules to a certain country. It can also help a company to find a distributor.

What can you say about the label «Swiss made» ?

While the brand is the main distinguishing feature for a company the “Swiss made” label plays a fundamental role in the promotion of our products. It is a kind of collective mark, brand guarantee, which influences positively the consumer choice. It is undeniable that a product “Swiss made” can be sold more expensive than the same product not “Swiss made”. When you think “watches”, we think of Switzerland, and when we think of Switzerland, we think “watches.” These two concepts have enriched one another over the years, shaping the history of this branch. This label focuses consumer expectations on: accuracy, reliability, quality, and tradition values.

Like all successful signs, this label is a victim of many abuses. It is therefore necessary to strengthen the Swiss legislation to better protect this label and to ensure credibility on the long term. We must maintain customer confidence in the label. That is why we support the strengthening of the current draft legislation to ensure that the “Swiss made” watches are indeed manufactured in Switzerland. The federal government should adopt this reinforcement this year.

What is the stand nowadays of the watch industry in Switzerland knowing that it represents the third sector of the Swiss exports, its evolution and its place in the Swiss economy?

The Swiss watch industry, with a share of about 10%, is actually

the third Swiss export sector after pharma-chemistry and machinery. Our industry has annual export business of about 20 billion francs and employs about 56,000 people. After a strong period of growth during the years 2010-2014, the branch marked a slowdown in 2015 and in 2016 with a fall in exports of 3.3% and of 9.9%. This decrease is due to the strong franc, which weighs on margins and therefore on corporate profitability, and the sharp slowdown in consumption in major markets such as Hong Kong, China and Russia. The exports should stabilize in 2017 and the reduction be reduced.

If you had to define the Swiss excellence in watch making, what would you say?

What characterizes our industry; it is the precision, quality and innovation in technology and aesthetics. Watch making is an extreme world, combining precisely tradition and innovation. I notice that Swiss companies invest tirelessly to improve the attractiveness of products with new designs, new materials and better reliability.

What does Greece represent as a market for the Swiss watch industry?

Greece is the 29th market worldwide for our industry and the 13th in Europe. The Swiss watch exports aimed at Greece strongly fell in 2016, worth knowing with 15%, but recover in 2017, with more than 15%.

What kind of cooperation binds Switzerland and Greece in the watch industry? What can you tell us?

Greece is a longtime market for our industry. It developed through the involvement of local distributors. Close links have been created between them and the Swiss watch brands over the years. The big watchmaking actors even created their own subsidiaries in this country. Greece is a tourist place mattering in Europe and our branch takes advantage of it, knowing that the consumers are more inclined to be interested in watches when they have time and when they are of positive humor.

SUPERLATIVE WATCHMAKING IS A NEVER-ENDING JOURNEY

The Rolex vision has always been a singular one: to create the most perfect wristwatch.

Rolex, founded in 1905, owes its success and its status to the superlative standards-precision, reliability, high performance, ultimate watchmaking technology, elegance and prestige-inherited from its founder Hans Wilsdorf. Among its major landmarks in the history of watchmaking, is the first waterproof wristwatch in 1926 with its hermetically sealed Oyster case and the first self-winding mechanism -the Perpetual Rotor- in 1931.

Today these superlative standards continue to redefine the possible in mechanical watchmaking.

Rolex is present in some 100 countries around the world through more than 30 affiliates and after-sales service centers. All Rolex Oyster and Cellini models carry the Superlative Chronometer certification which ensures singular performance on the wrist.

The Rolex brand was introduced in the Greek market in the 1950s. Since then, the brand has enjoyed a remarkable growth with two retail shops and official retailers throughout the country.

147

To meet all after-sales customer needs, Rolex Hellas S.A., has established a Rolex Service Center, staffed by highly-skilled technicians, trained by Rolex Geneva. They follow precise technical procedures to ensure that every watch meets the stringent performance Rolex requirements.

1926 - First Oyster

Hans Wilsdorf

www.rolex.com

Συνέντευξη με τον κ. Jean-Daniel Pasche,
Πρόεδρο της Ομοσπονδίας της Ελβετικής Βιομηχανίας Ωρολογοποιίας FH.

«Η ωρολογοποιία αποτελεί ενδεχομένως τον κλάδο εκείνο που αντικατοπρίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ελβετικές αξίες: ακρίβεια, ποιότητα, προστιθέμενη αξία, παράδοση συνυφασμένη με την καινοτομία, κατάρτιση και έμφαση στη λεπτομέρεια».

Κατ' αρχάς, θα μπορούσατε να μας παρουσιάσετε την Ομοσπονδία της Ελβετικής Βιομηχανίας Ωρολογοποιίας FH (τη δράση, την ιστορία, το όραμα, τους στόχους της...);

Η Ομοσπονδία της Ελβετικής Βιομηχανίας Ωρολογοποιίας FH μπορεί επισήμως να γεννήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 1982 (και να ξεκίνησε τη δράση της την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους), αλλά η ιστορία της υπερβαίνει τον έναν αιώνα, καθώς δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση του Ελβετικού Επιμελητηρίου Ωρολογοποιίας, που ιδρύθηκε το 1876, και της Ελβετικής Ομοσπονδίας Ωρολογοποιών, που ιδρύθηκε το 1924. Η Ομοσπονδία Ωρολογοποιών εκπροσωπούσε τους κατασκευαστές ρολογιών (δηλαδή, τους οίκους ωρολογοποιίας) στο Επιμελητήριο, παράλληλα με άλλα σωματεία, όπως το σωματείο των προμηθευτών και των τεχνιτών. Η συγχώνευση ήταν αποτέλεσμα της κρίσης που έπληξε την αγορά του ρολογιού την εποχή εκείνη, οδηγώντας σε αναδιαρθρώσεις.

Η έδρα της FH βρίσκεται στην πόλη Μπιελ Μπιένε, στην καρδιά της ελβετικής ωρολογοποιίας, και διαθέτει μόνιμα γραφεία στο Χονγκ Κονγκ, στο Τόκιο και στο Ρίο ντε Τζανέιρο.

Η αποστολή της είναι να υπερασπίζεται τα διεθνή συμφέροντα του κλάδου, τόσο στην Ελβετία όσο και παγκοσμίως, αγωνιζόμενη για την καθιέρωση ευνοϊκών συνθηκών και πλαισίων. Υπό το πρίσμα αυτό, η FH παρεμβαίνει κυρίως στους εξής τομείς: πνευματική ιδιοκτησία, δικαίωμα ανταγωνισμού, καθεστώτα εισαγωγών, αγώνας κατά των δασμολογικών και μη δασμολογικών φραγμών,

τεχνική νομοθεσία περί υλικών και έλεγχος πολύτιμων μετάλλων. Επιπλέον, η FH συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών, έχει λόγο στον διάλογο γύρω από το δίκαιο που διέπει τις συμπράξεις επιχειρήσεων (καρτέλ) και συμμετέχει στις διαβούλευσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ρυθμίσεις που αφορούν υλικά όπως το νικέλιο, ο μόλυβδος, το δέρμα... Παραδείγματος χάριν, η FH, από κοινού με την Ομοσπονδία Γάλλων Ωρολογοποιών, παρενέβη στη διαβούλευση γύρω από το δίκαιο προστασίας των καταναλωτών στη Γαλλία (νόμος Hammon), προκειμένου να υπερασπιστεί τις συμφωνίες επιλεκτικής διανομής. Έκανε τα απαραίτητα διαβήματα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να διασφαλίσει την εύλογη εφαρμογή των ρυθμίσεων περί της χρήσης μπαταριών στα ρολόγια.

Στην Ελβετία, η FH είναι αρμόδια για τα τεχνικά πρότυπα στην ωρολογοποιία, κυρίως τα πρότυπα ISO (πρότυπο στεγανότητας, ανθεκτικότητας σε κρούσεις κτλ.). Τα πρότυπα αυτά, δεδομένου ότι ισχύουν σε παγκόσμιο επίπεδο, διευκολύνουν ταυτόχρονα και τις συναλλαγές.

Ως βασικές μας προτεραιότητες δράσης θα ήθελα να αναφέρω τον αγώνα ενάντια στις απομιμήσεις ρολογιών (κατασχέσεις και καταστροφή αντιγράφων) και την προστασία του σήματος «Swiss made». Η FH έχει αναπτύξει έντονη δράση στο Διαδίκτυο, καταπολεμώντας τους πλειστηριασμούς ρολογιών-απομιμήσεων και επιδιώκοντας την απενεργοποίηση ιστοτόπων όπου πωλούνται απομιμήσεις.

Για τα μέλη της, η FH λειτουργεί ως πάροχος υπηρεσιών, παρέχοντας πληροφορίες, αναλύσεις και δεδομένα σε διάφορους τομείς: νομικό, εμπορικό, οικονομικό και τεχνικό. Για παράδειγμα, παρέχει συμβουλές για τη σύνταξη μιας συμφωνίας διανομής ή υποδεικνύει τους κανονισμούς που διέπουν την εξαγωγή προς κάποια χώρα. Μπορεί επίσης να βοηθήσει μια επιχείρηση να βρει διανομέα.

Τι θα μπορούσατε να μας πείτε για το σήμα «Swiss made»; Παρότι για κάθε επιχείρηση το εμπορικό σήμα της αποτελεί το κατεξοχήν στοιχείο διάκρισης, το σήμα «Swiss made» διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση των προϊόντων μας. Λειτουργεί ως συλλογικό «σήμα κατατεθέν», ως εγγύηση, και ασκεί μια θετική επιρροή στους καταναλωτές κατά την επιλογή. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι ένα προϊόν με σήμα «Swiss made» μπορεί να πωληθεί πιο ακριβά από ό,τι ένα παρόμοιο προϊόν που δεν θα φέρει το σήμα «Swiss made». Όταν ο κόσμος ακέφτεται «ρολόγια», σκέφτεται την Ελβετία· και όταν σκέφτεται την Ελβετία, σκέφτεται «ρολόγια». Αυτές οι δύο έννοιες εμπλουτίζουν η μία την άλλη εδώ και πολλά χρόνια, διαμορφώνοντας την ιστορία ολόκληρου του κλάδου. Το σήμα αυτό συγκεντρώνει τις προσδοκίες των καταναλωτών: τις αξίες της ακριβείας, της αξιοπιστίας, της ποιότητας και της παράδοσης.

Όπως όλα τα επιτυχημένα εμπορικά σήματα, το σήμα αυτό έχει πέσει θύμα πολλών καταχρήσεων. Ως εκ τούτου, οφείλουμε να ενισχύουμε την ελβετική νομοθεσία ώστε να προστατεύεται καλύτερα, διασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη αξιοπιστία του. Οφείλουμε να διατηρήσουμε την εμπιστοσύνη των πελατών προς το σήμα. Αυτός είναι και ο λόγος που είμαστε τόσο ικανοποιημένοι με την ενίσχυση του σήματος που υιοθέτησε η ελβετική κυβέρνηση στις αρχές του 2017. Εφεξής, τουλάχιστον 60% της τιμής κόστους των ρολογιών και της κίνησής τους πρέπει να αφορά σε δραστηριότητα εντός της Ελβετίας.

Ποια είναι σήμερα η κατάσταση της ελβετικής ωρολογοποίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι αποτελεί τον τρίτο κλάδο σε εξαγωγές στην Ελβετία; Ποια είναι η εξέλιξή της και η θέση της στην ελβετική οικονομία;

Η ελβετική βιομηχανία ωρολογοποίας αποτελεί όντως τον τρίτο ισχυρότερο κλάδο στις εξαγωγές, με μερίδιο περίπου 10%, αμέσως μετά τους κλάδους της φαρμακοχημείας και των μηχανημάτων. Ο κλάδος μας πραγματοποιεί κύκλο εργασιών

στον τομέα των εξαγωγών ύψους περίπου 20 δις και απασχολεί πάνω από 56.000 εργαζόμενους.

Υστερα από μια περίοδο σημαντικής ανόδου κατά τα έτη 2010 έως 2014, ο κλάδος σημείωσε επιβράδυνση το 2015 και 2016, με μείωση των εξαγωγών κατά 3,3% και 9,9% αντίστοιχα. Η μείωση αυτή οφείλεται στο ισχυρό ελβετικό φράγκο, που περιορίζει τα περιθώρια και, κατ' επέκτασιν, την κερδοφορία των επιχειρήσεων, καθώς και στην αισθητή μείωση της κατανάλωσης σε σημαντικές αγορές, όπως είναι το Χονγκ Κονγκ, η Κίνα και η Ρωσία. Αναμένουμε ότι το 2017 οι εξαγωγές θα σταθεροποιηθούν και η μείωση θα αναχαιτιστεί.

Εάν σας ζητούσαν να ορίσετε την ελβετική υπεροχή στο πλαίσιο της ωρολογοποίας, τι θα λέγατε;

Αυτό που χαρακτηρίζει τον κλάδο μας είναι η ακρίβεια, η ποιότητα, καθώς και η καινοτομία τόσο τεχνικά όσο και αισθητικά. Η ωρολογοποία είναι ένας κόσμος που γεφυρώνει δύο άκρα, παντρεύοντας την παράδοση με την καινοτομία. Έχω διαπιστώσει ότι οι ελβετικές επιχειρήσεις επενδύουν διαρκώς, προκειμένου τα προϊόντα τους να είναι πιο ελκυστικά: νέοι σχεδιασμοί, νέα υλικά, μεγαλύτερη αντοχή...

149

Πώς αντιλαμβάνεται την Ελλάδα ως αγορά η ελβετική ωρολογοποία;

Η Ελλάδα αποτελεί για τον κλάδο μας την 29η αγορά παγκοσμίως και τη 13η στην Ευρώπη. Το 2016 οι ελβετικές εξαγωγές ρολογιών προς την Ελλάδα μειώθηκαν αισθητά (κατά 15%), ωστόσο έχουν ανακάμψει το 2017, με ποσοστό άνω του 15%.

Ποια είναι η συνεργασία ανάμεσα στην Ελβετία και την Ελλάδα στον τομέα της ωρολογοποίας; Πώς θα την περιγράφατε;

Η Ελλάδα αποτελεί εδώ και πολύ καιρό αγορά για τον κλάδο μας. Αναπτύχθηκε χάρη στη δραστηριοποίηση των εγχώριων διανομέων. Με το πέρασμα των χρόνων, διαμορφώθηκαν στενές σχέσεις ανάμεσα στους διανομείς αυτούς και στους Ελβετούς ωρολογοποιούς. Μάλιστα, οι μεγαλύτεροι οίκοι ωρολογοποιίας έχουν ήδη συστήσει θυγατρικές στη χώρα. Η Ελλάδα είναι σημαντικός τουριστικός προορισμός στην Ευρώπη, γεγονός που αξιοποιείται από τον κλάδο μας, καθώς γνωρίζουμε καλά ότι οι καταναλωτές είναι πιο πιθανόν να ενδιαφέρθούν για ένα ρολό άνταν έχουν ελεύθερο χρόνο και καλή διάθεση.

Η ΥΨΙΣΤΗ ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΧΩΡΙΣ ΤΕΛΟΣ.

Το όραμα της Rolex ήταν πάντα ένα και μοναδικό: να δημιουργήσει το τέλειο ρολόι χειρός.

Η Rolex ιδρύθηκε το 1905 και οφείλει την επιτυχία και τη θέση της στην παγκόσμια ωρολογοποιία στα ύψιστα κριτήρια -ακριβεία, απόδοση, αξιοπιστία, υπεροχή- που έθεσε ο ίδρυτής της Hans Wilsdorf. Η Rolex είναι ταυτισμένη με τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις και τις εξελίξεις της σύγχρονης ωρολογοποίας - όπως το Oyster, το πρώτο αδιάβροχο ρολόι χειρός του 1926 και τον αυτόματο μηχανισμό κουρδίσματος του 1931. Σήμερα

αυτά τα ύψιστα κριτήρια συνεχίζουν να επαναπροσδιορίζουν την εξέλιξη της μηχανικής ωρολογοποίας.

Η Rolex έχει παρουσία σε 100 χώρες σε όλο τον κόσμο μέσω 30 θυγατρικών και εξουσιοδοτημένων κέντρων service. Όλα τα μοντέλα Oyster και Cellini συνοδεύονται με την πιστοποίηση Superlative Chronometer που ορίζει υψηλά κριτήρια ακριβείας και απόδοσης για κάθε ρολόι Rolex.

Η μάρκα Rolex κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στην Ελλάδα την δεκαετία του '50. Από τότε η Rolex σημείωσε τεράστια εμπορική άνοδο με δύο καταστήματα πώλησης και Επίσημους Διανομείς σε όλη την Ελλάδα

151

Η Rolex Hellas, για να καλύψει τις ανάγκες των πελατών μετά την πώληση, δημιούργησε το Κέντρο Rolex Service, στελεχωμένο από ειδικευμένους τεχνικούς εκπαιδευμένους από τη Rolex Γενεύης για να διασφαλιστεί ότι κάθε ρολόι φέρει την εγγύηση της υψηλής απόδοσης και αξιοπιστίας που ορίζει η Rolex.

1926 - Το Πρώτο Oyster

Hans Wilsdorf

www.rolex.com

© Bern Tourism

Βέρονη: Η πλατεία του Ομοσπονδιακού Μεγάρου, στην οποία τα ελβετικά καντόνια συμβολίζονται από τους 26 υδάτινους πίδακες.

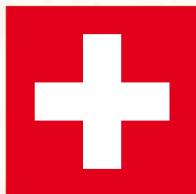
ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Η Ελβετία έχει έκταση 41.285 τ.χλμ. και πληθυσμό 8,14 εκατομμύρια κατοίκους. Η μέση πυκνότητα κατοίκησης είναι 203,5 κάτοικοι ανά τ.χλμ. Οι μείζονες γεωγραφικές περιοχές της χώρας είναι η οροσειρά του Ιούρα (Jura), το ελβετικό οροπέδιο και η οροσειρά των Άλπεων.

155

Σημαία και ιστορία

Ο γνωστός σε όλους λευκός σταυρός σε ερυθρό φόντο έγινε εθνικό έμβλημα των Ελβετών μόλις τον 19ο αιώνα. Στην αρχή δεν ήταν παρά ένα διακριτικό σύμβολο των στρατιωτών της Ομοσπονδίας. Όλα ξεκίνησαν το 1339, στη μάχη του Λάουπεν. Για να ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους μαχητές, οι Ελβετοί στρατιώτες σκέφτηκαν να ράψουν έναν λευκό σταυρό στην πανοπλία τους. Σιγά σιγά, τα καντόνια πρόσθεσαν έναν μικρό λευκό σταυρό στις σημαίες τους. Όταν χρειάστηκε να δημιουργηθεί ένα κοινό στρατιωτικό λάβαρο, μεταξύ άλλων για την κατοχή των κοινών βαΐλατων, επικράτησε ο λευκός σταυρός. Όσο για το ερυθρό φόντο, λέγεται ότι προέρχεται από το αρχαίο λάβαρο της Βέρνης, που ήταν άλικο.

Τετράγωνη σημαία

Η σύγχρονη ελβετική σημαία έχει διατηρήσει μια από τις ιδιαιτερότητες του στρατιωτικού παρελθόντος της: είναι τετράγωνη. Μάλιστα, εκτός από τη σημαία του Βατικανού, είναι η μόνη τετράγωνη σημαία. Παρόλο που το σχήμα της ελβετικής σημαίας δεν επιβάλλεται διά νόμου, το χρώμα της καθορίστηκε επίσημα την 1η Ιανουαρίου 2007: πρόκειται για το ερυθρό Pantone 485, ένα μείγμα ματζέντα και κίτρινου. Οι διαστάσεις του σταυρού είναι επίσης συγκεκριμένες: σύμφωνα με διάταγμα του 1889, τα σκέλη του σταυρού πρέπει να είναι ισομήκη, ενώ το μήκος τους πρέπει να είναι κατά ένα μεγαλύτερο από το πλάτος τους.

Ο πληθυσμός της Ελβετίας και η γλωσσική πολυμορφία του

Η Ελβετία έχει περίπου 8,14 εκατομμύρια κατοίκους, εκ των οποίων 23,8% δεν διαθέτουν Ελβετικό διαβατήριο.

Η Ελβετία έχει τέσσερις εθνικές γλώσσες:

- Τα γερμανικά ομιλούνται από την πλειονότητα των κατοίκων που ζουν στη γερμανόφωνη Ελβετία. Από τα συνολικά 26 ελβετικά καντόνια, στα 19 ομιλείται κατά κύριο λόγο η γερμανική διάλεκτος της Ελβετίας.
- Τα γαλλικά είναι η δεύτερη εθνική γλώσσα της Ελβετίας και ομιλείται στο δυτικό τμήμα της χώρας, στη γαλλόφωνη Ελβετία, γνωστή και ως «Ρομανική Ελβετία». Μόνο τέσσερα καντόνια είναι γαλλόφωνα: τα καντόνια της Γενεύης (Genève), του Βο (Vaud), του Νεσατέλ (Neuchâtel) και του Ιούρα (Jura). Τρία καντόνια είναι δίγλωσσα (γερμανικά και γαλλικά): τα καντόνια της Βέρνης (Berne), του Φριμπούρ (Fribourg) και του Βαλέ (Valais).
- Η ιταλική γλώσσα ομιλείται στο καντόνι του Τίτσινο (Tessin), καθώς και σε τέσσερις πεδιάδες στα νότια του Γκριζόν (Grisons).
- Η ρομανσική γλώσσα ομιλείται στο καντόνι του Γκριζόν και είναι η τέταρτη εθνική γλώσσα της Ελβετίας και εκείνη που χρησιμοποιείται λιγότερο, καθώς ομιλείται μόλις από το 0,5% του πληθυσμού. Το καντόνι του Γκριζόν είναι τριγλωσσο. Οι κάτοικοι του ομιλούν γερμανικά, ιταλικά και ρομανσικά. Η ρομανσική (ή ραιτορωμανική) γλώσσα είναι λατινογενής.

Και, φυσικά, υπάρχουν πολυάριθμοι αλλοδαποί που διαμένουν στην Ελβετία και ομιλούν τη δική τους μητρική γλώσσα.

Το πολιτικό σύστημα: «Μοναδική περίπτωση στην Ευρώπη και στον κόσμο»

Το πολιτικό σύστημα της σύγχρονης Ελβετίας γεννήθηκε το 1848.

Μέχρι τότε, η Ελβετία δεν ήταν πραγματικό κράτος αλλά μια απλή συνομοσπονδιακή συμμαχία ανεξάρτητων καντονιών, λιγότερο ή περισσότερο στενή ανάλογα με την εποχή. Κάθε καντόνι ήταν θεωρητικά ελεύθερο να αποχωρήσει από τη συνομοσπονδία.

Το 1848 η Ελβετία αποκτά σύγχρονο σύνταγμα, σύμφωνα με το οποία καθίσταται ομοσπονδιακό κράτος με κεντρική εξουσία, γεγονός που αντισταθμίζει και θέτει κάποια όρια στην αυτονομία των καντονιών. Ορισμένα καθήκοντα, όπως η εξωτερική και η οικονομική πολιτική της χώρας, εμπίπτουν πλέον αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της κεντρικής εξουσίας. Τα καντόνια συνδέονται πλέον οριστικά μεταξύ τους από το ίδιο το σύνταγμα και δεν έχουν την ευχέρεια να αποσχιστούν.

Για ιστορικούς λόγους, η σημερινή Ελβετία φέρει ακόμα την επίσημη ονομασία «Ελβετική Συνομοσπονδία», εξού και η διεθνής συντομογραφία CH (Confédération helvétique). Ωστόσο, πρόκειται για ακυρολεξία, καθώς από το 1848 η χώρα δεν είναι πλέον συνομοσπονδία αλλά ομοσπονδία. Όσον αφορά το επίθετο «ελβετική», προέρχεται από τις κελτικές φυλές των Ελβετών που κατοικούσαν στα εδάφη της σημερινής Ελβετίας όταν αυτά κατακτήθηκαν από τους Ρωμαίους.

Η Ελβετία δεν διαθέτει ενιαία κουλτούρα, όπως δεν διαθέτει και ενιαία γλώσσα. Αποτελεί ουσιαστικά ένα έθνος που στηρίζεται στη συναίνεση και την επιθυμία των κατοίκων του να συμβιώσουν. Η ταυτότητά της είναι απόρροια της κοινής ιστορίας και μυθολογίας της, καθώς και της φλελεύθερης, δημοκρατικής και ομοσπονδιακής της παράδοσης. Οι διάφορες κουλτούρες, θρησκείες και κοινωνικές μειονότητες στη χώρα διαμόρφωσαν ένα πρωτότυπο πολιτικό σύστημα, με βασικά χαρακτηριστικά τον ομοσπονδιακό χαρακτήρα, τα διευρυμένα πολιτικά δικαιώματα, την ουδετερότητα στην εξωτερική πολιτική και τη συναίνεση στην εσωτερική πολιτική.

Ως εκ τούτου, η Ελβετία διαθέτει ορισμένα χαρακτηριστικά που τη διακρίνουν από άλλα δημοκρατικά κράτη, όπως:

- Η άμεση δημοκρατία, χάρη στην οποία ο λαός μπορεί να επηρεάσει άμεσα την πολιτική της κυβέρνησης μέσω πρωτοβουλιών και δημοψηφισμάτων.

Η λαϊκή πρωτοβουλία επιτρέπει στους πολίτες να προτείνουν τροποποιήσεις αλλά και επεκτάσεις του συντάγματος της χώρας. Για να υποβληθεί μια τέτοια πρόταση σε λαϊκή ψηφοφορία, απαιτείται συγκέντρωση 100.000 υπογραφών.

Το προαιρετικό δημοψήφισμα επιτρέπει στους πολίτες να απαιτήσουν την υποβολή σε λαϊκή ψηφοφορία των νόμων που ψηφίζονται από το κοινοβούλιο. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συγκέντρωση 50.000 υπογραφών.

Το υποχρεωτικό δημοψήφισμα είναι επιβεβλημένο όταν το Κοινοβούλιο αποφασίζει να τροποποιήσει το σύνταγμα της χώρας ή να ενταχθεί σε διεθνή οργανισμό.

- Ο ομοσπονδιακός χαρακτήρας, που παρέχει στα καντόνια όλες τις εξουσίες που δεν παραχωρούνται από το σύνταγμα στη συνομοσπονδία.

- Η συναινετική δημοκρατία, που ορίζει ότι η λήψη αποφάσεων δεν εξαρτάται (όπως στην πλειοψηφική δημοκρατία) από την αρχή της πλειοψηφίας αλλά από την αναζήτηση ενός ευρέως αποδεκτού συμβιβασμού (αρχή της συναίνεσης).

- Η αποκεντρωμένη κατανομή των αρμοδιοτήτων από κάτω προς τα πάνω. Το ελβετικό ομοσπονδιακό σύστημα παρέχει ευρεία αυτονομία στα καντόνια αλλά και στους δήμους, με βάση την αρχή της επικουρικότητας:

η κεντρική εξουσία είναι υπεύθυνη μόνο για καθήκοντα που δεν μπορούν να εκτελεστούν αποτελεσματικά από κατώτερα επίπεδα εξουσίας.

Η ομοσπονδιακή δομή της Ελβετίας χαρακτηρίζεται από τρία πολιτικά επίπεδα: Ομοσπονδία, καντόνια, δήμοι.

Η Ομοσπονδία

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, η εξουσία κατανέμεται ανάμεσα στο Ομοσπονδιακό Συμβούλιο (εκτελεστική εξουσία), την Ομοσπονδιακή Συνέλευση (νομοθετική εξουσία) και το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο (δικαστική εξουσία).

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο, όπως αποκαλείται η ελβετική κυβέρνηση, είναι επταμελές. Καθήκον του Συμβουλίου είναι, αφενός, η καθοδήγηση του ομοσπονδιακού διοικητικού μηχανισμού και, αφετέρου, η διακυβέρνηση της χώρας. Κάθε μέλος του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου είναι επικεφαλής ενός τμήματος. Δεν υπάρχει πρωθυπουργός, και η διακυβέρνηση της χώρας ασκείται συλλογικά. Όλες οι σημαντικές πολιτικές αποφάσεις λαμβάνονται από κοινού, με πλειοψηφία των παρόντων.

Το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο εκλέγεται από την Ομοσπονδιακή Συνέλευση για τέσσερα έτη. Μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία τροποποιήθηκε το σύνταγμα της χώρας, απαγορευόταν να προέρχονται δύο μέλη της κυβέρνησης από το ίδιο καντόνι. Αυτή η συνταγματική ρήτρα αντικαταστάθηκε

Οι τρεις Ένορκοι Σύμμαχοι

από διάταξη που επιβάλλει την ισότιμη αντιπροσώπευση των περιφερειών αλλά και των γλωσσικών κοινοτήτων της χώρας. Όλοι οι Ελβετοί πολίτες, άνδρες και γυναίκες με δικαίωμα ψήφου, μπορούν να εκλεγούν στο Ομοσπονδιακό Συμβούλιο. Η θητεία του προέδρου ή της προέδρου της Συνομοσπονδίας είναι μονοετής. Τα καθήκοντά του/της είναι να εκπροσωπεί σε ορισμένες περιστάσεις τη χώρα, αλλά η ιδιότητα αυτή δεν συνοδεύεται από οποιοδήποτε προνόμιο ή οποιαδήποτε εξουσία. Επιπλέον, ο πρόεδρος ή η πρόεδρος συνεχίζει να φέρει την ευθύνη της διοίκησης του τμήματος του οποίου είναι επικεφαλής.

Τα 7 ομοσπονδιακά τμήματα είναι:

- Ομοσπονδιακό τμήμα εξωτερικών υποθέσεων
- Ομοσπονδιακό τμήμα δικαιοσύνης και αστυνομικής αρχής
- Ομοσπονδιακό τμήμα εσωτερικών
- Ομοσπονδιακό τμήμα περιβάλλοντος, μεταφορών, ενέργειας και επικοινωνιών
- Ομοσπονδιακό τμήμα οικονομικών
- Ομοσπονδιακό τμήμα άμυνας, προστασίας του πληθυσμού και αθλητισμού
- Ομοσπονδιακό τμήμα οικονομίας, εκπαίδευσης και έρευνας

© Services du Parlement 3003 Berne

Ομοσπονδιακή Συνέλευση - Αίθουσα Εθνικού Συμβουλίου

© Services du Parlement 3003 Berne

159

Ομοσπονδιακή Συνέλευση
Αιθουσα Συμβουλίου των Κρατών

Η Ομοσπονδιακή Συνέλευση (νομοθετική εξουσία)

Η Ομοσπονδιακή Συνέλευση αποτελείται από δύο σώματα: το Εθνικό Συμβούλιο, που εκπροσωπεί τον λαό, και το Συμβούλιο των Κρατών, που εκπροσωπεί τα καντόνια. Η σύνθεση της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης στηρίζεται σε μια προσπάθεια εξισορρόπησης των συμφερόντων των καντονιών και εγγυάται ότι τα μικρότερα καντόνια δεν υπόκεινται στην κυριαρχία των μεγαλύτερων. Οι 200 έδρες του Εθνικού Συμβουλίου κατανέμονται ανάμεσα στα καντόνια με βάση τον πληθυσμό τους, ενώ το Συμβούλιο των Κρατών αριθμεί 46 εκπροσώπους, δύο από κάθε καντόνι και έναν από κάθε ημικαντόνι. Αυτά τα δύο σώματα έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες και συνεδριάζουν ταυτόχρονα αλλά χωριστά. Μεταξύ άλλων, τα δύο σώματα της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης εγκρίνουν τους ομοσπονδιακούς νόμους και εποπτεύουν την κυβέρνηση. Κάθε μέλος τους μπορεί να προτείνει νέους νόμους ή διατάγματα, ενώ μπορεί και να υποβάλλει επερώτηση στο Ομοσπονδιακό Συμβούλιο για θέματα που αφορούν τις δημόσιες υποθέσεις. Η Ομοσπονδιακή Συνέλευση (κοινή συνεδρίαση των δύο σωμάτων) συνεδριάζει μόνο για την πραγματοποίηση εκλογών (όπως, για παράδειγμα, η εκλογή των μελών της κυβέρνησης, αλλά και του προέδρου και του αντιπροέδρου της Συνομοσπονδίας), καθώς και για τη συζήτηση έκτακτων θεμάτων.

Τα καντόνια]

Η Ελβετία αποτελείται από 26 καντόνια, τα έξι από τα οποία είναι ημικαντόνια. Τόσο οι διαστάσεις όσο και η πληθυσμιακή πυκνότητα των καντονιών παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις. Για παράδειγμα, το Μπάζελ Στατ (Bâle-Ville), με έκταση 37 τ.χλμ., έχει περίπου τον ίδιο αριθμό κατοίκων (184.950) με το μεγαλύτερο καντόνι, το καντόνι του Γκριζόν, του οποίου ο πληθυσμός (192.621) κατανέμεται σε 150 κοιλάδες και σε έκταση 105 τ.χλμ. Το καντόνι της Ζυρίχης (Zurich) έχει περισσότερους από 1.000.000 κατοίκους, ενώ ο πληθυσμός σε άλλα καντόνια, όπως εκείνο του Άπεντοελ Ίνερ-Ρόντεν (Appenzell Rhodes-Intérieures) που έχει

μόλις 15.688 κατοίκους, θα μπορούσε να χωρέσει σε ένα γήπεδο ποδοσφαίρου. Ορισμένα καντόνια, όπως της Γενεύης (Genève), αποτελούνται από μόνο μία πόλη, σε αντίθεση με άλλα, όπως το καντόνι του Ούρι (Uri), που αποτελούνται κατά κύριο λόγο από βουνά και κοιλάδες.

Ορισμένα καντόνια διαθέτουν μακρά ιστορία ως αυτόνομα τμήματα της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, σε αντίθεση με άλλα που εντάχθηκαν αργότερα ή αποσχίστηκαν από υφιστάμενα καντόνια. Η πιο πρόσφατη περίπτωση είναι αυτή του καντονιού του Ιούρα, που αποσχίστηκε από το καντόνι της Βέρνης το 1979.

Κάθε καντόνι έχει τη δική του κυβέρνηση και νομοθεσία, καθώς και το δικό του σύνταγμα, κοινοβούλιο και δικαστήριο. Παρότι τα καντόνια οφείλουν να διασφαλίζουν τη συμβατότητα της νομοθεσίας τους με τη νομοθεσία της Συνομοσπονδίας, διαθέτουν μεγάλη αυτονομία σε θέματα διοίκησης και λήψης αποφάσεων. Ασκούν ανεξάρτητο έλεγχο στο εκπαιδευτικό σύστημα και σε ζητήματα κοινωνικού χαρακτήρα. Διαθέτουν τη δική τους αστυνομία και δικό τους φορολογικό σύστημα. Εντούτοις, λόγω της πολυπλοκότητας των σημερινών προκλήσεων, η Συνομοσπονδία τίνει να αναλαμβάνει συνεχώς νέες αρμοδιότητες, όπως, μεταξύ άλλων, η προστασία του περιβάλλοντος, οι μεταφορές και η κοινωνική ασφάλιση.

Οι δήμοι

Οι δήμοι αποτελούν τη βασική βαθμίδα πολιτικής οργάνωσης της Ελβετίας και συνθέτουν τα καντόνια. Το 2014 η Ελβετία είχε 2.352 δήμους. Εκτός των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται από τη Συνομοσπονδία ή από το καντόνιόπου ανήκουν, οι δήμοι οικαθορίζουν οι ίδιοι τις αρμοδιότητές τους σε αρκετούς τομείς, όπως, μεταξύ άλλων, οι τομείς της ασφάλειας, της παιδείας, της υγείας και των μεταφορών. Τηρούν επίσης τα μητρώα γεννήσεων, γάμων και θανάτων και συγκεντρώνουν τους φόρους που επιβάλλουν η ομοσπονδιακή διοίκηση, τα καντόνια και οι δήμοι.

Κάθε Ελβετός είναι καταρχήν δημότης κάποιου από τους δήμους και πολίτης κάποιου από τα καντόνια της Ελβετικής Συνομοσπονδίας. Αυτές οι ιδιότητες προηγούνται της ιδιότητας του Ελβετού πολίτη. Οι αλλοδαποί που επιθυμούν να αποκτήσουν την ελβετική υπηκοότητα οφείλουν να υποβάλουν σχετική αίτηση στον δήμο της κατοικίας τους.

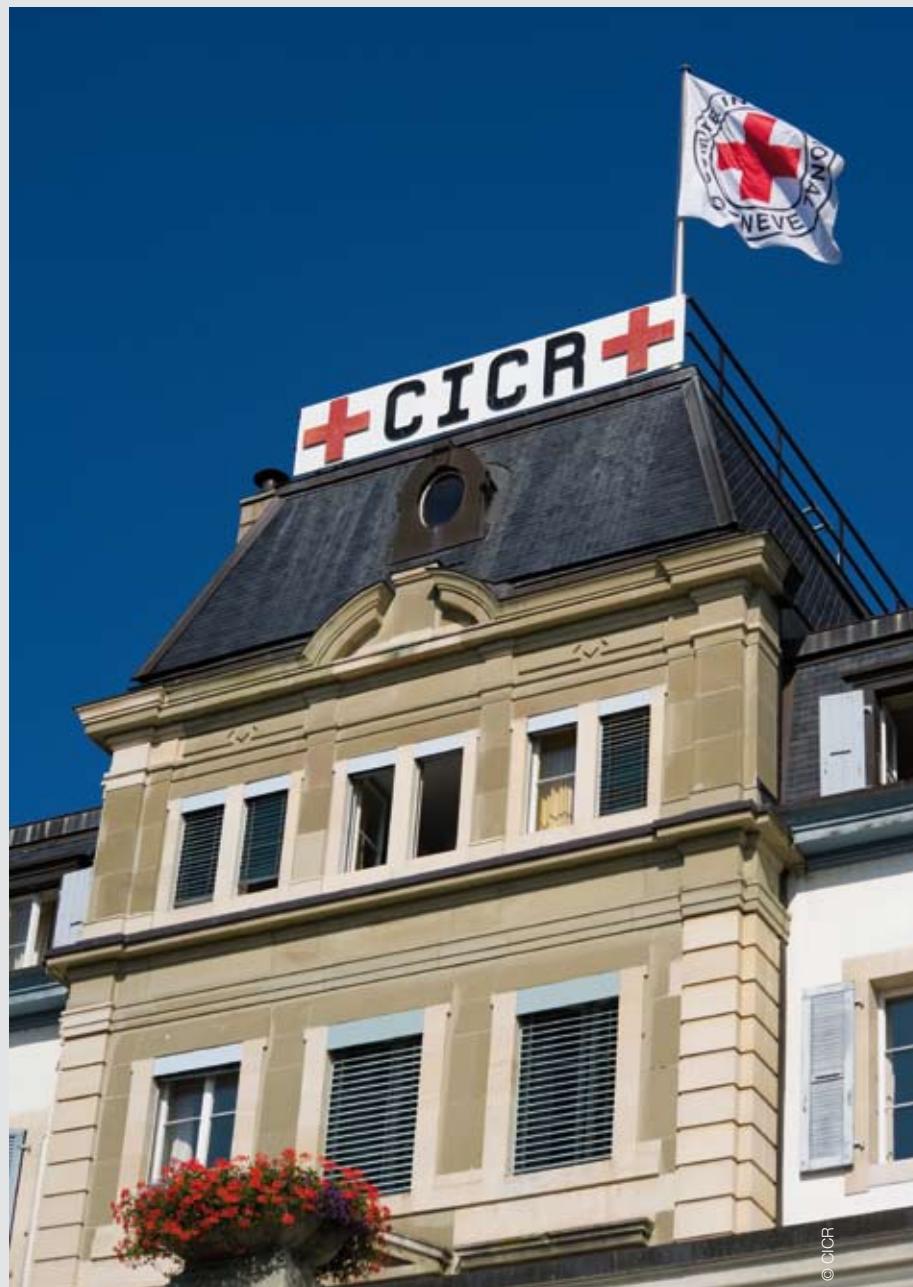
Εξωτερική πολιτική

Το πρώτο πράγμα που σκέφτεται κανείς όσον αφορά την εξωτερική πολιτική της Ελβετίας είναι η ουδετερότητά της, που θεμελιώθηκε το 1515 μετά τη μάχη του Μαρινιάνο, επαναβεβαιώθηκε το 1815 στο Συνέδριο της Βιέννης και επικυρώθηκε οριστικά μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ιστορικά, οι στόχοι της εξωτερικής πολιτικής της Ελβετίας στηρίζονται σε 5 πυλώνες: ουδετερότητα, αλληλεγγύη (διεθνής συνεργασία, ανθρωπιστική βοήθεια, διατήρηση της ειρήνης), οικουμενικότητα (διπλωματικές σχέσεις με όλες τις χώρες του κόσμου, χωρίς εξαιρέσεις ιδεολογικού χαρακτήρα), διαθεσιμότητα (διεθνής διαιτησία, παροχή καλών υπηρεσιών, κράτος υποδοχής για τους διεθνείς οργανισμούς), καθώς και την προαγωγή της ευημερίας.

Σήμερα, προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής της Ελβετίας αποτελούν η διατήρηση της ειρήνης, η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και η άμβλυνση των κοινωνικών εντάσεων και η διατήρηση των φυσικών πόρων. Η Συνομοσπονδία επιδιώκει την επίτευξη των στόχων της με διάφορα μέσα, όπως η αλληλεγγύη, η συλλογική ασφάλεια, οι στενές σχέσεις με την ΕΕ, η διεθνής συνεργασία και η ουδετερότητα, που αποτελούν τους πυλώνες της ελβετικής δέσμευσης.

Ο ανθρωπισμός ως παράδοση

Επί σειρά αιώνων και σε διαφορετικό βαθμό, η Ελβετία παρέχει ύπουλο σε άτομα που διώκονται για θρησκευτικούς ή πολιτικούς λόγους, όπως οι Ουγγενότοι τον 16ο και 17ο αιώνα ή οι Γερμανοί Φιλελεύθεροι τον 19ο αιώνα.

International Committee of the Red Cross

Τον 19ο αιώνα, η εικόνα της Ελβετίας ως παραδοσιακού προπούργιου του ανθρωπισμού ενισχύεται από ένα ακόμα στοιχείο: την ίδρυση του Ερυθρού Σταυρού στη Γενεύη το 1863.

Συγκλονισμένος από τον ανθρώπινο πόνο που είδε με τα ίδια του τα μάτια στο πεδίο της μάχης του Σολφερίνο, όπου τα στρατεύματα της Γαλλίας και του Πεδεμοντίου συγκρούστηκαν με τον στρατό της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας, ο Ερρίκος Ντυνάν, έμπορος από τη Γενεύη, δημοσιεύει το βιβλίο *Un Souvenir de Solférino [Μια Ανάμνηση από το Σολφερίνο]*, στο οποίο περιγράφει αυτές τις αποτρόπαιες σκηνές.

Οι ιδέες του Ελβετού ανθρωπιστή διαδίδονται και διαμορφώνουν ένα νέο ρεύμα σε όλη την Ευρώπη. Το 1876 ιδρύεται η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, η ΔΕΕΣ (Comité international de la Croix-Rouge - CICR). Ως αμερόληπτη, ουδέτερη και ανεξάρτητη οργάνωση, η ΔΕΕΣ μεριμνούσε ανέκαθεν για την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών για τους τραυματίες και τους αιχμαλώτους πολέμου, αλλά και των πολιτών που πλήττονται από τις μάχες σε πάμπολλες συγκρούσεις. Αποστολή της είναι η προστασία και η παροχή βοήθειας σε θύματα ένοπλων συρράξεων, ταραχών ή εσωτερικών εντάσεων. Η Συνέλευσή της (το διοικητικό όργανο της Επιτροπής) αποτελείται από 15 έως 25 μέλη, που είναι Ελβετοί πολίτες, σε αντίθεση με τους υπαλλήλους που έχουν διαφορετικές εθνικότητες. Η ουσιαστικότερη πηγή χρηματοδότησης της ΔΕΕΣ είναι οι θελοντικές εισφορές διαφόρων κυβερνήσεων και διακρατικών οργανισμών.

Η ΔΕΕΣ δραστηριοποιείται σε ολόκληρο τον κόσμο για την προστασία των θυμάτων πολέμου, ενεργεί ως μεσολαβητής σε συγκρούσεις και προάγει τη διάδοση και τον σεβασμό του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

Επιπλέον, η Ελβετία διαθέτει την Ελβετική Εθνική Εταιρεία Ερυθρού Σταυρού, που εξαρτάται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ήμισελήνου.

Σε αυτή τη Διεθνή Ομοσπονδία, που εδρεύει επίσης στη Γενεύη, συμμετέχουν οι Εθνικές Εταιρείες ολόκληρου του κόσμου.

Οι τέσσερις διεθνείς συνθήκες, που υπογράφηκαν τη 12η Αυγούστου 1949 στη Γενεύη, έχουν ενσωματωθεί στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο. Πρόκειται για τη Σύμβαση της Γενεύης «περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών και των ασθενών εις τας εν εκστρατεία ενόπλους δυνάμεις», τη Σύμβαση της Γενεύης «περί βελτιώσεως της τύχης των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών των κατά θάλασσαν ενόπλων δυνάμεων», τη Σύμβαση της Γενεύης «περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου» και, τέλος, τη Σύμβαση της Γενεύης «περί προστασίας των αμάχων εν καιρώ πολέμου». Οι συμβάσεις αυτές προστατεύουν ιδιαίτερα όσους δεν συμμετέχουν στις εχθροπραξίες και όσους έχουν πάψει να μάχονται, ενώ παράλληλα ορίζουν μια σειρά κανόνων συμπεριφοράς που οφείλουν να σέβονται οι μαχητές.

Εκπαιδευτικό σύστημα

Η δημόσια εκπαίδευση στην Ελβετία έχει ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο. Καθώς η χώρα δεν διαθέτει κανένα είδος πρώτης ύλης σε μεγάλες ποσότητες, στράφηκε προς την καλλιέργεια της «φαιάς ουσίας» για να διασφαλίσει την ευημερία της. Το επίπεδο των σπουδών είναι γενικά υψηλό, ενώ τα περισσότερα άτομα ακολουθούν προγράμματα διά βίου μάθησης. Παρ' όλα αυτά, όπως συμβαίνει παντού, το ελβετικό εκπαιδευτικό σύστημα βρίσκεται αντιμέτωπο με νέες προκλήσεις που απορρέουν από τις πρόσφατες κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές.

Το ελβετικό εκπαιδευτικό σύστημα χαρακτηρίζεται από μια ιδιαίτερα αποκεντρωμένη διάρθρωση. Οι αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας καταμερίζονται ανάμεσα στη Συνομοσπονδία, τα καντόνια και τους δήμους. Ωστόσο, οι περισσότερες αποφάσεις σχετικά με την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση λαμβάνονται σε επίπεδο καντονιού. Παρομοίως, τα καντόνια αναλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών επιβαρύσεων που συνεπάγεται η υποχρεωτική εκπαίδευση.

Αυτή η αποκεντρωμένη οργάνωση επιτρέπει την καλύτερη αντιμετώπιση των πολιτιστικών και γλωσσικών διαφορών κάθε περιφέρειας.

Υποχρεωτική εκπαίδευση

Στην Ελβετία, οι περισσότεροι μαθητές (95%) ολοκληρώνουν την υποχρεωτική σχολική φοίτηση στο δημόσιο σχολείο του δήμου κατοικίας τους. Το δημόσιο σχολείο κατέχει ρόλο-κλειδί σε θέματα ένταξης, καθώς οι μαθητές προέρχονται από διαφορετικό κοινωνικό, γλωσσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Μόνο 5% των μαθητών φοιτούν σε ιδιωτικό σχολείο.

Η υποχρεωτική σχολική φοίτηση είναι αρμοδιότητα των καντονιών. Οι δήμοι οργανώνουν την καθημερινή λειτουργία των σχολείων. Ο έντονος τοπικός χαρακτήρας τους διευκολύνει την εφαρμογή προσαρμοσμένων λύσεων. Η φοίτηση στο δημόσιο σχολείο είναι δωρεάν.

Η γλώσσα εκπαίδευσης -γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά ή ρομανικά- εξαρτάται από τη γλωσσική περιφέρεια, ενώ για τους ραιτοραμανικούς δήμους ισχύει ειδικό καθεστώς. Στην Ελβετία, η εκμάθηση γλωσσών θεωρείται παραδοσιακά πολύ σημαντική. Στη διάρκεια της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης, όλοι οι μαθητές διδάσκονται σε γενικές γραμμές τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες (μία από τις εθνικές γλώσσες, καθώς και αγγλικά).

Σχολή Φυσικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο του Νεσατέλ

Η εκπαίδευση μετά την υποχρεωτική σχολική φοίτηση: ένας τομέας αριστείας

Μετά το πέρας της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης, η συντριπτική πλειονότητα των νέων (90%) συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους στη δεύτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το ποσοστό αυτό φέρει την Ελβετία στην πρώτη θέση ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Η δεύτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Η δεύτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνει δύο διακριτούς εκπαιδευτικούς κλάδους: την επαγγελματική εκπαίδευση, που παρέχει κατευθείαν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, και έναν κλάδο γενικής παιδείας ή λυκειακής εκπαίδευσης, που προετοιμάζει τους μαθητές για το πανεπιστήμιο και τις ανώτατες σχολές.

Το σύστημα «διπλής κατάρτισης» -επαγγελματική σχολή και μαθητεία- είναι ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του ελβετικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης. Οι επιδόσεις του εξάλλου αποδεικνύονται από το γεγονός ότι δύο στους τρεις μαθητές επιλέγουν αυτόν τον κλάδο! Εκτός της διπλής κατάρτισης που περιλαμβάνει μαθητεία σε επιχειρήσεις, η μαθητεία μπορεί να έχει τη μορφή πλήρους παρακολούθησης

κάποιας σχολής, σύστημα που εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, στις επαγγελματικές και εμπορικές σχολές. Αυτό το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης έχει μεγάλη επιτυχία λόγω των επαγγελματικών δυνατοτήτων που προσφέρει, καθώς και της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης που παρέχει (θεωρία και πρακτική). Το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας των νέων στην Ελβετία είναι από τα χαμηλότερα στην Ευρώπη οφείλεται εν μέρει σε αυτή την άμεση σύνδεση με τον κόσμο της εργασίας. Υπάρχει, εξάλλου, και ένα σύστημα διασύνδεσης που επιτρέπει στους μαθητευόμενους να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους μέχρι και τα υψηλότερα ακαδημαϊκά επίπεδα (διδακτορικός τίτλος). Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητευόμενοι μπορούν ύστερα από ορισμένα έτη να διοικήσουν τη δική τους επιχείρηση ή να καταλάβουν ανώτατα πολιτικά αξιώματα (για παράδειγμα, να εκλεγούν μέλη του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου).

Υπεύθυνοι για την επαγγελματική εκπαίδευση είναι η Συνομοσπονδία, τα καντόνια και οι εργοδοτικές οργανώσεις. Αυτοί οι τρεις εταίροι έχουν αναλάβει τη δέσμευση να παρέχουν ποιοτική επαγγελματική εκπαίδευση, αλλά και να εξασφαλίζουν επάρκεια θέσεων μαθητείας και συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε να καλύπτονται τόσο οι ανάγκες των νέων όσο και οι απαιτήσεις που απορρέουν από την αγορά εργασίας και την οικονομική συγκυρία.

Το διπλό εκπαιδευτικό σύστημα της Ελβετίας, εκτός από άρρηκτα συνδεδεμένο με τον κόσμο της εργασίας, είναι και εξωστρεφές: η Ομοσπονδία, τα καντόνια, καθώς και ο ιδιωτικός τομέας εργάζονται για την αναγνώριση των ελβετικών επαγγελματικών

τίτλων σπουδών σε ολόκληρο τον κόσμο. Επιπλέον, προάγουν την κινητικότητα των μαθητευομένων μέσω προγραμμάτων μαθητείας στο εξωτερικό.

Τρίτη βαθμίδα

Η ανώτατη επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελβετία περιλαμβάνει τις Σχολές Ανώτερης Εκπαίδευσης (*hautes écoles spécialisées* - HES), τις Ανώτερες Παιδαγωγικές Σχολές (*hautes écoles pédagogiques* - HEP), τα Πανεπιστήμια και τις Ομοσπονδιακές Πολυτεχνικές Σχολές (*écoles polytechniques fédérales* - EPF). Η ανώτατη επαγγελματική εκπαίδευση αποτελεί την τρίτη βαθμίδα του ελβετικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Η Ελβετία διαθέτει μεγάλο εύρος επιλογών στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας. Οι σπουδές πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τα διεθνώς ισχύοντα πρότυπα, σε τρεις κύκλους και ειδικότερα: προπτυχιακές σπουδές (*bachelor*), μεταπτυχιακές σπουδές (*master*) και διδακτορικός τίτλος (*doctorat*). Ο τελευταίος χορηγείται αποκλειστικά από τα Πανεπιστήμια (*hautes écoles universitaires*). Το κοινό χαρακτηριστικό της ανώτατης εκπαίδευσης είναι ο συνδυασμός εκπαίδευσης και έρευνας, επιμόρφωσης και παροχής υπηρεσιών σε τρίτους.

Τα ειδοποιά χαρακτηριστικά του ελβετικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι τα εξής:

- Η αυξημένη δυνατότητα επιλογών - Ο καταρτιζόμενος μπορεί να επιλέξει μέσα από ευρεία γκάμα επιλογών επαγγελματικής

εκπαίδευσης, να μεταπηδήσει από τη μια σχολή στην άλλη ή από τον έναν κλάδο στον άλλον ή και να συνεχίσει σπουδές που είχε διακόψει στο παρελθόν.

- Η ανοικτή πρόσβαση σε διάφορες επιλογές εκπαίδευσης - Εφόσον διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα, ο υποψήφιος μπορεί να επιλέξει το αντικείμενο σπουδών της αρεσκείας του, ενώ στην περίπτωση των ανώτερων σχολών μπορεί να επιλέξει και τον τόπο φοίτησής του. Υπάρχουν ασφαλώς ορισμένοι περιορισμοί που οφείλονται, κυρίως όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση, στην προσφορά θέσεων μαθητείας και, για τις σπουδές στην Ιατρική, στην αρχή του «κλειστού αριθμού» (numerus clausus) που εφαρμόζεται από ορισμένες πανεπιστημιακές σχολές.

Πανεπιστήμια και Ανώτατες Σχολές

Στην Ελβετία υπάρχουν δέκα πανεπιστήμια, τρία από τα οποία είναι γαλλόφωνα (Γενεύη, Λωζάνη και Νεσατέλ), πέντε είναι γερμανόφωνα (Βασιλεία, Βέρνη, Ζυρίχη, Λουκέρνη και Σανκτ Γκάλεν) και ένα είναι ιταλόφωνο (Λουγκάνο). Το Πανεπιστήμιο του Φριμπούρ είναι ένα από τα ελάχιστα διγλωσσα πανεπιστήμια στην Ευρώπη (γαλλικά και γερμανικά). Η διαχείριση των πανεπιστημίων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των καντονιών, που είναι υπεύθυνα και για μεγάλο μέρος της χρηματοδότησής τους. Εκτός των πανεπιστημίων των καντονιών, υπάρχουν και δύο Ομοσπονδιακές Πολυτεχνικές Σχολές (écoles polytechniques fédérales - EPF), η Σχολή της Ζυρίχης και η Σχολή της Λωζάνης, που εμπίπτουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Συνομοσπονδίας.

Σχολές Ανώτερης Εκπαίδευσης

Οι Σχολές Ανώτερης Εκπαίδευσης (hautes écoles spécialisées - HES) παρέχουν πανεπιστημιακού επιπέδου εκπαίδευση με επίκεντρο την πρακτική εφαρμογή στους τομείς της τεχνικής, της διοίκησης, των γεωργικών επιστημών, των εφαρμοσμένων τεχνών, της υγείας, των κοινωνικών σπουδών και της εκπαίδευσης.

Από το 1993, οι Σχολές Ανώτερης Εκπαίδευσης αποτελούν ένα δίκτυο που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Συνομοσπονδίας. Υπάρχουν επτά Σχολές, που περιλαμβάνουν περισσότερα από 60 εκπαιδευτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων και των 15 Ανώτερων Παιδαγωγικών Σχολών (hautes écoles pédagogiques - HEP), στις οποίες φοιτούν οι εκπαιδευτικοί.

Ανώτερες Σχολές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

165

Σε αυτές ανήκουν περίπου εκατό ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης, κυρίως τεχνικού χαρακτήρα. Οι τίτλοι που παρέχουν αυτές οι σχολές χορηγούνται, σε γενικές γραμμές, από πανεπιστημιακές σχολές της αλλοδαπής.

Η ιδιαιτερότητα των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης έγκειται στο γεγονός ότι, τόσο για τη διενέργεια των εξετάσεων όσο και για τους χορηγούμενους τίτλους, είναι υπεύθυνες οι επαγγελματικές ενώσεις που έχουν την αρμοδιότητα της οργάνωσης κάθε σχολής. Η λειτουργία αυτών των σχολών βρίσκεται υπό την εποπτεία της Συνομοσπονδίας. Σήμερα, χορηγούν περισσότερους από 150 τίτλους σπουδών.

© Bern Tourism

Η παλαιά πόλη της Βέρνης περιλαμβάνεται στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO

Τουριστικός τομέας: ένας τομέας-κλειδί

Η Ελβετία αποτελεί δημοφιλή προορισμό διακοπών, καθώς οι ταξιδιώτες εκτιμούν την όμορφη φύση της, τα απαστράπτοντα βουνά της και τον πολιτιστικό πλούτο της. Το μεγαλύτερο προσόν του ελβετικού τουρισμού είναι τα τοπία της χώρας, που περιλαμβάνουν τόσο τοπία παρθένου φύσης όσο και αξιόλογα πολιτιστικά τοπία. Η Ελβετία διαθέτει πλούσια και ανεπτυγμένη τουριστική υποδομή, που περιλαμβάνει τοποθεσίες ειδικά αφιερωμένες είτε στον χειμερινό είτε στον θερινό τουρισμό. Υπάρχουν επίσης τοποθεσίες κατάλληλες «για όλες τις εποχές», ιαματικά λουτρά, αλλά και πολυάριθμες συνεδριακές εγκαταστάσεις.

Η συμβολή του τουρισμού στην ελβετική οικονομία είναι ιουσιαστική: σύμφωνα με αρχικές εκτιμήσεις, οι αλλοδαποί επισκέπτες (συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τουριστών και των κατόχων άδειας παραμονής βραχείας διάρκειας) δαπάνησαν στην Ελβετία 15,7 δισεκατομμύρια ελβετικά φράγκα. Ως εκ τούτου, ο τουρισμός συνιστά σημαντική πηγή εσόδων για τη χώρα: το 2015 αντιστοιχούσε σε ποσοστό 4,6% των εσόδων από εξαγωγές της Ελβετίας (εκτός του μη νομισματικού χρυσού), ενώ κατατάσσεται μεταξύ των πιο σημαντικών εξαγωγικών κλάδων της χώρας. Το τουριστικό ισοζύγιο είναι επί σειρά ετών θετικό. Με άλλα λόγια, οι αλλοδαποί ταξιδιώτες δαπανούν περισσότερα χρήματα στην Ελβετία συγκριτικά με τους Ελβετούς που επισκέπτονται το εξωτερικό (το 2015, η διαφορά αυτή ανήλθε σε 323 εκατομμύρια ελβετικά φράγκα).

Σύμφωνα με τα οριστικοποιημένα αποτελέσματα του Ομοσπονδιακού Γραφείου Στατιστικών Στοιχείων, ο αριθμός διανυκτερεύσεων που κατέγραψε ο ξενοδοχειακός κλάδος στην Ελβετία το 2015 ανήλθε σε 35,6 εκατομμύρια, αριθμός που δηλώνει πτώση κατά -0,8 % σε σύγκριση με το 2014. Η ζήτηση στην Ελβετία υπερβαίνει κατά τι το όριο των 16 εκατομμυρίων διανυκτερεύσεων (+0,2%). Όσον αφορά τους αλλοδαπούς

επισκέπτες, καταγράφηκαν 19,5 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις (δηλαδή, μείωση -1,7%).

Το 2014 λειτουργούσαν 4.509 ξενοδοχεία και θεραπευτικά κέντρα, ενώ υπήρχαν 247.625 διαθέσιμες κλίνες. Πρώτη σε αριθμό εγκαταστάσεων έρχεται η τουριστική περιοχή του Grisons με 643 εγκαταστάσεις, ενώ ακολουθεί το καντόνι του Valais που διαθέτει 575 εγκαταστάσεις.

Το 2014, οι κάτοικοι της Ελβετίας άνω των έξι ετών πραγματοποίησαν συνολικά 21,2 εκατομμύρια ταξίδια με διανυκτέρευση. Από αυτά, τα 7,8 εκατομμύρια είχαν προορισμό εντός της χώρας, ενώ τα 13,4 εκατομμύρια είχαν προορισμό το εξωτερικό. Οι πλέον δημοφιλείς προορισμοί στο εξωτερικό ήταν η Γερμανία (12%) και η Ιταλία (12%), ενώ ακολουθούσε η Γαλλία (9%).

Από πλευράς ξένων επισκεπτών, η ζήτηση από την ασιατική ήπειρο σημείωσε έντονη αύξηση (+18,6%) το 2015 σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η Κίνα (εκτός Χονγκ Κονγκ) κατέγραψε 1,4 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις (+33,3%) το 2015, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη αύξηση με βάση τη χώρα προέλευσης. Ακολουθούν η Ινδία (+22,0%), οι χώρες του Κόλπου (+20,6%) και η Δημοκρατία της Κορέας (+20,5%). Όσον αφορά την αμερικανική ήπειρο, η προσέλευση σημείωσε αύξηση +4,7%. Μεταξύ των χωρών της αμερικανικής ήπειρου, αυξήθηκαν κατά +5,7% οι ταξιδιώτες από τις ΗΠΑ. Αύξηση της τάξεως του +7,5% σημείωσε και η αφρικανική ήπειρος, αλλά και η Ωκεανία με +3,4%.

Οι διανυκτερεύσεις από ταξιδιώτες που προέρχονται από την Ευρώπη (εκτός Ελβετίας) σημείωσαν το 2015 νέα πτώση (-9,3%). Παρ' όλα αυτά, με 33,1%, οι Ευρωπαίοι πελάτες αντιστοιχούν σε σημαντικό τμήμα του συνολικού αριθμού των τουριστικών διανυκτερεύσεων στην Ελβετία, ενώ ακολουθούν

με μεγάλη διαφορά οι επισκέπτες από την Ασία (13,3%) και την Αμερική (6,8%). Τη μεγαλύτερη αναλογικά υποχώρηση σημείωσαν οι Κάτω Χώρες (-14,4%), αν και η Γερμανία σημείωσε τη μεγαλύτερη πτώση σε απόλυτο αριθμό διανυκτερεύσεων (-541.277 διανυκτερεύσεις ή πτώση της τάξεως του -12,3%). Το φαινόμενο αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην κατάργηση του κατώτατου ορίου έναντι του ευρώ την 21η Ιανουαρίου 2015. Η διατήρηση της τιμής του ελβετικού φράγκου σε υψηλά επίπεδα έναντι του ευρώ έχει ως άμεσο αποτέλεσμα να καταβάλλουν οι αλλοδαποί ταξιδιώτες από τις χώρες της Ευρωζώνης περισσότερα χρήματα για τις ίδιες παροχές. Εντούτοις, η πτώση του αριθμού διανυκτερεύσεων αφορά και τις χώρες εκτός Ευρωζώνης, όπως το Ήνωμένο Βασίλειο (-1,7%). Λόγω της δυσχερούς οικονομικής κατάστασης στη Ρωσία, η ζήτηση από Ρώσους πελάτες σημείωσε το 2015 πτώση μεγαλύτερη του 30% σε σχέση με το 2014.

Μετά την προσθήκη της Περιφέρειας του Argovie, οι στατιστικές του Ομοσπονδιακού Γραφείου Στατιστικών Στοιχείων λαμβάνουν πλέον υπόψη δεκατέσσερις τουριστικές περιφέρειες, σε σχέση με δεκατρείς στο παρελθόν. Οι μισές από αυτές τις περιφέρειες -δηλαδή, επτά από τις δεκατέσσερις- κατέγραψαν το 2015 πτώση των διανυκτερεύσεων σε σχέση με το 2014. Περισσότερο έχουν πληγεί οι ορεινές περιοχές. Πράγματι, η μεγαλύτερη μείωση σε απόλυτες τιμές παρατηρήθηκε στην περιφέρεια του Grisons (-6,6%). Η περιφέρεια του Valais κατέγραψε επίσης πτώση των διανυκτερεύσεων (-3,8%). Αντίθετα, οι αστικές περιοχές είχαν καλύτερη πορεία, καθώς κατέγραψαν αύξηση των διανυκτερεύσεων, με πρώτη την περιφέρεια της Λουκέρνης/Λίμνης των Τεσσάρων Καντονιών, που σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση (+4,4%), αλλά και τις περιφέρειες της Ζυρίχης και της Βασιλείας, που σημείωσαν αντίστοιχα αυξήσεις +3,9% και +1,5%. Αύξηση των διανυκτερεύσεων κατέγραψε και η Γενεύη (+0,5%). Εξάλλου, οι περιφέρειες της Ζυρίχης, της Βασιλείας και της Γενεύης κατέγραψαν το 2015 τα υψηλότερα ποσοστά πληρότητας δωματίων, υπερβαίνοντας κατά πολύ τον εθνικό μέσο όρο.

(Πηγή: Ομοσπονδιακό Γραφείο Στατιστικών Στοιχείων - OFS)

Εθνικό Πάρκο Ελβετίας

© Landschaftspark Binntal

Φυσικό Πάρκο της Κοιλάδας του Binn

Ανακαλύπτοντας τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της Ελβετίας

Φυσικά πάρκα

To Ελβετικό Εθνικό Πάρκο

Η φύση βασιλεύει στα 170 τ.χλμ. του Εθνικού Πάρκου της Ελβετίας (PNS) στην περιοχή του Engadine.

Το Εθνικό Πάρκο της Ελβετίας, που δημιουργήθηκε το 1914, είναι το παλαιότερο της περιοχής των Άλπεων. Χάρη στους αυστηρούς κανόνες για την προστασία της φύσης -απαγόρευση απομάκρυνσης από τα καθορισμένα μονοπάτια-, οι επισκέπτες μπορούν να παρατηρήσουν αλπικούς αίγαγρους, αγριόγιδα, μαρμότες, διάφορα είδη λαγών, σαύρες, καθώς και αναρίθμητα είδη πουλιών στο φυσικό τους περιβάλλον.

Την 1η Αυγούστου 2014 εορτάστηκαν τα εκατό χρόνια από την ίδρυση του Εθνικού Πάρκου της Ελβετίας. Μια χούφτα πιονιέρων και οραματιστών ίδρυσαν το πρώτο εθνικό πάρκο των Άλπεων, στέλνοντας με αυτόν τον τρόπο ένα ηχηρό μήνυμα υπέρ της προστασίας της φύσης.

To Φυσικό Πάρκο της Κοιλάδας του Binn [Le Parc naturel de la vallée de Binn]

Το 2002, οι δήμοι του Binn, του Ernen και του Grengiols ξεκίνησαν την εφαρμογή του έργου «Διαμορφωμένο Πάρκο της Κοιλάδας του Binn». Ενέα χρόνια αργότερα, και με τη σύμπραξη των δήμων του Bister, του Blitzingen και του Niederwald, το Διαμορφωμένο Πάρκο της Κοιλάδας του Binn απέκτησε τον Σεπτέμβριο του 2011 τη σήμανση «Περιφερειακό Φυσικό Πάρκο Εθνικής Σπουδαιότητας» και έγινε το πρώτο περιφερειακό φυσικό πάρκο της περιφέρειας του Valais.

Η κοιλάδα του Binn είναι πλούσια σε ορυκτά, εδρύ και το προσωνύμιο «κοιλάδα των κρυμμένων θησαυρών». Διαθέτει, επίσης, εξαιρετικά πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Τα μικρά και μεγάλα χωριά, με τα σπίτια που έχουν σκουρύνει από τον ήλιο, διατηρούνται τόσο καλά ώστε έχουν αναγνωριστεί ως σημεία εθνικής και περιφερειακής σπουδαιότητας. Βρίσκονται, εξάλλου, σε ένα ανέγγιχτο αγροτικό τοπίο.

Σήμερα, αυτή η κοιλάδα στις πλευρές του Valais, προσβάσιμη μόνο μέσα από ένα στενό, σχεδόν μυστικό φαράγγι, είναι κυρίως γνωστή για τον πολιτισμό της (το Ernen, το χωριό της μουσικής), τις τουλίπες της (στο Grengiols) και την εκπληκτική κουζίνα της (σε ορισμένους ορεινούς ξενώνες και σε δύο εστιατόρια στο Ernen με διακρίσεις από τον οδηγό Gault Millau).

*Zermatt at the foot
of the Matterhorn*

Το Φυσικό Πάρκο Pfyn-Finges

Η περιοχή του Pfyn-Finges εκτείνεται μεταξύ των πόλεων Gampel και Sierre, καθώς και από τις αναβαθμίδες αμπελοκαλλιέργειας κοντά στο Salgesch ως το Bishorn. Οι 12 δήμοι που την απαρτίζουν έχουν συνολική έκταση 279 τ.χλμ.

Χάρη στο ζεστό και ξηρό κλίμα της, η κεντρική περιοχή του Valais διαθέτει μεγάλη ποικιλία ειδών που θυμίζουν Μεσόγειο. Εκτός του κλίματος, η φύση επηρεάζεται και από σειρά δυναμικών διαδικασιών, όπως κατολισθήσεις Ιλύος, υποχωρήσεις εδάφους, πυρκαγιές και, φυσικά, ο ίδιος ο άγριος ποταμός Rhône (Ροδανός) και η προσχωσιγενής ζώνη του.

Παράλληλα με ορισμένες εξαιρετικού ενδιαφέροντος τοποθεσίες, όπως οι βραχώδεις στέπες του Loèche και η κοιλάδα του Tourtemagne με το Barrhorn, την υψηλότερη κορυφή με πρόσβαση στους πεζοπόρους, το Πάρκο περιλαμβάνει μια από τις σημαντικότερες αμπελουργικές περιοχές της χώρας, καθώς και σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος, όπως ο πύργος του Loèche που έχει ανακανισθεί από τον Μάριο Μπότα.

Το Πάρκο Jura vaudois

Το Πάρκο Jura vaudois εκτείνεται από την κορυφή του Dôle ως το μεσαιωνικό χωριό Romainmôtier, που φημίζεται για το αβαείο του. Βόρεια, σε υψόμετρο 1.000 μέτρων, συναντάμε την κοιλάδα Joux. Νότια, τα δάση με τις ερυθρελάτες και τις οξιές δίνουν τη θέση τους στα χωριά που βρίσκονται στους πρόποδες του όρους Ioúra.

Αυτό το Περιφερειακό Φυσικό Πάρκο απαρτίζεται από απομακρυσμένες δασικές περιοχές, μυστηριώδεις βάλτους, καρστικές ζώνες και δασωμένα βοσκοτόπια οριοθετημένα από ξερολιθιές.

Η περιφέρεια της λίμνης του Joux, της μεγαλύτερης λίμνης του Ioúra, ξεχωρίζει χάρη στην ιδιαιτερότητά της, τα ενδιαφέροντα γεωλογικά χαρακτηριστικά της και το εξαιρετικό κλίμα της.

Από τα υψίπεδα και τους νότιους πρόποδες του όρους Ioúra, η θέα προς τη λίμνη Λεμάν (Léman) και τις υψηλότερες κορυφές των Άλπεων είναι πραγματικά μεγαλειώδης.

Φυσικό Πάρκο Jura Vaudois

© Parc Jura vaudois

© Roland Gerth

Φυσικό Περιφερειακό
Πάρκο Pfyn-Finges

© Bern Tourism

Βέρνη

Παγκόσμια Κληρονομιά της UNESCO

Εκτός αυτών των τριών φυσικών τοποθεσιών, που περιλαμβάνονται στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, η Ελβετία διαθέτει και οκτώ τοποθεσίες χαρακτηρισμένες ως «παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά».

Πολιτιστική Κληρονομιά

Η μονή των Βενεδικτίνων του Αγίου Ιωάννη στο Müstair

Η διεθνούς φήμης μονή του Αγίου Ιωάννη στο Müstair οφείλει τόσο την ύπαρξη όσο και την ιδιαιτερότητά της στον Καρλομάγνο. Πρόκειται για ένα από τα σπάνια κτίσματα της Καρολίγγειας Εποχής.

Η εκκλησία της μονής, που κατασκευάστηκε τον 8ο αιώνα μ.Χ., φημίζεται για τον πιο σημαντικό και καλοδιατηρημένο κύκλο νωπογραφιών του Πρώιμου Μεσαίωνα. Χάρη στο μουσείο της μονής στον πύργο της Planta, οι μοναχές μάς δίνουν τη δυνατότητα να ρίξουμε μια ματιά στη μονή. Παράλληλα, είναι προσβάσιμος και ο παλαιότερος πύργος της περιοχής των Άλπεων, που χρονολογείται από το 960 μ.Χ. Η έκθεση παρουσιάζει τον τρόπο διαβίωσης και οικοδόμησης των κατοικιών πριν από 1.200 χρόνια.

Η εκκλησία της μονής του Αγίου Ιωάννη, στο Müstair, κατασκευάστηκε το 775 μ.Χ., περιλαμβάνει τον μεγαλύτερο κύκλο νωπογραφιών του Πρώιμου Μεσαίωνα, φιλοτεχνημένες γύρω στο 800 μ.Χ., και αποτελεί καλλιτεχνικό κόσμημα της Καρολίγγειας Περιόδου.

Η παλαιά πόλη της Βέρνης

Η παλαιά πόλη της Βέρνης, κτισμένη πάνω σε μια χερσόνησο που βρέχεται από τον ποταμό Άαρ (Aar), προσφέρει ένα εντυπωσιακό πανόραμα της περιοχής των Άλπεων. Ο ρομαντικός χαρακτήρας και το κάλλος της πόλης οφείλονται στην αρχιτεκτονική ομοιομορφία της.

Αψιδωτές στοές μήκους έξι χιλιομέτρων, κρήνες διακοσμημένες με προσωπικότητες της Αναγέννησης, καλοδιατηρημένες προσόψεις από φαμμίτη, ο μητροπολιτικός ναός της Βέρνης, καθώς και ένα ενιαίο «μωσαϊκό» οροφών χαρακτηρίζουν την εικόνα της πόλης. Κτισμένη το 1191, η Βέρνη αποτελεί ένα από τα εντυπωσιακότερα μνημεία αρχιτεκτονικής των μεσαιωνικών πόλεων στην Ευρώπη.

To Αββαείο του Saint-Gall

Ο ιστορικός πλούτος του St-Gall είναι προφανής: σύμβολο της πόλης είναι η συνοικία της παλαιάς μονής του St-Gall, με τον καθεδρικό ναό σε ρυθμό μπαρόκ.

Ακόμα και σήμερα, μπαίνοντας στη βιβλιοθήκη της μονής, νιώθουμε το πνεύμα των Βενεδικτίνων μοναχών. Η βιβλιοθήκη, φημισμένη ανά τον κόσμο. είναι γνωστή και ως «φαρμακείο της ψυχής».

Η συνοικία της μονής και ο εκπληκτικός μπαρόκ καθεδρικός ναός αποτελούν ένα ενιαίο ιστορικό σύνολο. Η βιβλιοθήκη της μονής, με την πιθανότατα ωραιότερη μπαρόκ αίθουσα της Ελβετίας, περιλαμβάνει σήμερα 170.000 βιβλία. Από αυτά τα βιβλία, 50.000 εκτίθενται στην μπαρόκ αίθουσα, όπου ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει επίσης την αιγυπτιακή μούμια του Schepenese, ηλικίας 2.700 ετών. Η καρδιά της συλλογής της βιβλιοθήκης αποτελείται από 2.100 χειρόγραφα, από τα οποία εκτίθεται μόνο ένα μέρος.

Στην παλαιά πόλη ξεχωρίζουν οι πολυάριθμες αστικές κατοικίες της περιόδου από τον 16ο έως τον 18ο αιώνα, με τα εντυπωσιακά τους προεξέχοντα παράθυρα πολύ συχνά βαμμένα σε διάφορα χρώματα.

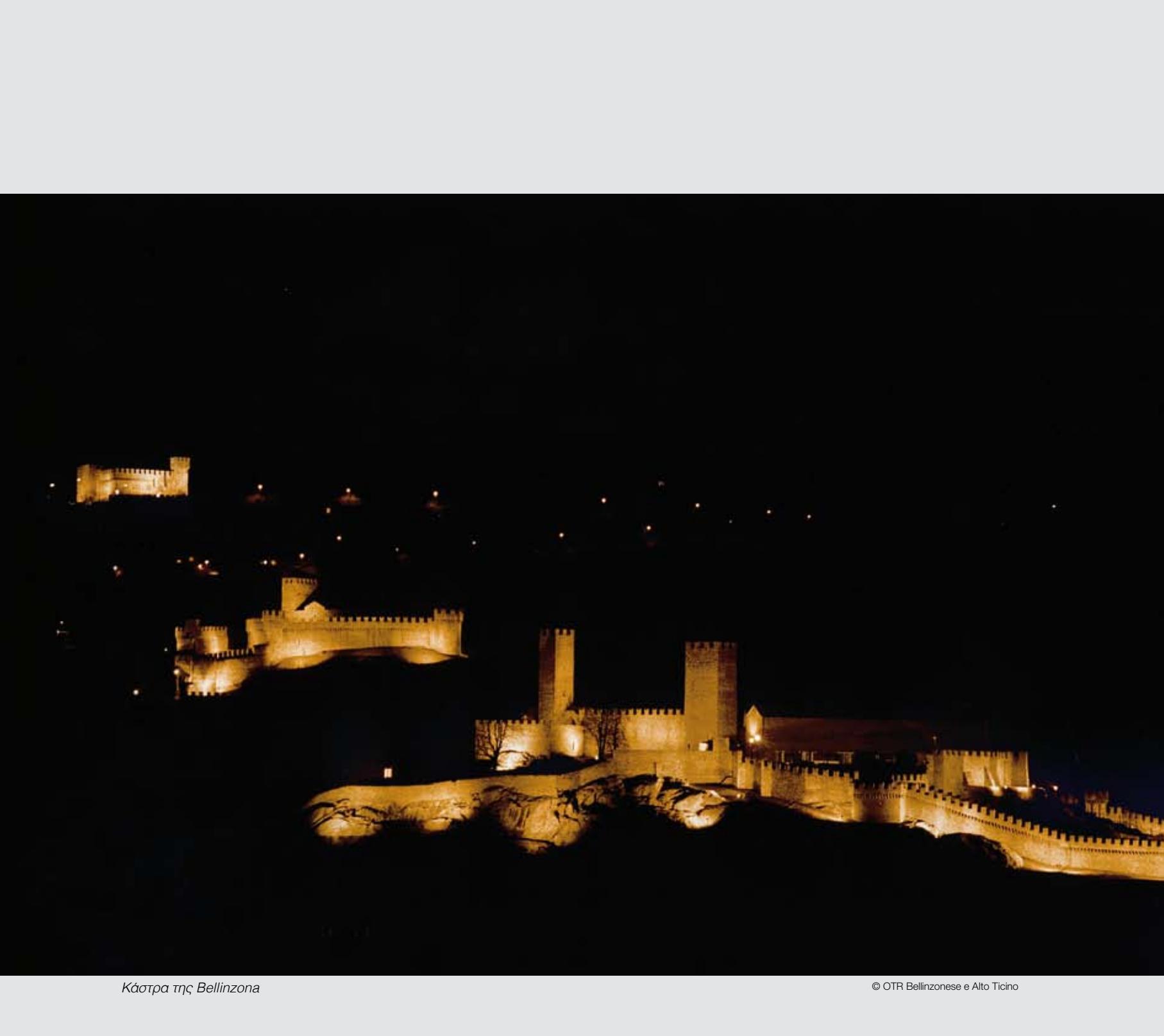
180

Οι πύργοι της Bellinzona

Τα μεσαιωνικά κάστρα του Castelgrande, του Castello Montebello και του Castello Sasso Corbaro αποτελούσαν στο παρελθόν οχυρωματικά έργα, ενώ σήμερα είναι το σήμα κατατεθέν της πόλης. Σώζονται, εξάλλου, τμήματα των εξωτερικών τειχών της πόλης. Η πρώτη γραπτή αναφορά σε αυτά τα οχυρωματικά έργα χρονολογείται από το 590 μ.Χ. Για τους αρχαίους Ρωμαίους, η Bellinzona συνιστούσε τμήμα μιας εξαιρετικά σημαντικής οχυρωματικής γραμμής.

Το παλαιότερο από αυτά τα φρούρια, που κατασκευάστηκαν τον 13ο αιώνα, είναι γνωστό με διάφορα ονόματα: Castelgrande ή Castello di San Michele ή Castello Uri. Δύο πύργοι, ο Μαύρος Πύργος (Torre Nera) ύψους 28 μέτρων, και ο Λευκός Πύργος (Torre Bianca) ύψους 27 μέτρων δεσπόζουν πάνω από την παλαιά πόλη της Bellinzona. Το φρούριο του Castelgrande φιλοξενεί το Αρχαιολογικό Μουσείο, καθώς και το Μουσείο Καλών Τεχνών.

Το φρούριο του Castelgrande, το φρούριο του Castello Montebello, γνωστό και ως Castello Schwyz ή Castello San Martino, καθώς και το ψηλότερο φρούριο, γνωστό ως Castello Sasso Corbaro, Castello Unterwalden αλλά και για κάποια χρόνια ως Castello Santa Barbara, αποτελούν τα πιο καλοδιατηρημένα δείγματα στρατιωτικής αρχιτεκτονικής του Μεσαίωνα στην Ελβετία.

Κάστρα της Bellinzona

© OTR Bellinzonese e Alto Ticino

Αβαείο του Saint Gall

Οι αμπελώνες σε αναβαθμίδες του Lavaux

Τα 800 εκτάρια ή 8000 στρέμματα αμπελώνων σε αναβαθμίδες του Lavaux συνιστούν τον μεγαλύτερο ενιαίο αμπελώνα της Ελβετίας. Κάθε αναβαθμίδα προσφέρει αξέχαστη θέα.

Το γαλαζοκίτρινο «Τρένο των Αμπελιών», που συνδέει σε 12 λεπτά το Vevey με το Puidoux-Chexbres περνώντας μέσα από τους αμπελώνες, είναι ένας εξαιρετικός τρόπος να ανακαλύψει κανείς το Lavaux με τα μάτια αλλά και με τον ουρανό, αφού κάθε οινοποιείο προσκαλεί τους επισκέπτες σε γευσιγνωστικές δοκιμές.

184

© Régis Colombo

Οι αμπελώνες του Lavaux

Ο σιδηρόδρομος των Ρετικών Άλπεων και η διαδρομή ανάμεσα από τα τοπία της Albulα και της Bernina

Πραγματικό αριστούργημα της σιδηροδρομικής μηχανικής είναι το τρένο που συνδέει το Thusis με το Poschiavo στις Ρετικές Άλπεις. Λίγο πιο μακριά, το τρένο Bernina Express συνεχίζει με πιο νωχελικό ρυθμό τη διαδρομή του κατά μήκος του γιγαντιαίου παγετώνα του Morteratsch, σκαρφαλώνοντας χωρίς τη βοήθεια οδοντωτών τροχών τα 2.253 μέτρα της Bernina. Πρόκειται για το σιδηροδρομικό διάσελο με το μεγαλύτερο υψόμετρο σε όλη την Ευρώπη. Κατόπιν, το τρένο κατηφορίζει προς το Poschiavo, ακολουθώντας μια σειρά ιλιγγιώδεις στροφές. Οι ταξιδιώτες με προορισμό το Tirano θα θαυμάσουν στο Brusio άλλο ένα αξιοθέατο: μια ανοιχτή ελικοειδή σήραγγα.

Το σιδηροδρομικό δίκτυο της Ελβετίας

Το δημόσιο δίκτυο μεταφορών της Ελβετίας κατατάσσεται ανάμεσα στα καλύτερα του κόσμου. Σε πείσμα του μάλλον δυσμενούς τοπογραφικού της ανάγλυφου, η Ελβετία εξυπηρετεί ακόμα και τις πιο απομονωμένες τοποθεσίες ή απομακρυσμένες περιοχές της. Μεγάλο πλεονέκτημα στην καθημερινότητα, αλλά και προτέρημα για την Ελβετία ως τουριστικό προορισμό.

Στη δεκαετία του 1950, το σλόγκαν των Ομοσπονδιακών Ελβετικών Σιδηροδρόμων (CFF) ήταν «Προτιμώ το Τρένο». Το έργο Rail 2000 έγινε δεκτό με ενθουσιασμό από το κοινό και επιβεβαίωσε την καλή φήμη της επιχείρησης σιδηροδρόμων, ενώ σήμερα εκατομμύρια άνθρωποι σε όλη την Ελβετία αποδεικνύουν κάθε χρόνο στην πράξη ότι και εκείνοι προτιμούν το τρένο.

Οι σιδηρόδρομοι και η ανάπτυξη της Ελβετίας

Στη διάρκεια των τελευταίων 150 ετών, οι σιδηρόδρομοι συνέβαλαν στη διαμόρφωση του σημερινού προφίλ της Ελβετίας.

Τον 19ο αιώνα έδωσαν ώθηση στην οικονομία (ο πρώτος σιδηροδρομικός σταθμός της χώρας εγκαινιάστηκε το 1845, ενώ το πρώτο ελβετικό τρένο κυκλοφόρησε το 1847), δίνοντας στους βιομήχανους τη δυνατότητα να εισάγουν και να εξάγουν με πρωτοφανείς ρυθμούς. Οι τουρίστες πλημμύρισαν τα ελβετικά βουνά, για να επωφεληθούν από τον καθαρό αέρα. Καθώς τα τρένα άρχισαν να φέρνουν στη χώρα δημητριακά από το εξωτερικό σε χαμηλές τιμές, οι αγρότες στράφηκαν προς τη γαλακτοπαραγωγική γεωργία που ήταν πιο προσοδοφόρα.

Οι σιδηρόδρομοι άλλαξαν τον τρόπο ζωής και τις οικιστικές συνήθειες των Ελβετών, που απέκτησαν μεγαλύτερη κινητικότητα. Οι εργάτες της γης εγκατέλειψαν την εξοχή και άρχισαν να συρρέουν στις πόλεις, όπου εξελίχθηκαν στο εργατικό δυναμικό των νέων βιομηχανιών.

Τέλος, οι σιδηρόδρομοι άλλαξαν την εικόνα του τοπίου, όχι μόνο επειδή άρχισαν να κατασκευάζονται σιδηροδρομικές γραμμές, γέφυρες και σήραγγες, αλλά και επειδή τροποποιήθηκε η γεωργική εκμετάλλευση. Ακόμα και οι βουνοπλαγιές άλλαξαν μορφή: ξαναφυτεύτηκαν δέντρα ύστερα από δεκαετίες ανεξέλεγκτης υλοτόμησης, καθώς έγινε προφανές ότι οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες, που κατέστρεφαν τις σιδηροδρομικές γραμμές, οφείλονταν στα αποψιλωμένα πρανή.

Το δίκτυο των ελβετικών σιδηροδρόμων, μήκους 5.124 χιλιομέτρων, θα συμβάλει εντέλει και στη διαμόρφωση της Ελβετίας του αύριο.

To Chaux-de-Fonds, το Locle και η αστική αρχιτεκτονική με άξονα την ωρολογοποιία

Με την πρωτοτυπία και την αυθεντικότητα της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής τους, που διαθέτει έναν μοναδικό και ξεχωριστό χαρακτήρα, οι πόλεις του Chaux-de-Fonds και του Locle αναβιώνουν τη βιομηχανική εποχή (πιο συγκεκριμένα, την περίοδο από το τέλος του 18ου αιώνα έως σήμερα).

Η αναγνώριση του μοναδικού χαρακτήρα τους από την UNESCO οδηγεί όχι μόνο στην ιδιαίτερη αξιοποίηση αυτών των τοποθεσιών αλλά και στην καλύτερη προστασία της κληρονομιάς του Neuchatel.

Η βιόσφαιρα του Entlebuch

Δεν υπάρχει καμία άλλη περιοχή στην Ελβετία που να έχει περισσότερους φυσικούς θησαυρούς από τη λεγόμενη «Άγρια Δύση» της Λουκέρνης. Διαθέτει τους μεγαλύτερους και περισσότερους υγροτόπους της Ελβετίας, αλλά και χλωρίδα και πανίδα εθνικής και διεθνούς σπουδαιότητας. Συνεπώς, δεν αποτελεί έκπληξη ότι το Entlebuch έχει χαρακτηριστεί από την UNESCO ως το πρώτο απόθεμα της βιόσφαιρας της Ελβετίας. Η έκτασή του αγγίζει τα 400 τ.χλμ. Η περιοχή του Entlebuch είναι υπόδειγμα προ-αλπικών καρστικών τοπίων και υγρότοπων στον παγκόσμιο κατάλογο αποθεμάτων της βιόσφαιρας.

Φυσική κληρονομιά

Οι Ελβετικές Άλπεις - Οροσειρά Jungfrau-Aletsch

Η τοποθεσία αυτή συνιστά ένα από τα πλέον αξιοσημείωτα φυσικά θαύματα των Άλπεων. Στο κέντρο δεσπόζει ο μεγαλοπρεπής όγκος των κορυφών του Eiger, του Mönch και του Jungfrau, καθώς και το παγωμένο τοπίο που περιβάλλει τον μεγάλο παγετώνα του Aletsch. Σε μεγαλύτερο υψόμετρο, αφού προσπεράσουμε διάφορα επίπεδα βλάστησης στις νότιες πλαγιές του Bietschhorn, το τοπίο μετατρέπεται σταδιακά σε μια βραχώδη στέπα με μεσογειακά χαρακτηριστικά.

Με μήκος 23 χλμ., ο παγετώνας του Aletsch είναι ο μεγαλύτερος ποταμός πάγου των Άλπεων. Όταν διασχίζει κανείς τον ποταμό, νιώθει τον μεγαλειώδη χαρακτήρα αυτού του παγωμένου σύμπαντος από βράχους, αλπικά φυτά και δάση. Μετά την κάθοδο μέσα από το δάσος του Aletsch με τους γέρικους λάρικες και τα ροζιασμένα ελβετικά πεύκα, φτάνουμε στις όχθες του παγετώνα.

Οι κλιματικές συνθήκες στα νότια εκτεθειμένα πρανή είναι τελείως διαφορετικές από εκείνες στις κορυφές και στους παγετώνες. Η ξηρασία και η λιακάδα δίνουν στο τοπίο μια μεσογειακή χροιά. Οι κοιλάδες Lütschental, Jolital, Bietschthal, Baltschiedertal και Gredetschtal έχουν διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό τον αυθεντικό χαρακτήρα τους.

Ελβετικές
Άλπεις - Οροσειρά
Jungfrau-Aletsch

Όρος San Giorgio

Το όρος San Giorgio είναι το ελβετικό όρος των σαυροειδών. Το 2010, όταν συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο της UNESCO και το ιταλικό τμήμα του όρους, η σημασία του ως διακρατικής τοποθεσίας αναβαθμίστηκε.

Το όρος αυτό έχει πραγματικά πλούσια εσωτερική ζωή: φτάνοντας σε υψόμετρο περίπου τα 1.100 μέτρα στη νότια, ήλιολουστη περιοχή του Tessin, το όρος San Giorgio αποτελεί ήδη από τον 19ο αιώνα πραγματικό θησαυρό για τους επιστήμονες που ειδικεύονται στα απολιθώματα. Εκατοντάδες απολιθωμένα φάρια και θαλάσσια σαυροειδή, με μήκος που φτάνει ορισμένες φορές τα έξι μέτρα, έχουν έρθει στο φως από σκληρά εργαζόμενους παλαιοντολόγους. Υπάρχει, φυσικά, μια ολοφάνερη εξήγηση γι' αυτό το φαινόμενο: πριν από 247 με 237 εκατομμύρια χρόνια (Μέσο Τριαδικό) υπήρχε σε αυτό το σημείο μια θάλασσα μέγιστου βάθους 100 μέτρων. Σήμερα, στο νότιο άκρο της λίμνης του Λουγκάνο, το όρος San Giorgio υψώνεται σαν πυραμίδα που φυλά στο εσωτερικό της θαυμαστά απολιθώματα κάθε είδους.

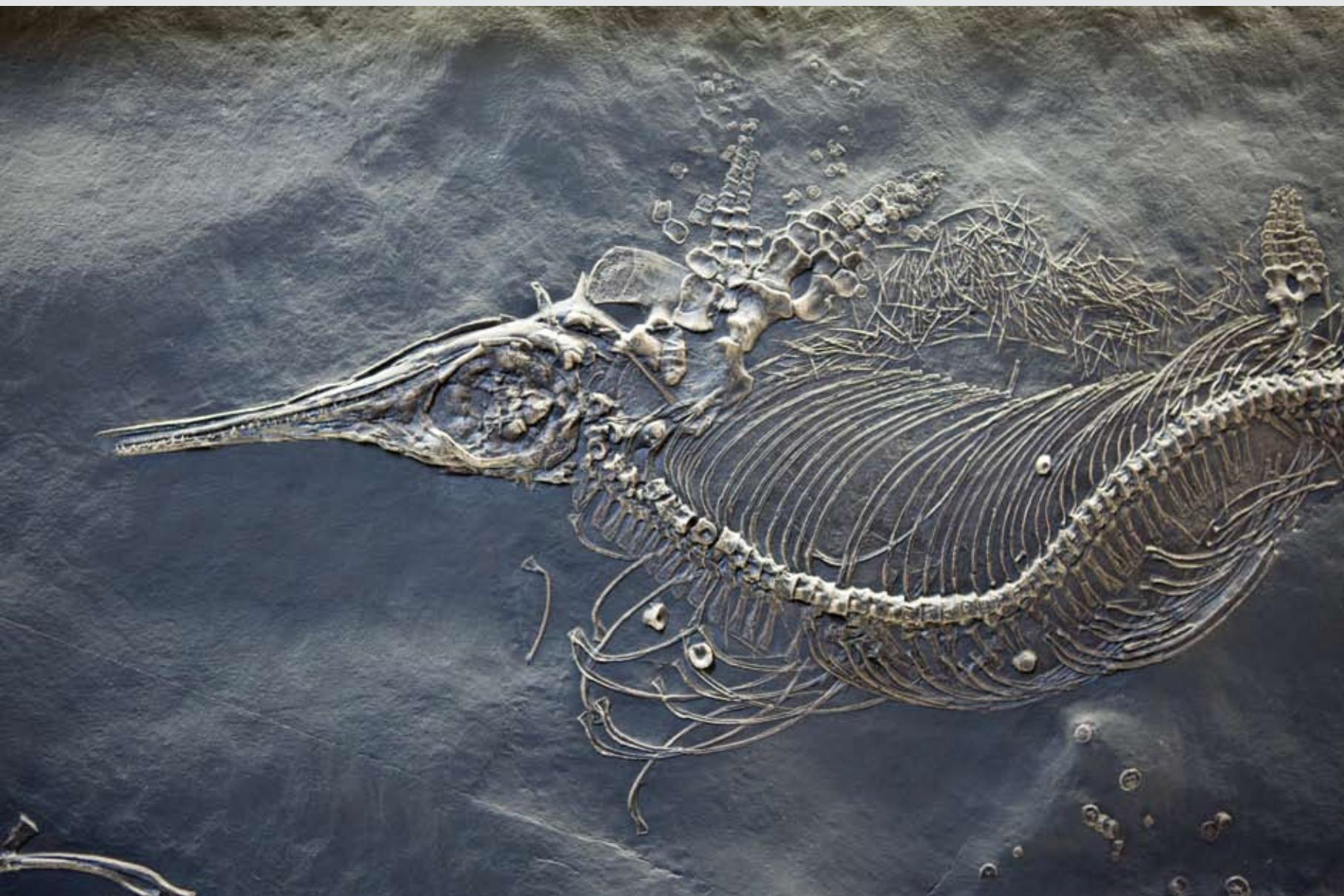
Η τεκτονική αρένα της Sardona

Αυτή η περιοχή, που καταλαμβάνει 300 τ.χλμ. γύρω από το Piz Sardona, χαρακτηρίζεται από το γεωλογικό φαινόμενο της αλληλεπολίσθησης: οι παλαιοί βράχοι επικαλύπτουν τους χρονολογικά νεότερους, μαρτυρώντας έτοι τον τρόπο σχηματισμού των οροσειρών καθώς και την τεκτονική των πλακών.

Η κεντρική αλληλεπολίσθηση του Glaris, που βρίσκεται στο γεωλογικό πάρκο Sarganserland-Walensee-Glarnerland, μεταξύ Elm, Schwanden, Kerenzerberg, Flums, Bad Ragaz και Flims, περιλαμβάνεται στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, λόγω των μοναδικών γεωλογικών ιδιαιτεροτήτων της.

Το σημείο τομής της αλληλεπολίσθησης και της ιδιαίτερα έντονης τοπογραφίας της περιοχής εκφράζεται με τη μορφή μιας βαθιάς αυλάκωσης, που εισέρχεται ελαφρά στους βράχους λόγω της διάβρωσης και είναι ορατή από μεγάλη απόσταση. Η «κύρια αλληλεπολίσθηση του Glaris», με αφετηρία την κοιλάδα του Άνω Ρήνου, ανηφορίζει σε υψόμετρο 3.000 μέτρων και κατόπιν κατηφορίζει ολοένα πιο απότομα προς τον βορρά, καταλήγοντας στο ψηλότερο σημείο της στην περιοχή Hausstock-Sardona-Ringelspitz. Στο σημείο αυτό βρίσκεται το Verrucano, ένας ιζηματογενής σχηματισμός με πρασινωπές έως και κοκκινωπές αποχρώσεις και με ηλικία 250 εκατομμυρίων χρόνων, που χρονολογείται από την Πέρμια Περίοδο και καλύπτει τους νεότερους βράχους, τους γκρι και καφέ φλύσχες ηλικίας 35 έως 50 εκατομμυρίων ετών. Με αυτόν τον τρόπο, τα παλαιά υπόγεια ύδατα καλύπτουν ύδατα που είναι νεότερα κατά 200 εκατομμύρια έτη!

Η τοποθεσία αυτή χαρακτηρίζεται και από άλλα φυσικά φαινόμενα: ασυνήθιστα μεγάλη πυκνότητα γεώτοπων άξιων προστασίας, που συνιστούν μαρτυρίες της ιστορίας της Γης, όπως το Lochseite, τα Tschingelhörner με το Martinsloch, το ορυχείο χαλκού του Mürtschenalp και τα τοπία στο βάθος της κοιλάδας Murgtal που διαμορφώθηκαν κατά την Εποχή των Πλαγετώνων. 1

Όρος San Giorgio - Απολίθωμα του θαλάσσιου ερπετού *Mixosaurus*

© S. Mengani/Fondazione del Monte San Giorgio

© Ente Turistico del Mendrisiotto e Bassa Ceresio

Αποψη του όρους *San Giorgio*

The book « Switzerland-Greece, 100 Years of Diplomatic Relations » is edited by Leacom Agency for the Swiss Embassy in Greece.

Το λεύκωμα «Ελβετία-Ελλάδα, 100 Χρόνια Διπλωματικών Σχέσεων» εκδίδεται από την εταιρεία Leacom Agency για την Ελβετική Πρεσβεία στην Ελλάδα.

Editorial Board | Συντακτική Επιτροπή

Hervé Nahum - CEO
Emmanuel Boucris - International Relations Director | Διευθυντής Διεθνών Σχέσεων
Hélène Koch - Editorial project manager | Διευθύντρια Σύνταξης
Habib Khouri - Designer | Σχεδιάστης
Date Issue | Ημερομηνία Έκδοσης : October 2017
Printed in European Union | Εκτύπωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ACKNOWLEDGEMENTS | ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Leacom would like to thank the Swiss Embassy in Greece and particularly Hans-Rudolf Hodel, Swiss Ambassador to Greece and Mike M. Ammann, Counsellor, Deputy Head of Mission and all the team of the Embassy for their support, help and precious cooperation in this book.
We would also like to thank all the advertisers for working with us for the confidence they have placed in this project.

Η εταιρεία Leacom θα ήθελε να ευχαριστήσει την Ελβετική Πρεσβεία στην Ελλάδα και ιδιαίτερα τον κ. Hans-Rudolf Hodel, Πρέσβη της Ελβετίας στην Ελλάδα, τον κ. Mike M. Ammann, Σύμβουλο, Αναπληρωτή Επικεφαλής της Αποστολής, καθώς και όλο το προσωπικό της Πρεσβείας για τη βοήθεια, την υποστήριξη και την πολύτιμη συνεργασία τους για την παραγωγή αυτού του λευκώματος.

Θα θέλαμε, επίσης, να ευχαριστήσουμε όλους τους διαφημίζομενους για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν με τη συμμετοχή τους σε αυτό το έργο.

ADVERTISERS | ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΜΕΝΟΙ

ABB | AEGEAN AIRLINES | ATHENS INTERNATIONAL AIRPORT | COCA-COLA HBC | GRYLOS GROUP | HELLASFIN | HUBLOT | KPMG
NESTLE | NOVARTIS | NOVOTEL | PAPASTRATOS | PATEK PHILIPPE | ROCHE | ROLEX | SIIKA | TRANS ADRIATIC PIPELINE | SKY EXPRESS
SWISSPORT | SYMBOL HELLAS | SYNGENTA

PUBLISHER | ΕΚΔΟΤΗΣ

AGENCE LEACOM

14, rue Georges Ville
75016 Paris (France)
T : +33 (0)1 47 42 18 10 | F : +33 (0)1 47 42 18 80
Email : leacom@orange.fr

Embassy of Switzerland in Greece

2, lassiu (Kolonaki)
115 21 Athens - Greece
T : +30 210 723 03 64 / 65 / 66
F : +30 210 724 92 09
Email : ath.vertretung@eda.admin.ch

You never actually own
a Patek Philippe.

You merely look after it for
the next generation.

PATEK PHILIPPE
GENEVE

Begin your own tradition.

S
stella vildiridis®
THE FOURTH GENERATION

Corner of 11 Voukourestiou
& 8 El.Venizelou str · ATHENS
Tel. 210 3219408 · 210 3635145

Rousounelos
LUXURY WATCHES SINCE 1979

32 Matogianni str
MYKONOS
Tel. +30 22890 22797

Ladies' Annual Calendar
Ref. 4947R